

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק כ"ו

הַכְּתָבַת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֲרָא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטְר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצֶפוֹן
04-6650050

תִּכְן הָעֵינִינִים

- הקדמה 10
- ג' רפז.** האם זה נכון שלגבר גרוש אין סיעתא דשמיא כי כוועסיס עליו בשמים? 11
- ג' רפז.** האם כדאי לדבר עם בתי המתבגרת על דברים של בינו לבינה לפני שתשמע את זה ממקום אחר? 11
- ג' רפת.** בעלי לומד בחברותא עם אחיו, ואני חוששת שהדעות הנפסדות של אחיו יחלחלו גם אליי. 12
- ג' רפט.** מה הדרך הנכונה לגשר בין השכל והרגש בעבודת השם? 12
- ג' רצ.** האם מתר לבצע בדיקת אולטרא-סאונד פנימי כדי לבדק אם יש לעבר דפק? 12
- ג' רצא.** למרות שאינני בררנית, אינני מוצאת שדוך מתאים. מה נתן לעשות? 13
- ג' רצב.** כל השנים הצלחתי להחזיק מעמד בחיי הנשואין, אך כעת אני מרגיש שבאו מים עד נפש. 13
- ג' רצג.** כל טפולי ההפריה שעברתי - נכשלו. האם עלי לקבל את המציאות ולהבין שכך רוצים משמים? 13
- ג' רצד.** האם זה נורמלי שאדם חוזר בתשובה, ואחר כך שוב נופל, ושוב מתחיל מחדש כגלגל החוזר? 14
- ג' רצה.** ראיתי שכתבתם שלא צריכים לנסע לאומן לשבת חנוכה. מה המקור לדבריכם? 14

- ג' רצו.** מדוע נוהגים חסידי חב"ד להציב בכל עיר חנכיה ענקית ולהדליק אותה ברב עם?מ
- ג' רצז.** מדוע מדברים בשפת האידיש, הרי מקורה הוא בשפה הגרמנית של העמלקים?מד
- ג' רחצ.** האם רוק שגור עם משפחתו צריך להדליק חנכיה משלו? ומה הדין לרוקה?מה
- ג' רצט.** האם רבנו רצה שנגיע לדרגה גבוהה בשמירת הברית ונפרש מהאשה בימות החלל?מז
- ג' ש.** האם יש ענין שכל אחד מהילדים ידליק נרות בחנכיה משלו?מט
- ג' שא.** אני מרגישה הדרדרות רוחנית גדולה. איך נפטרים מהיצר הרע שנכנס בי?נא
- ג' שב.** האם עלי להמשיך להפריש מעשר כספים למרות מצבי הדחוק?נה
- ג' שג.** האם מתר לאים על בתנו שאם היא תמשיך לגנב, יכולים להכניס אותה למוסד סגור?נט
- ג' דש.** אני עובד בחנות של אבי, ויש לנו חלוקי דעות לגבי נהול החנות. כיצד עלי לנהוג?ס
- ג' שה.** אני מקרב לרבנו כבר כפנה שנים, אך אינני מרגיש שום התעלות רוחנית. מדוע?סג
- ג' שו.** אחד השכנים שלי מציק לי בכל דרך אפשרית. מה אפשר לעשות כדי שהוא יניח לי?סו
- ג' שז.** מה דעתכם בענין אכילת חלב נכרי, האם זה מתר?סט

תָּכַן הָעֲנִיָּיִם

ה

- ג' שח.** הַבְּנֵי שְׂרָבִי נִחְמָן מִבְּרִסְלָב דְּבַר נֶגֶד הָעֶשׂוֹן. מָה הַמְּקוֹר לְכַרְ?.....ע
- ג' שט.** הָאֵם עָלֵי לְעוֹרֵר אֶת בְּעָלֵי לְלִמּוּד תּוֹרָה וְלִשְׂאֵל אוֹתוֹ "הָאֵם לְמִדַּת הַיּוֹם"?.....עב
- ג' שי.** אוֹמְרִים שֶׁהַמְּשִׁיחַ יָבֹא אַחֲרַי שְׁכָל עִם יִשְׂרָאֵל יִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה. הָאֵם זֶה בְּכֻלּוֹ אֶפְשָׁרִי?.....עג
- ג' שיא.** אָנוּ נִשְׂוֵאִים כְּכָר חֲמֵשׁ שָׁנִים, וְעַדִּין לֹא נִפְקְדָנוּ בְּזָרַע שֶׁל קִיָּמָא. הָאֵם יִתְּכֵן שֶׁהַעֲכוּב קִשּׁוֹר לְדִירָה שְׂבֵפָה אָנוּ גְרָרִים?.....עה
- ג' שיב.** בְּעָלֵי מְקַלְלִים וּמְבַזֵּה אוֹתִי, וְכִשְׁהוּא נִרְגָּע, הוּא מֵתַחַנֵּף אֵלַי וּמִצִּפֵּה שֶׁאֲשַׁכַּח הַכֹּל. הָאֵם אָנִי אֲמוֹרָה לְסִלַּח לוֹ?.....עז
- ג' שיג.** אָנִי יוֹצֵא עִם בְּחוֹרָה שְׁקוֹרָאִים לָהּ 'עִרִית'. הָאֵם הִיא בֵּת-זוּגִי הָאֲמִתִּית?.....עט
- ג' שיד.** שָׁמַעְתִּי שֶׁבְּחִסְדֵי דוֹת בְּרִסְלָב מְקַפִּידִים שֶׁהִלְדִּים לֹא יִלְבְּשׁוּ חִלְיָפָה קְצָרָה. הָאֵם זֶה נִכּוֹן?.....פ
- ג' שטו.** נִתְּתִי לְאִשְׁתִּי סִטְרָה, בֵּיִשְׁתִּי אוֹתָהּ מָאד וְהִיא עֲזָבָה אֶת הַבַּיִת. אָנָּה עֲזָר לִי לְתַקֵּן אֶת מַה שֶׁקִּלְקַלְתִּי.פב
- ג' שטז.** שָׁמַעְתִּי שֶׁכְּבוֹדוֹ מְקַפִּיד מָאד שֶׁתִּלְמִידָיו לֹא יִסְעוּ בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה לְאוֹמָן אוֹ לְמִירוֹן. מִדּוּעַ?.....פג
- ג' שיז.** אֲנִישִׁים קִרְרוּ אֶת חֲבֵר שְׁלִי וְלֹאֲחֲרוֹנָה הוּא הִפְסִיק לְבֹא אֵלַיכֶם. הָאֵם עָלֵי לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּעֵנִין?.....פד
- ג' שיח.** הָאֵם כְּשֶׁמְבִיטִים בְּתַמוּנָה שֶׁל צְדִיק יֵשׁ בְּכַחַה לְהִשְׁפִּיעַ קִדְשָׁה עַל הַמִּתְבּוֹנֵן?.....פז
- ג' שיט.** מִדּוּעַ רַבְּנוֹ הַתְּפָאֵר שֶׁלְקַח אֶת יְלָדָיו מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, הֲרִי כָּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל חֲצוּבוֹת מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת?.....פז

- ג' שכ.** שְׁמַעְתִּי שֵׁשׁ דְּבָר שֶׁנִּקְרָא 'תְּקוּן כָּרַת'. אֵיךְ עוֹשִׂים אוֹתוֹ?..... צה.
- ג' שכא.** אֵיךְ הַצְדִּיק מִשְׁפִּיעַ לְתַלְמִידָיו "פִּי שְׁנַיִם" בְּזִמְנֵן הַסְתַּלְקוּתוֹ,
הֲרֵי "אֵין שְׁלוֹטוֹן בְּיוֹם הַמּוֹת".....? צז.
- ג' שכב.** אֲנִי עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן בְּקִרְבּוֹ, וְאֶשְׁמַח מְאֹד אִם תִּכְתְּבוּ לִי
דְּבָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת וְהַנְּהַגוֹת לְיוֹם הַחֲפָה..... צט.
- ג' שכג.** הַסְתַּבְּכְתִּי עִם אָדָם אֲלֵים וּמִסְכָּן מְאֹד, וּמֵאֲז אֲנִי מִפְּחַד
לְצֵאת לְרִחוּב..... ק.
- ג' שכד.** לְאַחֲרוֹנָה קוֹרִים לָנוּ דְּבָרִים מוֹזְרִים. הָאֵם יִתְּכֵן שְׁזָה נּוֹבַע
מֵעֵין הָרַע שֵׁשׁ עָלֵינוּ?..... קב.
- ג' שכה.** אֲנִי מְרַגֵּשׁ עֲצוּבוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד בְּתוֹךְ תּוֹכִי. אֵיךְ מִשְׁתַּחֲרָרִים
מִהַהֲרָגְשָׁה הַזֹּאת?..... קד.
- ג' שכו.** מְדוּעַ נִשְׁתּוֹתֵי שֶׁל רַבְּנוּ כִּמְעַט וְלֹא מְזַכְרוֹת בְּסִפּוֹר 'פְּעֻלַּת
הַצְדִּיק'?..... קז.
- ג' שכז.** אֲנִי לוֹמֵד תּוֹרָה, וְכִמְעַט לֹא נִשְׁאַר לִי זְמַן לְהִתְבּוֹדְדוֹת.
הָאֵם זוֹ עֲצַת הַיְצָר?..... קח.
- ג' שכח.** אֲשֵׁתִי מְאִיֶּמֶת שָׂאֵם אֶמְשִׁיךְ לֹא לְסַפֵּק אֶת רְצוֹנוֹתֶיהָ
וְצָרְכֶיהָ - הִיא תִּתְנַתֵּק מִמֶּנִּי רְגִשִׁית וּמַעֲשִׂית..... קיא.
- ג' שכט.** אוֹמְרִים שֶׁרַק רַבִּי נַחֲמָן הוּא 'הַצְדִּיק הָאֶמֶת'.
הָאֵם זֶה נִכּוֹן?..... קיד.
- ג' של.** בְּעָלֵי לֹא מוֹצֵא עֲבוֹדָה נוֹרְמָלִית, וּבִשְׁנָה הָאֲחֵרוֹנָה הוּא
הַחֲלִיף שְׁמוֹנָה מְקוֹמוֹת עֲבוֹדָה. מָה עוֹשִׂים?..... קטז.
- ג' שלא.** הִתְחַלֵּתִי לְהִתְקַרֵּב לְחִסְדוֹת בְּרַסְלָב. בְּאִיזָה סִפּוֹר מִסְפְּרִי
רַבְּנוּ כִּדְאִי לִי לְהִתְחִיל לְלַמֵּד בְּשֶׁלֶב הָרֵאשׁוֹן?..... קיח.

- ג' שלב.** בְּזִמְנֵן הָאֲחֵרוֹן אָנִי חוֹלְמַת שְׁבַעֲלִי בּוֹגֵד בִּי. מָה הַחֲלוּמוֹת
הָאֵלוֹ אוֹמְרִים?..... קכ
- ג' שלג.** מֵאֵז שֶׁפְּטַרְתִּי מֵעֲבוֹדָתִי אָנִי מְרַגֵּשׁ תְּקוּעַ, וְאֵינִי מִצְלִיחַ
לְמַצֵּא עֲבוֹדָה אַחֶרֶת..... קכב
- ג' שלד.** הַחַיִּים שְׁלִי בְּתַהוֹבָהוּ. הָאֵם יֵשׁ דֶּרֶךְ לְצֵאת מֵהַמִּצֵּב הַזֶּה?..... קכד
- ג' שלה.** מֵה צְרִיף לַעֲשׂוֹת כְּדִי לִהְיוֹת תַּלְמִיד אֲמִתִּי שֶׁל רַבֵּנוֹ?..... קכו
- ג' שלו.** הֵיִתָּה מְרִיבָה חֲרִיפָה בֵּין בְּעָלֵי הַהוֹרִים שְׁלִי, וּמֵאֵז הֵם
עוֹשִׂים לִי שְׁטִיפַת מוֹחַ שְׁאֵתְגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ..... קכז
- ג' שלז.** אָדָם רַע הֶעֱלִיל עָלַי עֲלִילוֹת שֶׁקֶר וְדוֹרֵשׁ מִמֶּנִּי פְּצוּיִים. מֵה
נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?..... קכח
- ג' שלח.** קֶשֶׁה לְאָרוּסְתִי לְשֹׁמֵר נְגִיעָה, וְכִמָּה שְׁאֵנִי מִסְּבִיר לָהּ - זֶה
לֹא עוֹזֵר. מָה עוֹשִׂים?..... קכט
- ג' שלט.** מָה הַתְּכָלִית בְּעוֹלָם הַזֶּה אִם גַּם לְצַדִּיקִים יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת
קָשִׁים?..... קל
- ג' שמו.** הָאֵם צְרִיכִים לְחַלֵּק כְּבוֹד לְכָל מִי שֶׁנִּקְרָא 'רַבִּי'?..... קמא
- ג' שמא.** אָנִי לוֹמְדַת בְּמִדְרָשָׁה טוֹבָה מְאֹד, אָךְ לֹא טוֹב לִי שֵׁם. הָאֵם
לַעֲזֹב?..... קמב
- ג' שמב.** מֵה דַעְתְּכֶם לְגַבִּי הַקַּמַת מִנְיָן בּוֹ מִתְּפִלָּים שֶׁחֲרִית לְפִי
זְמַנִּי שֵׁיטַת קְאֻמְרָנָא?..... קמג
- ג' שמג.** אוֹמְרִים שֶׁהַשָּׁנָה יֵשׁ בְּצַרְתָּ כְּמוֹ שֶׁלֹּא הֵיִתָּה שְׁבַעִים שָׁנָה.
מָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת?..... קמד
- ג' שמד.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שְׁאֵסוֹר לְכַסֵּס צְפָרְנַיִם?..... קנ

- ג' שמה.** הִיִּיתִי בְּהַלְוִיָּה וְהִזְדַּעַצְעֵתִי מֵאֵד. אֵיזָה מוֹסֵר לַחַיִּים אֶפְשָׁר
לְקַחַת מְזֵה?..... קנא
- ג' שמו.** מִדּוּעַ לַחַג פּוֹרִים יֵשׁ מִסְכַּת בְּגִמְרָא וְלַחַג הַחֲנֻכָּה אֵין?..... קנג
- ג' שמוז.** לְפַעְמַיִם יְלָדִים עֲרָבִים מִבְּקָשִׁים מִמֶּנִּי צָדָקָה. הָאֵם עָלִי
לְתֵת לָהֶם?..... קנד
- ג' שמח.** הַמְשַׁפְּחָה שְׁלִי גְרָה בְּבֵית שְׂבָבְעֻלֹתִי וּמִתְנַגֶּדֶת בְּתַקְרָף
שְׂאֵמְכֹר אוֹתוֹ. אֵיךְ פּוֹתְרִים אֶת הַבְּעִיָּה הַזֹּאת?..... קנה
- ג' שמט.** מָה הַרְמוֹז הַמְסֻתָּתֵת בְּרֵאשִׁי הַתְּבוֹת שֶׁל שְׁנַת ה'תשע"ד?..... קנט
- ג' שב.** רַבְּנוֹ אוֹמֵר שֵׁישׁ עֲצִים שְׂגוֹרְמִים לְהוֹלֵדָה, וְכֵאלוֹ
שְׂמוֹנְעִים אֶת הַהוֹלֵדָה. הָאֵם יוֹדְעִים בְּאֵיזָה סוּג
עֲצִים מְדַבְּרִי?..... קסא
- ג' שבא.** לְצַעֲרֵנוּ הֶרֶב יְלָדֵינוּ מִתְקַלְקְלִים וּמִתְרַחֲקִים מֵהִיָּדוּת
אֶחָד אַחֲרֵי הַשָּׁנָה. מָה אָנּוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת?..... קסב
- ג' שבב.** אֵיךְ זֹכִים שְׁתִּהֶיָּה לִי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה וּבְרוּרָה בְּלִי
שׁוּם פְּקוּקוֹ?..... קסה
- ג' שבג.** לְמִרוֹת שֶׁכָּל חַיִּי חֲנֻכָּתִי בְּמוֹסְדוֹת חֲרָדִיִּים, לְאַחֲרוֹנָה
הַתְּחִילוּ לַעֲלוֹת אֶצְלִי שְׂאֵלוֹת בְּאֲמוּנָה..... קסז
- ג' שבד.** רָאִיתִי שְׂאֵינְכֶם אוֹמְרִים 'בְּרָכִי נַפְשִׁי' בְּתַפְלַת רֵאשׁ חֲדָשׁ.
מִדּוּעַ?..... קסט
- ג' שבה.** אֲנִי יוֹצֵא עִם בַּחוּרָה שֶׁהִתְחִילָה לַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה, וַיֵּשׁ בֵּינֵינוּ
פֶּעַר גָּדוֹל בְּרוּחָנִיּוֹת. מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינָיִךְ?..... קעא
- ג' שבו.** אֲנִי עוֹסֵק בְּהַדְפָּסֵת וְהַפְצַת סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, אֵךְ כִּמָּה
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמוֹנוֹ מַחְלִישִׁים אֶת דַּעְתִּי..... קעב

- ג' שבו.** כָּבֵר חֲדָשׁ אָנִי וּבְעֵלֵי פְּרֹדִים, וּמְשַׁפְּחָתוֹ מְשַׁכְּנֵת אוֹתוֹ לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנִּי. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?.....קעו
- ג' שנת.** רְאִיתִי בְּחֹר שְׂמוּצָא חֵן בְּעֵינַי, אָךְ הוּא לֹא מוֹכֵן לְהַפְגִּישׁ אֹתִי. מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינַי?.....קעח
- ג' שנט.** בְּנִבּוּעֵי קֶשֶׁן גְּדוֹל, וְכָל הָעֵנָשִׁים שֶׁאֲנִי נוֹתֵן לּוֹ - לֹא עוֹזְרִים. אֵיפֹה אֲנַחֲנוּ טוֹעִים?.....קפ
- ג' שס.** יֵשׁ לָנוּ יֶלֶד חוֹלָה בְּמַחֲלָה מוֹלְדֵת. לָמָּה מְגִיעַ לָנוּ לִסְבֵּל כָּל-כָּךְ? וְמָה הַתּוֹעֵלֶת בְּכָל הַיְסוּרִים הַלְלוּ?.....קפד
- ג' שסא.** יֵשׁ לִי שְׁנֵי חֲבָרִים טוֹבִים שֶׁתְּמִיד רְבִים בֵּינֵיהֶם. הֲאֵם כָּדָאִי לִי לְהִתְעַרֵּב וּלְנַסּוֹת לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם?.....קפו
- ג' שסב.** מֵאֵז שֶׁבָּנִינוּ זְכוּרֹנוּ לְבִרְכָה נִפְטָר אֲנַחְנוּ שְׁבוּרִים לְרִסְיָסִים. לָמָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֹשֶׂה לָנוּ אֵת זֶה?.....קפח
- ג' שסג.** בְּנִינוּ כָּבֵר בֶּן חֲמִשׁ, אָךְ עֵדִין אֵינָנוּ מְדַבֵּר. מָה אָנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת?.....קפט
- ג' שסד.** אָנוּ גָרִים בְּקֶרְוָאן רְעוּעַ וְאֵינָנוּ עוֹבְרִים לְמָקוֹם אַחֵר כִּי יֵשׁ בֵּינֵנוּ חִלּוּקֵי דַּעוֹת. אֲנֵא עֲזֵר לָנוּ.קצא
- ג' שסה.** מֵאֵז שֶׁחֲזַרְתִּי מֵאוּמָן, נִפְלֵתִי וְנִכְשַׁלְתִּי בַּעֲבֻרֹת חֲמוּרוֹת. אֵיךְ יוֹצֵאִים מֵהַמָּצֵב הַזֶּה?.....קצג
- ג' שסו.** גְּלוּ אֶצְלִי אֶת הַפְּחֻלָּה הַפְּמֵאֶרֶת, וְהַרְפֵּא אוֹמֵר שְׁעָלִי לְבַצֵּעַ נְתוּחַ מִיָּדִי. הֲאֵם לַעֲשׂוֹת זֹאת?.....קצו
- ג' שסז.** אָמְרוּ לִי שִׁישׁ סְגָלָה לְזוּג לְקַחַת שְׁבָעִים מִטְּבָעוֹת וּלְזַרֵּק אוֹתָם לְדְלֵי מַיִם. הֲאֵם זֶה נִכּוֹן?.....קצז
- ג' שסח.** הֲאֵם מִתֵּר לִי לְוַתֵּר עַל הַתְּפִלוֹת כִּדֵי שְׂאֶסְפִיק לְלַמֵּד יוֹתֵר תּוֹרָה?.....קצח

- ג' ססט.** הַלְוִיָּתִי כִּסְף שֶׁשֶׁסֶכֶתִי לְכֶמָה מְקֻרָבִי, וְכַעֲתָהּם מִתְחַמְקִים מִלְּהַחֲזִיר אֶת הַחֹב. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?..... רז
- ג' שע.** מִנְכֶּ"ל הַחֲבֵרָה שְׂבָה אֲנִי עוֹבֵד הוּא אָדָם קָשָׁה מְאֹד, וְכָל הַזְמַן הוּא צוֹעֵק עַל הָעוֹבְדִים. מָה עוֹשִׂים?..... רט
- ג' שעא.** בְּגִלל שְׂיִישׁ לִי בְעִיּוֹת בְּמִשְׁפָּחָה, מִצְעִים לִי בַחֲזָרִים פְּחוֹת טוֹבִים. הָאֵם עָלַי לְוַתֵּר עַל הַרְצוֹנוֹת שְׁלִי בְּגִלל הַמִּשְׁפָּחָה?..... ריא
- ג' שעב.** אֶף שְׂאֲנִי מְרַגֵּשׁ בְּשֵׁל, הַהוֹרִים שְׁלִי לֹא מִסְכִּימִים לְחַתֵּן אוֹתִי עַד שְׂאֲחִיוֹתִי הַגְּדוֹלוֹת יִתְחַתְּנוּ..... ריג
- ג' שעג.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֶׁכְּשֶׁאֲשָׁה בְּהָרְיוֹן מִתְאַוָּה לְמֵאֲכָל מִסִּים הִיא מְכָרַחַת לְאָכֵל אוֹתוֹ?..... רטו
- ג' שעד.** הַתְּפִלוֹת שְׁלִי לֹא מְנִיבוֹת פְּרוֹת, וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׁכָל מָה שֶׁהַתְּפִלָּתִי הַלֶּךְ לְרִיקָה..... ריז
- ג' שעה.** אֲחִי עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן עִם גּוֹיָה. כִּי־צַד אֲנִי צְרִיכָה לְהִתְנַהֵג אִלְיָו?..... רכב
- ג' שעו.** בֶּן-זוּגִי הִצִּיעַ לִי נִשׂוּאִין לְפָנַי כְּשֵׁנָה, אֶךְ מְאֹד, בְּכָל פֶּעַם שְׂאֲנִי שׂוֹאֶלֶת מָה עִם הַחֲתָנָה - הוּא מִתְחַמֵּק..... רכג
- ג' שעז.** הָאֵם מְתָר לְאָדָם שֶׁקָּם בְּחֻצוֹת לִילָה כְּדִי לְהִגִּיד תְּקוּן חֻצוֹת לְחֹזֵר לִישׁוֹן אַחֵר כֶּף?..... רכו
- ג' שעח.** אֲנִי רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן וְלַחְיוֹת אֶת חַיִּי, אֶךְ מִכִּיּוֹן שְׂאֲנִי מִטְפֹּלֶת בְּהוֹרֵי הַחֹלִים אֲנִי כְּבוֹלָה לְבֵית..... רכח
- ג' שעט.** רַבְּנוּ אָמַר שֶׁטוֹב שִׁיְהִי לְאָדָם עֵסֶק בְּפִרְנִסָּה. הָאֵם כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵד שְׂבַע-שְׁמוֹנָה שָׁעוֹת בְּיוֹם זֶה יוֹתֵר מְדִי?..... רלב
- ג' שפ.** לְאַחַרְוֹנָה אָנוּ שׂוֹמְעִים עַל טְרַגְדִּיּוֹת קִשׁוֹת בְּעִיר אֲשֶׁדוּד. בְּעוֹן מִי מְגִיעוֹת כָּל אֵלֹהֵי הַצָּרוֹת?..... רלג

תֵּכֵן הָעֲנִיָּיִם

יא

- ג' שפא.** אָנִי בֶן עֶשְׂרִים וָאַרְבַּע וְעַדִּין רִיק. הָאֵם לְהִכְנִס לִישִׁיבָה אִו לְהִתְחִיל לְעַבֵּד?.....רלו
- ג' שפב.** בְּרִצּוֹנִי לְקַבֵּל עֲבוּדָה מִלְשִׁכַת הַתַּעֲסוּקָה, וּמִתְנַיִם זֹאת בְּכָף שְׂאֲעֵבֵר יַעוּץ עִם הַפְּסִיכּוֹלוֹגִית שְׁלָהֶם. הָאֵם לַעֲשׂוֹת זֹאת?.....רלט
- ג' שפג.** אָנִי מְרֻגָּשָׁה שֶׁהַזּוּג וְהַפְּרֻנְסָה שְׁלִי חֲסוּמִים. מָה אָנִי יֹכֵלָה לַעֲשׂוֹת בְּעֵינָי?.....רמ
- ג' שפד.** בְּכָל פֶּעַם יֵשׁ לִי בְּעִוֹת בְּרִאוּתִיּוֹת אַחֲרוֹת - פֶּעַם כְּאֲבִי בְּטֹן, פֶּעַם כְּאֲבִי רֹאשׁ וּפֶעַם חֲרָדוֹת וּלְחֻצִים קְשִׁים. אֲשַׁמַּח לַעֲצָתְךָ.....רמב
- ג' שפה.** כּוֹאֵב לִי מֵאֵד שְׂאִינֵנִי מִצְּלִיחָה לְתַפְקֵד בְּבֵית כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ. אִיךָ זֹכִים לְכָר?.....רמד
- ג' שפו.** בְּנֵנו סוֹבֵל מִמְחַלַּת נֶפֶשׁ, וְאֲנִי חֲשִׁים כִּי לֹא נוֹתְרוּ לְנוֹ כַּחוֹת לְהִתְמוֹדֵד אֶתוֹ.....רמו
- ג' שפז.** הָאֵם כְּשֶׁאָנִי טוֹבֵל אָנִי יֹכֵל לְהוֹצִיא וּלְהִכְנִס רַק אֶת הָאֲצִבַּע וְזֶה יִחָשֵׁב לִי לְהִרְבֵּה טְבִילוֹת?.....רמח
- ג' שפח.** רַבְּנוּ רָצָה שְׂאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו יִהְיוּ מְעַרְבִים עִם הָעוֹלָם. מֵדוּעַ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב מְקַפִּידִים לְהִתְפַּלֵּל דּוֹקָא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שְׁלָהֶם?.....רמט
- ג' שפט.** רַבְּנוּ אוֹמֵר שֶׁכְּשֶׁנוֹסְעִים לְצַדִּיק הַחֲשֵׁק מִתְגַּבֵּר, וּבְמִקּוֹם אַחֵר כְּתוֹב שֶׁכָּל שְׁמֵתִקְרָבִים לְצַדִּיק הַחֲשֵׁק אוֹבֵד. הֲאִין זֶה סְתִירָה?.....רנב
- ג' שצ.** הָאֵם צָרִיךְ לְצוּם בִּימֵי הַשׁוֹבְבִי"ם? וְהָאֵם בְּשָׁנָה מְעַבְרַת נוֹסְפִים לִימֵי הַשׁוֹבְבִי"ם עוֹד שְׁבוּעִים?.....רנד

תִּכּוֹן הָעֵינַיִם

- ג' שצא.** כְּתוּב שְׁמִי שְׂפוּגִם בְּבְרִית קוֹפְצַת עָלָיו זְקֵנָה. הָאֵם זֶה נֹאמֵר גַּם לְמִי שְׁחִי עִם אִשְׁתּוֹ בְּקִדְשָׁהּ?.....רנו
- ג' שצב.** בְּעָלִי מִצָּא אִשָּׁה אַחֶרֶת וְהִתְגַּרְשׁ מִמֶּנִּי. הָאֵם אֲנִי צָרִיכָה לְהִתְחַתֵּן שׁוּב?.....רנח
- ג' שצג.** אַחֲרֵי עֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנֹת סָבַל בְּנִשׁוּאִין, הִחְלַטְתִּי שֶׁהֲגִיעַ הַזְּמַן לְהִתְגַּרֵּשׁ. מֵה דְעַתְכֶם בְּעֵינַיִן?.....רס
- ג' שצד.** אֲנִי עוֹסֵק בְּצַרְכֵי הָרַבִּים כְּכֹר שָׁנִים, וְכַעַת אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂאִין לִי יוֹתֵר כְּחוֹת לְהִמְשִׁיךְ.רסב
- ג' שצה.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֶׁתּוֹרָה פ"ג בְּלֻקוּטֵי מוֹהַר"ן תִּנְיָנָא הִיא חֶלֶק מ'הַסְּפָר הַנִּשְׁרָף?.....רסד
- ג' שצו.** לְאַחַרְוֹנָה נְחַלְשֵׁתִי בְּלִמּוּד תּוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְאֲנִי חוֹשֵׁשׁ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כּוֹעֵס עָלַי בְּגִלּוֹל זֶה.רסז
- ג' שצז.** מֵה הַמַּעֲלָה שֶׁל זְמִירוֹת הַשַּׁבָּת?.....רער
- ג' שצח.** רַבְּנוּ אָמַר שְׂצָרִיכִים לְמִסֵּר בְּיַדִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מֵה שְׂיִקְרָה בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם. מֵה הַנֶּסֶח הַמְדִּיק שְׂצָרִיכִים לְהִגִּיד?.....רעב
- ג' שצט.** רְאִיתִי שְׂמִזְכָּר בְּסִפֵּר 'פְּעֻלַת הַצְּדִיק' הַצְּדִיק רַבִּי שְׁלֹום מְפֹרָהוּבִיטֵשׁ. מִי הוּא הִיָּה?.....רעד
- ג' ת.** אֲנִי גִבְּאֵי צְדָקָה שֶׁל מוֹסָד מְסִיִּם, וְאֲנִי מְקַבֵּל אַחוּזִים מְכֻסְפֵי הַצְּדָקָה שְׂאֲנִי אוֹסֵף. הָאֵם יֵשׁ בְּכֶךָ בְּעִיָּה?.....רעה
- ג' תא.** מֵה עֲדִיף: לְהַפְיֵץ סִפְרֵי אֲמוּנָה אוֹ סִרְטֵי אֲמוּנָה?.....רעו
- ג' תב.** אֲנִי שׁוֹקֵל לְהַשְׁקִיעַ אֶת כָּל כֶּסֶףִי בְּרִכִּישַׁת מְגַרְשׁ לִיד חוֹף הַיָּם. מֵה דְעַתְכֶם?.....רעח

תֵּן הָעֵינַיִם

יג

- ג' ג.** אָנִי מְרַגֵּשׁ שֶׁהִגִּיעוּ מִיָּמַי עַד נַפְשִׁי, וְאִין לִי בְּרִירָה
אֶלֶּא לְהִתְגַּרֵּשׁ.....רעט
- ג' ד.** בְּסֶפֶר 'יְמֵי מוֹהַרְנ"ת' נִרְאָה שֵׁישׁ זְלוּל בְּעֵדוֹת הַמְּזֻרָח.
מְדוּעַ?.....רפג
- ג' ה.** לְאַחֲרוֹנָה מְשׁוּקִים מְכַשִּׁיר סְמָאָרְטֶפּוֹן הַמְּתָאָם לְצַבּוֹר
הַחֲרָדִי. הָאֵם אֶפְשָׁר לְקַנּוֹת מְכַשִּׁיר כֵּזֶה?.....רפה
- ג' ו.** יֵשׁ לָנוּ כַּמָּה בְּנוֹת, וְאַנְחֵנוּ מְאֹד רוֹצִים לְזָכוֹת גַּם בְּבָנִים.
הָאֵם יֵשׁ עֶצָה בְּשִׁבְלֵנוּ?.....רפז
- ג' ז.** בַּחֲדָשׁ הָאֲחֵרוֹן מְצֵאתִי כַּמָּה מְצִיאוֹת יְקָרוֹת עֶרְף. הָאֵם יֵשׁ
בָּזָה רִמּוֹז מְשֻׁמֵּים עֲבוּרִי? וְאֵם כֵּן, מֵהוּ?.....רפט
- ג' ח.** קִשָּׁה לִי לְהִתְבַּטֵּל לְרַבָּנִים אֲשֶׁכְּנִזִּים, וְלִכֵּן קִשָּׁה לִי
לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ. מָה עוֹשִׂים?.....רצב
- ג' ט.** יֵשׁ לִי בְּעֵיָה רְפוּאִית, וְאִינֵנִי הוֹלֵךְ לְרוֹפֵא כִּי אֲנִי לֹא מְאָמִין
שֶׁהוּא יִכּוֹל לְעַזֵּר לִי.....רצד
- ג' י.** שְׁמַעְתִּי שֵׁישׁ עֵינַי גָּדוֹל לְהַדְלִיק נֵר לְכַבּוֹד רַבִּי מְנַחֵם
מְנַדֵּל מְרִימְנוּב. מָה הָעֵינַיִן בָּזָה?.....ש
- ג' יא.** מְצִיעִים לִי לְטַל כְּדוֹר מִיַּחַד שֵׁיֵעֶזֶר לִי לְהַגְמִל מֵהַסְּמִים.
הָאֵם לְעִשׂוֹת זֹאת?.....שא
- ג' יב.** הָאֵם צְרִיכִים לְבָרֵךְ אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּן דְּיוֹקָא מֵתוֹף סְדוֹר, אִו
שְׁאֶפְשָׁר לְבָרֵךְ גַּם מֵתוֹף בְּרַכּוֹן?.....שבג
- ג' יג.** הַהֲתַעֲלָלוֹת שֶׁל בְּעָלֵי גְרָמָה לִי מְשַׁבֵּר נַפְשִׁי חֲמוּר וְסָבֵל
רַב. מָה עָלֵי לְעִשׂוֹת?.....שד

- תְּפִלָּה לְשִׁמְחָה.....אס.
- תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחֲוֹרָה.....קפ.
- תּוֹרָה ג' מִלְּקוּטֵי מוֹהַר"ן ח"ב, וְתְּפִלָּה ג' מִלְּקוּטֵי תְּפִלוֹת הַמִּיֶּסֶד עַל תּוֹרָה זוּ..קצז
- תְּפִלָּה לְמַעֲבֶרֶת.....רטז
- תְּפִלָּה לְשִׁמְרָה.....רלד
- תְּפִלָּה קכ"ז מִלְּקוּטֵי תְּפִלוֹת.....רצ
- תְּקוּן הַכִּלְלִי.....שיג

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֵלֶק הָעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ בְּסֵדֶרֶת 'שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב', וְבוֹ מוֹפְיעוֹת שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּנוֹשְׂאִים שׁוֹנִים וּמְגֻנָּים, הַנּוֹתְנוֹת מַעֲנֵה לַתְּהִיּוֹת וּסְפִיקוֹת שֶׁל מַתְקָרְבִים חֲדָשִׁים לְדַרְכָּה שֶׁל חִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב, וְכֵן לַתְּלִמִּידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעַנִּינִים לְדַעַת אֶת דַּעְתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב ז"ע, וְאֶת הַדְרָךְ שֶׁלֵּמַד אוֹתָנוּ.

הַשְּׂאֵלוֹת, שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַּת כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרַא"ש זְצוּק"ל - הַצַּדִּיק מִיַּבְנָאֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאֶפֶן אִישִׁי. הַתְּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יַתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחֲזִיק מַעֲמַד בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מְקַטֵּן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהַתְמוּדָד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מְאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מְנַת לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאֶפֶן מְהֻדָּר וְאִיכוּתִי, וּבְלִבְנוֹ תְּקוּהָ, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בַּסֵּפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיַחֲפֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תְּשׁוּבָה גַם לְשְׂאֵלוֹתָיו הַפְּרֻטִּיּוֹת, כִּי לְמֵרוֹת שֶׁהַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאֶפֶן אִישִׁי לְשׂוֹאֵל, מִיַּעֲדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאתה נוטל עצת מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצת, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

ג' רפז.

האם זה נכון שלגבר גרוש אין סיעתא דשמיא כי כועסים עליו בשמים?

שאלה:

מאת משה: למרות כל הנסיונות אני ואשתי לא הצלחנו בנשואים, ולבסוף התגרשנו. מה עלי לעשות כעת: האם לצאת מייד לשידוכים, או שעלי להמתין בינתיים, להתחזק ולהתבונן בעצמי פנימה ולבדק מה באמת אני רוצה? והאם זה נכון שלגבר גרוש אין סיעתא דשמיא כי כועסים עליו בשמים? תודה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לאדם אסור להאשים את עצמו בשום פנים ואפן בשום דבר וכו', וזו תחלת המפלה של אדם - כשהוא מתחיל להאשים את עצמו שבזה לא עשה טוב וכו', ובזה לא עשה טוב וכו', אין דבר כזה להאשים את עצמו, ואפלו אם האדם עשה את הטעות הכי גדולה בחיים שלו, אסור לו להאשים את עצמו, אלא שיהיה לו בית ספר על להבא, כי אשמה שאדם מאשים את עצמו זו תחלת המפלה של האדם וכו' וכו'.

אדם צריך לדעת שהחיים הם בית ספר, או איך הם בית ספר

גדול גדול, ואשרי מי שלומד מהטעיות שלו וכו', אבל לא צריך להאשים את עצמו, ואם זה כבר קרה ככה שהתגרשת, סימן שכה היה צריך להיות, וסוף כל סוף התגרשת כי היתה סבה לגרושין וכו', שלא הצלחתם וכו', אזי אתה לא צריך לחיות בגישה של אשמה, סוף כל סוף יש מסכת גטין והלכות גטין וכו', וסימן שיש דבר כזה שלפעמים צריכים להתגרש, ולכן תוציא מהראש שלך את האשמה וכו', ומכל שכן שאף אחד לא ימלא לך את הראש כאלו הקדוש ברוך הוא כועס עליך וכו', וכאלו אין לך סיעתא דשמיא וכו'. הקדוש ברוך הוא אוהב את כל עם ישראל, כי כלנו בניו, כמו שכתוב (דברים י"ד א) "בנים אתם להו'י" אלקיכם", וכמו שאבא מבין את המצב ואת הסבה שבנו התגרש, כך הוא יתברך מסבב סבות שכה יהיה וכו', ולכן אסור לחיות תחת רגשי אשמה בשום פנים ואופן.

היה טוב מאד אם היית עכשו מחכה קצת ומתחזק ומתבונן בדיוק מה אתה רוצה, ומה התכניות שלך להבא וכו' וכו', ואל תרוץ לעשות עוד פעם טעיות וכו'.

בודאי אם תרגיש שתמצה להתחתן - תתחתן בעזרת השם יתברך ויהיו לך שדוכים טובים.

אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להתפלל את השלש תפלות במנין דיקא, ואל תקח את זה בקלות, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לאדם שמתפלל את השלש תפלות שחרית מנחה וערבית במנין דיקא, שאז הוא עת רצון, כמאמרם ז"ל (ברכות ח.) מאי דכתיב (תהלים ס"ט) "ואני תפילתי לך הו'י"ה עת רצון"? אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין; ולפני כל תפלה תכניס כמה פרוטות לצדקה, שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י) רבי אלעזר יהיב פרוטה לעני והדר מצלי, אמר דכתיב (תהלים י"ז ט"ו) "אני בצדק אחזה פניך", וכן נפסק ברמב"ם (פרק י' מהלכות מתנות עניים הלכה ט"ו) גדולי החכמים היו נוהגין פרוטה לעני קדם כל תפלה ואחר כך

מתפללין, שגאמר (תהלים י"ז ט"ו) "אני בצדק אחזה פניי". וכן נפסק בשלחן ערוך (ארוח חיים סימן צ"ב סעיף י') טוב לתן צדקה קדם תפלה.

ולכן אשרי ואשרי מי שגזרר לפני כל תפלה להכניס כמה פרוטות לצדקה, שאז נכון יהיה לבו בטוח שלא תחזור תפלתו ריקם. המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רפז.

האם כדאי לדבר עם בתי המתבגרת על דברים של בינו לבינה לפני שתשמע את זה ממקום אחר?

שאלה:

מאת יפה: שלום וברכה לכבוד הרב הגדול. יש לנו בת בגיל שלש-עשרה. היא לומדת במקום חרדי, אף לצערנו הרב רוח הרחוב והפריצות חודרת גם לשם. השקענו רבות בחנוך ויש לנו קשר נפלא עם הבת, אף התברר לנו שהחברות מהכיתה מדברות אתה על דברים לא צנועים ועל בנים וכו', ומדי פעם היא שואלת אותנו שאלות על דברים כאלו.

לאחרונה ספרה לי אחת האמהות של בנות הכיתה שהיא ספרה לבתה איך ילדים באים לעולם וכו' וכו', כי לטענתה הבנות כבר יודעות ומדברות על כך, והיא העדיפה שבתה תשמע על כך מסנה. היא הסבירה לה שזה בעצם מעשה שעושים בקדשה, ולא כפי שזה מוצג על ידי החברות שלה - כנאוף.

אני מבלבלת ולא יודעת כיצד עלי לנהג עם בתי, בפרט שיש סבירות גדולה שבתה של אותה האמא תקדים אותי ותספר לבתי. צערנו גדול מאד ואשמח לתשובתכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל יפה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שהיום כל העולם פתוח וכו', ואנחנו חיים בעולם אחר לגמרי ממה שחיו עד עכשו וכו', ולכן מה טוב ומה נעים להסביר בדרך עדינות ובחכמה והשכלה עצומה איך וכו', ומה וכו', ומי וכו', פי לצערנו הרב הכל פתוח, ואי אפשר לסגר את הילדים, ועדיף שיקבלו הבנות חנוף מהאמא ממה שיקבלו את זה בחוץ, אבל הכל צריך להיות עם שכל.

לצערנו הרב הטכנולוגיה החדשה עושה הרס בנער, ואנחנו צריכים לעשות כל מה שביכולתנו למעט את הנזקים שזה גורם וכו', ועם הסברה נכונה יכולים להגיע לכל מקום וכו'.

חכמינו הקדושים אמרו (במדבר רבה פרשה י"א סימן ה') וישמרך - בבנות, שצריכות שמירה, ולכן צריכים מאד מאד לשמר על הבנות יותר מהבנים, ולדבר אתן פתוח ולהסביר להן את החיים ואת העתיד וכו' וכו', וזו הדרך הכי נכונה למעט את הנזק שיכולים לסבל חס ושלום אחר כך.

בודאי אבא ואמא צריכים הרבה תפלות לבקש את הקדוש ברוך הוא על הילדים, ולשפך הרבה דמעות על ילדים טובים, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרק י"ח) מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת - ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכוער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכוער. אמרו, לא

יֵצֵאת אוֹתָהּ שָׁנָה וְלֹא שְׁנָתָה וְלֹא שְׁלֹשָׁה, עַד שֶׁבֵּא עֲזָרָא וְהֵעֵלָה אֶת יִשְׂרָאֵל מִבְּבֶל, וְהֵעֵלָה אֹתוֹ כִּהְיָן עִמָּהֶם. לֹא נִכְנַס אֹתוֹ כִּהְיָן לְבֵית עוֹלָמוֹ, עַד שֶׁרָאָה כִּהְנִים גְּדוֹלִים וּפְרָחֵי כִּהְנָה מִבְּנֵי וּמִבְּנֵי בְּנֵי עַד חֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְאַחַר כֵּן נִכְנַס אֹתוֹ כִּהְיָן לְבֵית עוֹלָמוֹ, וְעָלִיו הַפְּתוּב אוֹמֵר (תְּהִלִּים ל"ג) "בְּטַח בִּהְיוּ"ה וַעֲשֵׂה טוֹב" וְגו'.

שָׁאֲלוּ אֶת הַגָּאוֹן הָאֱלֹקִי הַבֶּעַל "חֲתָם סוֹפֵר" זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ אִיךְ זְכָה לְכַנֵּס וּבָנוֹת כָּל כֵּן מְצַלְחִים? עֲנָה וְאָמַר: כָּל לֵילָה בַּעַת תְּקוּן חֲצוֹת מְלֹאֲתִי אֶת הַכּוֹס עִם דְּמָעוֹת, וְהַתְּפִלָּתִי עַל הַצְּלַחַת יְלָדֵי, וְכֵן זְכִיתִי לְזוּה.

וְכֵן מְסַפֵּר מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שֶׁהָיָה לוֹ עֲשָׂרָה יְלָדִים, וְכֻלָּם הָיוּ מְצַלְחִים וּבְעָלֵי דֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ: אִיךְ זְכִיתִי לֵילָדִים טוֹבִים כְּאַלוֹ? עֲנָה וְאָמַר: מָה אֲתֵם חוֹשְׁבִים שֶׁהֵם צְמַחוּ לִי עַל הָעֵץ? כָּל לֵילָה שֶׁפָּכַתִּי דְּמָעוֹת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְלֹאֲתִי אֶת הַכּפֶּה שְׁלִי עִם הַדְּמָעוֹת, וְאַחַר כֵּן רַחֲצִיתִי אֶת פְּנֵי עִם הַדְּמָעוֹת וְכו', עַד שֶׁזְּכִיתִי לְרֹאוֹת מֵהֶם מָה שֶׁרְאִיתִי וְכו'.

יְדוּעַ שֶׁפַּעַם בָּאָה אִמָּא אֶל הַחֲפֶץ חַיִּים זָכַר צְדִיק לְבִרְכָהּ וּבִקְשָׁה בְּרָכָה עַל יְלָדֶיהָ שֶׁיְהִיוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים. עֲנָה וְאָמַר: עִם בְּרָכָה אֲתֵם רוֹצִים שֶׁהַיְלָדִים יְהִיוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים? צְרִיכִים לְהַשְׁקִיעַ בָּהֶם, וְהַעֲקָר לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְהַצְּלַחַת הַיְלָדִים, וְזֶה מוֹעִיל מְאֹד מְאֹד, כִּי תְּפַלֵּת הָאִמָּא עַל יְלָדֶיהָ עוֹשֶׂה רֶשֶׁם בְּשָׂמַיִם. וְהוֹצִיא מֵאַרְוֵן הַסְּפָרִים שְׁלוֹ סֵפֶר תְּהִלִּים יִשָּׁן נוֹשָׁן שֶׁהָיוּ הַדְּפִים מְנַפְּחִים עִם הַמוֹן כְּתָמִים וְכו', וְזֶה הָיָה מֵרַב הַדְּמָעוֹת שֶׁל הָאִמָּא שְׁלוֹ שֶׁהַתְּפִלָּה עָלָיו, וְהַרְאָה אֶת זֶה לְאִשָּׁה וְאָמַר לָהּ: אֵת רוֹאָה, זֶה הַתְּהִלִּים שֶׁל הָאִמָּא שְׁלִי שֶׁהַרְבֵּתָה לְהַתְּפַלֵּל עָלַי. רוֹאִים מְכַל זֶה שֶׁעָקַר הַצְּלַחַת הַיְלָדִים זֶה רַק עַל יְדֵי תְּפִלָּה, וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי הָאֲבָא וְהָאִמָּא שֶׁמְתְּפִלְלִים עַל הַצְּלַחַת יְלָדֵיהֶם, וּבּוֹדָאֵי תְּפִלַּת הָאֲבוֹת עַל הַבָּנִים מוֹעִילָה מְאֹד מְאֹד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רפח.

בעלי לומד בחברותא עם אחיו, ואני חוששת שהדעות הנפסדות של אחיו יחלחלו גם אלי

שאלה:

מאת לאה: לכבוד קדשת הצדיק שלום וברכה.
ראיתי שכתבתם באחת התשובות בשו"ת ברסלב שאסור ללמד בחברותא עם אדם שלומד בספרי חקירות, ושצריכים לברח ממנו כמו מאש, וברצוני לשאל שאלה הקשורה לכך: בעלי שיחיה לומד גמרא בחברותא עם אחיו, ולדאבוננו, לאחיו יש ספקות וקשיות רבות באמונה, והוא קורא ומשפיע מספרים חיצוניים. אני מאד חרדה על הרוחניות של בעלי, וגם לבעלי קשה מאד עם דעותיו, אף הוא אומר שזה אחיו, והרי כתוב "מבשרך לא תתעלם", ושלתורה הקדושה יש כח גדול להחזיר את האדם למוטב ולעקר ממנו את כל הדעות הנפסדות.

על כן אני שואלת באפן ספציפי איך לנהג במקרה שכזה - האם בעלי יכול להמשיך ללמוד אתו, או שיצא שכרו בהפסדו ועליו להפסיק כי הוא עלול להנזק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים לדעת שמי שיש לו בראש דעות נפסדות וכו', צריכים לשמר ממנו מאד מאד, כמו שהזהירנו רבנו ז"ל, וכך אמר (שיחות הר"ן סימן ק"ו) אמונה הוא סוד אור, כמו שכתוב (תהלים צ"ב ג') "נאמונתך בלילות". ואמונה שהוא על פי חכמה בחכמות התורה ומשיג את

השם יתברך, ועל ידי זה יש לו אמונה, הגם שהוא טוב, עם כל זאת עקר האמונה הוא שיהא מאמין בהשם יתברך בלא אות ומופת וחקמה כלל, וזה הוא עקר האמונה בשלמות, שמשליך את דעתו ואת חקמתו ואת שכלו המדמית לגמרי, עד שידע שאינו יודע וכו'. כי האמונה הוא דבר שאי אפשר להסביר לזולת כלל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ב) למאמין זה גלוי, ורואה את האמונה בעיניו הגשמיים והשכליים, אבל הוא לא יכול להסביר את זה לזולת, כי אמונה פשוטה בו יתברך זו השלמות.

ודבר זה אי אפשר להסביר לאחרים כלל, כמו שלא יכולים להסביר מה זה אור וכו', איזה צבע יש לאור וכו', איזה טעם יש לאור וכו', מי שנושם את האור הוא מרגיש את כל הטעמים של האור וכו', כמו כן אמונה פשוטה בו יתברך - הוא מאמין שיש בורא המנהיג את עולמו בהשגחה פרטי פרטית, בלי שום חכמות כלל, זו שלמות האמונה, ולא צריכים יותר לפי דעת רבנו ז"ל, כי הוא אחר שהעקר להשליך את חקמתו המדמית ואת דעתו המבלבלת לגמרי לגמרי, ולדעת שלא יודעים כלל, רק מאמינים בלי שום חכמות והשכלות כלל, וזו שלמות האמונה וכו'.

ורבנו ז"ל אמר אשר יש חכם שהוא חכם אפלו בחכמות התורה, עם כל זאת אין לו אמונה בהשם יתברך, ואלו החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן, כי חכמה אמתית דהינו עם אמונה נקרא ראייה, כמו שכתוב (קהלת א' ט"ו) "ולבי ראה הרבה חכמה", ולעמת זה החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן (כתובות ע"ז): וכמו שפרש רש"י שיש להם שרץ במחם (הינו שיש להם טמאה וכפירה במחם). וצריכין להרחיק מאנשים אלו שהם בחינת בעלי ראתן אפלו משכונתם, כי ההכל פיהם מזיק לאדם כשר שיפל לתאות גאוף; עין שם.

ולכן זה מאד מסכן ללמד עם אחד שהוא מלא דעות נפסדות

ובפירות ואפיקורסות, כי בקלות הוא יכול להזיק למי ששומע דבריו, ולהשפיע גם עליו את הדעות נפסדות.

יש כלל (פסחים כ"ה:): הרי זה בא ללמד ונמצא למד; ואמרו צדיקים שזה שיך בכל דבר, אתה רוצה ללמד את הזולת, ואתה לא קולט שהוא מלמד אותך בין כן, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ג"ט) מי שמקרב רחוקים צריך מאד מאד לשמר שהרע של הרחוק לא ידבק בו, כי מי שעוסק עם רחוקים בקלות נדבק הרע של הרחוקים גם בו, וגם הוא נופל אחר כך לנוקבא דתהומא רבה, ולכן לדעתי שיעזב אותו, אם הוא רוצה לדבר אתו סתם כמו שאח מדבר לאח שני, מה טוב ומה נעים, אבל לא שילמד אתו וכו', כי בקלות יכול להכניס לו דעות נפסדות.

העקר את תראי לחזק את בעלך, ולהראות לו המון אהבה, ואתם יכולים גם כן ללמד יחד הלכות שזה יקרב ביניכם, כי מה טוב ומה נעים שהבעל והאשה מתחזקים ביניהם הן בהשקפה באמונה, והן בהלכה, והן בספורי צדיקים, שזה מקרב מאד ביניהם.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשרי לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רפט.

מה הדרך הנכונה לגשר בין השכל והרגש בעבודת השם?

שאלה:

מאת ראובן אליהו: לכבוד מוהרא"ש שלום.

מה הדרך הנכונה לגשר בין השכל והרגש בעבודת השם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ראובן אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

העצה הכי טובה והכי קלה לקשר בין השכל והלב, בין הדעת והרגש, הוא ללכת בדרך התמימה שגלה לנו רבנו ז"ל והוא "התבודדות" - להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בלי שום שכל והשכלות כלל, שזה שמקשר בין השכל לרגש, בין הדעת ללב, ואי אפשר להסביר את זה למי שלא טעם את זה, כי זה מאד מאד דק מן הדק וכו', כי באפן שאדם יזכה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, הוא צריך לסלק את דעתו וחקמתו ובינתו והשכלתו לגמרי, רק לדבר בתמימות ובפשיטות גמורה אליו יתברך, ואפלו שבהתחלה ידמה לו שאין מי ששומע אותו, זה בא מחמת הכפירות שנכנסה בו.

וכך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן כ"ב) הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם. וכתוב (ישעיה נ"ט ב') "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלקיכם וחטאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע", ולכן עד שיוריד מעצמו את כל ההסתר וההעלם, עליו להמשיך לדבר הרבה אל הקדוש ברוך הוא בלי שום חכמות והשכלות כלל, עד שיקשר את דעתו אל לבו, ואת שכלו אל הרגש, וירגיש טעם אחר בחייו לגמרי, ודבר זה יגלה משיח צדקנו לכל העולם בלוי, כי אז יתקיים (צפניה ג' ט') "כי אז אהפך אל עמים שפה ברונה לקרא כלם בשם הוי"ה לעבדו שכם אחד", כי הוא יגלה את אמת מציאואתו יתברך בגלוי רב כזה, עד שכלם יבינו ויראו וישכילו שאין בלעדיו יתברך כלל, כמו שכתוב (ישעיה י"א ט') "כי מלאה הארץ דעה את הוי"ה כמים לים מכסים", וכתוב (שם נ"ב ח') "כי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון", כי אז יהיה גלוי אלקות במדרגה עליונה כזו, עד שכל

אחד יכיר את הקדוש ברוך הוא פנים אל פנים, ויוכל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו.

נתקרב אל אנשי שלומנו באומן בחור בשם נטע גורליק השם יקם דמו, והקומוניסטים ימח שמם תפסו אותו ושלחו אותו לארץ גזרה לסיביר לשלש שנים, והוא עסק הרבה בשיחה בינו לבין קונו, ובכל לילה יצא החוצה וצעק להקדוש ברוך הוא שישמר אותו מכל רע וכו' וכו', והקדוש ברוך הוא סבב שימצא חן בעיני הרשעים, ולכן נתנו לו עבודה פנימית, הינו שהיה צריך להיות תמיד בפנים להביא עצים ולחמם את חדרי המשרדים, וכן להביא לרשעים שתיה חמה וכו', וכך לא היה צריך לעבד עבודת פך, והנה היתה שם בחורה גויה בת של כמר שגם כן שלחו אותה לסיביר, וגם היא עבדה בעבודה פנימית, והיות שבלילה לא היו צריכים לעבד רק לישן, אז כל לילה היא הסיתה אותו לעברה, כי הוא היה בחור מאד יפה, אבל היות שהיה מקרב אל רבנו ז"ל, יצא בכל לילה החוצה לשדה וצעק להקדוש ברוך הוא "רבנו של עולם תציל אותי מעברה, ואם לא אוכל לעמד בנסיון, תעקר את לבי על המקום הזה, כי עדיף לי למות מלעבר חס ושלום עברה", וכך היה לילה אחר לילה, היא לא עזבה אותו, והוא בכל לילה יצא החוצה וצעק להקדוש ברוך הוא שיציל אותו שלא יכשל חס ושלום בשום עברה וכו' וכו', וכשעברו השלש השנים שהיה בגלות שמה שחררו אותו, והיות שהוא שרת אותם במשך כל השנים מאד מאד טוב, אזי עשו לכבודו מסבת פרדה, ועלתה על הבמה הגויה והכריזה "אם יש בעולם בחור צדיק - זה הבחור", כי היא ידעה את האמת איך שהיא פתתה אותו כל השנים והוא לא נשמע אליה, והבחור הזה חזר לאומן, ואנשי שלומנו לא האמינו מה שראו, כי ידעו שאת מי ששלחו לארץ גזרה כבר אף פעם לא יחזר, והנה הבחור חזר בריא ושלם, ושאלו אותו מה זה ועל מה זה, וספר להם את כל הספור מה שעבר עליו במשך השלש שנים.

וספר לי אחד מאנשי שלומנו שהוא היה באותו מעמד שכל

אנשי שלומנו בכו וזלגו דמעות וכו', איך בחור צעיר כמוהו שיוכל לעמד בנסיון כל כך קשה במשך שלש שנים, ושאלו אותו על זה איך יתכן? ענה ואמר: אם הייתי הולך רק עם השכל וכו', או עם הרגש וכו', הייתי מזמן נופל בפח, אלא יצאתי בחוץ וצעקתי בקולי קולות להקדוש ברוך הוא שיוציא אותי מזה העולם אם אני צריך לעבר עברה, וזה מה שעזר לו להנצל, רואים מזה, כשאדם עוסק בשיחה בינו לבין קונו, על ידי זה מקשר את הדעת אל הלב, ואת השכל אל הרגש, ובא אל דעת אמתית להכיר את הבורא יתברך שמו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב) אם יש לאדם את הדעת אמתית שמכיר בגדלת אדונינו יתברך שמו, אפלו שתתבע אותו אשה במקום סתר, הוא יוכל להתגבר על הכל.

אשרי מי שהולך בדרך של רבנו ז"ל בלי שום חכמות והשכלות כלל, רק מתבודד בכל יום אליו יתברך, ועל ידי זה ילך לבטח כל ימי חייו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רצ.

האם מתר לבצע בדיקת אולטרא-סאונד פנימי כדי לבדק אם יש לעבר דפק?

שאלה:

מאת חני נחמה: שלום לכבוד הרב.

אני בשבוע החמישי להריון. האם מתר לבצע בדיקת אולטרא-סאונד פנימי כדי לבדק אם יש לעבר דפק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל חני נחמה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) במקום שהמחשבה חושבת - שם כל האדם, ולכן אדם צריך להרגיל את עצמו רק לחשוב טוב ואזי יהיה טוב. למה צריכים לחשוב שלילי? צריכים רק להתפלל אל הקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר על הצד הכי טוב, ושיהיה הריון קל ולדה קלה, שזה מה שאשה שמתחילה את ההריון צריכה להתפלל, ואל יקל בעיניה ענין התפלה, כי אי אפשר לתאר ולשער את מעלת התפלה שהאשה מתפללת להקדוש ברוך הוא בכל יום ויום בעת ההריון, שהכל יהיה תקין וכו', והולד יהיה פריא ושלם עם כל האברים והחוששים וכו', והלדה תהיה קלה וכו', וההחלמה תהיה מהירה וכו'. אשה כשהיא בהריון צריכה לבקש את הקדוש ברוך הוא על כל פרט ופרט וכו', ולא לקמץ בתפלות, כי מה שתפלה פועלת שום דבר לא פועל, ולכן תחשבי רק טוב ואזי יהיה טוב, ואל תבלבלי את עצמך חס ושלום עם מחשבות שליליות וכו' וכו'.

בודאי כדאי להבדק אצל רופא אם הכל תקין, אבל לא כבר עכשו בהתחלה וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רצא.

למרות שאינני בררנית, אינני מוצאת שדוך מתאים. מה נתן לעשות?

שאלה:

מאת רחלי: לכוּד הרב שלום.

ראשית, אני מאחלת לך רפואה שלמה במהרה בזכות חג הנסים.

התגלגלו אלי ספרי שו"ת ברסלב, ושם נודע לי שאפשר לשאל שאלה: אני בחרה חרדית ברסלבי, לפני כשנתיים התחתנתי ולאחר ארבעה חודשים התגרשתי. מאז אני נמצאת בשדוכים, אך לא מגיעות הרבה הצעות, וגם אם יש הצעות ונפגשים - זה לא רלוונטי.

הרב כותב המון שצריך לרדת במדרגה כדי למצא את הזוג, אבל האמת היא שאין לי דרישות מהבחור, רק שהוא יהיה ירא שמים, בריא בגוף ובנפש ובלי אינטרנט וטלוויזיה. אני מתפללת מדי יום, והמצב קשה לי מאד כי אני מתקרבת לגיל עשרים ותשע. מה נתן לעשות?

כמו כן, אני רואה שזה הפך להיות פופולרי, ולהרבה בחורים דתיים וחרדיים יש פיסבוק והם מחברים לאינטרנט. האם עלי לותר על הדרישה הזאת? אודה לתשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל רחלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע בדיוק מה היה שהתגרשת אחרי ארבעה חודשים לאחר הנשואין וכו', עם כל זאת את צריכה להתחזק ביתר שאת

וביתר עז ולא להיות ברננית, העקר שיהיה בחור בריא בנפשו ובשכלו, ויהיו לו מדות טובות, שזה כבר הפל.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתזכי למצא את בן זוגך השיך לשרש נשמתך, ותמשיכי להתפלל, ותראי נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעל, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא, לא כהן ולא אורים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, אל תבזה את תפלתם (תהלים ק"ב). "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש ברוך הוא מקבל השבים, "ועם נברא יהלל יה" - שהקדוש ברוך הוא בורא אותן ברעה חדשה.

ומאחר שאת קוראה את עצמך בחורה חרדית ברסלבית, אזי את צריכה לדעת את זה טוב מאד, שאסור להתיאש בשום פנים ואפן מתפלה, כי אצלו יתברך מאד מאד יקרה תפלת כל בר ישראל, ולכן תמשיכי להתפלל, והקדוש ברוך הוא לא יעזב אותך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים..

ג' רצב.

כל השנים הצלחתי להחזיק מעמד בחיי הנשואין, אך כעת אני מרגיש שבאו מים עד נפש

שאלה:

מאת שלמה: לצדיק שליט"א, שלום וחנוכה שמח.

לצערי הרב יש לי אשה קנטרנית, ומהיום שהתחתנו היא לא מפסיקה למתח עלי בקרת ולהתיחס אלי בזלזול. יתכן שזה

נובע מכך שההורים שְׁלָה לא היו שְׁלָמִים עם השדוך במאָה אחוז, וכנראה שְׁכָבַר מההתחלה הם הסיתו אותה נגדי.
עם כל זאת החזקתי אתה מעמד כל השנים, והשתדלתי להתחזק כמו שאתם מלמדים אותנו, אך כעת אני מרגיש שהגיעו מים עד נפש ואני לא יכול יותר. מה אני יכול לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אָמַר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן צ') על זה שאָמְרו חכמינו הקדושים (עירובין מ"א) מי שיש לו אשה רעה אינו רואה פני גיהנם, והסבה לזה, שיקבל את זה באהבה ובשום פנים ואפן שלא יתגרש, עין שם. ולכן אם החזקת מעמד במשך כל השנים על ידי שציפת מה שראית בספרים שחברתי שבנויים על דברי רבנו ז"ל, אזי עצתי שתמשיך לשחק ולסבל, כי הסבלן הוא המנצח, ומה גם שתהיה מבטח שלא תראה את הגיהנם, כי אתה עוד בחיים חיותך יורש גיהנם וכו', ומתקן את אשר קלקלת וכו'.

אתה צריך לדעת שהכל מרזי הגלגול וכו', כי יש אנשים שעובר עליהם אותו דבר מנשותיהם - שלא מפסיקות לצער את בעליהן, להשפילם ולבזותם ולמשל עליהם וכו', ואמר האריז"ל (עין שער הגלגולים הקדמה כ') הטעם שנשותיהם מושלות עליהם, לפי שבימיהם עשו הערב רב את העגל ולא מחו בהם, אבל הנשים לא רצו לתת נזמי הזהב לעגל, ולכך הם מושלות עתה עליהם נשים; הינו שאלו הנשים השולטות על בעליהן וכו', זה ענש להגברים שהם היו בזמן העגל והורידו בעל כרחן מנשותיהם את הזהב לעשות מזֶה את העגל, ולכן כשמתגלגלים, אזי הנשים נוקמות בהם, כי באמת הנשים לא היו שתפות במעשה העגל, אלא אדרבה, הן מנעו מבעליהן, אבל

הבעלים לקחו את הזהב מהן בכח, כמו שכתוב (שמות ל"ב ג) "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אל אהרן", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ילקוט במדבר רמז תשע"ג) שכן אתה מוצא שאמר להן אהרן פִּרְקוּ נְזָמֵי הַזֶּהָב וְגו', ולא רצו הנשים ומחו בבעליהן, שנאמר "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם", והנשים לא נשתתפו במעשה העגל; ולכן עכשו הן נוקמות בבעליהן שבאו בכח לקחת מהם את הזהב להעגל.

ועל כן העצה רק לדם ולשתק ולא לעשות שום עסק מזה, ואדרבה, לשמח את אשתו ולקנות לה מתנות, ולהמשיך ללכת בדרך זו של קרוב לבבות, ותמשיך לסבל עד עת בא דברו שהיא תתהפך ותפסיק להציק לה, וכל זמן שהיא לא מפסיקה - סימן שעדיין לא תקן מה שפגמת וכו', וכו', ולכן העצה רק לחזור בתשובה שלמה, ולבוא תמיד אל הקדוש ברוך הוא, ולהשיח ולספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, ויחוס וירחם עליך ויהפך הכל לטובה, ואין עצה אחרת רק לדם ולשתק ולסבל, כמו שפרש החיד"א את הפסוק (בראשית כ"ה י"ד) "ומשמע ודומה ומשא", הינו לשמע, לדם, ולסבל. אשרי האדם שיש לו שכל בזה העולם העובר, ומרגיל את עצמו לסבל מאשתו, ולא עונה לה על החרופים והגדופים שסובל, ועל ידי זה נתפסים לו כל עוונותיו, ואל רב טוב הגנוז יזכה.

וידוע שהיו המון צדיקים גדולים מפרסמים בעולם אשר סבלו מנשותיהם מה שסבלו וכו', עם כל זאת לא התגרשו, ואדרבה, כבדו מאד את נשותיהם, ועוד קנו להן מתנות, ומי לנו גדול מרבי חייא שספרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג) רבי חייא הוה קא מצערא ליה דביתהו. כי הוה משפח מידי, צייר ליה בסודריה ומייתי ניהלה. אמר ליה רב: והא קא מצערא ליה למר? אמר ליה דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא [הינו רבי חייא היתה אשתו מצערת אותו, עם כל זאת כשמצא משהו יפה שהיא אוהבת, היה לוקח את זה ומביא את זה אליה, ורב לא הבין למה, ושאל אותו: הרי היא מצערת

אותך? ענה ואמר לו: מספיק שהיא מגדלת את הילדים, ומצלת אותנו מן החטא]. ואם רבי חייא שהיה כל כך גדול שאין לתאר ואין לשער בשכל אנושי את גדלתו, עד שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פ"ה:): כמה גדולים מעשה חייא וכו', ואפלו במתיבתא דרקייעא לא יכולים לראות אותו מרב גדלתו, מרב אור שיש שמה וכו', וכשהוא ובניו התחילו להתפלל על גשם, כמעט שטפו את כל העולם וכו' וכו', עין שם, ואם הוא סבל מאשתו ואף על פי כן קנה לה מתנות וכו', על אחת כמה וכמה אנשים פחותים ושפלים כמונו צריכים רק לשמע לשתק ולסבל, ולכן ראה לקים את כל זאת, ותראה איך שהפך יתהפך לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רצג.

כל טפולי ההפריה שעברתי - נכשלו: האם עלי לקבל את המציאות ולהבין שכך רוצים משמים?

שאלה:

מאת סימונה: שלום ושבוע טוב לכבוד הצדיק. בתחלה, אברך את הצדיק בבריאות איתנה וכח נפשי ופיזי לעזר לכל הפונים בשאלתם. עד עכשו עשיתי תשעה טפולי הפריה, והאחרון שבצע אצל פרופסור בעל שם עולמי - נכשל גם הוא. לפני כמה חודשים הרב כתב לי שעלי להפסיק את טפולי ההפריה, ובאמת, לאחר הכשלוך האחרון היה לי רע מאד מבחינה נפשית מכל הכשלוכות והחלטתי לרדת מזה. מאז עבר כבר חודש, ואני מתפללת בכל יום לבנרא עולם שיתן לי עוד ילדים בצורה טבעית וללא עזרה מרופא בשר ודם.

כבוד הצדיקה, אני בת ארבעים ושלש, וברוך השם יש לי ילדה אחת בת שש-עשרה, אף קשה לי שהבית ריק ושקט. לקחתי על עצמי הכל - בדיקת מזוזות, שמירת שבת וטהרת המטפחה, הקפדה בכשרות וצניעות, אני מדליקה נרות לצדיקים ואני הולכת עם תליון של ה"א העשוי מכסף. האם יש עוד משהו שאני יכולה לעשות כדי לזכות לעוד ילדים, או שעלי להבין שכך גזרו עלי בשמים - ללדת רק ילדה אחת? אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל סימונה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

התקון שלך הוא שרק תהיי שמחה ועליזה ותרקדי בכל יום על גדל החסדים והרחמים הגמורים שעשה עמך הקדוש ברוך הוא שנתן לך מתנה בת אחת, ורואים טבע של בני אדם שאף פעם לא שמחים עם מה שיש להם, ותמיד הם רוצים עוד ועוד ועוד וכו' וכו', תמיד מסתכלים רק על החצי כוס הריקה, ולמה שלא יסתכלו על חצי כוס המלאה?

הרי הקדוש ברוך הוא נתן לך מתנה - בת, שאנשים אחרים מחסרי ילדים היו משלמים כל הון דעלמא ואת כל הכסף שרק יש בעולם העקר שיהיה להם רק בן אחד או רק בת אחת, ולך הקדוש ברוך הוא נתן מתנה בת, ולבסוף את מצערת את עצמך בגוף ונפש וכו', ועושה כל מיני הפריות וכו', שזה כרוך בכאבים וצער גדול מאד וכו', ועדין את ממרמרת וכו', והכל מפני שאת לא מסתכלת על החסדים והרחמים גמורים שעשה אתך הקדוש ברוך הוא, ולכן התקון שלך רק להיות בשמחה בכל יום, ולעסוק בצדקה וחסד, ולספור לכלם את הנס הכי גדול שעשה לך הקדוש ברוך הוא - שיש לך בת,

בשעה שזה נס גלוי, כי היית עקרה והנה הקדוש ברוך הוא נתן לך מתנה בת, ותמיד תתני תודה והודאה להקדוש ברוך הוא על החסד חנם שעשה עמך, ובמקום לבכות תמיד וכו', תתחילי רק לשמח ולתת תודה, ולא להגיד שנגזר עליך גזרה מן השמים וכו', וכו', אדרבה, נתברכת מן השמים עם בת, וזו צריכה להיות השמחה הכי גדולה שלך.

ורואים בני אדם שאף פעם לא שמחים עם מה שיש להם, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ב) אין אדם יוצא מן העולם וחצי תאותו בידו, אלא אן אית ליה מאה בעי למעבד יתהון תרתין מאוון, ואן אית ליה תרתי מאוון בעי למעבד יתהון ארבעה מאה; אדם תמיד חסר לו, יש לו מנה - רוצה מאתים, יש לו מאתים - רוצה ארבע מאות, ותמיד מרגיש שבור ורצוץ כי חסר לו וכו', ובשביל זה בני אדם מסתובבים בזה העולם עצובים, ממרמרים ומדפאים וכו' וכו', כי אף פעם לא רוצים להסתכל על חצי הכוס המלאה וכו', ותמיד חסר להם וכו', ומה שרק לא יתנו להם עדין זה לא מספיק וכו', אבל מי שזוכה לאמונה ברורה ומזככת ומתבונן תמיד על החסדים והרחמים גמורים שהקדוש ברוך הוא עושה אתו, אזי הוא תמיד שמח, ומוצא את החסד של הקדוש ברוך הוא, ונותן לו תודה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתתחילי מעכשו לתת תודה להקדוש ברוך הוא, ולהיות בשמחה, ולא לעשות כבוד שום פעלות וכו', אלא אם יבוא טבעי - מה טוב ומה נעים, ואם לא - סימן שזה מה שהקדוש ברוך הוא רוצה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רצד.

האם זה נורמלי שאדם חוזר בתשובה, ואחר כך שוב נופל, ושוב מתחיל מחדש כגלגל החוזר?

שאלה:

מאת ברוך: לכבוד הצדיק.

יש לי אשה וילדים נעימים, יש לי כל טוב בחיים וברוך השם אני שמח. עד שזכיתי להכיר את הצדיק הייתי במצב ירוד מאד, אך מאז שהתקררתי לצדיק נעשיתי בריה חדשה ממש - התחלתי להתחזק וזרקתי הרבה זבל שהיה לי. הבעיה היא שעדיין אני נופל וקם, נופל וקם, ובכל כמה ימים אני נופל שוב וחוזר לרע ככלב השב על קיאו, עד שאני מתחזק שוב וחוזר להשם יתברך.

האם זה נורמלי שאדם חוזר בתשובה, ואחר כך שוב נופל, ושוב מתחיל מחדש כגלגל החוזר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג פסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ברוך נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שלך זה רק בעיה אחת, שאתה לא שמח, כי אם היית תמיד שמח לא היה חסר לך שום דבר, כי עקר כח היצר הרע שמתגבר על האדם, זה רק מחמת עצבות ועצלות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן קפ"ט) צריך להזהר מאד מעצבות ועצלות, כי עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות בבחינת (ישעיה ס"ה) "ונחש עפר לחמו". עפר היא בחינת עצבות ועצלות שהם באים מיסוד העפר; וכל הירידה של האדם שנופל תמיד בעברות חמורות, זה בא לו רק מחמת תקף העצבות שתופסת אותו, ולכן הזהירנו רבנו

ז"ל מאד על שמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.

ולכן יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש ברוך הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד כשמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש ברוך הוא.

עליך לדעת שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה - זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רס"א) כשנופל אדם ממדרגתו ידע שמן השמים הוא, כי ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות, על כן נפל שיתעורר להתקרב להשם יתברך, ועצתו שיתחיל מחדש להכנס בעבודת השם יתברך, כאלו לא התחיל עדין כלל מעולם, וזה כלל גדול בעבודת השם יתברך, שצריכים ממש בכל יום להתחיל מחדש; ולכן אל תהיה בטלן, תתחיל לבקש ממנו יתברך בכל יום שתזכה להיות בשמחה, ואז אפלו שתפל בכל פעם

וכו', תעשה בכל פעם התחלה חדשה וכו', ולא תשבר משום דבר, ואז טוב לך כל הימים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רצה.

**ראיתי שכתבתם שלא צריכים לנסע לאומן לשבת חנכה.
מה המקור לדבריכם?**

שאלה:

מאת לירון: שלום לכבוד הרב.

ראיתי שכתבתם שלא צריכים לנסע לאומן לשבת חנכה. מה המקור לדבריכם? תורה היא וללמוד אני צריך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל לירון גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם תקח את ספרי "שיחות הר"ן" ו"תיי מוהר"ן", תראה איך שמוהר"נ ז"ל האריך בהמון שיחות איך שרבנו ז"ל בקש אותנו בכל מיני בקשות והזהירנו בכל מיני אזהרות שנבוא אצלו בראש השנה, כי אז הוא יכול לתקן את האדם אפלו שקלקל כל כך הרבה שכל השנה הוא לא יכול לתקן אותו, אבל בראש השנה גם לו יש תקון, וכן מרבה לדבר ממצלת ראש השנה של רבנו ז"ל, שכל העולם כלו

תלויים ועומדים בראש השנה שלו, ובשום מקום לא כתוב אזהרות כאלו להיות בשבת חנכה. בחיים חיותו של רבנו ז"ל בעלמא הדין היו נוהגים אנשי שלומנו להיות אצל רבנו ז"ל בשלש הזמנים - ראש השנה, שבת חנכה וחג השבועות, אבל בכל שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל שרשם מוהרנ"ת ז"ל לא מצינו שרבנו ז"ל יקפיד כל כך לבוא אליו בשבת חנכה או בחג השבועות כמו שהקפיד מאד מאד שכלנו נבוא אליו לאומן על ראש השנה.

בודאי מי שיכול לנסע אצל ציון רבנו ז"ל כמה וכמה פעמים במשך השנה אין למעלה מזה, כי לזכות להיות אצל ציון רבנו ז"ל זו זכות נוראה ונפלאה מאד, ומוהרנ"ת ז"ל כותב הרבה פעמים במכתביו שכותב לבנו רבי יצחק ז"ל, שכל החיים שלי שאני זוכה לבוא עוד פעם אצל ציון רבנו ז"ל, וזה דבר גדול מאד אם אדם יכול להיות אפלו כמה פעמים בשנה אצל ציון רבנו ז"ל, אין למעלה מזה, עם כל זאת האזהרה שהזהירנו רבנו ז"ל היתה רק על ראש השנה.

חג החנכה הוא חג החנוכה, שהאבא צריך להיות בבית עם הילדים ולראות שכלם ידליקו נר חנכה, וישירו ביחד, ויודו וישבחו את הקדוש ברוך הוא על גדל הנסים והנפלאות שעשה עמנו, והאבא צריך להוריד את עצמו אל ילדיו ולספר להם ספורי נסים שעשה הקדוש ברוך הוא עם עם ישראל, שזה מעקרי החנוכה.

יעור הקדוש ברוך הוא שיהיה לנו את הסבלנות להוריד את עצמנו אל ילדינו, ונזכה לחנך אותם בדרך התורה וקיום המצוות המעשיות, ולהאיר בהם את האמונה הקדושה בו יתברך, לחזקם ולשמחם ולעודדם, שזו צריכה להיות עבודת החנוכה, לבנות את הילדים וכו', ולא להשפיל אותם וכו', ומכל שכן לא להכותם וכו', ורבנו ז"ל רצה מאד מאד שחנך את ילדינו על טהרת הקדש, ונמסר את נפשנו על החנוכה הכשר. אשרי מי ששומר על ילדיו בעתים הללו,

ומוריד את עצמו אליהם, ונותן להם המון תשומת לב ואהבה, וכך יזכו לגדל ולהצלחת בחייהם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רצו.

מדוע נוהגים חסידי חב"ד להציב בכל עיר חנכיה ענקית ולהדליק אותה ברב עם?

שאלה:

מצאת נסים: שלום לכבוד הגאון הצדיק שליט"א. אני חסיד ברסלב מזה שבע שנים, ולפני שהתקרבותי לרבנו והתחלתי ללמוד בספריו הייתי מקרב לחסידות חב"ד. ידוע המנהג של חסידי חב"ד להציב חנכיה ענקית בכל עיר ולהדליק אותה ברב עם. מה המקור למנהג הזה? ומה דעתכם בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נסים גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דבר ראשון אני רוצה לשאל אותך אם אתה יכול להסביר לי מה זה חסיד ברסלב? הרי אתה כותב שאתה כבר שבע שנים חסיד ברסלב.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שצריך לדון את כל אחד ואחד לכף זכות, אפילו רשע גמור, כי איך שהוא, בודאי עשה טוב בחיים, כי בפרוש גלו לנו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז).

על הפסוק (שיר השירים ד') "כַּפְלַח הַרְמוֹן רַקְתָּךְ" - מאי רַקְתָּךְ? אַפְלוּ רִיקְנִין שֶׁבָךְ מְלֵאִים מְצוֹת כָּרְמוֹן, וַיֵּשׁ בְּכָל יְהוּדֵי נִיצוּץ אֱלוֹקֵי שׁוֹן הַנְּשֵׁמָה שְׁלוֹ, אֵךְ לְצַעֲרָנוּ הֶרֶב בְּגִלוֹת הָאֲרָכָה וְהַמְרָה שְׁאַנְחָנוּ עֲבָרָנוּ, נַעֲלַם הַנִּיצוּץ הָאֱלֹקִי הַזֶּה מִמִּילִיוֹנֵי יְהוּדִים, עַד שֶׁיֵּשׁ שֶׁשֶׁכְּחוֹ לְגַמְרֵי שֶׁהֵם יְהוּדִים. וְתַהֲלֶה לְאֵל הַרְבֵּי מַחֲבָ"ד זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ לְקַח עַל עֲצָמוֹ מְשִׁמָּה קְדוּשָׁה שֶׁקֶבֶל מַחֲמִיו הַקְּדוֹשׁ הַרְיִי"צ זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ שֶׁהוּא קֶבֶל מְאָבִיו הַרְשֵׁ"ב זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ לְהִקְיַם תְּלַמִּידִים שֶׁיְהִיוּ "נְרוֹת לְהָאִיר", הֵינּוּ לְהַדְלִיק אֶת הַנִּיצוּץ הָאֱלֹקִי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבְחֻסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא הַצְּלִיחַ בְּגִדוֹל שְׂאִין פְּנֵה בְּעוֹלָם שְׁחִסִּידֵי חֲבָ"ד לֹא מְזַכְרִים לִיהוּדֵי הַמְּקוֹם מֵה זֶה יְהוּדוֹת וְכוּ', וְלִפְנֵי כָּל חַג וְחַג הֵם הוֹלְכִים לְפָרְסַם אֶת הַחֵג, וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם זְמַנֵּי חֲנוּךְ לְחֲנֻךְ אֶת נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִזְכֹּר אֵיךְ קִמֵּץ קִטָּן שֶׁל יְהוּדִים נִצְחוּ אֶת הַיּוֹנִים שֶׁהִיוּ אִימְפֵרִיָּה שְׁלֵמָה שֶׁרָצוּ לְהַשְׁכִּיחַ אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מֵהָעוֹלָם, וְגִזְרוּ גְזֵרוֹת רְעוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְחָשְׁבוּ שֶׁהֵנָּה כְּבָר בָּא הַסּוֹף וְכוּ', חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי כִּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ראש השנה י"ח:) שֶׁגִּזְרָה מַלְכוּת יוֹן גִּזְרָה שְׁלֵא לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם, וּכְשֶׁגִּבְרָה מַלְכוּת חֲשֵׁמוֹנָאֵי וְנִצְחוּם, הִתְקִינוּ שֶׁיְהִיוּ מְזַכְרִין שֵׁם שָׁמַיִם אַפְלוּ בְּשִׁטְרוֹת.

וְכֵן אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה ב' סִימָן ד') "וּחֲשֵׁךְ" - זֶה גְלוֹת יוֹן שֶׁחֲשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶן, שֶׁהִיְתָה אוֹמֶרֶת לָהֶם כְּתוּבוֹ עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֵלֶק בְּאֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל; וְאֵף עַל פִּי כֵן קִמֵּץ קִטָּן שֶׁל יְהוּדִים נִצְחָה אוֹתָם, כִּי עִם מַסִּירוֹת נֶפֶשׁ אֲמִתִּית יְכוּלִים לְנַצֵּחַ אֶת הַחֲשֵׁךְ, וְלְהָאִיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְתַהֲלֶה לְאֵל הֵם עוֹשִׂים אֶת זֶה בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה וּמְצַלִּיחִים, וְזֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי יֵשׁ כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה יְהוּדִים מְתַבּוּלְלִים לְצַעֲרָנוּ הֶרֶב שֶׁשֶׁכְּחוֹ אֶת יְהוּדוֹתָם, וּכְשֶׁרוֹאִים אֶת הַחֲנֻכָּה וְכוּ', וּמִתְחַלְלִים לְשֵׁאל מֵה זֶה וְעַל מֵה זֶה וְכוּ', וּבִינֵן כֶּךָ מְסַפְרִים לָהֶם אֵיךְ שֶׁהַיּוֹנִים רָצוּ לְהַשְׁכִּיחַ מֵעַם יִשְׂרָאֵל אֶת מוֹצְאָם וְכוּ', וְלְהַשְׁכִּיחַ כְּבִיכּוֹל אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מֵהָעוֹלָם, וְהֵנָּה עִם יִשְׂרָאֵל חֵי וְקֵיָם, וְלִכֵּן זֶה דְּבַר פְּלֵא גְדוֹל וּפְרָסוּמִי נִיֶּסֶא

מה שהם עושים עם החנכיות בכל עיר ועיר וכו', אשריהם ואשרי חלקם.

דבר השני, אני רוצה לשאל אותך מאיפה אתה לוקח שיש חלוקי דעות בין חסידי ברסלב לחסידי חב"ד? הרי רבנו ז"ל, כשהיה בארץ ישראל, הבטיח לתלמידי המגיד הרב הקדוש רבי אברהם מקאליסק זכותו יגן עלינו, הרב הקדוש רבי יעקב שמשון משפיטובקא זכותו יגן עלינו, והרב הקדוש רבי זאב מטשערני אוסטרא זכותו יגן עלינו ועוד, שכשיחזור מארץ ישראל יסע ישר אל הרב הקדוש הבעל התניא זכותו יגן עלינו ויראה לסדר את החלוקי דברים שהיו אז בעניני צדקת ארץ ישראל, וכן קים רבנו ז"ל, שנסע במסירות נפש אל הרב הקדוש הבעל התניא ז"ע, ולא נסע לביתו, וסדר את הכל על הצד הכי טוב. וכן להפך ידוע לנו שהרב הקדוש הבעל התניא ז"ע שבת אצל רבנו ז"ל בעיר ברסלב בשבת פרשת יתרו שנת תק"ע, ואמר אז רבנו ז"ל את המאמר בלקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ב, ורבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת הרב הקדוש הבעל התניא ז"ע וקראו 'שר האלה', ועוד אמר עליו שבחיים רבים בהפלגה יתרה מאד.

וכן מובא בספר "בית רבי" שבשעה שהיתה המחלקת על רבנו ז"ל הזהיר הרב הקדוש הבעל התניא ז"ע שאף אחד לא יהין לדבר על רבנו ז"ל, כי מי שמדבר עליו הוא כמו מי שמדבר עלי, ולכן אני לא יודע בכלל מה אתה שואל, ומה אתה עושה הפרש בין אחד לשני?

ידוע שעם ישראל הם קומה שלמה, וכמו שבגוף גשמי צריכים רגלים וצריכים גוף וצריכים ידים וצריכים ראש וצריכים מח וכו', כך הוא אצל כלל נשמות ישראל, יש נשמות ששיכות אל נהי"ם (=נצח, הוד, יסוד, מלכות) ויש נשמות שיכות אל חג"ת (=חסד, גבורה, תפארת), ויש נשמות שיכות אל חב"ד, ויש נשמות שיכות אל הכתר וכו', וממילא מה שיך להפריד בין נשמות ישראל?

כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הֵם עִם אֶחָד, קוֹמָה שְׁלָמָה, וְצָרִיכִים לְעֶזֶר אֶחָד לְשָׁנָי, וּבְזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה.

[אגב, הִייתי מְדַפֵּס לְפָנַי אַרְבָּעִים שָׁנָה אֶת סִפְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל אֲצֵל שְׁנֵי חֲסִידֵי חֲב"ד שְׁעוֹד הָיוּ חֲסִידִים שֶׁל הַרְבֵּי הַרְי"צ זְכוֹתוֹ יְגִן עָלֵינוּ, וּכְשֶׁהֲדַפְּסֵתִי אֶת הַסֵּפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" הִבְטַחְתִּי לָהֶם שֶׁהַסֵּפֶר הָרִאשׁוֹן יִלָּךְ לְרַבֵּי מַחְב"ד זי"ע. וְשָׂאֵלוּ אִיךְ תִּגִּיעוּ אֵלָיו? וְאִמְרַתִּי לָהֶם גַּם לִי יֵשׁ אֲנָשִׁים, וְגַם אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְהַפְיֵץ וְכו'. וּבְאֵמֶת, כְּשֶׁבָאוּ הַסִּפְרִים מֵהַפְּרִיכִיָּה, שֶׁלַּחְתִּי שְׁלִיחַ מִיַּחַד עִם הַסֵּפֶר לְרַבֵּי מַחְב"ד זי"ע וְחִפְּזָה עָלָיו עַד שֶׁנִּכְנַס לַתְּפִלַּת מְנַחָה, וְנִגַּשׁ אֶל הַרְבֵּי זי"ע וְנָתַן לוֹ אֶת הַסֵּפֶר, וְהוּא אָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן "פֶּאֶר אֶסְפֵּר דְּאַרְבָּה מְעַן בְּאַצְלֵהוֹן" [עַבּוּר סִפְרֵי צָרִיכִים לְשָׁלֵם], וְהִשְׁלִיחַ אָמַר: לֵא, רַבֵּי, זֶה מִתְּנָה בְּשִׁבְלֵכֶם. וְהַרְבֵּי הִטְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ וְהוֹצִיא שְׁטַר שֶׁל עֶשְׂרִים דוּלָר וְנָתַן לוֹ. וּכְשֶׁהַרְבֵּי הִבִּין שֶׁהַחֲסִידִים רוֹצִים לְטַרְף אֶת הַשְּׁלִיחַ אִיךְ הוּא נִגַּשׁ אֶל הַרְבֵּי בְּלִי שׁוּם רְשׁוּת וְכו', אָז הַרְבֵּי זי"ע הִגְבִּיֵּה אֶת הָאֲצָבָע וְאָמַר לָהֶם בְּקוֹל גְּדוֹל "פּוֹן זֵי דְאַרְפֵּט אִיר זִיךְ לְעַרְנֵעַן וְוֹאס הִיִּסְט פּוֹצוּ מַעֲיֵנוֹתֶיךָ חוּצָה", מֵהֵם אַתֶּם צָרִיכִים לְלַמֵּד מֵה זֶה נִקְרָא פּוֹצוּ מַעֲיֵנוֹתֶיךָ חוּצָה. וְאֵת כָּל זֶה יֵשׁ בְּהַקְלָטָה שֶׁל וִידְאוּ].

עַל כָּל פָּנִים, אִיךְ שֶׁהוּא, אֲנִי לֹא מִבִּין מָה אַתָּה עוֹשֶׂה הַפְּרָשִׁים בֵּין אֶחָד לְשֵׁנִי, אֲדַרְבֶּה, יְדוּעַ מֵה שֶׁאָמַר הָאֲדַמו"ר מִמַּחְנוּבְּקָה זְכוֹתוֹ יְגִן עָלֵינוּ שֶׁבְּרוּסְיָה תַּחַת שְׁלֹטוֹן הַקוֹמוּנִיסְטִים יִמַּח שְׁמֵם רַק שְׁתֵּי חֲסִידוֹת הַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד עַל יְדֵי גְדֹל מְסִירוֹת נֶפֶשׁ שֶׁהִיָּתָה לָהֶם בְּשִׁבְלֵי הַיְהוּדוֹת, וְהֵן חֲסִידוֹת חֲב"ד וְחֲסִידוֹת בְּרֶסְלָב, וְלִכֵּן אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה אַתָּה עוֹשֶׂה הַפְּרָשׁ בֵּינֵיהֶם.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂתִגְלֶה לָנוּ הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל חֲנֻכָּה, וְנִשְׁמַע בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׁמַח...

ג' רצז.

מדוע מדברים בשפת האידיש, הרי מקורה הוא בשפה הגרמנית של העמלקים?

שאלה:

מאת דניאל: שלום לכבוד הרב ורפואה שלמה.
לפי מה שהבנתי, מקורה של שפת האידיש היא השפה הגרמנית - שהיא שפתם של העמלקים. אירי יתכן שאבותינו ואבות אבותינו דברו ועדיין מדברים בשפה זו, שמקורה בשפת האיובים הכי גדולים של עם ישראל? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דניאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ט) שמי שזוכה לשלמות תקון הברית הוא זוכה לשלמות לשון הקדש, כי ברית הלשון וברית המעור תלויים זה בזה, ומה זה נקרא לשון הקדש? אם לוקחים שפה ומקדשים אותה, ומדברים אתה רק דבורי תורה ודבורי תפלה ודבורי אמונה, הרי בזה מקדשים את השפה, וזה נקרא לשון הקדש, ולכן זה אלף שנים שעם ישראל דברו במדינות אשכנז ובכל אירופה בשפת האידיש, כל הגאונים והצדיקים הקדושים לדורותיהם, על ידי זה קדשו את הלשון עד שנעשתה הלשון הזו לשון קדש.

ומי שמכיר את השפה הגרמנית יודע שזו בכלל שפה אחרת משפת האידיש, הן אמת שהן קצת דומות, אבל הן אחרות לגמרי, ובפרטי פרטיות שכל הצדיקים קדשו את הלשון הזו, ובשכיל זה היא נעשתה לשון הקדש. וכן בכל השפות - אם רק מדברים דבורי תורה, דבורי תפלה ודבורי אמונה, ומקדשים את השפה הזו, ולהפך, אתה

צריך לדעת שאם חס ושלום לוקחים את שפת לשון הקדש ומנבלים את הפה עם השפה הזו, או שמדברים עם השפה הזו נגד הקדוש ברוך הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, זה בכלל לא לשון הקדש, זו רק שפת עברית וכו', שאין לזה שום שיכות ללשון הקדש כלל, וידוע שכל עדות המזרח מדברים בלשון הקדש, וכל ספרי הקדש נכתבו בשפת לשון הקדש ולא בשפת העברית, ולכן אני לא מבין את השאלה שלך וכו', ואני רוצה לברר לך מה זה לשון קדש אמיתית - זו רק שפת התורה הקדושה, שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (ספרי האזינו) היה רבי מאיר אומר: כל הדר בארץ ישראל וקורא קריאת שמע שחרית וערבית ומדבר בלשון הקדש הרי הוא בן העולם הבא; וזה בכלל לא שיה' לשפת העברית, שבשפה הזו מלמדים את האדם שלא יקרא קריאת שמע שחרית וערבית וכו' וכו'.

[ונכבד האריך בענין שלמות שפת לשון הקדש הרב הקדוש מסאטמאר זכותו יגן עלינו בספרו הקדוש "ויואל משה", במאמר לשון הקדש, קחיהו משם מה זה לדבר בלשון הקדש].

הקדוש ברוך הוא יחזיר את כל עם ישראל בתשובה, ונזכה לדבר רק בלשון הקדש, הינו לקדש את הלשון שלנו שזו שלמות לשון הקדש.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' רחצ.

האם רוק שגר עם משפחתו צריך להדליק חנכיה משלו? ומה הדין לרוקה?

שאלה:

מאת רוני: שלום לכבוד הרב.

האם רוק שגר עם משפחתו צריך להדליק חנכיה משלו

לאחר הדלקת החנפיה עם המשפחה? ומה הדין לגבי רוקה?
תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רוני נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל אחד מבני המשפחה הרוקים מדליק נר חנכה, ובפרט
הילדים הקטנים - להם זו מצוה מצד החנוכה להדליק נרות חנכה.

העקר צריכים לזכור מה זה חנכה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים
(שבת כ"א): מאי חנכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה, תמניא
אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון, שפשינכנסו יונים להיכל
טמאו כל השמינים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום,
בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מנח בחותמו של
כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס והדליקו
ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל
והודאה; הינו שצריכים לזכור טוב טוב שכל ענין חנכה הוא לזכור את
החסדים והנסים הגמורים שעשה אתנו הקדוש ברוך הוא, שהינונים
רצו לעקר מעם ישראל את האמונה הקדושה, וגזרו עליהם גזרות
קשות, להשפית את התורה והמצוות, עד כדי כך שאמרו חכמינו
הקדושים (ראש השנה י"ח): שגזרה מלכות יון גזרה שלא להזכיר שם
שמים על פיהם, וכשגברה מלכות חשמונאי ונצחום התקינו שיהיו
מזכירין שם שמים אפלו בשטרות.

וכן אמרו (בראשית רבה פרשה ב' סימן ד') "וחשך" - זה גלות יון
שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו
על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל; ושמעתי אחד מאנשי
שלומנו שעוד היה באומן בשנת תר"ע, ושם שמע מזקן אחד שעוד
היה מתלמידי מוהרנ"ת ז"ל, שאמר: למה דוקא רצו לחקק על קרן

השור? אלא חכמינו הקדושים אמרו (שבת ל"ו) שבקרן השתמשו לגמע בו מים לתינוק (הינו עשו מזה בקבוק לתינוק), ששתה מהמקום הזה, זאת אומרת שחקקו כבר על הבקבוק של התינוק, שהוא יראה בעת שהוא יונק ושותה חלב או מים מהקרן שכתוב "אין לנו חלק באלקי ישראל", הינו שאצלם הלך בנפשם שאפלו תינוק של ישראל יכנס בו מינות, ויכפר בכל, כי הם גזרו שישכח שמו יתברך מפייהם של ישראל, וזה שיהי בכל דור ודור להזכיר לנו את הקדוש ברוך הוא.

ולכן חנכה היא מצוה גדולה מאד - לפרסם את הנסים שעשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל שנתקים "מסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך. ויהי עשית שם גדול וקדוש בעולמך, ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן כהיום הזה", כי בזכות נרות חנכה נזכה שכל עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה ויכירו את הקדוש ברוך הוא, ויקימו את מצוותיו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה בלי שום חכמות והשכלות כלל, עדי עד שנזכה לראות במו עינינו בבנין בית המקדש, בביאת משיח צדקנו, והכהן גדול ידליק את המנורה ויאיר לכל העולם כלו את אמתת מציאותו יתברך.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' רצט.

**האם רבנו רצה שנגיע לדרגה גבוהה בשמירת הברית
ונפרש מהאשה בימות החול?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הרב הגאון הצדיק מוה"ר"ש שליט"א,
שלום רב, ויהי רצון שתמשיך להנהיג אותנו בבריאות
ובאריכות ימים ושלום.

רבנו מביא שיש יחוד עליון ויחוד תחתון - שיחוד עליון זה רק בליל שבת, ויחוד תחתון זה עם שמירת כל ההלכות של התורה אבל באמצע השבוע. האם הכוונה היא שרבנו רצה שנגיע לדרגה של שמירת הברית ונפרש מהאשה באמצע השבוע? הרי רבנו הדגיש כמה פעמים לקום כל מה שכתב בפשיטות, ואם כן איך מקימים את דבריו הלכה למעשה? ואיך מסבירים את זה לאשה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל מגלה (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ד) שיש שתי מדרגות: יחוד עליון זה בליל שבת, ויחוד תחתון זה בששת ימי החל, אבל הוא לא אמר שצריכים רק בליל שבת וכו', אלא הוא בפרוש אומר שגם בששת ימי החל צריכים מאד מאד לשמור על ההלכה, ולא לצאת מפשטות ההלכה שזה ראשי תבות (תהלים ק') ה'ריעו ל'הוי"ה כ'ל ה'ארץ - שגם בששת ימי החל לא ישכחו בעת הזווג את הקדוש ברוך הוא, וכן קבל"ה זה ראשי תבות (תהלים כ"ט) ה'שתחוו ל'הוי"ה ואפן לא אמר להיות פרושים, אלא אדרבה, רק לשמור על ההלכה, וידוע איך שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שהדבר הראשון שאדם יעשה - זה להתחתן, שאז יאחז בשלמות תקון הברית, וכך אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בברית, ולכן צריכים להתחתן. ויש שני מיני זוגים - הזוג של ששת ימי החל שזה צריך להיות גם כן לפי ההלכה, והזוג של שבת שאז הוא היחוד העליון, הזוג השלם.

פעם שאלו אברכים צעירים את האיש האלקי רבי אברהם בן

רבי נחמן חזן מטולטשין זכרוננו לברכה (בעל המחבר "באור הלקוטים") שהיה איש קדוש מאד כידוע בין אנשי שלומנו, שיתן להם הנהגות אחר החתנה וכו', ענה ואמר להם בזו הלשון: "קינדערלאך היט זיך פון כריתות" [ילדים, תשמרו את עצמכם מפרתות], זאת אומרת כשאסור - אסור הכל, וכשמותר - מותר הכל וכו', וממילא כשאדם יש לו פת בסלו לא מעניינת אותו כבר אף אחת בעולם, כי תהלה לאל הקדוש ברוך הוא נתן לו מתנה את אשתו, אזי ראוי לו לשמח מאד מאד. וידוע שפעם בא יהודי אל רבנו ז"ל והתלונן על עניני קדשה מה יעשה בעניני פרישות וכו', והיות שהיתה לו אשה בשם חנה, אמר לו רבנו ז"ל בזו הלשון: "ולילה ללילה יתוה", ולא אמר לו יותר, וכפי ההדגשה שהדגיש רבנו ז"ל עם הנגון הבין שיהיה עם אשתו כל לילה, ועל ידי זה ינצל מכל מיני הרהורים רעים ומחשבות רעות ובלבולים וכו' וכו', ומפל זה רואים את דעתו של רבנו ז"ל, ולכן צריכים מאד מאד לשמר על ענינים אלו ולא לקבל מאף אחד שום חמרות יתרות, שרבנו ז"ל היה מאד מאד מתנגד לזה.

הקדוש ברוך הוא יטהר אותנו ונזכה לכל טוב אמתי ונצחי.

המאחל לך חנפה שמח...

ג' ש.

**האם יש ענין שכל אחד מהילדים ידליק נרות בחנפיה?
משלו?**

שאלה:

מאת אמיר: האם יש צורך לתת לכל הילדים להדליק נרות חנפה, או שמספיק שאני מדליק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דהנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אמיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מוהרנ"ת ז"ל אמר שחנכה הוא מלשון חנוך, שצריכים לחנך את עצמו ואת בני ביתו וילדיו לאמונה הקדושה, כי היונים רצו להשפיתו יתברך מהעולם, עד שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה י"ח) שגזרו לא להזכיר שם שמים, וכשנצחום, התקינו להזכירו יתברך גם על שטרות, הינו על כל פרט ופרט להזכיר את שמו יתברך. וכעין שמצינו אצל אברהם אבינו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית וכה פ'שה מ"ג סימן ז') אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני לא היה שמי נכר לבריותי, והכרת אותי בבריותי, מעלה אני עליך כאלו אתה שתף עמי בבריותי של עולם; כי עד אברהם אבינו לא הפירו את הקדוש ברוך הוא, ולא דברו ממנו, והוא הרגילו בפיות של הבריות, ועל ידי זה נעשה שתף בבריות העולם. והיונים כפרו לגמרי במציאותו יתברך, ורצו להכריח גם את עם ישראל לשכח כפיכול ממנו יתברך, והחשמונאים נצחו אותם, ועל ידי זה התחילו לחנך עצמם ואת בני ביתם ואת ילדיהם לאמונה הקדושה, ולכן זה נקרא 'חנכה' מלשון חנוך, ולכן בודאי צריכים להיות ביחד עם הילדים, ולהשתדל שכל ילד וילדה שיהיה להם חנכיה וידליקו כל אחד ואחת נר חנכה, למען חזוק האמונה הקדושה. [כמוכן אשר ילדה רק כשהיא עדין קטנה]. אבל ילד צריך כבר להמשיך להדליק כל ימי חייו, והכל מצד חנוך, ואחר כך משום קיום המצוה מדרבנן, שגם בן מחיב, ובפ'טיות מגיל בר מצוה.

וכשהם קטנים זה רק מצד חנוך - להחדיר בהם אמונה בו יתברך, שבאו היונים לעקר ולהשפית מעם ישראל את האמונה, ונצחום, ולכן חנכה זה מלשון חנוך, וזה דבר פשוט, ואף שיש לאחרונים ספקא בזה, אבל מי שיודע ורואה ומתבונן מה שקורה בעתים הללו

שהיונים והמתיונים רוצים רק לעקר את האמונה התמימה מילדי ישראל, ולכן אין שום ספק וספק ספקא שצריכים להשתדל בכל אפן שבעולם שהאבא יהיה עם ילדיו בביתו, ויתן שכל אחד ואחת כשהם קטנים שידיקו נר חנכה, כל אחד ואחת בחנכיה שלו, ולהסביר להם כפי שכלם את גדל הנס ואיך שהיונים טמאו את כל השמנים וכו', ואיך שבבית המקדש היתה מנורה, והכהן הדליק את המנורה וכו', וזה מעקר החנוכה, ובפרט בימינו אלו שרוצים להשכיח את העבר של עם ישראל וכו', ולכן מנחת מצוה רבה על כל אבא להיות עם הילדים, ולהאיר בהם את האמונה הקדושה בו יתברך, ואל יקל דבר זה בעיניך כלל, ובפרטיות שהיום עולים הנרות פרוטות ממש, כדאי שכל ילד וילדה קטנים שתהיה להם חנכיה, וידליקו, כדי להחדיר בהם את האמונה הקדושה, ואינני יודע מה צריכים האחרונים לדחוק עצמם אם פן צריכים או לא וכו', הרי זה עכשו גזירת שמד להשכיח מילדי ישראל את האמונה הקדושה, ולכן אשרי מי שדואג שכל ילדיו ידליקו נר חנכה כדין וכו', מוסיף והולך, ואין שום פקפוק בזה. המאחיל לך חנכה שמח...

ג' שא.

אני מרגישה הדרדרות רוחנית גדולה. איך נפטרים מהיצר הרע שנכנס בי?

שאלה:

מאת יעל: שלום רב לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מאחלת לצדיק רפואה שלמה ובריאות איתנה, ובכל פעם שאני שומעת שאתם לא מרגישים טוב, הלב שלי מתכוץ מצער ואני מתפללת שתהיו בריאים.

אני ובעלי חוזרים בתשובה מזה שלש שנים, ועברנו עליות וירידות רבות בדרך. אני נמצאת כרגע במצוקה גדולה

מבחינה רוחנית: הדבר הראשון הוא הטלויזיה שמאד קשה לי להתנתק ממנה - אני גרה אצל חמותי, ואני מוצאת את עצמי ואת בעלי צופים הרבה בטלויזיה ועל הדרך רואים נשים לא צנועות. בנוסף, אני מחברת לפיסבוק לצרכי עבודה, ומדי פעם קופצים שם דברים לא צנועים ונגלים לעיני.

הבעיה השניה והעקרית היא, שבתקופה האחרונה אני חולמת הרבה על גברים שהיו בעברי, ובחלומות יש דברים לא צנועים, וכל היום אני מהרהרת בחלומות.

בנוסף, אני מוצאת את עצמי שומעת נעימות בלועזית, ולמרות שאני מאד נהנית לשמע את המוזיקה הזו והיא כמעט ללא מלים באנגלית - אני מרגישה שזה מזיק לנשמת.

הצניעות שלי בבית ירודה, ואני בצער רב על כך, אך הדבר שהכי קשה לי הוא ההרהורים הללו - אני מרגישה כאלו אני בוגדת בבעלי חס ושלום, ובעקבות כל הדברים שרשמתי אני מרגישה ירידה רוחנית גדולה מאד ורחוק מהשם יתברך. אני רוצה שתכננו אותי מה לעשות וכיצד להפטר מכל המחשבות והיצר הרע הזה. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דתנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל יעל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואת חן לך על התפלות והברכות שאת מתפללת ומברכת אותי לבריאות, וכל המברך מתברך מפי אל עליון.

את צריכה לדעת ששלמות התשובה הוא לקבל על עצמו לא לחזור על השטיות שעשו עד עכשו וכו' וכו', וכמובא ברמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה הלכה ב') ומה היא התשובה? הוא שיעזב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו, ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר (ישעיה נ"ה)

"יעזב רשע דרכו" וגו'. וכן יתנחם על שעבר, שנאמר (ירמיה ל"א) "כי אחרי שובי שובי נחמתי", ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע י"ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה ידינו" וגו', וצריך להתודות בשפתינו ולומר ענינות אלו שגמר בלבנו; שזה כל הענין של ודוי דברים, שרבנו ז"ל הזהירנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') ואמר שהעוונות של האדם חקוקים על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל ל"ב) "ותהי עונתם על עצמותם", וזה מה שהורג את האדם, כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", ועל ידי ודוי דברים יוצאים מעצמותיו החטאים שחקוקים עליהם.

וְכַל זְמַן שָׂאִין אָדָם מֵתוּדָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵינּוּ שְׂאִינּוּ מִתְבּוֹדָד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁיו, עַדִּין הָעוֹנוֹת חֲקוּקִים בְּתוֹךְ עֲצוֹמוֹתָיו, וְלִכֵּן אָמַר הַרְמְבָ"ם (פָּרָק א' מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה הִלְכָה א) כָּל מִצְוֹת שְׁבִתוֹרָה, בֵּין עֲשָׂה בֵּין לֹא תַעֲשֶׂה, אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֵן בֵּין בְּזוּדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כְּשִׁיעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיָשׁוּב מִחֲטָאוֹ חֵיב לְהִתְדוּדוֹת לְפָנָי הָאֵל בְּרוּךְ הוּא, שְׂנַאֲמַר (בַּמִּדְבָּר ה') "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וגו'. "וְהִתְדוּדוֹ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ" - זֶה וְדוּי דְּבָרִים. וְדוּי זֶה מִצְוֹת עֲשֶׂה, כִּי צַד מִתּוֹדִינִי? אוֹמֵר: אֲנִי הִשֵּׁם חַטָּאתִי, עוֹיְתִי, פִּשְׁעֵתִי לְפָנָי וְעֲשִׂיתִי כָךְ וְכָךְ, וְהִרִי נַחֲמֵתִי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׁי, וְלַעוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה. וְזֶהוּ עֲקָרוֹ שֶׁל וְדוּי וְכָל הַמְרָבָה לְהִתְדוּדוֹת וּמְאָרִיךְ בְּעֵינָי זֶה הִרִי זֶה מְשַׁבַּח.

וְכַל זְמַן שֶׁלֹּא עוֹשִׂים אֶת זֶה, אֲזִי כָּל הַלְכֻלֹּךְ שֶׁל הָעֶבֶר עַדִּין צָף תָּמִיד אֲצֵל הָאָדָם, וְעַדִּין הוּא רְחוּק מִתְּשׁוּבָה, כִּי תָמִיד בְּאוֹת לוֹ הַמְחַשְׁבוֹת וְהַהֲרֹהוּרִים הָרָעִים וְכוּ' עַל מָה שֶׁהוּא עֹשֶׂה פַעַם, וְזֶה מְכַנֵּס אוֹתוֹ בְּדַכְאוֹן פְּנִימִי וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי עַד שְׂמִתִּיאֵשׁ מֵהַחַיִּים וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל בְּאֵמַת זוֹ טְעוֹת גְּדוּלָה, כִּי עָקַר שְׁלֹמוֹת הַתְּשׁוּבָה הוּא לְשַׁכַּח אֶת הָעֶבֶר וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת הַר"ן סִימָן כ"ו) אֲצֵל הָעוֹלָם הַשְּׂכָחָה הִיא חֲסָרוֹן גְּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם, אֲבָל בְּעֵינֵי יֵשׁ בְּהַשְּׂכָחָה מַעֲלָה גְּדוּלָה. כִּי אִם לֹא הִיְתָה שְׂכָחָה, לֹא

הִיָּה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבַר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אִם הִיָּה זֹכֵר כָּל מֵה שְׁעֵבֵר לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר לוֹ לְהָרִים אֶת עֲצָמוֹ לַעֲבֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אֶפְן, גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו. אֲבָל עֲכָשׁוּ עַל יְדֵי הַשִּׁכְחָה נִשְׁכַּח מֵה שְׁעֵבֵר וְכוּ'. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּשׁוּבָה לְהַתּוֹדוֹת בְּכָל פַּעַם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבַר עֲמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בְּהַ, הֵינּוּ בִשְׁפַת הָאֵם שְׁלוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה לֹאט לֹאט יִנְקָה אֶת עֲצָמוֹ מֵהָעֵבֶר, וְכֵן זֶה לְמִי שְׂרוּצָה בְּאֵמֶת לְחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

אֲבָל כְּשֶׁאָדָם טוֹבֵל וְהַשְׂרִץ בִּידּוֹ וְכוּ', אֵיךְ הוּא יְכוֹל לְצַפּוֹת שֶׁהוּא יִקְרָא חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה? הֲרֵי זֶה נִדְמָה כְּמוֹ בֵּית שְׁבוּעֵר בְּאֵשׁ גְּדוּלָה, וְמִי שֶׁפָּקַח תּוֹפֵס אֶת יְדָיו וְרַגְלָיו וּבֹרַח מִשְׁמָה מֵה שְׁיֹתֵר מֵהַר וְנִצּוֹל מִמָּוֶת בְּטוֹחַ וְיוֹצֵא אֶל חַיִּים בְּטוֹחִים, מֵה שְׁאִין כֵּן אֶחָד שֶׁלֹּא רָק שְׁלֵא בֹרַח מֵהָאֵשׁ הַבּוֹעֵרֶת, אֲלֵא הוּא נִשְׁאָר שְׁמָה וְכוּ', אֵיךְ הוּא יְכוֹל לְהַצִּיל אֶת עֲצָמוֹ? הֲלֹא לֹא יִשְׁאָר מִמֶּנּוּ אֲלֵא אֶפְר וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן הַתְּשׁוּבָה - לְבֹרַח מֵהַזְּבֵל וְהַלְכֻלֹּךְ וְהַטְנַפֶּת שְׂרוּאִים שְׁמָה אֶת כָּל הַשְׂקוּץ וְהַתְּעוּב וְהַזְּהוּם וְהָעֵרִם שְׂרָאוּ כְּשֶׁעֲדִין הָיוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מוֹכֵן מֵאִלּוּ, וְלָכֵן אִם אֶת רוּצָה לְהִיּוֹת חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה, אֶת צְרִיכָה לְזֹרֵק מִמֶּךָ אֶת הַזְּבֵל וְהַלְכֻלֹּךְ לְגַמְרִי, וְאֵז דִּיקָא יְכוּלִים לְהַקְרוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה, וְכֵן זְמַן שְׂאוּחִזִּים אֶת הַזְּבֵל וְהַלְכֻלֹּךְ הַזֶּה בּוֹדָאֵי זֶה יִפְרִיעַ לָכֵם תְּמִיד וְכוּ' וְכוּ'.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִתֵּן לָכֵם דַּעַת וְשִׁכְל וְתַחֲזֹרוּ בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּלֵב אֵמֶת, בְּלֵב נְכוֹן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵז תַּתְּפַטְרוּ מִכָּל הַמַּחְשְׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת וְכוּ', וּמִכָּל הַחֲלוּמוֹת הָרָעִים, כִּי עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה - לְהַתְּחִיל לְחַשֵּׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ רַק אֶת אֵמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ זֹכִים לְהַנְצֵל מִכָּל רַע. אֲנִי מְאֹד מְקוּהָ שְׂתִּבְיֵי דְבַר מִתּוֹךְ דְּבַר מְדַבְרִינוּ אֵלּוּ.

זְכָרִי הֵיטֵב שֶׁהָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א' ט"ז) "עֹז וְחֵדוּהָ בְּמִקְמוֹ", וְלָכֵן בְּשַׁעֲהָ שְׁבַר יִשְׂרָאֵל שֶׁשׁ וְשִׁמַּח עַל נִקְדַּת יְהוּדוֹתוֹ וְעַל זֶה שֶׁהוּא חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה,

על ידי זה הוא נכלל בו יתברך, ונצול מכל רע, ולכן אני מאד מבקש אותך שתתחזקי להיות בשמחה עצומה, כי השמחה זו ההצלחה של אדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד - על ידי זה הוא מצליח, ולכן אם את רוצה להצליח בחייה, תשתדלי עם כל הכחות להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שזה מאד מאד קשה לך להגיע לשמחה מרב הבלבולים שעוברים עליך מכל מה שכבר עברת בחיים וכו', עם כל זאת תכריחי את עצמך להיות בשמחה, ותראי שתהיה לך הצלחה בחיים, ותתפטרי מכל אלו המחשבות המבלבלות אותך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש עליך שתצליחי בכל אשר תפני.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שב.

**האם עלי להמשיך להפריש מעשר כספים למרות
מצבי הדחוק?**

שאלה:

מאת דורון: רב שלומות וכל טוב.

אחרי כמה חודשים של טרדה בענייני פרנסה אני פונה אל כבודו בבקשה לברכה ועצה בהחלטה לקראת הבאות: משפחתנו מנסה להתישב בירושלים כדי להקל על התקופה הבאה עלינו לטובה, בה אשתי משלימה בגריות לקראת למוציא סעוד בעיר הקדש. בינתיים אני המפרנס יחיד, והחובות, שלא היו מאד גדולים, ממשיכים לטפח והופכים גדולים עלינו.

בשנה האחרונה אני עובד קשה, והקפדנו להפריש מעשרות

בְּכֹל חֲדָשׁ, אֲךָ כְּעֵת נֶאֱלָצְתִי לְהַפְסִיק לְעֵשֶׂר מִשׁוּם שֶׁהִכְסָפִים
הִלְלוּ בָּאִים יְשִׁירוֹת מֵהַחֹב בְּבִנְיָה, וְאֲנִי לֹא בָטוּחַ שֶׁהַדְּבָר נֶכּוֹן.
הֵאֵם אֲנִי צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ לְעֵשֶׂר לְמֵרוֹת הַמְּצַב?
בְּאוֹתוֹ עֲנִין: אֲשֶׁתִּי, מִתְקַשָּׁה מְאֹד בַּלְמוּזִים עַד כְּדֵי תִסְכּוֹל
מִמֶּשׁ. אֲנִי מְנַסֶּה 'לְפָנוֹת אֶת הַדְּרָךְ', לְטַפֵּל בְּיֻלְדִים בְּשִׁעָה
שֶׁהִיא לֹמְדָת, וְלַעֲזֹר לָהּ כְּכֹל יִכְלָתִי כְּדֵי שֶׁהִיא תֻּכַּל לְהִתְרַכֵּז
בַּלְמוּזִים, אֲךָ לְאַחֲרוֹנָה, כִּנְרָאָה מִתּוֹךְ דְּאֶגוֹת הַפְּרָנְסָה אֲנִי
מֵאֲבֵד סְבֻלָּנוֹת מֵהָרַג וְגוֹרֵם לְאֲשֶׁתִּי תִסְכּוֹל גְּדוֹל עוֹד יוֹתֵר.
אֲנִי מִתְקַשָּׁה לְחַדֵּל מֵעֵשׂוֹן סִיגְרִיּוֹת בְּשִׁבְתִּי, עַל אֲךָ שֶׁאֲנִי
חוֹשֵׁב שֶׁאֲנִי מִסְגָּל, וְחוּץ מֵהָעֵשׂוֹן אֲנִי מִצְלִיחַ לְשָׁמֵר שִׁבְתִּי דִּי
בְּשִׁלְמוֹת.
אֲשֶׁמַּח לְבִרְכָה וְעֵצָה טוֹבָה, שְׁבוּעַ טוֹב וְהַצְלָחָה לְכֹל עִם
יִשְׂרָאֵל

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר מַקֵּץ, כ"ה כִּסְלוֹ א' דְּחִנּוּכָה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דוֹרוֹן גֵּרוֹ יְאִיר

לְנֶכְוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲתָה צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁאֲדָם שְׁחִיב חוֹבוֹת וְכו', וְגַם קֶשֶׁה לוֹ בְּפְרָנְסָה
וְכו', הוּא פְטוֹר מִמְעֵשֶׂר כִּסְפִים וְכו', אֲךָ לְתַת צְדָקָה כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל
חִיב אֶפְלוֹ הָעֲנִי שְׁבִישְׂרָאֵל, אֲבָל צְדָקָה יְכוּלִים לְצַאֵת גַּם עִם כַּמָּה
פְּרוּטוֹת וְכו'.

לְדַעַתִּי כָּל הַבְּעִיָּה שְׁלָךְ וְשֶׁל אֲשֶׁתְךָ שְׂאֵתָם מְלַחֲצִים אֶת עֲצַמְכֶם
כָּל כָּף, כִּי חִסְרָה לְכֶם שְׂמִחָה אֱמֵתִית לְשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂזַכִּיתֶם לְחִזּוֹר
בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה, וְהַעֲצָבוֹת סוֹחֶבֶת אֶתְכֶם חֲזָרָה אֶל הַטְּמָאָה וְהַזְהָמָה
וְכו', וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לְנוֹ
רַבְּנּוֹ ז"ל (סֵפֶר הַמְּדוּת אוֹת שְׂמִחָה חֵלֵק ב' סִימָן א') מִי שֶׁהוּא שְׂמִיחַ תָּמִיד - עַל
יְדֵי זֶה הוּא מְצַלִּיחַ.

ושמחה מסגלת לפרנסה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מהפסוק (תהלים קמ"ה) פותח את ידך, יוצא גם מהפסוק (דברים ט"ז ט"ו) והיית' אף שמח, ולכן הדבר הראשון - אתם צריכים להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמכם, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לכם ומרים לכם החיים ממנות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבואו לשום דבר, אלא תסתבכו יותר, ולכן הדבר הראשון - רק להיות בשמחה. ואם תאמרו במה יש לנו לשמח? הרי אנחנו עניים ואביונים ומלאים חובות? אלא דעו לכם שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא.) אין עני אלא מדעת, כי עקר העניות תלויה בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז:) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ממון סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמחו עם נקדת יהדותכם שנבראתם יהודים ושלא נבראתם גויים כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת תפתחנה לכם את כל צנורי השפע והפרנסה.

והדבר השני - אתם צריכים מאד מאד להקפיד על שמירת שבת קדש, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - ברכת הוי"ה היא תעשיר זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי", כי כל הפרנסה באה לאדם רק משבת, כמובא בזהר (יתרו פ"ח.) כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, ותאנא, אמאי לא אשתכח מנא ביומא שביעאה? משום דההוא יומא מתברכאן מיניה כל שיתא יומין עלאין, וכל חד וחד יחיב מזוניה לתתא כל חד ביומוי, מההיא ברכה דמתברכאן ביומא

שביעאה; נכל הברכות שלמעלה בעולמות העליונים, ולמטה כאן בעולם הזה, תלויות רק ביום השבת. ולמדנו למה לא ירד מן בשבת? מפני שמשבת מתברכים כל הששה ימים מששת ימי השבוע, וכל יום מקבל את ההשפעה שלו משבת].

ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ז) צריך להזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, כי מעלת וקדשת שבת גדולה ויקרה מאד שאי אפשר לתאר ולשער כלל, וצריך לנהג שמחה גדולה בשבת קדש, ולבלי להראות שום עצבות ודאגה כלל, רק להתענג על השם יתברך, ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג - הן באכילה ושתייה, הן מלבושים כפי מה שיוכל, כי אכילת שבת כלה רוחנית כלה קדש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת חל, ואם היית יודע מה זה להיות בשמחה בשבת, לא היית מפסיק לרקוד כל השבת מרב שמחה שאתה יהודי מאמין בו יתברך, והיתה השבת יקרה בעיניך, ומכל שכן וכל שכן שלא היית מעשן בשבת, שזה גורם לך את כל העניות והצרות הבאות בביתכם.

ולכן תראה לזרק את הסיגריות אפלו באמצע השבוע ומכל שכן בשבת, ותראה איך שהכל יתהפך לטובה, ואתה ואשתך תעורו אחד לשני, ואז הברכה תהיה מצויה בביתכם, כמאמר ז"ל (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלוש' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, ואם תקים את כל זה תראה איך שבביתך יהיה שנוי לטובה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שג.

**האם מתר לאים על בתנו שאם היא תמשיך לגנב,
יכולים להכניס אותה למוסד סגור?**

שאלה:

מאת אבי: שלום וברכה לצדיק הגדול.
ראיתי שפכתם להורה שבנו בן השלש-עשרה מרבה להחזיף ולגנב שיכניס אותו למוסד סגור בהקדם.
לנו יש ילדה בת שמונה שמרבה להתעצבן, לצעק ולהחזיף ואף גנבה כמה וכמה פעמים. אנו מרבים לשוחח אתה ללא תועלת. האם שיק לידע אותה שיש דבר כזה מוסד סגור לילדים שגונבים, ואז בקשי רואים את ההורים וכו' וכו', וכל זה רק כדי להכניס בה יראה כדי שתשנה את דרכה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחגכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לפנות אל רופא ממחה עם הבת שלך, ואולי הוא יוכל לתת לה כדורי הרגעה וכו', כי עכשו כשהיא עדין צעירה יכולים עוד הרבה לתקן ולהציל וכו'. אף אחד לא צריך לדעת מזה, וזו לא בושה, אדרבה, אתה צריך לדאג איך להציל את הבת שלך שלא

תדרדר נפשית לגמרי, ולכן מה טוב ומה נעים לפנות אל רופא ממחה שהוא יתן לה תרופות וכו'.

רק חזק ואמץ אתה ואשתך ואל תהיו שבורים, אף שזה מאד מאד כואב, עם כל זאת עכשו זה הזמן להציל את הבת שלכם, ותהלה לאל היום יש רופאים ממחים שמתמחים בבעיה זו וכו', ולכן עליכם לפנות אליהם, והקדוש ברוך הוא המרפא את החולים, ירפא את בתכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' דש.

אני עובד בחנות של אבי, ויש לנו חלוקי דעות לגבי נהול החנות. כיצד עלי לנהג?

שאלה:

מאת אשר: שלום וברכה לכבוד מורנו ורבנו מוהרא"ש שליט"א.

קדם כל, אני רוצה להודות להקדוש ברוך הוא שזכה אותי להתקרב לצדיקה, כי מה הייתי עושה בלעדיו? ואני מתפלל שהצדיק יהיה בריא וחזק, וינהיג אותנו על מי מנוחות עד ביאת גואל צדק, אמן.

אני עובד בחנות של אבי נרו יאיה, אבל קשה לי להסתדר אתו - יש לנו כמה חלוקי דעות בענין החנות, אף הוא לא מקשיב לי ורוצה שהכל יתנהל כפי שהוא חושב. אני מנסה להסביר לו בנחת שמה שאני מציע זה טוב בשבילו, וזה יגרם לעוד קונים לבוא אלינו, אף הוא איננו שומע לי, ואומר: "אני בעל הבית, ותשמח שיש לך עבודה".

אני יודע שמצות כבוד אב היא חמורה מאד וצריכים להזהר

בָּה בְּיוֹתֵר, אִף מִצַּד שְׁנֵי תוֹעֵלֶת הַחַנּוּת עוֹמֶדֶת לַנֶּגֶד עֵינַי
וְאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ כִּיצַד לְנַהֵג. עַל כֵּן אֲבַקֵּשׁ מִמְּעַלֵּת מוֹרֵנוּ וְרַבְּנוּ
שְׂיֹאִיר אֶת עֵינַי וְיוֹרָה לִי כִיצַד לְנַהֵג, וַיְבָרַךְ אוֹתִי שְׂאֲצַלִּיחַ
בְּפִרְנֹסָה, בְּשָׁלוֹם בַּיִת, בְּחַנוּךְ הַיְלָדִים, וּבְשָׂרָה הַעֲנִינִים. תּוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר מַקֵּץ, כ"ה כֶּסֶלׁו א' דְּחִנְכָה ה'תשע"ד.
שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲשֶׁר נִרְוֶה יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּחַיִּיךָ, אַתָּה מְכַרַח קֹדֶם כָּל לְהַחְדוּר
בְּעֶצְמְךָ אֶת מַדַּת הַשְּׂמִיחָה, לְשִׂמְחָה עִם נִקְדַּת יְהוּדוּתְךָ, וְכַךְ אָמַר רַבְּנוּ
ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שְׂמִיחָה חֶלֶק ב' סִימָן א') מִי שֶׁהוּא שְׂמִיחַ תָּמִיד עַל יְדֵי
זֶה הוּא מְצַלִּיחַ; וְלִדְעָתִי כָּל הַבְּעִיּוֹת שֵׁשׁ לָךְ וְכוּ' וְכוּ', זֶה לֹא הָאָבָא
שָׁלָךְ, זֶה אַתָּה בְּמוֹ יְדִיךָ הוֹרֵס לָךְ אֶת הַחַיִּים, כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
חָנֵן אוֹתְךָ עִם אִשָּׁה נִפְלְאָה וְעִם יְלָדִים חַמּוּדִים, וְעִם אָבָא שְׂמוּכָן
לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עֲבוּרָךְ, וְהוּא עוֹזֵר לָךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף כָּל הַכֶּסֶף שֶׁל
הַחַנּוּת זֶה שֶׁל אָבִיךָ וְכוּ', וְאַחֲרַי בְּמִקוּמְךָ הִיָּה תָּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה, אָבִל
אַתָּה, בְּמִקוֹם לְשִׂמְחָה, זוֹרֵק אֶת כָּל הָאִשְׁמָה עַל אָבִיךָ כְּאִלוֹ הוּא לֹא
מִבֵּין אוֹתְךָ, וְכְאִלוֹ הוּא צָרִיךְ לְשִׂמְעַ אֵלֶיךָ וְכוּ', בְּשַׁעַה שְׁכָל הַכֶּסֶף
מִהַחַנּוּת בָּא רַק מֵאָבִיךָ, אֲזִי אֲנִי לֹא מִבֵּין אוֹתְךָ מָה אַתָּה צָרִיךְ לְבַלְבֵּל
אֶת עֶצְמְךָ, אַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה שֶׁהִנֵּה אָבִיךָ הַשְׂקִיעַ
אֶת כָּל כֶּסֶפוֹ בְּתוֹךְ הַחַנּוּת, וְהוּא מוֹכֵן לְהַמְשִׁיךְ לְעֶזֶר לָךְ, אָבִל אַתָּה
כָּל כֶּף מְבַלְבֵּל שְׂאֵתָה לֹא יוֹדֵעַ מָה שְׂאֵתָה רוֹצֵה מִעֶצְמְךָ.

וְלִכֵּן לִדְעָתִי אַתָּה צָרִיךְ הִרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רַק
עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִיחָה, וְתִהְיֶה רְגִיל לְהַתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל
יוֹם אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! זְכַנִּי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְאַזְכֵּה לְהַרְגִישׁ
אֶת הַשְּׂמִיחָה בְּרַמ"ח אֵיבָרַי וּבְשִׂס"ה גִּידַי, עַד שֶׁהַשְּׂמִיחָה תִּגִּיעַ

לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיה. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מצויאותך תתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה בלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

ואם תוכל להתפלל את התפלה הזו כמה וכמה פעמים ביום מה טוב ומה נעים, כי העקר אצלך זה שמחה, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אמרו שכל החלאים הרעים באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה, ובפרט אלו שסובלים מעצבים וכו' וכו', זה רק מחמת חסרון השמחה, כי מי שתמיד שש ושמח על ידי זה הוא זוכה לשוב הדעת אמת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק ב' סימן י"י) מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מושבין עצמן. והעקר להשתדל לישב עצמו היטב, מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העולם הזה, הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוצן לגוף, כגון כבוד, ואז בודאי ישוב אל השם יתברך.

אך דע, שעל ידי מרה שחורה אי אפשר להנהיג את המח כרצונו, ועל כן קשה לו לישב דעתו. רק על ידי השמחה יוכל להנהיג המח כרצונו ויוכל לישב דעתו, כי שמחה הוא עולם החרות, כמו שכתוב (ישעיה נ"ה) "כי בשמחה תצאו", שעל ידי שמחה נעשין בן חורין ויוצאין מן הגלות. ועל כן כשמקשר שמחה אל המח, אזי מחו ודעתו בן חורין ממש, ואינו בבחינת גלות, ואזי יוכל להנהיג את מחו כרצונו ולישב דעתו, מאחר שמחו בחרות ואינו בגלות, כי

על ידי גלות אין הדעת מיִשָּׁב כָּלֵל וְכוּ'. וְלִבּוֹא לְשִׁמְחָה הוּא עַל יְדֵי מַה שְּׁמוּצָא בְּעֶצְמוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, כִּי אֵיךְ שָׂרַק יִהְיֶה, יֵשׁ אֶצְלָ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל נִקְדוּת טוֹבוֹת מְנַקְדֵת יִהְיוּתוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת ג"ז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') "כִּפְלַח הָרְמוֹן רִקְתָּךְ" - מֵאֵי רִקְתָּךְ? אֶפְלוּ רִיקְנִין שָׁבָךְ מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרֵמוֹן, וְעַל כָּל פְּנִיָּם יֵשׁ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לְשִׁמְחָה בְּמָה שְׁזָכָה לִהְיוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְשִׁלָּא עֲשִׂנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, כִּי הַשִּׁמְחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשִּׁמְחוֹת, וְעַל יְדֵי שִׁמְחָה מִתְרַחֲבִים מִחוּ וּדְעוּתוֹ וְכִבְרֵי יֵשׁ לוֹ יֵשׁוּב הַדְּעוּת אַחֵר לְגַמְרֵי.

וְלִכֵּן הָעֵקֶר תַּעֲבֹד עַל נִקְדוּת הַשִּׁמְחָה, וְשִׁלָּא יִהְיוּ לָךְ טְעֵנוֹת עַל אֲבִיךָ שֶׁהוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ עֲבוּרֶךָ בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנִים לְעֹזֵר לָךְ, כִּי הַחֲנוּת שֶׁלוֹ וְהַכֶּסֶף שֶׁלוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְאַתָּה לֹא רוֹצֵה לְקַבֵּל אֶת הַמְּצִיאוֹת וְכוּ', וְזֶה מַה שְּׂאוּכַל אוֹתָךְ וּמְפִיל אוֹתָךְ בְּעֶצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדִכְאוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן רָאֵה מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה רַק לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִז תִּרְאֶה אֵיךְ שְׁכַל מִזְלֶךָ יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה - יִהְיֶה לָךְ שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, וְכֵן תִּהְיֶה אָבָא בְּרִיא לִילְדִים שְׁלֶךָ, וּבַפֶּרֶט עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים תִּשָּׁב בְּיַחַד עִם יְלָדֶיךָ וְתִדְלִיקוּ אֶת נְרוֹת הַחֲנֻכָּה, וְתִסְפֹּר לָהֶם אֶת הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לָעַם יִשְׂרָאֵל, וְאִז הַכֹּל יָבוֹא עַל נְכוֹן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחָ...

ג' שה.

אֲנִי מְקַרְב לְרַבְּנוּ כְּכֹר כְּפֹה שְׁנַיִם, אַךְ אֵינִי מְרַגֵּשׁ שׂוֹם הַתְּעֵלוֹת רוּחָנִית. מְדוּעַ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מוֹטִי: שְׁלוֹם וְחֲנֻכָּה שְׂמֵחַ לְצַדִּיק מִיַּבְנָאָל.
אֲנִי מְקַרְב לְרַבְּנוּ כְּכֹר כְּפֹה שְׁנַיִם. חֲשַׁבְתִּי שְׁעַם הַזְּמַן תִּהְיֶה

לי התעלות ברוחניות, וככל שאתבודד יותר אצכה לעלות
בדרךגות, אבל אני לא מרגיש שום שנוי ונשארת אתו דבר.
מדוע?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מוטי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שלא בפעם אחת יכולים לצאת מהחשך לאור גדול, מהמרירות אל המתקנות, מהטמאה אל הקדושה, צריכים הרבה הרבה להתייגע בשיחה בינו לבין קונו ולהיות עקשן גדול על דבר זה יום יום, ולא להניח את עצמו בשום פנים ואפן, כי בהתחלה נדמה לאדם כאלו מרחקים אותו לגמרי, ומאד מאד מצטער מזה, ויש לו בלבולים וספקות על זה וכו' וכו', וכמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ח) כשאדם נכנס בעבודת השם יתברך, אזי הדרך שמראין לו התרחקות. ונדמה לו שמרחיקין אותו מלמעלה, ואין מניחין אותו כלל להכנס לעבודת השם, ובאמת כל ההתרחקות הוא רק פלו התקרבות. וצריך התחזקות גדול מאד לבלי לפל בדעתו חס ושלום, כשרואה שעוברים כמה וכמה ימים ושנים, שהוא מתייגע ביגיעות גדולות בשביל עבודת השם, ועדין הוא רחוק מאד, ולא התחיל כלל להכנס לשערי הקדושה. כי רואה עצמו שהוא מלא עדין עביות וגשמיות והרהורים ובלבולים גדולים, וכל מה שהוא רוצה לעשות בעבודת השם איזה דבר שבקדושה, אין מניחין אותו. ונדמה לו כאלו אין השם יתברך מסתכל עליו כלל, ואין רוצה כלל בעבודתו, מחמת שהוא רואה שהוא צועק בכל פעם ומתחנן ומתנפל לפניו יתברך שיעזרהו בעבודתו יתברך בתורה ובתפלה וכו', ואף על פי כן עדין הוא רחוק מאד מאד, על כן נדמה לו כאלו אין השם יתברך מסתכל עליו כלל ואין פונה אליו כלל, כי הוא יתברך אין רוצה בו

כָּלֵל. הֵן עַל כָּל אֵלֶּה וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה צָרִיךְ הַתְּחַזְקוֹת גְּדוּל, לַחֲזוֹק עֲצָמוֹ
מְאֹד מְאֹד, וְלִבְלִי לְהִסְתַּפֵּל עַל כָּל זֶה כָּלֵל, כִּי בְּאִמַּת כָּל הַהִתְרַחֲקוֹת
הוּא רָק כְּלוֹ הַתְּקַרְבוֹת; עֵינֵי שָׁם.

וְכָתוּב בַּזֶּהָר (מִשְׁפָּטִים צ"ד): תָּא חֲזִי, בַּר נֶשׁ כַּד אֲתִילִיד יְהִיבִין לִיהַ
נִפְשָׁא מְסִיטָרָא דְבַעֲיָרָא מְסִיטָרָא דְדִכְיוֹ, מְסִיטָרָא דְאֵלִין דְּאִתְקִרוּן
אוּפְנֵי הַקֶּדֶשׁ, זָכָה יִתִיר - יְהִיבִין לִיהַ רוּחָא מְסִיטָרָא דְחִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, זָכָה
יִתִיר - יְהִיבִין לִיהַ נִשְׁמַתָּא מְסִיטָרָא דְכִרְסֵיִיא, וְתַלַּת אֵלִין אֵינוֹן - אָמָה,
עֶבֶד וְשִׁפְחָה דְבִרְתָּא דְמִלְכָּא. זָכָה יִתִיר - יְהִיבִין לִיהַ נִפְשָׁא בְּאוּרַח
אַצִּילוֹת מְסִיטָרָא דְבַת יַחֲדָה, וְאִתְקִרִיאַת אִיהִי בַת מְלָךְ. זָכָה יִתִיר
- יְהִיבִין לִיהַ רוּחָא דְאַצִּילוֹת מְסִיטָרָא דְעִמּוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, וְאַקְרִי
בֵּן לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּכָרִים י"ד א') "בְּנִים אַתֶּם
לְהוֹי"ה אֱלֹקֵיכֶם". זָכָה יִתִיר - יְהִיבִין לִיהַ נִשְׁמַתָּא מְסִיטָרָא דְאַבָּא
וְאַמָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב' ז') "וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים".
מֵאֵי חַיִּים? אֵלָּא אֵינוֹן י"ה, דְּעֲלִיָּהוּ אֲתָמֵר (תְּהִלִּים ק"ו) "כָּל הַנְּשָׁמָה
תְּהִלָּל י"ה", וְאַשְׁתַּלִּים בֵּיהַ יְהו"ה. זָכָה יִתִיר - יְהִיבִין לִיהַ יְהו"ה
בְּשִׁלְיָמוֹ דְּאִתְּוֹן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, דְּאִיהוּ אֲד"ם בְּאוּרַח אַצִּילוֹת
דְּעִילָא, וְאִתְקִרִי בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרִיָּה, וְעֲלִיָּה אֲתָמֵר (בְּרֵאשִׁית א' כ"ח) "וַרְדּוֹ
בְּדַגַּת הַיָּם" וְגו', וְהֵאֵי אִיהוּ שׁוֹלְטָנוּתִיָּה בְּכָל רְקִיעִין, וּבְכָל אוֹפְנִים
וּשְׂרָפִים וְחַיִּוֹן, וּבְכָל חַיִּילִין וְתוֹקֵפִין דְּלְעִילָא וְתַתָּא וְכוּ'.

וְלִכֵּן עֲלִיךְ לְדַעַת שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת עֲקֻשָׁן גְּדוּל בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם
יִתְבָּרֵךְ, לְבִלִּי לְהִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, דְּהִינּוּ מְעַט מְקַצַּת עִבּוּדוֹתוֹ שֶׁהִתְחִיל,
אִף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מֵהַ שְׂעֵבֵר. וְזָכַר זָכַר דְּכָר זֶה הֵיטֵב, כִּי תִצְטָרֵךְ
לְזֶה מְאֹד, כִּי כְּשִׁמְתַּחֲלִיל קָצַת בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ צָרִיךְ עֲקֻשְׁנוֹת
גְּדוּל מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת חֲזוֹק וְאַמִּיץ לְאַחֲזוֹ עֲצָמוֹ וְלַעֲמֹד עַל עֲמֻדוֹ,
אִף אִם מְפִילִין אוֹתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם בְּכָל פַּעַם. כִּי לְפַעְמִים יֵשׁ שְׁמִפְלִין
אַחַד מִעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ כִּידוּעַ, אִף עַל פִּי כֵן עֲלִיו לַעֲשׂוֹת אֶת
שְׁלוֹ, לַעֲשׂוֹת מֵהַ שְׂיוֹכֵל בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאַל יִנִּיחַ עֲצָמוֹ לְפַל
לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי כָּל אֵלוֹ הַנְּפִילוֹת וְהִירִידוֹת וְהַבְּלוּלִים וְכִיּוֹצֵא

בזה צריכים בהכרח לעבור בהם, קדם שנכנסין בשערי הקדושה, וגם הצדיקים האמתיים עברו בכל זה.

ואתה צריך לדעת שיש אחד שכבר הוא אצל הפתח של הקדושה, ודיקא אז הוא חוזר לאחוריו מחמת הבלבולים שמתגברים עליו ומבלבלים אותו, או שאזי כשהוא סמוך אצל הפתח, אז מתגבר עליו הסטרא אחרא והבעל דבר מאד מאד, רחמנא ליצלן, בהתגברות גדול ונורא מאד מאד, רחמנא ליצלן, ואין מניחין אותו להכנס לתוך הפתח, ומחמת זה הוא חוזר לאחור חס ושלום. כי כן דרך הבעל דבר והסטרא אחרא - כשרואה שהאדם סמוך סמוך ממש לשערי הקדושה, וכמעט שיכנס, אזי הוא מתפשט עליו בהתגברות גדול מאד מאד, רחמנא ליצלן. על כן צריך אז התחזקות גדול נגדו לבלי להתבלבל כלל, אשרי מי שמכניס את דברי רבנו ז"ל בתוך לבו ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שו.

אחד השכנים שלי מציק לי בכל דרך אפשרית. מה אפשר לעשות כדי שהוא יניח לי?

שאלה:

מאת גד: שלום לצדיק מיבנאל.

יש בשכונה שלי איש רע ואכזרי, ומאז שהיה בינינו וכוח, הוא החליט להתנקם בי ולהציק לי בכל דרך אפשרית. לאחרונה הוא הסית עוד כמה שכנים נגדי ועכשו הם יד אחת נגדי ונגד משפחתי. מה אני יכול לעשות כדי שהם יעזבו אותי לנפשי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דהנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל גד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך להחדיר בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך, לידיע ולהודיע ולהודיע שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ורק הוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ד): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, וכן אמרו (יומא לח.) בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא; זאת אומרת אף אחד לא יכול לגעת במה ששייך לשני, אם לא שהכריזו קדם בשמים, וכן אמרו (ברכות נח.) אפלו ריש גרגיתא מן שמיא מנו ליה; זאת אומרת שאפלו עבודה בזויה ופשוטה כמו לנקות ביוב וכו' וכו', אדם לא יקבל משרה כזו, עד שמכריזין קדם בשמים וכו', רואים מפל זה את גדל השגחתו הפרטי פרטית על כל בן אדם, ושאינ העולם הפקר כלל, אלא הכל משגח בהשגחה פרטית ממנו יתברך, ואמר הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו שנוסעת עגלה מלאה תבן וקש, ונפלה חתיכת קש בדיוק במקום הזה וכו', גם בזה יש כוונה עליונה ממנו יתברך, אין דבר בלי השגחתו הפרטי פרטית, וזו התכלית שאדם צריך להגיע אליה - להפיר את הקדוש ברוך הוא מפל פרטי הבריאה, כמובא בזהר (זהר בא מ"ב) בגין דישתמודעין ליה; כל הבריאה נבראה רק כדי להפירו יתברך.

ולכן מה לך להתבלבל מאחרים, אל תסתכל עליהם ואל תפחד מהם, כי בלעדיו יתברך לא יכולים לעשות לך שום דבר. אתה ראה להדביק את עצמך לגמרי בו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר אליו

יתברך, וכל מה שאתה צריך תבקש רק ממנו יתברך, ואז תראה את הנסים הנגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעול, כי על ידי תפלה ממשיך על עצמו השגחה פרטי פרטית, כי בזה שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולספר את כל מה שעובר עליו, על ידי זה הוא ממשיך על עצמו את שכירת עזו יתברך, ולכן אין לך מה לפחד כלל, ואם תחדיר בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך שהכל ממנו יתברך, אז יתפרדו כל פעלי און, ותהיה להם מפלה גדולה מאד מאד שלא חלמו על זה, כי כשהרשעים מתחברים יחד לרדף את מישוהו וכו', אזי הקדוש ברוך הוא מפריד ביניהם ונעשה ביניהם ריב, וכל אחד נעשה עסוק עם עצמו, ונופל בצרות של עצמו, ושוכח מזה שרצו לרדף אותו.

עם כל זאת אתן לך עצה - שגם תקפיד מאד מאד להתפלל בכל יום במנין דיקא, שאז תראה כמו עיניך איך שתהיה להם מפלה גדולה מאד, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (גיטין ז.) שלח ליה מר עוקבא לרבי אלעזר: בני אדם העומדים עלי ובדי למסרם למלכות מהו? שרטט וכתב ליה: (תהלים ל"ט ב) "אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעד רשע לנגדי", אף על פי שרשע לנגדי - אשמרה לפי מחסום. שלח ליה: קא מצערי לי טובא ולא מצינא דאיקום בהו, שלח ליה (תהלים ל"ז ז) "דום להנני"ה והתחולל לו" - דום להנני"ה והוא יפילם לך חללים חללים, השכם והערב עליהן לבית המדרש והן כלין מאליהן. הדבר יצא מפי רבי אלעזר ונתנהו לגניבא בקולר וכו'. הרי שלך לפניך, שאם אחד מצער אותך, תקפיד מאד להתפלל בערב ובבקר בבית הכנסת, והשונאים שלך יפלו נפילה אחר נפילה, רק תאמין בדברי חכמינו הקדושים האלו, ואז תראה ישועה גדולה.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שז.

מה דעתכם בענין אכילת חלב נכרי, האם זה מתיר?

שאלה:

מאת חי: מה דעתכם בענין אכילת חלב נכרי, האם זה מתיר?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרַב שַׁבַּת קִדְשׁ לְסֹדֵר מַקְנֵי, כ"ו כֶּסֶלּוֹ ב' דְּחִנְכָה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַי נֵרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

זֶה דְּבַר פְּשוֹט שְׂאֵסוֹר לְשִׁתּוֹת וְלֶאֱכֹל שׁוֹם דְּבַר מִחֶלֶב עֲכוּ"ם, כְּמוֹ שֶׁהֲרַמְבַ"ם פֶּסֶק (פֶּרֶק ג' מֵהִלְכוֹת מֵאֲכִלוֹת אֲסוּרוֹת הִלְכָה י"ג) שֶׁכֵּל חֶלֶב הַנִּמְצָא בְּיַד עֲכוּ"ם אֲסוּר שְׂמָא עָרַב בּוֹ חֶלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה, וּגְבִינַת הָעֲכוּ"ם מְתוּרָת שְׂאִין חֶלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה מִתְּגַבֵּן, אָבֵל בִּימֵי חֲכָמֵי הַמְּשֻׁנָּה גִזְרוּ עַל גְּבִינַת הָעֲכוּ"ם וְאֲסוּרוֹם מִפְּנֵי שֶׁמְעַמִּידִין אוֹתָהּ בְּעוֹר קֶבֶה שֶׁל שְׁחִיטָתָן שֶׁהִיא נְבֵלָה. וְאִם תֹּאמַר וְהִלָּא עוֹר הַקֶּבֶה דְּבַר קָטָן הוּא עַד מְאֹד בְּחֶלֶב שְׂעָמֵד בּוֹ, וְלָמָּה לֹא יִבְטַל בְּמַעוּטוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא הַמְעַמִּיד הַגְּבִינָה וְהוֹאִיל וְדַבַּר הָאֲסוּר הוּא שֶׁהַעֲמִיד - הִרִי הַכֹּל אֲסוּר, עֵינֵי שָׂם.

וְכֵן הוּא בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ (יִזְרָה דְּעַה סִימֵן קט"ו סְעִיף א') חֶלֶב שֶׁחִלְבוּ עוֹבֵד כּוֹכְבִים וְאִין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ, אֲסוּר שְׂמָא עָרַב בּוֹ חֶלֶב טְמֵא, עֵינֵי שָׂם.

וְכָךְ אֲנַחְנוּ נוֹהֲגִים, וְאִין עַל זֶה שׁוֹם הַתֵּר.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ שְׁלֵא יָבוֹאוּ בְּפִינוּ שׁוֹם מֵאֲכָלִים אֲסוּרִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם וְחִנְכָה שְׂמַח...

ג' שח.

הבנתי שרבי נחמן מברסלב דבר נגד העשון. מה המקור לקר?

שאלה:

מאת רתם: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום וברכה.

אני סטודנטית ללמודי אחריות הכותבת עבודה בנושא עשון והבטיו ההלכתיים. קראתי שהצדיק מתנגד לעשון, ואף מזכיר שרבי נחמן אסר זאת. רציתי לשאל: מה המקור לקר בדברי רבי נחמן? ואשמח אם הצדיק יוכל להרחיב בנושא. תודה רבה, ואחולי רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דתשע"ד.

שלום רב אל רתם תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לבלי להרגיל את עצמנו לעשן, וכן להריח טבאק (חיי מוהר"ן סימן תע"ב) והאריך בשיחה זו, ואמר שראוי לאיש כשר לבלי להרגיל את עצמו בזה, כי הוא בטול תורה ותפלה וכו', והוא דבר שאינו נצרך כלל וכו', ולכן נכון מאד לבלי להרגיל את עצמנו בענין העשון והטבאק שאינם נצרכים כלל, רק מזיקים ומבטלים את האדם מתורה ותפלה, עין שם.

היום כבר נתפרסם בכל העולם בלו על ידי רופאים ממחים שעשון סיגריות יכול להביא לסרטן הראות, ואף שהנער אומרים "הנה אנחנו רואים סבא שחי עד גיל תשעים ולמעלה, וכל ימיו עשן סיגריות ולא קרה לו שום דבר" וכו', אין מזה ראיה, כי חס ושלום

הוא יכול לקבל סרֶטן בראות, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (חולין י).
חמירא סכנתא מאיסורא.

ובכלל, מי שמתבונן רואה שהסיגריות לא מביאות שום תועלת
כלל, אדרבה, מי שמרגיל את עצמו לעשן סיגריות זה מכניס אותו
יותר בלחץ וכו', הוא חושב שזה מקרר לו את העצבים וכו', אבל
באמת זה גורם לו יותר ויותר צרות וכו', ומה גם שזו הוצאה מרבה,
כי אפלו על קפסא אחת של סיגריות משלמים שלשים ש"ח שבזה
יכולים לקנות לחם וחלב וכו' ויש שצריכים שתים או שלש קפסאות
ליום וכו' שזה פשוט שגעון, ועם הכסף הזה היו יכולים לקנות
סעודה שלמה למשפחה גדולה מרבת ילדים.

ועל כלם, ידוע שכל הענין של עשון סיגריות זה דבר שאדם
נעשה מכור לזה, ואחר כך לא יכול להגמל מזה, וזה בדיוק כמו
סמים, ובדיוק כמו אלכוהול וכו' וכו', שמי שנוכנס בדברים אלו קשה
לו לצאת מזה, וידוע כשאדם לוקח סמים רחמנא לישזבן או שותה
לשכרה עליו אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) "כי יתן בכוס
עינו" - בכיס כתיב. השכור נותן עינו בכוס לשותת, והחנוני נותן
עינו בכיס. כי יתן בכוס עינו - רואה את חברו שותה והוא אומר לו
מזג לי ואני שותה, ומתלכלך ברעי ובמימי רגלים. יתהלך במישרים
- סופו למכר כל חפצי ביתו ואת כל כלי תשמישו ואין לו לא בגד
ולא תשמישי הבית ולא כלום, והבית ריקה מן הכל. יתהלך במישרים
- סוף שהוא מתיר את העברות ועושה אותם הפקר כמישור, משיח
עם אשה בשוק ומגבל את פיו, ואומר דברים רעים בשכרות ואינו
מתביש לפי שנתטלטלה דעתו ואינו יודע מהו אומר ומהו עושה,
עין שם. וכמו כן זה עשון סיגריות, שמסריח את המקום וכו' וכן אי
אפשר לעמד על ידו מפני הריח החזק של הסיגריות וכו', וזה גורם
לאי נעימות, ומי שמרגיל בזה הוא לא יודע ולא מבין למה מתרחקים
ממנו, בשעה שיוצא ריח רע עד מאד מזה שמעשן סיגריות, ולכן

אשרי מי שבורח מזה, ואצלנו הוא כלל - אם רבנו ז"ל אמר שאסור
- אזי אסור. נקדה!

הקדוש ברוך הוא השומר את עם ישראל ישמר אותנו שלא נפל
לא בעשון סיגירות ולא בלקיחת סמים ולא בשתית משקה המשכה.
המאחל לך שבת שלום וחנוכה שמח...

ג' שט.

**האם עלי לעורר את בעלי ללמוד תורה ולשאל אותי
"האם למדת היום?"**

שאלה:

מאת שירה: שלום וברכה לכבוד מאור עינינו צדיק דורנו
שליט"א!
בעלי עובד כמעט כל היום והוא חוזר מותש מאד. בכל יום
כשהוא חוזר הביתה, הוא משתדל ללמוד במסירות נפש
בספרי רבנו וכן את הדף האימי, אך יש ימים שהוא שוכח או
שמרב טרדות לא יוצא לו ללמוד. האם זהו תפקידי להזכיר לו
ולשאל אותו בכל יום "האם למדת היום?" יש לצנן שזה ממש
לא נעים לי לשאל. תזכו למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יהפוך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר מקין, כ"ו כסלו ב' דחנוכה
ה'תשע"ד.

שלום רב אל שירה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ברכות יז.) גדולה הבטחה שהבטיחן
הקדוש ברוך הוא לנשים יותר מן האנשים וכו'. אמר ליה רב לרבי

חייא: נשים במאי זכיין? באקרויני בנייהו לבי כנישתא, ובאתנוניי גברייהו בי רבנן, ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן; במה הנשים זוכות? בזה שלוקחות את הילדים בתלמוד תורה שילמדו תורה, ומחכות לבעליהן שיחזרו מהכולל שלומדים שמה תורה.

רואים מזה שבזה שאשה דואגת שבעלה יוכל ללמד תורה, הרי שכרה גדול מאד מאד. ולכן אל תהססי לחזק את בעלך שילמד תורה, וכן להזכיר אותו בענין הדף היומי, וזה לא נורא אם האשה מזכירה לבעלה, אדרבה, זו זכותה הגדולה והיא מתחלקת עם השכר שלו. כמובן שהכל צריך להיות בדרך אהבה וקרוי ללבבות, ולא להיות שוטרת, העקר תשתדלי שיהיה ביניכם שלום בית אמת, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, ובפרט אשה שמזכירה את בעלה בדרך אהבה שילמד תורה, זכותה גדולה מאד מאד.

המאחל לך שבת שלום וחנכה שמח...

ג' שי.

**אומרים שהמשיח יבוא אחרי שכל עם ישראל יחזר
בתשובה. האם זה בכלל אפשרי?**

שאלה:

סאת גולן: למוהרא"ש שלום רב, ותודה על העצות המחזקות.

אומרים שהמשיח יבוא אחרי שכל עם ישראל יחזר בתשובה.
האם זה בכלל אפשרי, הרי תמיד יש כאלו שיצאים מן הכלל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה
ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל גולן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שעם ישראל הם עם קדוש מאד, ונשמותיהם
באו מעולם האצילות וכו'. עם ישראל נקראים בנים למקום, כמו
שכתוב (דברים י"ד א) "בנים אתם להי"ה אלקיכם", אף מרובי הגליות
שעם ישראל סובלים, במשך הזמן שוכחים כביכול ממנו יתברך,
ולאט לאט גם נשפח מהם קיום המצוות המעשיות וכו' וכו', לזאת
הקדוש ברוך הוא שולח לנו בכל דור ודור צדיקים אמתיים שכל
ענינם לעורר את בני האדם לחזר אליו יתברך, ובדאי יכול להיות דבר
כזה שפתאום יערה רוח קדשה ממרום, ופתאום כלם יחזרו בתשובה
שלמה כשיתבטלו כל אלו המסיתים ומדיחים נגד כל הקדוש לעם
ישראל, שהם הערב רב שהתערבו בין נשמות ישראל. כי באמת אלו
המסיתים והמדיחים נגד הקדוש ברוך הוא ונגד מצוותיו הקדושים
הם אינם בכלל מזרע ישראל, רק ערב רב שנתערבו בנשמות ישראל,
וכשהם יתבטלו אזי כלם יחזרו בתשובה שלמה.

וזה שאנחנו רואים בחוש שתהלה לאל הקדוש ברוך הוא
מתגלה בדור הזה יותר ויותר וכו' וכו' ועל ידי זה כל כך הרבה
אנחנו חוזרים בתשובה שלמה אליו יתברך, ולומדים תורה, ומקיימים
את המצוות, ואף שמצד אחד הטמאה מתגברת יותר ויותר להסית
ולהדיח נשמות ישראל נגד הקדוש ברוך הוא ונגד כל הקדוש לעם
ישראל וכו' וכו', עם כל זאת בקרוב מאד כלם יתבטלו, ויקים (זכריה
י"ג ב) "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ", ויתגלה מלך הכבוד

בעולם, ויקים (שע"ה י"א ט') "כי מלאה הארץ דעה את הוי"ה כמים לים מכסים", וכתיב (שם נ"ב ח') "כי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון", כי אז יהיה גלוי אלקות במדרגה עליונה כזו, עד שכל אחד יכיר את הקדוש ברוך הוא פנים אל פנים, ויוכל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, והיום הזה קרוב מאד מאד ששכר יקים בשלמות, ונזכה ביחד לקבל את פני משיח צדקנו שבא יבא ויתגלה במהרה בימינו.

המאחל לה שבת שלום וחגכה שמח...

ג' שיא.

אנו נשואים כבר חמש שנים, ועדין לא נפקדנו בזרע של קימא. האם יתכן שהעכוב קשור לדירה שבה אנו גרים?

שאלה:

מאת יצחק ואילה: שלום וברכה.

אני ובעלי נשואים כבר חמש שנים, ועדין לא נפקדנו בזרע של קימא. אחד מגדולי הדור אמר לבעלי שאנחנו צריכים לבדק את המזוזות, ובעלי, שעוסק בהגהת מזוזות, בדק אותן ומצא שהן בסדר גמור.

האם יתכן שהעכוב בפוריות קשור לדירה שבה אנו גרים? יש לנו אפשרות לעבר לדירה אחרת בבנין אחר בקומת הקרקע, אף יש בה בעיה של עכברים. אנו לחוצים משום שבעוד כמה ימים אנחנו צריכים לחדש את חוזה השכירות ואיננו יודעים מה לעשות: האם להשאר בדירה שלנו, או לעבר לדירה אחרת? בברכת חג חגכה שמח.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי עֶרֶב שַׁבַּת קִדְשׁ לְסֵדֶר מַקְיָן, כ"ו כֶּסֶלּוֹ ב' דְּחִנְכָּה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יִצְחָק וְאִילָה נֶרֶם יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם

אֲסוּר לָכֶם לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְעַל יְדֵי תַפְלָה תִזְכּוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, כִּי מֵה שֶׁתַּפְּלָה פּוֹעֵלֶת שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל, וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכּוּ לְהַפְקֵד בִּישׁוּעָה וּרְחֻמִּים בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא.

לֹא כְּדַאי לָכֶם לְהַחְלִיף דִּירָה לְעֵת עֵתָהּ, רַק תַּחְלִיף אֶת הַמְּטוֹת, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בְּנִים חֵלֶק ב' סִימָן כ"ה) יֵשׁ עֲצִים הַמוֹנְעִים הַהוֹלְדָה וְהַגְּדוֹל בְּנִים כְּשֶׁעוֹשִׂין מִטָּה, וְיֵשׁ עֲצִים הַגּוֹרְמִים הַהוֹלְדָה וְהַגְּדוֹל בְּנִים; וְלִכֵּן טוֹב מְאֹד לְהַחְלִיף אֶת הַמְּטוֹת, וְלִתֵּת אֶת הַמְּטוֹת הַיְשָׁנוֹת לְעֲנִיִּים.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בְּנִים חֵלֶק ב' סִימָן ח') ה"א הַנֶּעֱשֶׂה מִכֶּסֶף מְסֻגָּל לְהוֹלְדָה; וְלִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים לְקַנּוֹת ה"א שֶׁל כֶּסֶף, וְהָאִשָּׁה תִלָּךְ עִם זֶה תְּמִידָה, וְזֶה מְסֻגָּל לְהוֹלְדָה (הַיּוֹם יְכוּלִים לְקַנּוֹת אֶת זֶה בְּכָל חֲנוּת תְּכֵשִׁיטִים).

הַמְּנַהֵג אֶצְלָנוּ כְּשֶׁמִּתְחַתְּנִים אֲזִי הָאִשָּׁה מְדַלִּיקָה שְׁנֵי נְרוֹת שֶׁל שְׂמֵן זֵית שֶׁזֶה כְּנֶגֶד זְכוּר וְשְׂמוּרָה, וְאֶרְבָּעָה נְרוֹת שֶׁל חֵלֶב כְּנֶגֶד שֵׁם הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין לְהוֹסִיף אוֹ לְפַחֹת עַל הַנְּרוֹת הָאֵלוּ, וְכִשְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזֵר שְׁנוּלָד בֵּן אוֹ בַת, מוֹסִיפִים בְּכָל פְּעַם נֵר אַחַד, וּבַעֲת הַדְּלָקַת נְרוֹת זֶה הַזְּמַן שֶׁצָּרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְּבִיחַ עַל הוֹלְדַת יְלָדִים, וְכֵן לְהַצְלִיחַ עִם הַיְלָדִים כִּי בַעֲת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת אֲזִי זֶה עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׂמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם וְחִנְכָּה שְׂמַח...

ג' שיב.

בעלי מקלל ומבזה אותי, וכשהוא נרגע, הוא מתחנף אלי ומצפה שאשכח הכל. האם אני אמורה לסלח לו?

שאלה:

מאת שרון: שלום לצדיק היקר

בעלי הוא אדם הפכפך מאד - הרבה פעמים הוא מתנהג אלי באכזריות גדולה, מקלל ומבזה אותי, ואחר כך כשהוא נרגע, הוא בא ומתחיל להתחנף וחושב שאני יכולה לשכח הכל בשניה. האם אני אמורה לסלח לו ולתת לו עוד הזדמנות בכל פעם מחדש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דהגכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל שרון תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

באמת, אני לא יכול לענות לך על המכתב, כי אני תמיד רוצה לשמע את שני הצדדים, כי אסור לשמע רק צד אחד בשום פנים, כמו שכתוב (דברים א' ט"ז) "שמע בין אחיכם ושפטתם צדק" ודרשו על זה חכמינו הקדושים (סנהדרין ז): אמר רבי חנינא, אזהרה לבית דין שלא ישמע דברי בעל דין קדם שיבוא בעל דין חברו, ואזהרה לבעל דין שלא יטעים דבריו לדין קדם שיבוא בעל דין חברו.

ולכן רציתי לשמע גם מה שיש לבעלך לספר, כי לפעמים האשה מעצבנת את בעלה עד מאד, ואחר כך כשהוא עונה לה בצורה כזו שהיא לא רוצה לשמע וכו', אזי היא מתעצבנת וכותבת "בעלי מקלל אותי, מבזה אותי, משפיל אותי" וכו' וכו', ולכן עד שאני לא שומע גם את גרסת בעלך איך אני יכול לענות לך?

דְּבַר אֶחָד אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לְשֵׁנֵיכֶם - שֶׁתִּזְכְּרוּ טוֹב טוֹב אֶשָּׁר
 בְּחַיֵּי הַנְּשׂוֹאִין הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה צְרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרֻנִים אֶחָד לְהַשְׁנִי,
 וְלִתְּת תְּשׁוּמַת לֵב אֶחָד לְשֵׁנִי, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הַבַּיִת, וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא יֵשׁ
 אַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, אֲבָל הֶרְגַע שְׂרוּצִים אֶחָד לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָת,
 דְּעוּ לָכֶם שְׂזָה הַסֵּמ"ך-מ"ם שְׂפָא לְשִׁבְר אֶת הַבַּיִת. הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ
 קוֹרָא אִישׁ לְבַדּוֹ פֶּלַג גּוּפָא - חֲצִי גּוּף, נִמְצָא כְּשֶׁאֲדָם מִתַּחַתֵּן זֶה
 גּוּף שְׁלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב' כ"ד) "וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר
 אֶחָד", הֵינּוּ שְׁנֵיהֶם חֲצִי חֲצִי, וּבְיַחַד הֵם שְׁלָם, מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאֶחָד
 רוּצָה לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָת, זֶה הַסֵּמ"ך-מ"ם, הֵינּוּ שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים,
 אֲנִי יוֹתֵר מִמֶּךָ וְכוּ', וְהֶרְגַע שֶׁהַבְּעַל אוֹ הָאִשָּׁה חוֹשְׁבִים שֶׁאֶחָד יוֹתֵר
 מֵהַשְׁנִי עִם עֲשָׂרָה אַחֲוָיִם, וְהַהוּא פְּחוֹת מִמֶּנִּי עִם עֲשָׂרָה אַחֲוָיִם,
 זֶה כָּבֵד נִקְרָא סֵמ"ך-מ"ם שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים, וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁרוּצָה
 שְׁלוֹם בֵּית אֲמָתִי, צְרִיף לְדַעַת שֶׁהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֵם גּוּף אֶחָד, וְכְמוֹ
 שֶׁאֲמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (קִהְלֵת ד') "טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר
 יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם: כִּי אִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאִילוֹ
 הָאֶחָד שִׁיפּוּל וְאִין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ: גַּם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחָם לָהֶם וּלְאֶחָד
 אֵיף יִחָם". וְלִכֵּן אִם רוּצִים שְׁלוֹם בֵּית אֲמָתִי, זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת מִשְׁנֵי
 הַצְּדָדִים, הֵן מֵהַבְּעַל וְהֵן מֵהָאִשָּׁה, וְלוֹתֵר אֶחָד לְשֵׁנִי, וְאִזּוּ הֵם חֲצִי חֲצִי
 שֶׁתְּפִים שְׁלָמִים, וְתִמִּיד יִחִיו בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וּבְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְיִצְלִיחוּ
 בְּחַיֵּי נְשׂוֹאֵיהֶם.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁשָּׂמוּ שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם, וְתֵאָהֱבוּ
 אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד לְהַבִּין אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וּלְכַבֵּד
 אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְאִזּוּ טוֹב לָכֶם לְעוֹלָם.

הַמְּאֵחַל לָךְ שֶׁבֵּת שְׁלוֹם וְחִנּוּכָה שְׂמַח...

ג' שיג.

**אני יוצא עם בחורה שקוראים לה 'עירית'. האם היא
בת-זוגי האמתית?**

שאלה:

מצאת עמית: שלום לכבוד הרב.

אני יוצא עם בחורה שקוראים לה 'עירית'. האם היא בת-זוגי
האמתית?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל עמית נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד
בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני; זאת אומרת לכל אחד יש
את הבת זוג שלו, או את הבן זוג שלה, אך צריכים למצא אחד את
השני, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ז) כשאדם חוטא בפגם
הברית על ידי זה מתעכב לו השדוף, וכתוב (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל
דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה [עם כל זאת, אם
אדם חוזר בתשובה - על ידי זה הקדוש ברוך הוא ממציא לו את בת
זוגו, או את בן זוגה], כי הכל תלוי בתשובה, ואם חוזרים בתשובה
אזי מוצאים אחד את השני.

במציאת הזווג צריכים לראות שני דברים: א. שתהיה ביניהם
התאמה, וימשכו אחד להשני כמו מגנט, זה סימן שהם שיכים אחד
לשני. ב. העקר לבדק את המדות של הבחורה או הבחור, כי כשיש
מדות טובות - אזי יש הכל, אבל אם אין מדות טובות - אין כלום,
ולכן אשרי מי שבודק את שני הדברים האלו שהם עקרים גדולים
מאד מאד במציאת הזווג, ולא להסתכל על השמות אלא להסתכל על

שני הדברים האלו - אם יש להם מדות טובות, ואם יש משיכה אחד לשני, אז שתכף ומיד יגמרו את השדוף בכי טוב, ויתארו ויתחננו.

הקדוש ברוך הוא יעזר, ואם יש משיכה ביניכם ואתם מאד מאד רוצים אחד את השני, תגמרו את זה בכי טוב.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שיד.

שמעתי שבחסידות ברסלב מקפידים שהילדים לא ילבשו חליפה קצרה. האם זה נכון?

שאלה:

מאת משה: שלום, ותודה רבה על ישוב הדעת שאתם נותנים לי.

שמעתי שבחסידות ברסלב מקפידים לא להלביש לילדים קטנים חליפה קצרה, ומלבישים להם רק וועסט. האם זה נכון? ואם כן, מדוע?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל ספר לנו בספור של הבעל תפלה (ספורי מעשיות מעשה י"ב) שהבעל תפלה לא הקפיד על בגדים, אלא שכל אחד ילך כפי רצונו, ולכן אני לא יודע מאיפה אתה לוקח את הדבור הזה שבחסידות ברסלב מקפידים לא להלביש ילדים קטנים בחליפה קצרה וכו', זה בכלל לא נכון, אצלנו לא מקפידים כלל על הלבוש וכו', כי העקר

אצל רבנו ז"ל ה'ה רק להכניס בדעתו את אמתת מציאותו יתברך ולהתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולהרבות בשיחה ותפלה ולבקש ממנו יתברך את כל מה שהוא צריך, וזה מה שילנה אותו כל החיים, כמאמר ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרק ט"ו) לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלוים אותו עד שיגיע לבית עולמו; אין עוד דבר שמלנה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו. וכן להרבות בלמוד התורה הקדושה, אשר רק זה מאד מאד חשוב בשמים, וזה מה שילנה אותו בעולם הזה ובעולם הבא, וכמאמר התנא הקדוש (אבות פרק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד; ולכן רק על שני הדברים האלו צריכים להקפיד שזה היסוד בחסידות ברסלב - להתמיד בשיחה בינו לבין קונו שזו התבודדות, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה כסדרן כפי סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל.

עם כל זאת מובא מהאריז"ל (פרי עץ חיים שער השבת פרק ד') צריך שילבש בכל שבת בגדים לבנים. לכן אל יפחת מד' בגדי לבן, כמו מלבוש עליון ותחתון, ואזור, וחלוק. וקבלתי ממורי זכרונו לברכה, שכפי הגון המלבושין שאדם לובש בשבת בעולם הזה, כך מלבישין אותו אחר פטירתו בימי השבת תמיד, לכן ראה לחכם אחד לבוש שחורים אחר פטירתו בימי השבת, והגיד כי כך ה'ה לבוש בעולם הזה, והוא נענש במדה זו. וד' בגדי לבן אלו, נגד ד' אותיות הו"ה; עין שם.

והנה בכל העולם כלו מפני שאנחנו בגלות בין הגויים, לא יכולים לקים את זה, כי רבם הולכים עם בגדים שחורים, וכשאחד ילך בשבת בבגדים לבנים יצחקו ממנו, והוא יהיה נראה כמו חתן בין אבלים וכו', לזאת כשבאנו בהתחלה לגור ביבנאל, אזי תקנו ששם כלנו נלך בבגדים לבנים, כי אין ממי להתבייש שמה כלל וכו', ואדרבה, המקום מאד מאד קדוש וכו', כי זה לצמת זה יש שמה את

הסמ"ך-מ"ם שלוחם נגד היהדות ונגד כל הקדוש לעם ישראל, ולכן שמה כלנו הולכים בבגדים לבנים, וידוע שהצדיק הקדוש רבי יצחק מדרוהוביטש זכותו יגן עלינו אמר שאם היו כלם הולכים עם בגדים לבנים בשבת בפרט בארץ ישראל, היו מביאים את הגאולה, ולכן הוא נסע מעיר לעיר לעשות תעמולה שילכו בשבת בבגדים לבנים, ובא אליו הסמ"ך-מ"ם ואמר לו אם אתה לא תפסיק אני יקח את עצמי על הילדים שלך וכו', והצריך להפסיק וכו', אבל ביבנאל כלנו הולכים בבגדים לבנים.

והקדוש ברוך הוא יעזר שבזכות זה נזכה כבר לגאולה, כי כף אָמרו חכמינו הקדושים (מדרש הנעלם זהר חדש נח כ"ג) אי חדא קהלה או חדא כנישתא יתערון בתיובתא מיד אתי בן דוד; אם קהלה אחת או בית הכנסת אחד יתעוררו בתשובה, מיד בן דוד בא. ואותו דבר עם בגדים לבנים, אם קהלה אחת תלך בבגדים לבנים בזכות זה נגאל, ולא בחנם שהסמ"ך-מ"ם מוציא את כל החצים שלו עלינו, אבל כבר כתוב (תהלים צ"ב ט') "ואתה מרום לעלם הוי"ה", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה כ"ד סימן ב') לעולם ידך בעליונה; כי סוף כל סוף הקדשה תנצח, ומה שיקרה ביבנאל יקרה בכל ארץ ישראל יעזר הקדוש ברוך הוא ונזכה לראות בנחמת וגאלתם של עם ישראל.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שטו.

נתתי לאשתי סטירה, בישתי אותה מאד והיא עזבה את הבית. אנא עזר לי לתקן את מה שקלקלתי

שאלה:

מאת יהונתן: לכבוד כבוד הרב שליט"א.

את חטאי אני מזכיר היום: עשיתי טעות אימה, ובעת

מריבה שהיתה לי עם אשתי נתתי לה סטירה והורדתי לה את כסו הראש, וכל זאת ליד הילדים. היא התביישה מאד מהילדים והתפחה בבכי כמה שעות. אני מתחרט מאד על מה שעשיתי, ואני לא מבין מה קרה לי ומה השתלט עלי באותו רגע. למחרת היא ארזה תיק ועזבה את הבית לאחר שהודיעה לי שהיא לא חוזרת. אני לא יודע איפה היא, והיא לא עונה לי לטלפון. אגא כבוד הרב, תעזר לי בבקשה לתקן את מה שקלקלתי ולהחזיר את השלום לבית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יהונתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין איך אדם יכול להיות אכזר ורשע מרשע כזה ולתת סטירה לאשתו, האמא של הילדים שלו, ואיך מלאך לבד לעשות דבר כזה? הרי חכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין נ"ח:): המגביה ידו על חברו אף על פי שלא הכהו - נקרא רשע, שנאמר (שמות ב' י"ג) "ויאמר לרשע למה תכה רעך". למה הכיית לא נאמר אלא למה תכה, אף על פי שלא הכהו נקרא רשע; איך אדם יכול לפעל בעצמו לתת סטירה לאשתו? הרי הוא רשע מרשע ואכזר שאין כמוהו, ומכל שכן להוריד ממנה את הכסוי ראש שתשארו עם קרחת וכו' לפני הילדים ולבזות אותה וכו' וכו', אני לא מבין איך אדם יכול לפעל בעצמו להיות אכזר ורשע כזה, ואין על זה שום תרוץ וכו', שהיית בכעס, שהיית עצבני וכו' וכו', קח את הראש שלך ותדפק את זה בקיר אם אתה עצבני או אם אתה בכעס, אבל לא להכות את האשה ולהשפיל אותה, זו הרשעות והאכזריות הכי גדולה, ולכן טוב מאד שאשתך עזבה אותך,

איך היא יכולה להיות עם רשע תחת גג אחד, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ק"ב:): אין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת.

אתה צריך לחזור בתשובה שלמה, ולקבל על עצמך מהיום והלאה רק לכבד וליקר את אשתך, ותלך לבקש ממנה סליחה, וכולי האי ואולי היא תמחל לך, אך זו מכתת להיות הפעם האחרונה, כי מי שמכה את אשתו לא רק שהוא רשע מרשע, אלא גם רוח שטות יש בו, שהוא פשוט משגע, וצריכים לאשפז אותו בבית חולי נפש וכו'.

ידוע איך שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על דברים אלו, ואמר (שיחת הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקדם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג.) דינינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזור לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזור לאשתו בכל המובנים, כי רבנו ז"ל הקפיד על דברים אלו מאד מאד, על אלו שמשפילים את נשותיהם, ומי שהיה לו סכסוך עם אשתו, רבנו ז"ל לא רצה לקבל אותו לגמרי, ולא רצה אפלו לראות אותו, ולכן אני מאד מקנה שתחזור בתשובה שלמה, ותבקש סליחה מאשתך, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שטז.

**שְׁמַעְתִּי שְׁכַבּוּדוֹ מְקַפֵּיד מְאֹד שֶׁתְּלַמִּידָיו לֹא יִסְעוּ בְּשַׁבַּת
חֲנֻכָּה לְאוּמָן אוֹ לְמִירוֹן. מְדוּעָ?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת נֶתָן: לְכַבּוֹד הָרַב הַצַּדִּיק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה שִׁיק
שְׁלִיט"א.

שְׁמַעְתִּי שְׁכַבּוּדוֹ מְקַפֵּיד מְאֹד שֶׁתְּלַמִּידָיו לֹא יִסְעוּ בְּשַׁבַּת
חֲנֻכָּה לְאוּמָן אוֹ לְמִירוֹן. מְדוּעָ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, כ"ח כִּסְלוֹ ד' דְּחֲנֻכָּה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נֶתָן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֵס וְשְׁלוֹם, אֲנִי לֹא נֹגֵד נְסִיעָה אֶל שׁוּם קְבָרֵי צַדִּיקִים, אֲדַרְבֶּה,
אֲשַׁרֵּי מִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת רְגִיל בְּקְבָרֵי צַדִּיקִים שֶׁשֵּׁם הַתְּפִלוֹת מְתַקְבְּלוֹת
בִּיּוֹתֵר בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וּבַפְּרָטִיּוֹת לְזִכּוֹת
לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

וּתְהִלָּה לְאֵל, זְכִיתִי לַעֲשׂוֹת עַד עַכְשָׁו הַתְּעוּרָרוֹת גְּדוֹלָה בְּעִנְיַן
לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְלֶךְ נָא וְרֵאָה מַה שֶּׁכְּתַבְתִּי עוֹד
בְּשַׁנַּת תְּש"ח שֶׁיָּבֹאוּ הַיּוֹם וַיִּפְתְּחוּ הַגְּבוּלוֹת וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת כְּלָנוּ יַחַד
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן (עֵינֵי פְעֻלַת הַצַּדִּיק סִימָן תַּרְע"ב). וְאֵז כֹּל "הַזְּקֵנִים"
צָחָקוּ מִמֶּנִּי וְקָרְאוּ אוֹתִי בְּעַל דְּמִיּוֹן... הָאֵם יִפְתַּח פֶּעַם הַגְּבוּל...?
וּתְהִלָּה לְאֵל לֹא עָבְרוּ עֶשֶׂר שָׁנִים וְהַחֻמָּה נִפְלָה וְנִתְבַּטַּל מִסֶּךְ הַבְּרִזָּל
שֶׁל הַקּוּמוּנִיסְטִים, וְהַדָּרֶךְ כְּבוּשָׁה לְרַבִּים, וּבְכֹל שָׁנָה מְסֻתָּפִים יוֹתֵר
אֲנָשִׁים, עַד שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֶּה כָּבַר הָיוּ קְרוֹב לְחֲמֵשִׁים אֶלֶף אֲנָשִׁים,
מִי הָיָה מְאָמִין לְדַבֵּר כֵּזֶה? וְאֲנִי עֲדִין בְּשִׁלִּי שְׁאִזְכָּה לְהַבִּיא מִלִּיּוֹן

יהודים מעדות המזרח אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, ואף שעכשו צוחקים מזה וכו', נו, נראה דבר מי יקים, ונראה חלומותיו וכו'.

על כל פנים אני רק מעורר שבצינן ראש השנה יש צווי ואזהרה גדולה מרבנו ז"ל לבוא אליו, ומהרנ"ת ז"ל מאריך בזה מאד מאד על גדל נחיצת הנסיעה על ראש השנה, ומרבה להעתיק שיחות מרבנו ז"ל בספר "חיי מוהר"ן", ובספר "שיחות הר"ן", וכן בהמון הלכות בספרו "לקוטי הלכות", מגדל המעלה להיות אצל הצדיק האמת בראש השנה דיקא, שאז הוא עוסק בתקון כל העולמות ובפירטי פרטיות בעולם הזה וכו', כי כך אמר בפרוש (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) כל העולם כלו עומדים ותלויים בראש השנה שלו, ומרבה להסביר הנחיצות להיות כל אחד בלי יוצא מהכלל בראש השנה דיקא אצל רבנו ז"ל באומן, ואף שיש כמה שנקראים "גדולים" מאנשי שלומנו שאינם מתבישים לפרסם ההפוך דיקא בלי שום בוש, ועוד מונעים משאר אנשי שלומנו לבוא בראש השנה באומן, ותהלה לאל יצאתי נגדם בפמבי, כי את הראש השנה של רבנו ז"ל באומן אף אחד לא יכול לבטל, כי רבנו ז"ל אשר "האש שלי תוקד עד ביאת המשיח".

עם כל זאת, אני באחת, שבחנכה ראוי לכל אבא להיות בבית עם הילדים ועם המשפחה, כי חג החנכה הוא חג של חנוך שצריכים לעסק הרבה עם הילדים, ולהחזיר בהם את האמונה הקדושה ולספר להם בפרטיות את הרשעות והאכזריות של היונים והמתיונים לדורותיהם שרצו לעקר את האמונה הקדושה מעם ישראל, וגזרו גזרות נגד למוד התורה הקדושה, ורצו לבטל את התינוקות של בית רבן מהאמונה הקדושה על ידי שלא יתנו להם חנוך של אמונה, ואדרבה, גזרו "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל", והם רצו לעקר את השבת מעם ישראל, העקר שלא יהיה הבדל בין יהודי לגוי וכו', ודבר זה שיך לצערנו הרב גם עכשו בגלותנו הארצה והמרה עד מאד, שכל עם ישראל סובלים מהערב רב שהתערבו בין נשמות ישראל, וכל מגמתם זה רק להשפיע את

תורתנו מעם ישראל, ושל לא ידעו מה זה שבת, מה הם ציצית ותפלין וכו', ולכן מִכְרַח כָּל אָבָא לְהַשְׁאֵר עִם יְלָדָיו וּלְחַנְכֵם בְּמִצְוֹת, וּלְסַפֵּר לֹו מִגְבוּרַת הַחֲשֻמוֹנָאִים וְאִיךָ שְׁלֵא פָּחַדוּ כָּלֵל, אָפְלוּ שֶׁהָיוּ מְעֻטִים, עִם כָּל זֹאת עֲשֵׂה עִמָּהֶם נֶס וְהַתְגַּבְרוּ עַל הַיּוֹנִים, וּמִכָּל שָׁכַן עֲכָשׁוּ שָׂרֵב רַבָּם שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל הֵם תְּמִימִים, יְהוּדִים צְדִיקִים מְאֻמִּינִים בְּנֵי מְאֻמִּינִים, צְרִיכִים רַק לְהַדְלִיק בָּהֶם אֶת אֵשׁ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל יָדֵי זֶה יִזְכּוּ כָּלֵם לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְלִכֵּן זֶה מְאֹד נְחוּץ שֶׁהַיְלָדִים יִהְיוּ תַּחַת פְּקוּדַת שֶׁל הָאָבָא, מְנִיחִים אֶת הַיְלָדִים הַפְּקָר וְכוּ', וְאַחַר כֵּךְ מִתְפְּלָאִים לָמָּה הַיְלָדִים יוֹצְאִים לְתַרְבוּת רְעָה, וְשׁוֹאֲלִים לָמָּה יֵשׁ כָּל כֵּךְ הִרְבָּה נוֹשְׂרִים וְכוּ'.

ועל זה אני מתרה ומרתיע בכל פעם: "חנוף מתחיל בבית", הילדים מחקים את ההורים, ומה שרואים בבית כן הם יתנהגו, ולכן אשרי מי שמוסר נפשו עבור ילדיו, ושומר עליהם כמו ששומרים על אישון עינו, ואז יזכה לילדים טובים וירוה רב נחת דקדשה מהם.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שיז.

אֲנָשִׁים קָרְרוּ אֶת חֲבֵר שְׁלִי וְלֹא חֲרוּנָה הוּא הַפְּסִיק לְבוֹא אֵלֵיכֶם. הָאֵם עָלֵי לְדַבֵּר אֹתוֹ בְּעֵנִין?

שאלה:

מאת משה: לכבוד מורי ורבי מוהרא"ש שליט"א.
יש לי שכן טוב שהיה מקרב אל רבנו, ולמרות שהיו לו הרבה מניעות מצד אשתו - הוא לא התייחס לכלל זה והיה חזק בדעתו. אבל כשהגיעו אליו אנשים מבפנים, והתחילו להגיד לו "זה לא דבר רבנו" וכו' וכו' - הוא נעשה מקרה, אף עדן היה בא אליכם.

לאחרונה הוא הפסיק לגמרי לבוא אליכם, כי כנראה שהתגברו עליו הבלבולים, ומכיון שאני פוגש אותו כמעט בכל יום, ברצוני לשאל: האם עלי לדבר אתו ולהתענין מה קרה לו ששכר איננו בא, ולנסות לחזק אותו, או שלא כדאי לי לדבר אתו על זה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שאני לא מעניין באף בן אדם, תהלה לאל אני משרת בקדש זה חמשים שנה, מערב חנכה תשכ"ד עד עכשו - ערב חנכה תשע"ד אני מדפיס ומפיץ את כל ספרי רבנו ז"ל בכל העולם בלו, והדפסתי עד עכשו כבר חמש עשרה פעמים את הלקוטי מוהר"ן, ספורי מעשיות, ספר המדות, שיחות הר"ן וחי מוהר"ן, ואת כל ספרי הלקוטי הלכות במהדורה הכי יפה שיכולה להיות עם אותיות גדולות ומאירות עינים, וכן את שאר הספרים, מלבד הספרים שזכני הקדוש ברוך הוא לחדש בדברי רבנו ז"ל שהדפיסו מיליונים קנטרסים וספרים בלי שום גזמא כלל במשך כל השנים, ונתפשטו בכל מקום שרק גרים יהודים בכדור הארץ וכו', כידוע ומפרסם דבר זה, כי הספרים שחדשתי נדפסו בשתים עשרה שפות וכו', ומלבד זאת כבר הקמתי שלשה דורות שמדפיסים ומפיצים את ספרי רבנו ז"ל, ולכן אני לא מעניין שתביא אלי אנשים או שלא תביא אלי אנשים וכו', זה לא העניין שלי, אני מכרח לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ותהלה לאל יש היום משפיעים בברסלב שכלם היו אצלי תלמידים, ולכן אני לא מעניין בשום חסידים אלא אדרבה שיסעו אל ציון רבנו ז"ל, ושם יקבלו את התקון שלהם.

עכשו בענין שיש להאברך הזה חלישות הדעת וכו', כדאי לך

להראות לו מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ה'): ונתאמן
 כי כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים, אין זה אלא כדי
 שיגרו שו סטרין אחרנין, וזה פרוש (משלי ט"ו) "אזן שמעת תוכחת חיים
 בקרב חכמים תלין" - לשון תלונה ומריבה. כשאתה שומע מריבות
 שבין הצדיקים, תדע, שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי
 מחך, שעל זה נאמר (משלי ב') "כל באיה לא ישובון, ולא ישיגו ארחות
 חיים", שאתה דבוק בסטרא דמותא וכו', ובדאי אם לא היה נפגם
 מחך, לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא
 בשבילך, כדי שתשוב ממות לחיים, מחמץ למצה, מחיית לה"א,
 ותשוב מיראה רעה, מקול פגום, מחכמה פגומה - ליראה טובה, לקול
 טוב, לחכמה טובה. וכשתשמר את מחך מבחינת חמץ, שלא יהיה
 אטום, אזי יפגע קולך בגלגלתך, ויתעבד רעם, ויתפשט עקמומיות
 שבלבך, ואז תזכר לשמחה, כמו שכתוב (תהלים צ"ז י"א) "ולישרי לב
 שמחה".

הרי שלך לפניך, שמי שפגם בברית בחטא המגנה של הוצאת
 זרע לבטלה, הרי זה עולים לו קשיות וספקות על הצדיקים. ומוהר"ן
 ז"ל מאריך בלקוטי הלכות (תפלין הלכה ד' אות ד') באמת למה צריך
 שתהיה מחלקת בין צדיקים? ולמה צריכים אנשים לשמע שיש
 מחלקת? אלא כשאדם חטא בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה שזה
 החטא הכי מגנה שרק יכול להיות, כי הוא רוצח את ילדיו וכו', כי
 מכל טפה וטפה יכול להיוצר ולד, ומי שמוציא זרע לבטלה, על ידי
 זה הוא הורג את הולד, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (נדה י"ג.) אמר
 רבי יוחנן: כל המוציא שכבת זרע לבטלה חיב מיתה. ואמרו (שם)
 רבי יצחק ורבי אמי אמרי: כאלו שופך דמים, שנאמר (ישעיה נ"ז ה')
 "הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי
 הסלעים" - אל תקרי שחטי אלא סחטי; כי מכל טפה וטפה יכול
 להולד ולד, וכשסוחט את זרעו לבטלה הוא שוחט את ילדיו, והעוון
 הזה מטמטם את המוח והדעת, ומכניס את האדם בחלישות הדעת
 וביאוש גדול כאלו הקדוש ברוף הוא שונא אותו, ולא צריך אותו

וכו' וכו', והזהר אומר (וישב קפ"ח) שאין לחטא הזה שום תשובה, ובא רבנו ז"ל ואומר (שיחות הר"ן סימן ע"א) שבזה הזהר אף אחד לא יודע פשוט, והוא אומר שכן יש תשובה, ועקר התשובה - שאם שומע שמדברים על צדיק שהיה מקרב אליו, ועכשו הוא שומע מחלקת עליו ונתרחק, ידע שכל מה ששמע זה היה רק בשבילו לגרש אותו, וזה הנסיון שלו - אם הוא מתגבר ואומר לעצמו מה אכפת לי, לי יש התחזקות פה, אזי אומר לעצמו (תהלים קל"ב י"ד) "זאת מנוחת עדי עד פה אשב כי אותי", אותו כבר לא יכולים לרחק, אבל אם הוא כל כך פגום שהרבה לחטא בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, שעל ידי זה נפגם מחו ודעתו לגמרי, אזי ההכרח לו לשמע מריבות ומחלקת וכו', וכשמרחק, אזי ידע שמסכן, עקר את עצמו מהחיים הנצחיים וכו', כי לכאורה אנשים ששומעים מחלקת וכו', יכולין להתרחק על ידי זה וכו', כי אין יודעין איך להתקרב, וקשות להם קשיות על ידי המחלקת ששומעים, נמצא שיכולין חס ושלום להתרחק יותר על ידי ששומעים מחלקת וכו'.

אבל באמת המחלקת דקדשה זה דיקא תקונום, כי באמת ראוי להם להרחיקם מלשוב בתשובה, כי עליהם נאמר (משלי ב') "כל באיה לא ישובו ולא ישגו ארחות חיים", אבל תכף כשמרגישין זאת, ורואין ומבינים שמרחקים אותם, כמו שאמר רבנו ז"ל "ובודאי אלו לא היה נפגם מחך לא היה נשמע לך המריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילה, ובזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מחך", שבזה בעצמו משמיעין אותך תוכחה, כי דיקא על ידי זה הוא תקונום, כשרואין בעצמן שנשמע לאזניהם המחלקת שבין הצדיקים השלמים, ואזי הם מבינים שמרחקין אותם מהקדשה, ואזי הם מתחילים לרחם על עצמן ומסתכלים בעצמן היכן הם בעולם, שפגמו כל כך עד שמרחקין אותן, ואזי ההתרחקות הוא תכלית ההתקרבות, כי באמת לאמתו אין שום דבר שיעמד בפני התשובה.

אך מחמת חמר העוון הם מכרחים לשמע מחלקת, וזה הנסיון

שלהם, ואם חטאו ופגמו כל כך הרבה, אזי מסכנים, הם מתרחקים ונשארים בזבל ובזהמא שלהם וכו' וכו', ומסתובבים עם ספקות ובלבולים, ובין כך עובר יום אחר יום שבוע אחר שבוע חדש אחר חדש שנה אחר שנה וכו' וכו', ומאומה אין בידם, והנה כבר מוליכים אותו אל הקבורה וכו', ואחר כך מתחיל אתו חשבון חדש, כי שומר הפתח שואל שמה למעלה ערך מקרא שקרית, ערך משנה ששנית, וערך את הגמרא שלמדת וכו' וכו', ומה הוא יענה? אמרו לי "זה לא דבר רבנו" ... האם זה לא מצחיק? ובכלל צריכים להתבונן טוב טוב מי הוא הם המדברים שזה כן דבר רבנו ז"ל או לא דבר רבנו ז"ל? הלא אלו הם אנשים שעברו את כל העברות שבתורה רחמנא ליצולן פשוטו כמשמעו, פטמו את עצמם בטרפות ונבלות וכו', אכלו חמץ בפסח וכו', אכלו חזיר ביום הכפורים וכו', עברו על כל העריות שבעולם וכו', נולדו פגומים לגמרי וכו', ועכשו הלבישו את עצמם בלבוש חסידי וכו', וחושבים שמי יודע מי הם וכו', ואף אחד לא יודע את העבר שלהם וכו', והם מסכנים המדברים אם זה כן דבר רבנו ז"ל או זה לא דבר רבנו ז"ל ... האם זה לא מצחיק? אנשים כאלו היו צריכים לשבת בין תנור וכירים כל ימי חייהם ולחזור בתשובה וכו', והם אשר אומרים דעות? ולכן מי צריך אנשים כאלו? שילכו אל אנשים כיוצא בהם שעשו אותם מעשים טובים שהוא עשה, ויתחבר עמם יחד.

תהלה לאל, כל אלו שמסתובבים אצלי לומדים בכל יום מקרא, משנה, גמרא והלכה וכו' וכו', וזוכים לסיים את כל חלקי התורה הקדושה, ומקפידים להתפלל במנין, ותמיד שמחים ועליזים, ומוסרים את נפשם על כל דבר שקשור ביהדות, ומתמידים מאד בספרי רבנו ז"ל, עד שזה שגור על לשונם, אשריהם ואשרי חלקם.

המאחל לה חנפה שמח...

ג' שיח.

**האם כְּשִׁמְבִיטִים בְּתִמוּנָה שֶׁל צְדִיק יֵשׁ בְּכַחַה לְהַשְׁפִּיעַ
קִדְשָׁה עַל הַמִּתְבּוֹנֵן?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֵיהוּ: שְׁלוֹם לְצְדִיק הַקְּדוֹשׁ!

יְדוּעַ הַדְּבָר שֶׁיֵּשׁ עֵינַי גָּדוֹל לְהֵבִיט בְּפָנָי הַצְּדִיקִים. וְהֵנָּה, מֵאֵד
שֶׁהַחֲלוּ לְצַלֵּם צְדִיקִים וְגִדּוּלֵי תוֹרָה, נוֹהֲגִים לְכַתֵּב תַּחַת
תִּמּוּנָתָם "וְהָיוּ עֵינָיו רְאוּת אֶת מוֹרֵיךְ". וּמִכָּאן נֹבְעֵת שְׁאֵלָתִי:
הֲאֵם גַּם כְּשִׁמְבִיטִים בְּתִמוּנָה מְצַלֶּמֶת שֶׁל צְדִיק יֵשׁ בְּכַחַה
לְהַשְׁפִּיעַ קִדְשָׁה עַל הַמִּתְבּוֹנֵן?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כִּסְלוֹ ד' דְּחִנּוּכָה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אֵלֵיהוּ נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן י"ט) שֶׁהַמְּעַלָּה שֶׁשׁוֹמְעִים
תוֹרָה מִפִּי הַצְּדִיק, זֶה בְּאֵין עֶרְךָ כָּלֵל לְמָה שֶׁלּוֹמְדִים בְּסִפֵּר, כִּי הַצְּדִיק
מְזַכֵּךְ אֶת הַפְּנִים שֶׁלוֹ כֵּךְ עַד שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל לְרְאוּת אֶת הַפְּנִים שֶׁלוֹ
בְּפָנִים שֶׁל הַצְּדִיק כְּמוֹ בְּרָאִי, וְנִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד רַק מֵהַהִסְתַּכְּלוּת
בְּפָנֵי הַצְּדִיק, אֲפֹלוּ בְּלִי תוֹכְחָה וּבְלִי מוֹסֵר, וּמִתְחַרֵּט עַל מַעֲשָׂיו
שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו וְכוּ', כִּי בְּזֶה שֶׁמְסַתְּכָלִים עַל פְּנֵי הַצְּדִיק עַל יְדֵי זֶה
יִרְאֶה אֶת עַצְמוֹ כְּמוֹ בְּרָאִי אֵיךְ פְּנָיו מְשַׁקְּעִים בְּחֻשָּׁךְ וְכוּ', רוֹאִים מְכַל
זֶה גְּדֹל מַעֲלַת הַהִסְתַּכְּלוּת בְּפָנֵי הַצְּדִיק שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר (ישעיה' ל' ב')

"וְהָיוּ עֵינָיו רְאוּת אֶת מוֹרֵיךְ".

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפֵּר הַמְּדוּת אוֹת עֲצוֹת סִימָן ו') מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲצוֹת
יִסְתַּכֵּל עַל הַצְּדִיקִים וְיִבּוֹא לוֹ שִׁמְחָה, וְכֵל זֶה רַק כְּשִׁמְסַתְּכָלִים עַל
פְּנֵי הַצְּדִיק מִמֶּשׁ, מֵה שְׁאֵין כֵּן בְּתִמוּנָה, כְּשֶׁאֲדָם מְסַתְּכַל עַל זֶה הוּא

לא רואה כלום וכו', רק אם הוא ראה פעם את הצדיק, אזי הוא נזכר איך היה נראה הצדיק שהוא הכיר, וכך הוא נזכר בפני הצדיק ותמיד חושב ממנו וכו', אבל סתם להסתכל על תמונות של צדיקים שלא הכיר אותם, זה לא מועיל כמו שמסתכלים על פני הצדיק בפעל מממש, ולכן היו הרבה צדיקים שלא רצו שיעשו מהם תמונה, והקפידו על זה מאד מאד, כי מתמונה בעצמה לא יכולים לראות שום דבר, כי סתם תמונה זה מטעה מאד את האדם, כי יש צדיקים שהיו חדושים נפלאים פלאי פלאים וכו' וכו', דבוקים בו יתברך בדבקות אמת, ומיחדים יחודים, ובטלים לגמרי בו יתברך, ובקיאים בכל התורה כלה, ואף על פי כן לא היה להם איזו צורה מיחדת וכו', ואדם חושב, הנה, זה נראה כמו סתם בן אדם וכו', ולהפך, רואים תמונה עם איזה בעל צורה נפלא מאד וכו', ובאמת זה היה סתם בור וריק ועם הארץ גמור וכו', כאשר מצוי בדור הזה עכשו וכו', ולכן מתמונה לא יכולים לדעת שום דבר בשום פנים ואופן, כי יכולים להטעות את עצמו מאד מאד מתמונה, כי העקר של הצדיק הוא הפנימיות, ואת זה זוכים לראות רק כשהוא חי וכו'.

עם כל זאת, שמעתי שהחזון איש זכותו יגן עלינו יעץ למנהלים שכן יכניסו בכתות שלהם תמונות של צדיקים, כדי שהילדים יתעוררו ויראו לכל הפחות את פני הצדיקים, והחוש מראה שהכתות הן של הבנים והן של הבנות שתלויות שמה תמונות של צדיקים מפרסמים, זה מעורר יראת הכבוד בלבם של התלמידים או התלמידות.

הקדוש ברוך הוא יכניס בנו יראת שמים שלמה, אשר זה העקר - שאדם תמיד יראה ויפחד רק ממנו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ד) כפי הכבוד שמכבדים את יראי השם, זה סימן שהוא מכבד גם את הקדוש ברוך הוא, ואם אחד מזלזל ביראי השם, סימן שהוא מזלזל בהקדוש ברוך הוא, אוי לו ואוי לנפשו.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שיט.

מדוע רבנו התפאר שלקח את ילדיו מעולם האצילות, הרי כל נשמות ישראל חצובות מעולם האצילות?

שאלה:

מאת שמואל: שלום וברכה לכבוד הצדיק. אני אוהב אותך יותר מהכל, אהבה שאי אפשר להסביר, אתה החיים שלי! אני רואה שהצדיק אומר הרבה פעמים שנשמות ישראל לקוחות מעולם האצילות, אם כן מדוע התפאר רבנו כל-כך בזה שלקח את נשמות ילדיו מעולם האצילות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה א' סימן ד') ישראל עלו במחשבה תחלה, כי נשמות ישראל באות מעולם האצילות, עם כל זאת, גם בעולם האצילות יש אין סוף מדרגות, ולכן אין שום קשיא כלל וכו'.

העקר צריכים לכבד וליקר ולשבח את כל בר ישראל, כי כל אחד מנשמות ישראל הוא חלק אלקי ממעל ממש, ולכן בזה שמכבד את בר ישראל, בזה הוא מכבד כביכול את הקדוש ברוך הוא, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ב' סימן ה') משל לאחד שהיה יושב ועושה עטרה למלך, ועבר אחד עליו, אמר לו: מה אתה עושה? אמר לו אני עושה עטרה למלך. אמר לו: כל שאתה יכול לקבע בה אבנים טובות ומרגליות - קבע, זמרגדין - קבע, מרגליות - קבע, למה? שעתידי לנתן בראשו של מלך. כך אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל - שבח, לגדלן ולפארן - פאר,

למה? שאני עתיד להתפאר בהם, שנאמר (ישעיה מ"ט) "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".

ואם רואים שאחד עומד ומקטרג תמיד על יהודים יראים ושלמים המקימים את מצוותיו יתברך, ומוסרים את נפשם עבורו יתברך וכו', צריכים לדעת ששרשו של המדבר אינו מזרע ישראל כלל, אלא מסטרא דערב רב שהם המקטרגים תמיד על נשמות ישראל המקימים את מצוותיו יתברך, כי הערב רב הם לא יכולים לסבל את נשמות הצדיקים, ועם ישראל הם עם זרע קדש, כמו שכתוב (ישעיה ס' כ"א) "ועמד כלם צדיקים", ולכן תמיד הרע מתגרה בטוב, הרשעים מתגרים בצדיקים וכו'.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתמיד נמצא זכות בכל בר ישראל, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שכ.

שמעתי שיש דבר שנקרא 'תקון כרת'. איך עושים אותו?

שאלה:

מאת נתן: אני וארוסתי נכשלנו בעברנו עוד לפני שהכרנו באסור כרת, ואנו רוצים לעשות תקון. שמענו שיש משג כזה תקון כרת. מה זה אומר? ואיך עושים זאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נתן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אָמַר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ב) אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל - תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן, וְעַל הַכּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) וְדַע, שְׁעָקַר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה הִיא, כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר בְּאֵלוֹ הַמְּקוּמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁהִיָּה מִקֵּדָם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד לְפִי מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, וְכִשְׁעוֹבֵר בְּאֵלוֹ הַמְּקוּמוֹת וְהַעֲנִינִים שֶׁהִיָּה מִתְּחִלָּה מִמֶּשׁ, וְעָכְשׁוּ פּוֹנֵה עֶרְף מֵהֶם, וְכוּפָה יִצְרוּ לְבַלִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד מַה שֶּׁעָשָׂה - זֶהוּ עָקַר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, וְרַק זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה; וְלִכֵּן אַתָּם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה אֲפֹלוּ מְנַגֵּיעוֹת שְׂזָה חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, כִּי (מִסֵּכֵת כֹּלָה פָּרָק א') כֹּלָה בְּלֹא בְּרָכָה אֲסוּרָה לְבַעֲלָהּ כְּנֶדָה, מַה נֶּדָה שְׁלֹא טְבֵּלָה אֲסוּרָה לְבַעֲלָהּ כְּנֶדָה, אִף כֹּלָה בְּלֹא בְּרָכָה אֲסוּרָה לְבַעֲלָהּ. וּמִנֵּיין לְבִרְכַת חַתָּנִים מִן הַתּוֹרָה? שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כ"ד) "וַיִּבְרְכוּ אֶת רַבֵּקָה"; וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר מֵאֲסוּר נֶדָה, כִּי רַחֲמָנָא לִיצְלָן אִם אָדָם לֹא שׁוֹמֵר עַל זֶה, יִכּוּלִים לְהַוִּילֵד לוֹ יְלָדִים בְּעַלֵּי מוֹמִין, וְזֶה לֹא מִשְׁחָק, כִּי יֵשׁ עַל זֶה עֲנֹשׁ מְאֹד מְאֹד חֲמוּר וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְעָקַר הַתְּשׁוּבָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ קְבֵלָה חֲזָקָה מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל אֲסוּר נֶדָה הַחֲמוּר מְאֹד.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד מהרגע שעושים ארוסין, שפכר יתכננו על חתנה, והוא לא רצה שיעשו הפסק גדול בין הארוסין לחתנה, ומפל שפן וכל שפן שבחור ובחורה שלא יסתובבו כל כך הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הסמ"ך-ף-מ"ם יעשה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין הזוג, ובפפרט כשיש משיכה אחד לשני - צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף ומיד לקבע זמן על חתנה, ויתחתנו ויחיו חיים באשר, וזו הדרך האמתית של יהודי שמאמין בהקדוש ברוך הוא וכו' ומתנהג על פי התורה וכו', אבל מה עשו אלו שהלכו ועזבו את הקדוש ברוך הוא ואת התורה וכו' - הם מסתובבים ככה כמה שנים וכו', וחיים ביחד באסור וכו', ולבסוף נכנסת עין רעה ביניהם וכו', ונפרדים וכו', ולכן אשרי מי שהולך בדרך התורה, שתכף ומיד כשיש משיכה בין הבחור והבחורה

ומכירים אחד את השני וכו', שְׁכָבֵר יַעֲשׂוּ אַרוֹסִין וידברו על נשואין, ויקבעו זמן הכי קצר לנשואין, ולא יחכו עד שיהיה כסף וכו', עד שתהיה חכמה וכו', כי כבר אמר החכם מפל אדם (קהלת א' י"ח) "כי ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ז) "ברב חכמה רב כעס" - כל זמן שאדם מרבה בחכמה - מרבה בכעס, וכל זמן שהוא מרבה בדעת - מרבה ביוסורין. אמר שלמה על ידי שהרביתי בחכמה הרביתי בכעס, ועל ידי שהרביתי בדעת הרביתי ביוסורין; הרי שלף לפניך, אם אדם חושב הוא חכם ובר דעת, ומושך את הזמן וכו', על ידי זה לבסוף מתפוצץ הכל וכו', ונעשה ביניהם ריב וכעס ונפרדים, ולכן אשרי הבחור או הבחורה שמוצאים אחד את השני, ויש ביניהם משיכה והבנה הדדית, וכבר משתדלים לסגור את הכל, והכלל הזה טוב לכל אחד ואחת, אשרי מי שיצית ויקים את כל זה, ואז יהיו לו חיים מאשרים מאד.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתתחתנו מה שיותר מהר, ושניכם תסעו אל ציון רבנו ז"ל באומן, ושם תקבלו את התקון כרת מרבנו ז"ל, כי רבנו ז"ל יכול לתקן את הכל כמו שבפרוש אמר, שמי שיבוא אל ציונו הקדוש אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, אזי הוא יעמד עצמו להוציאו מהשואל תחתית ומתחתיו.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שכא.

איך הצדיק משפיע לתלמידיו "פי שנים" בזמן הסתלקותו, הרי "אין שלטון ביום המות"?

שאלה:

מאת שמואל: שלום.

כתוב בתורה ו' בלקוטי מוהר"ן, שבימים הפטירה של הצדיק אין לו כח להאיר, כי "אין שלטון ביום המות". אף קראתי בספר 'פעלת הצדיק' שרבנו אמר לרבי נתן שבימים הפטירה של הצדיקים הם יכולים לגלות לתלמידיהם סודות וגלויים נפלאים. איך זה מתחשב? בברכת שבת שלום, רפואה שלמה וחנכה שמח לצדיק ולמשפחתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל מרבה לדבר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ו) על הפסוק (מלכים ב' ב') "ויהי נא פי שנים ברוחך אלי", שבעת ההסתלקות של הצדיק התלמיד יכול לקבל מהצדיק פי שנים, כי כל צדיק יש לו שתי רוחות, הינו רוחא דלתתא - שזו העבודה שעובד כל ימי חייו בעלמא הדין, שמדבק את עצמו תמיד באין סוף ברוך הוא, ומקיים את מצוותיו יתברך, ומתפלל תמיד לפניו יתברך ועוסק בתורה, וכמו כן באותו זמן שמקיים את המצוות ומתפלל להקדוש ברוך הוא ולומד תורה, על ידי זה הוא בורא רוחא דלעילא וכו', וכשבא הזמן שצריך להסתלק אזי מתחברות שתי הרוחות, הינו רוחא דלעילא יורדת מלמעלה ונדבקת ברוחא דלתתא, ומעלה אותה מעלה, ולכן מי שעומד שמה אז הוא מקבל פי שנים מהצדיק, ולכן זה דבר גדול מאד לעמד לפני הצדיק בעת ההסתלקותו מזה העולם, עין שם.

אך בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו', שמה רבנו ז"ל אומר שבשעת ההסתלקות הצדיק כבר לא יכול להאיר לתלמידו, כי כך כתוב (קהלת ח') "ואין שלטון ביום המות", עין שם.

נמצא שזה שני דברים נפרדים - בעת ההסתלקות הצדיק כבר לא יכול ללמד עם התלמיד, אף שהוא מגלה אז נפלאות מאד

כמוכא אצל רבי שמעון בן יוחאי באדרא זוטא שגלה לתלמידיו נוראות נפלאות, אבל לא בפרוש שילמד עם התלמיד. מה שאין כן, מי שעומד שם בעת הסתלקות הצדיק אז מקבל פי שנים מהצדיק, ורוחא דלעילא מתדבקת ברוחא דלתתא ומתיחדות יחד, וכך עולה למעלה, עין שם.

הקדוש ברוך הוא יעזר לנו לקבל מהצדיק האמת, ונזכה לכל טוב אמתי ונצחי בזה העולם.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שכב.

אני עומד להתחתן בקרוב, ואשמח מאד אם תכתבו לי דברי התעוררות והנהגות ליום החפה

שאלה:

מאת דוד: לכבוד הצדיק שליט"א.

אני עומד להתחתן בקרוב, ואשמח מאד אם כבודו יוכל לכתב לי דברי התעוררות והנהגות ליום החפה, ויברך אותנו שנזכה לבנות בית נאמן בישראל. תודה רבה וחנכה שמח.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ח כסלו ד' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

היה טוב מאד שתשיג את הקנטרס "יום הנשואין", ושם מבארים דברים נפלאים לחתן איך להתנהג ביום חפתו.

העקר, מה שאתה צריך לדעת, שיום החפה זה יום קדוש מאד

מאד, וצריכים לבלות את כל היום בתשובה ובתפלה, כי חתן מוחלים לו את כל העוונות, כמאמרם ז"ל (הובא ברש"י בראשית ל"ו פסוק ג') מצינו באגדת מדרש ספר שמואל ג', מוחלין להן עונותיהם - גר שנתגיה, והעולה לגדלה, והנושא אשה, ולמד הטעם מכאן, לכך נקראת 'מחלת' - שנמחלו עונותיו; רואים מזה שחתן מוחלים לו על כל העוונות, ורבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן סימן תקפ"ו) לאחד סמוך לחתונתו, (כתובות ט"ז:) כיצד מרקדין לפני הפלה? ורמז לו כיצד מרקדין ומדלגין על מה שהיה לפני הפלה, הינו לפני החתנה, זאת אומרת שחתן צריך לשכח לגמרי את העבר שלו, ולעשות היום הזה דיקא התחלה חדשה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתכנס לחפה בסימן טוב ובמזל טוב, ותצליחו בנשואיכם, ותקימו בית נאמן בישראל, ותשרה ביניכם תמיד אהבה והבנה הדדית, ויהיה ביתכם מקום להשראת השכינה, ובמקום שהשכינה מצויה - שם הברכה מצויה.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שכג.

הסתבכתי עם אדם אלים ומסכן מאד, ומאז אני מפחד לצאת לרחוב

שאלה:

מאת שמעון: שלום וחנוכה שמח לכבוד הצדיק מיבנאל. הסתבכתי עם מישהו, והתברר לי שהוא אדם אלים ומסכן מאד. מאז אני מפחד לצאת לרחוב שמא הוא יפגע בי. אנא, כבוד הצדיק, מה אני יכול לעשות? אני נמצא בלחץ גדול וחושש מאד.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, כ"ח כִּסְלוֹ ד' דְּחֻנְפָה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל שְׁמֵעוֹן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שְׁלֹא תִכְנַס בְּלִחְץ זוֹ הַדְּחָק, כִּי אִם תִּכְנַס
אֶת עֲצֻמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה
אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, אֲזִי לֹא יִהְיֶה לְךָ שׁוּם פַּחַד וְלִחְץ, וְזוֹ
הַמַּעֲלָה שֶׁל יְהוּדֵי הַמַּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁחֵי חַיִּים בְּטוּחִים וְשׁוּם דְּבָר
אֵינוֹ מְבַלְבֵּלוֹ כְּלָל, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ מִי שֵׁישׁ לוֹ אַמוּנָה חֲזָקָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ
אֲזִי הַחַיִּים שְׁלוֹ רְגוּעִים וְאֵינוֹ דוֹאֵג שׁוּם דְּאֵגוֹת חֲנָם כְּלָל, כִּי הוּא שֵׁם
מְבֹטָחוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְכָל מָה שְׁצָרֶיךָ הוּא מְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ
הַדְּרָךְ הַקָּלָה שֶׁהַחֲדִיר בְּנוֹ רַבְּנוּ ז"ל וְלָכֵן עָלִינוּ לְשַׁבַּח לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁקָרְבָנוּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אָמַר לְךָ, תִּכְנַס עֲצֻמְךָ בְּיוֹתֵר בְּשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ וְכֵן
תִּתְפַּלֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת - שְׁחֲרִית, מְנַחָה וְעֶרְבִית בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְכֵן
שִׁיחָה לְךָ שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא וּבַהֲלָכָה
וְכוּ', וְאֲזוֹ תִרְאֶה אֵיזָה חַיִּים נְעִימִים יִהְיוּ לְךָ וְתִהְיֶה בְטוּחַ עִם חַיִּיךָ,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר אוֹתְךָ מִכָּל רַע וְיִהְפֵּךְ אֶת לֵב שׁוֹנְאֵיךָ עָלֶיךָ
לְטוֹבָה וְיִבְאוּ לְהַשְׁלִים עִמָּךְ, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב שְׁאִפְלוּ
לֹא חָלְמָתָ.

אֲתָה רַק בָּרַח לְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְאֲזוֹ תִרְאֶה אֵיךָ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יִגַּן בְּעֵדְךָ.

הַעֲקָר שְׁלֹא תִהְיֶה בְכַעַס כְּלָל, כִּי הַכַּעַס עוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִשְׁרְשׁוֹ
וְכוּ', וּבְזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְקִנּוּת לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַסְּבִלְנוּת שְׁאִין
מְדָה טוֹבָה מְזוּ.

הַמֵּאחֵל לְךָ חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...

ג' שכד.

לאחרונה קורים לנו דברים מוזרים. האם יתכן שזה נובע מעין הרע שישי עלינו?

שאלה:

מאת יאיר: שלום לכבוד הצדיק.
לאחרונה קורים לנו דברים מוזרים - פעם אחת היינו מערבים בתאונת דרכים, ובפעם אחרת בננו הקטן יצא לרחוב וכמעט נדרס. האם יתכן שזה נובע מעין הרע שישי עלינו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אין בזה שום עין הרע, אלא חסר אחריות. אדם מכרח לשמר על הילדים, ואין דבר כזה להניח את הילדים הפקר ולא לשמר עליהם, ואחר כך מוצאים את הילד על הכביש וכמעט נדרס וכו', איך לא שומרים על ילד קטן? אותו דבר צריכים לדעת שרכב זה דבר מאד מסכן, ואם לא שומרים - יכנסו באחרים וכו', ויכולים להרג את הזולת וחס ושלום להרג את עצמו, ולכן מי שנוהג ברכב צריך לדעת שישי עליו אחריות מאד גדולה, וצריכים הרבה לבקש את הקדוש ברוך הוא שישמר אותו מכל רע, ולא יקרו לו שום אסונות, ואסור להקל בדברים כאלו.

תמיד כדאי לבדק כשקורה משהו את התפלין ואת המזוזות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה:) מי חשיד קודשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא? ולכן כשקורה משהו דבר לא רגיל וכו', צריכים תכף ומיד לפשפש במעשיו, כי הקדוש ברוך הוא קורא ומעורר אותו וכו', ולכן אשרי האדם שמרגיל את עצמו בכל בקר

בְּשָׂקָם, אַחַר שְׂאוֹמֵר "מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם שֶׁהַחֲזִירָת בִּי נִשְׁמָתִי בְּחִמְלָה רַבָּה אָמוּנְתְךָ", תַּכְּף וּמִיָּד יִקָּיֵם אֶת מַה שְּׂאֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (שיחות הר"ן סימן ב'): טוֹב מְאֹד לְהַשְׁלִיךְ עֲצֻמוֹ עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּלְסַמְךָ עָלָיו. וְדַרְכִּי, אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל, כְּשֶׁבָּא הַיּוֹם אֲנִי מוֹסֵר כָּל הַתְּנוּעוֹת שֶׁלִּי וְשֶׁל בְּנֵי וְהַתְּלוּיִים בִּי עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיְהִיָּה הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה טוֹב מְאֹד. גַּם אֲזֵי אֵין צְרִיךְ לְדַאֵג וּלְחַשֵּׁב כָּלֵל אִם מִתְנַהֵג כְּרְאוּי, אִם לֹאוּ, מֵאַחַר שֶׁסּוּמְךָ עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִם הוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה בְּעֵנִין אַחַר, הוּא מְרַצֵּה לְהַתְנַהֵג בְּעֵנִין אַחַר כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְכֵן כְּשֶׁמְגִיעַ שַׁבָּת אוֹ יוֹם טוֹב, אֲזֵי אֲנִי מוֹסֵר כָּל הַהַתְנַהֲגוֹת וְכָל הָעֲנִינִים וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת אוֹ הַיּוֹם טוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיְהִיָּה הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאֲזֵי אֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֵג בְּאוֹתוֹ הַשַּׁבָּת וְיוֹם טוֹב, שׁוֹב אֵינוֹ חוֹשֵׁב וְחוֹשֵׁשׁ כָּלֵל שֶׁמָּא לֹא יֵצֵא יָדֵי חוֹבָה בְּהַנְהַגַּת קִדְשַׁת אוֹתוֹ הַיּוֹם, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר מְסֵר הַכֹּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְסַמְךָ עָלָיו יִתְבָּרֵךְ לְבַד.

וְלָכֵן אַחַר אֲמִירַת "מוֹדָה אֲנִי" וְכוּ', יִתְחִיל כְּבֹר לְהַתְבַּדֵּד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַחֲזִיר לוֹ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וַיִּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה יִהְיֶה שְׂמוֹר מְכַל מִיָּנִי מְזִיקִים, וּמְכַל מִיָּנִי פְּרַעְנִיּוֹת רַעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת בְּעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן יִמְסֵר אֶת כָּל הַיּוֹם בְּיָדֵיו יִתְבָּרֵךְ, וַיְרַבֵּה אֲזִי בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵינֵן קוֹנֵוֹ שִׁיְהִיָּה שְׂמוֹר מִעֲבָרוֹת, וְזֶה יוֹעִיל לוֹ מְאֹד מְאֹד.

הַמְּאַחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחָ...

ג' שכה.

**אני מרגיש עצבות גדולה מאד בתוך תוכי. איך
משתחררים מההרגשה הזו?**

שאלה:

מאת אריה: לכבוד הרב היקר.

אני אוהב אותך מאד, ומאז שזכיתי להכיר אותך החיים שלי השתנו: מהקצה אל הקצה, וסוף סוף אני מתחיל לראות אור בקצה המנהרה, ולהאמין שגם לי יש תקווה להצליח בחיים. תודה רבה!

התחלתי להתחזק לפני חצי שנה ואני מרגיש הרגשה נפלאה, אך למרות הכל אני מרגיש עצבות גדולה מאד בתוך תוכי. איך משתחררים מההרגשה הזו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אריה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן קפ"ט) צריך להזהר מאד מעצבות ועצלות, כי עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, בבחינת (ישעיה ס"ה) "ונחש עפר לחמו". עפר היא בחינת עצבות ועצלות שהם באים מיסוד העפר; וזה היה הפגם של אדם וחוה שעל ידי הסתת הנחש טעמו מעץ הדעת טוב ורע, וזה מה שהכניס בהם את הקללה (בראשית ג' י"ז) "בעצבון תאכלנה כל ימי חייך", שאדם נמשך תמיד אחר העצבות והמרירות. ומוהר"ן ז"ל מסביר (לקוטי הלכות כלי הכרם הלכה ב') שהפגם שלהם היה שעשו הפרש בין טוב לרע, כי באמת רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ד') כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, ותמיד

נותן תודה להקדוש ברוך הוא על החסדים והרחמים גמורים שעושה אתו, ומחיה ומחזק ומשמח את עצמו, כי תכף ומיד כשבר ישראל יודע שהכל ממנו יתברך, אזי הוא תמיד שש ושמח שזה נקרא עין החיים, שמי שרק טועם מעץ החיים עליו נאמר (בראשית ג' כ"ב) "ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם", כי הרגע שאדם יודע שהכל ממנו יתברך, וכל מה שעובר עליו זה לטובתו, כמאמרם ז"ל (ברכות ס:): לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד; אזי הוא תמיד שש ושמח.

אבל כשעושה הפרש בין טוב לרע שזה עין הדעת טוב ורע, מזה בא שאדם תמיד בעצבות ובמרירות ובדכאון וכו', ואז אדם בא ועושה כל מיני שטיות וכו', כי מאבד את דעתו, וכך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, ואמרו (תנחומא נשא) אין המנאפים נואפים עד שתכנס בהם רוח שטות; כי החטא הזה בא מעצבות וממרירות ומדכאון, כי הקלפה המחטאת את האדם בטמאה זו של פגם הברית נקראת על שם יללה, ולכן מצינו שאמרו חכמינו הקדושים (עירובין י"ח:) כל אותן השנים שהיה אדם הראשון בנדווי הוליד רוחין ושדין ולילין וכו', כי על ידי העצבות והמרירות באים לחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה וכו', ושאר פגמי הברית וכו', שזה בעצמו מכניס באדם כל מיני מרירות ודכאון פנימי, עד שאדם משתגע לגמרי, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) שכל המשגעים באים מפגמי הברית שאדם פגם בכריתו רחמנא ליצלן, וזה מכניס בו עצבות עמקה וכו' וכו', ועקר התקון לזה - רק שמחה, שצריכים להכריח את עצמו בכל הכחות להיות רק בשמחה.

ובשביל זה נתן לנו רבנו ז"ל תקון לפגם הברית את העשרה מיני נגינה, שהם העשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הכללי', כי אי אפשר לצאת מהחטא הזה אלא על ידי נגונים ושמחה, וצריכים להכריח את עצמו עם כל הכחות לשמע קלטות של שמחה, וכן

לְשִׁיר בְּעֶצְמוֹ נִגּוּנִים שֶׁל שְׂמֻחָה, וְכִמּוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות הר"ן סימן רע"ג) טוֹב לְהֵאָדֵם לְהַרְגִיל אֶת עֶצְמוֹ שְׂיוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ עִם אֵיזָה נִגּוּן, כִּי נִגּוּן הוּא דָּבָר גְּדוֹל וְגִבּוּיָהּ מְאֹד מְאֹד, וְיֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם לְהֵשֵׁם יְתַבְרָךְ. וְאִפְלוּ מִי שְׂאֵינוּ יְכוּל לְנַגֵּן, אָף עַל פִּי כֵן בְּבִיתוֹ וּבֵינוּ לְבֵין עֶצְמוֹ יוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ בְּאֵיזָה נִגּוּן כְּפִי שְׂיוּכַל לְזַמֵּר אוֹתוֹ, כִּי מַעֲלַת הַנִּגּוּן אֵין לְשַׁעֲרָ וְאֵין לְתַאֵר כָּלֵל, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (ספּוּרֵי מַעֲשִׂוֹת מַעֲשֵׂה י"ג מִיּוֹם ו') שְׂעַקֵּר רַפּוּאֵת הַבַּת מֶלֶךְ שֶׁהִיא נִשְׁמַתוֹ שֶׁל הָאָדָם, שִׁירָה בַּהּ הַמֶּלֶךְ הָאֲכֹזֵר שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע עֲשֵׂרָה מִיַּי חֲצִים, שְׂכָל חֵץ הִיָּה מְשׁוּחַ בְּעֲשֵׂרָה מִיַּי סַמִּים וְכוּ', וְהַצְדִּיק הָאֵמֵת שֶׁהוּא הַבְּעֻטְלִיר בְּלֵי הַיָּדִים מוֹצִיא אֶת הַחֲצִים הָאֲרֻסִּים מִבַּת הַמֶּלֶךְ שֶׁהִיא נִשְׁמַת הָאָדָם עַל יְדֵי הָעֲשֵׂרָה מִיַּי נִגְיָה שְׂמַנְגֵן לְפָנֶיהָ.

וְלָכֵן עָקֵר תְּקוּן הַבְּרִית זֶה רַק שְׂמֻחָה, וּלְהַכְרִיחַ אֶת עֶצְמוֹ עִם כָּל הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קס"ט) כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד שָׂשׂ וְשִׂמַּח, עַל יְדֵי זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִפְּגָם הַבְּרִית, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂעוֹשֵׂה כָּל מִיַּי פְּעֻלוֹת שְׂבַעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשְׂמֻחָה, וְלֹא מְנִיחַ אֶת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת אֲצִלוּ כְּרַגְעַ, וְזֶה עָקֵר תְּקוּנָהּ, וְאָף שֶׁזֶה בָּא לְאָדָם יוֹתֵר קָשָׁה מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת שְׂבַעוֹלָם וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֵי אֲפָשֶׁר לְהַתְּרַפֵּאת אֲלֵא עַל יְדֵי שְׂמֻחָה, וְכִמּוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שְׁגַם חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אוֹמְרִים שְׂכָל הַמַּחֲלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים שְׂבָאִים לְאָדָם זֶה רַק מַחֲמַת חֶסֶד שְׂמֻחָה, כִּי עַל יְדֵי שְׂמֻחָה הוּא נִתְרַפָּא מֵהַכֵּל, וְלָכֵן תְּכַרִּיחַ אֶת עֶצְמְךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, וְזֶה תְּקוּנָהּ הַנִּצְחִית.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֻחָה...

ג' שכו.

מדוע נשותיו של רבנו כמעט ולא מזכרות בספר 'פעלת הצדיק'?

שאלה:

מאת אדל: לכבוד מוה"ר א"ש שבוע טוב וחנוכה שמח.
בחדרי השם זכיתי לקרוא את הספר 'פעלת הצדיק', ונוכחתי לראות שיש בו חמר יקר על רבנו ותלמידיו. שמתי לב לעבדה מענינת: אמו של רבנו - מרת פייגא, מזכרת פעמים רבות בספר, ואלו נשותיו של רבנו כמעט ולא מזכרות. אשתו הראשונה של רבנו מזכרת פה ושם, ואשתו השנייה של רבנו מזכרת רק בענין הפטירה. מה הסבה לכך? ומה היה המקום שלהן בחסידות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנוכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל אדל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל, כל הצדיקים הגדולים זכו שנשותיהם היו מאד מאד צנועות, ומאד ביטניות, והחביאו את עצמן בביתן, ולא התערבו כלל מה שקורה עם בעליהן הצדיקים וכו', וזה היה גם אצל רבנו ז"ל, כי אשתו הראשונה הרבנית מרת סאסא עליה השלום בת רבי אפרים זכרוננו לברכה היתה מאד מאד צנועה, ולא התערבה בכלל בעניני רבנו ז"ל, עד כדי כך שרבנו ז"ל שבח ואמר: בזכות אחת זכיתי להגיע למה שהגעתי וכו', ויש גרסא שאמר אז בשביל זוגתו הרבנית שלא התערבה לו בכלל בעבודותיו בעבודת השם, רק בזכותה זכה למה שזכה. וכן אשתו השנייה שהיתה בת רבי יחזקאל זכרוננו לברכה גם כן היתה צנועה מאד מאד, עד כדי כך שלא זכור אצל אנשי

שְׁלוּמֵנוּ אֶפְלוּ שָׁמָּה, כָּל כֶּף הַצְּנִיעָה אֶת עֲצָמָהּ, וְלִכְּנָן אֵין הַרְבֵּה מֵהַ
 לְסַפֵּר מֵהֵן, וְזוֹ מַעֲלָתָן הִכִּי גְדוּלָה שֶׁהֵיוּ כָּל כֶּף צְנוּעוֹת וּבִישָׁנוֹת שֶׁלֹּא
 הִתְעַרְבוּ בָּמָה שֶׁקֹּרָה וְכוּ' וְכוּ'.

וְדָבָר זֶה מְצִינּוּ אֶצֶל הַרְבֵּה צְדִיקִים שֶׁזְּכוּ שְׁשׂוּתֵיהֶם לֹא
 הִתְעַרְבוּ בְּעֵסֶק הַחֲסִידוּת, וְלִכְּנָן אֵין סְפוּרִים מֵהֵן, כִּי הֵן בְּחִלּוֹ בְּפָרְסוּם
 וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁרֵיהֶן וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקָן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ג' שכז.

**אֲנִי לּוֹמֵד תּוֹרָה, וְכִמְעַט לֹא נִשְׁאָר לִי זְמַן לְהִתְבּוֹדֵדוֹת.
 הָאֵם זוֹ עֲצַת הַיֵּצֶר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת גִּיא: שְׁלוֹם וְאַחוּלֵי רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָבוֹד
 קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

אֲנִי לּוֹמֵד בְּכוֹלֵל חֲצוֹת מֵהַשְּׁעָה אַחַת וְחֲצִי בַלַּיְלָה וְעַד הַשְּׁעָה
 חֲמִשׁ וְחֲצִי לְפָנוֹת בִּקְרָה, וְאַחֵר כֶּף אֲנִי מִתְפַּלֵּל שְׁחֲרִית בְּהֶנֶץ
 הַחֲמָה. כְּחֵלֶק מִסֵּדֵר הַכוֹלֵל מֵאֲפָשָׁרִים לְנוֹ לְצֵאת לְהִתְבּוֹדֵדוֹת
 כָּל אֶחָד לְבִדּוֹ, אִף הָיִיתָ וְאֲנִי לּוֹמֵד בְּסֵדֵר-דָּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל
 רַבְנוֹ ז"ל, כִּמְעַט וְלֹא נִשְׁאָר לִי זְמַן לְלַקֵּת וְלְהִתְבּוֹדֵד, וְאֲנִי
 מִקְדִּישׁ לְהִתְבּוֹדֵדוֹת כְּמָה דְקוֹת בְּלִבִּי.

הָאֵם זוֹ עֲצַת הַיֵּצֶר שֶׁלֹּא רוּצָה שְׂאֲתְבּוֹדֵד וּמִלְבִּישׁ אֶת זֶה
 בְּלְמוּד תּוֹרָה? וְאֵם כֵּן, כְּמָה זְמַן מִסֵּדֵר הַכוֹלֵל אֲנִי צָרִיךְ
 לְהִקְדִּישׁ לְהִתְבּוֹדֵדוֹת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל גיא נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה לקום בכל לילה בחצות, אשר אין דבר יותר גדול מזה, וכמעט שאין פרשה בזהר שלא ידבר ממעלת הזוכה לקום בלילה בחצות ולהתמיד בתורה הקדושה עד אור היום, שזכותו גדולה בשמים, ואז הוא עת רצון גדול מאד מאד, ולכן כשאתה קם בחצות, אם יש מקנה תראה לחטף מקנה, ואחר כך תאמר את סדר תקון חצות ותתבודד עמו יתברך, כי אז הזמן לזה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן נ"ד) על הפסוק (תהלים ע"ז) "אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי", הינו שאז עקר הזמן של ההתבודדות, להתבודד בינו לבין קונו ולפרש שיחתו לפני השם יתברך, לשוח עם לבבו ולחפש הרוח טובה, דהינו הנקודות טובות שיש בו עדין, לבררה מרוח רעה, ועל ידי זה יזכה לזכרון בעלמא דאתי וכו', עין שם.

ואחר כך לומדים תורה שעורים כסדרן במשניות, ובגמרא ובזהר וכו', עד שמגיע עת תפלת ותיקין שהולכים להתפלל, ולכן צריכים את שניהם - הן לדבר עם הקדוש ברוך הוא, ולפרש את כל שיחתו, והן להתמיד בלמוד התורה הקדושה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ב') שהתורה והתפלה מאירים זה לזה וכו'.

ולכן אסור לה להתבלבל אף פעם ממה שאחרים עושים, אתה צריך להיות חזק באמונה פשוטה בו יתברך, לידע להודיע ולהודע שאין בלעדיו יתברך כלל, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואתה יכול לדבר עם הקדוש ברוך הוא בכל מקום שאתה נמצא, ואתה לא צריך לבלבל את עצמך משום דבר, לה בדרךך ותתמיד בלמוד התורה הקדושה אשר אין טוב יותר מזה, כמאמר ז"ל (עבודה זרה

י"ט): אין טוב אלא תורה, שנאמר (משלי ד' ב') "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו"; ואשרי האדם שזוכה לסיים במשך ימי חייו בזה העולם העובר כמה פעמים תנ"ך, וששה סדרי משנה, ובבלי ירושלמי ותוספתא, וכל המדרשים, וספרי הזהר והתקונים, וספרי מוסר וקבלה וכו' וכו', שזה מה שילווה אותו בעולם הזה ובעולם הבא, כמאמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד; שנאמר (משלי ו') "בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך". "בהתהלךך תנחה אתך" - בעולם הזה, "בשכבך תשמר עליך" - בכבוד, והקיצות היא תשיחך" - לעולם הבא.

וכן מי שמרגיל את עצמו לדבר עם הקדוש ברוך הוא, מהרגע שפותח את העינים כשמתעורר מהשנה עד הרגע שסוגר את העינים בשנה, זה מה שילווה אותו כל ימי חייו, וישמר עליו, כמאמר ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פ"ק ט"ו) לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלוים אותו עד שיגיע לבית עולמו; אין עוד דבר שמלווה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו.

ולכן אל תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם, ואל תסתכל על מה שאחרים עושים ויוצאים לשדה וכו', אתה אל תבלבל את עצמך מאחרים, רק תתמיד בתורה ובתפלה, ובשיחה בינך לבין קונך, ואל תחקה את האחרים, לך בכחך זה והקדוש ברוך הוא ישמר אותך מכל רע, ותזכה להכלל באין סוף ברוך הוא.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שכת.

**אֲשֵׁתִי מְאִימַת שְׂאָם אֲמַשִּׁיף לֹא לִסְפֵּק אֶת רְצוֹנוֹתֶיהָ
וְצָרְכֶיהָ - הִיא תִּתְנַתֵּק מִמֶּנִּי רְגִשִׁית וּמַעֲשִׂית**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יָאִיר יְהוּדָה: לָרַב הַצַּדִּיק חֲנֻכָּה שְׂמַח. שׁוּב אָנִי פּוֹנֶה לָרַב לְקַבֵּל עֲזָרָה בְּשָׁלוֹם-בֵּית: אֲשֵׁתִי מְאִימַת שְׂאָם אֲמַשִּׁיף לֹא לִסְפֵּק אֶת רְצוֹנוֹתֶיהָ וְצָרְכֶיהָ הִיא תִּתְנַתֵּק מִמֶּנִּי רְגִשִׁית וּמַעֲשִׂית. לְצַעֲרֵי הָרַב, דּוֹקָא בְּשַׁבָּתוֹת, בְּהֵם הָרַב מְזַהֵיר לְשִׁמּוֹר עַל הַשְּׁלוֹם וְהַשְׂמֻחָה בְּבֵיתוֹ, בְּבֵיתנוֹ. שׁוֹרְרַת הַעֲצָבוֹת, הַפְּתַח וְהַכָּאֵב. אֲנֵא תֵן לִי עֲצָה טוֹבָה וּבְרָכָה. בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ ה' דְּחֲנֻכָּה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יָאִיר יְהוּדָה נְרוֹ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְכָרַח לְהַגִּיד לְךָ שְׂרַבְנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם בֵּית, וְאָמַר (שִׁיחֹת הַר"ן סִימֵן רס"ד) שְׂצָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֵׁתוֹ. כִּי אָמַר, הֲלֹא הַנְּשִׂיִם הֵם סוּבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיִּלְדֵיהֶם, צַעַר הַעֲבוּר וְהַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל עֲצָם מְכַאוֹכֵם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם בְּכַמָּה אֶפְנִים הַקְּשִׁים וּבְכַבְדִּים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', עַל כֵּן רְאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וּלְיַקְרָם, וּלְכַבְּדֵם. וְכֵן אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא נ"ט). אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוֹ כִּי הֵיכִי דִתְתַעֲתְרוּ [תְּכַבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדִי שְׂתַהִיו עֲשִׂירִים], וְכֵן אָמְרוּ (בְּמֹת ס"ג). דִּיִּינוּ שְׂמַגְדְּלוֹת אֶת בְּנֵינוּ וּמְצִילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָן מְאֹד מְאֹד, וְזֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּחֻסְדוֹת בְּרַסְלָב, שֶׁהַבְּעַל מְכָרַח לְעֹזֵר לְאֲשֵׁתוֹ, וְאֵם הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְנוּ ז"ל וּלְצִיַּת

אותו, הדבר הראשון עליו לעזור לאשתו בכל המוכנים, כי רבנו ז"ל הקפיד על דברים אלו מאד מאד, על אלו שמשפילים את נשותיהם, ומי שהיה לו סכסוך עם אשתו, רבנו ז"ל לא רצה לקבל אותו לגמרי, ולא רצה אפלו לראות אותו.

ולכן אני לא מבין אותך - למה אתה לא נותן לאשתך את התשומת לב שמגיעה לה? למה אתה לא מכבד ומיקר אותה? חכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ו.) אשה - בעלה משמחה, ולכן חובה על הבעל תמיד לשמח את האשה, ולעזור לה לצאת מהעצבות והמרירות, כי טבע של האשה שנמשכת אל העצבות והמרירות מרב פחד ודאגות שהיא צריכה לעבור בגדול הילדים וכו', ובמקום שהבעל יתן לה תמיכה, ויפרגן לה בכל מה שהיא צריכה, ותמיד יתן לה מחמאות וכו' וכו', אזי יש גברים פשוט חסרי דעת וכו', והם יורדים על האשה בצעקות וצרחות ומקללים ומנבלים את הפה עליה רחמנא ליצלן, ורק עושים תמיד בקרת עליה וכו', ומסכנה האשה, אף פעם לא תשמע מלה טובה מבעלה וכו', זה מראה לדעת שהבעל הוא חסר דעה וכו', כי בפרוש אמרו חכמינו הקדושים (נדרים מ"א.) דעת קניית - מה חסרת? אם יש לאדם דעת ושכל - לא חסר לו שום דבר והוא יודע איך להתנהג בביתו. ולהפך, דעת חסרת - מה קניית? אם אין לו שכל והוא לא יודע איך להתנהג בתוך הבית, ורק מעיר תמיד הערות על אשתו ועושה עליה בקרת, וזה ממש רציחה וכו', מה אתה רוצה מאשתך? לא מספיק שהיא סובלת מה שסובלת צער הריון, צער לדה, וצער גדול בנים וכו' וכו', ובמקום לעזור לאשה אתה עוד מתנפל עליה? וכו' וכו'.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתעשה כל מה שבידך להשלים עם אשתך וכו', כי זוג שרבים ביניהם גורמים פרווד בכל העולמות, ולכן תעשה כל מה שביכלתך תכף ומיד להתפייס עמה, כי לא יאבה הקדוש ברוך הוא סלח לך אם תריב עם אשתך וכו' וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קט"ז.) לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה

תורה, שמי שנכתב בקדשה ימחה על המים; ואם הקדוש ברוך הוא כבר מסכים, שימחק, כביכול, שמו שמחזיק את כל העולם העקר שיהיה שלום בין איש לאשתו וכו', בודאי אתה צריך להשלים עם אשתך ולבקש ממנה סליחה, ולהתחיל התחלה חדשה, ואז טוב לכם כל הימים.

ודע לך שמוכא (ספר מגורת המאור ג' כלל ו' חלק ד' פרק א') אם האשה נוהגת כראוי, מצוה על בעלה לכבדה ולשמחה, ושלא יכניענה יותר מדאי, וזהו טוב לו, גם יזהר שלא יונה אותה באונאות שלא כדין או באונאת דברים (דברי צער), ויהא זהיר בתבואה בתוך ביתו כדי שלא יבואו למריבה על זה. ואם יתנהג עמה כראוי, יהיה שלום ביניהם, והשכינה מגן בעדם, ואם יאהבנה כגופו מקים את התורה, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "והיו לבשר אחד" שהיא צלע מצלעותיו, ודרךו לחזור אחריה ולפיסה בכל דבר, כמו שאמרו (גדה ל"א): שאלו תלמידיו את רבי דוסתאי בר ינאי: מפני מה איש מחזר על האשה ואין האשה מחזרת על האיש? אמר להם משל לאדם שאבדה לו אבדה, מי מחזר על מי? בעל אבדה (שנאבדה הצלע מהאיש) מחזר על אבדתו. מפני מה איש מקבל פיוס ואין אשה מקבלת פיוס? זה ממקום שנברא (אדמה רכה שסופגת) וזו ממקום שנבראת (עצם קשה של הצלע שאינה סופגת).

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתכניס בעצמך את הדבורים האלו טוב טוב ואז תמיד יהיה שלום בביתכם.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שכט.

אומרים שרק רבי נחמן הוא הצדיק האמת'. האם זה נכון?

שאלה:

מאת ניר: לכבוד האדמו"ר שלום וברכה. תודה רבה על כל החזקים, ואני מתפלל שהשם ישלח לכם רפואה שלמה ואריכות ימים!

אני אוהב את רבנו, ואוהב גם צדיקים אחרים, וכשאני שומע שאומרים שרק רבנו הוא 'צדיק האמת', זה גורם לי בלבולים גדולים, בפרט שרוב העולם לא סוברים כן. אשמח להסבר מרחב בענין, כי אני פשוט חייב עזרה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ניר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ו) אשר יש צדיקים הרבה, אבל יש בחינת נקדת האמת בין הצדיקים. וכשרוצים להתקרב אליו שביזה תלוי הכל, אזי יש לאדם מניעות גדולות רבות מאד, ומזה בעצמו יבין האדם גדל מעלת הנחשק; דהינו בודאי שיש הרבה צדיקים, אבל יש צדיק שיכול לרדת אל עמקי עמקים בשאל תחתית ומתחתיו ולהוציא משמה את הנשמות שנמצאות שם, ובודאי שעל צדיק כזה יתפשט הסמ"ך-מ"ם לארכו ולרחבו והוא שונא אותו מאד מאד, כי הוא לא רוצה שיוציאו את הנשמות הפגומות מהשאול תחתית ומתחתיו, ולכן לא בחנם שהוא מקים על הצדיק הזה שהוא נקדת האמת שבין כל הצדיקים כל מיני מחלקת שבועולם, כי הוא מאד מאד מיוחד ממנו.

ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן ק"א) הצדיק הוא הצלם אלקים של הדור, והוא יכול להוציא את כל הירודים והנפולים והמשלכים בתאוותיהם הרעות מהשואל תחתית ומתחתיו. ולכן לא בחנם שהסמ"ך-מ"ם בעצמו מקים עליו כל מיני מחלקת שבועולם, וגורם לרחק בני אדם ממנו, כי כשיתגלה הצדיק האמת הזה שהוא נקדת האמת שבין כל הצדיקים, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ו), אז יתגלה החן והיפי והפאר של כל הדור, והוא יפתח את העינים של האדם לראות בגדלתו יתברך, והעקר להסתכל על עצמו, כי קדם שמתקרבים אל הצדיק האמת שהוא נקדת האמת שבכל הצדיקים, לא נפתח הפה לדבר אליו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס') שתכף ומיד כשמתקרבים אל הצדיק הזה הוא פותח את הפה לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, כי הצדיק האמת שהוא נקדת האמת שבין כל הצדיקים מתדיר באדם גלוי אלקות במדרגה כזו עד שהוא מרגיש שהקדוש ברוך הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואז האדם פותח את הפה ומדבר עמו יתברך, ולכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קנ"ב) עקר השלמות הנפש תלוי בקרבת הצדיקים.

ומה אנחנו רואים? שדיקא אלו הנואפים ככלבים הם הם המרחקים מהצדיק הזה, ומדברים עליו כל דבר אסור, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קס"ג) הנואפים - לרב הם מתנגדים על הצדיקים; ולכן אם תשמע איזה קשיות על הצדיק האמת, או איזו לצנות שמתלווצצים מהצדיק, דע לך שאלו הם נואפים ככלבים וצריכים להתרחק מהם כי הם מאד מסכנים. אשרי מי שזוכה להיות מקרב באמת אל רבנו ז"ל, ואז טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים.

המאחל לך חנפה שמח...

ג' של.

בעלי לא מוצא עבודה נורמלית, ובשנה האחרונה הוא החליף שמונה מקומות עבודה. מה עושים?

שאלה:

מאת שרון: שלום לכבוד מורנו ורבנו עטרת ראשנו מוהרא"ש שליט"א.

בעלי עובד כנהג משאית, ובשנה האחרונה הוא לא הסתדר בשום עבודה והצטרף להחליף כשמונה מקומות עבודה, ובאמת שזה לא באשמתו - או שרצו שהוא יעבד מעל שתיים-עשרה שעות או שנתנו לו משאית לא ראויה וכו'. בעלי מפס מייאש ולא מבין מה השם רוצה ממנו:

האם כדאי לו להפסיק לעבד ולשבת ללמוד תורה? אני יודעת שאם זה יקרה נצטרף להצטמצם קצת בהוצאות, אך אני מוכנה להצטמצם ולנסות, העקר שיהיה לו טוב.

לפני שנתיים בעלי עבד עם אבא שלי, אך יצא מזה ריב גדול והם לא דברו כפה חדשים, אך אבא שלי אומר שהוא למד לקח ממה שקרה והוא ידאג שזה לא יקרה שוב, והוא מוכן לקחת את בעלי תחת חסותו. האם כדאי שהם יעבדו יחד? אשמח ליעוץ והדרך כמו תמיד, תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל שרון תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא יכולה לתאר ולשער את גדל כחות הנפש שהקדוש ברוך הוא מסר לאשה, ואם לאשה יש שכל ודעת - אזי היא מחזקת את בעלה, ותכף ומיד כשהיא מחזקת את בעלה, על ידי זה גם הוא חזק

וכו', ואם הוא חזק - אזי הוא יחזק את אשתו וכו', ותמיד צריכה להיות ההתחלה מאשה פקחית, כי כך אמר החכם מכל אדם (משלי י"ד א) "חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו", החכמה של האשה בונה את הבית שלה, והאולת של האשה מחריבה את הבית שלה.

והנה, את רואה איך שבצלך הוא בעל טוב, בעל מדות טובות, מכבד ומיקר אותך, אוהב אותך, אבל לא הולך לו בפרנסה, ואת בעצמך כותבת שזו לא אשמתו וכו' כי הוא עובד שמים עשרה שעות ואף על פי כן לא הולך לו, ולכן מונח החוב עליך לחזק ולעודד ולשמח את בעלך, ולדבר אתו דבורים של טעם שהכל יתהפך לטובה, כי בדרך כלל אמרו חכמינו הקדושים (תמורה טז) אשה כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת, ואשה בלי שכל וכו' לא מבחינה מה שהיא עושה, כי מה היא צועקת? הרי הבעל משתדל במסירות נפש להביא פרנסה, ובמקום לעזר לו ולהקל ממנו את העל, עוד זאת היא יורדת לחייו וכו', מה זה צריך להיות? ולכן אשה חכמה כשרואה שבבעלה מתנגע כל כך הרבה בשביל להשיג פרנסה לאשתו ולילדיה, ולא הולך לו, אזי האשה צריכה להתאזר מאד מאד בסבלנות, ולחזק ולעודד ולשמח את בעלה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"ט) שכל הכסף בא לבית רק בזכות האשה, וכשהאשה מתזקת את בעלה אז חוזר לו המזל.

ולכן אני מאד מאד מעריך אותך שאת כל כך דואגת עבור בעלך, והלואי שכל הנשים יתנהגו כמותך.

לדעתי אם אביך רוצה לעזר לו - שינסה, אבל את צריכה להיות האשה החזקה - לחזק ולעודד ולשמח את בעלך, ואז תראי שהכל יסתדר על הצד הכי טוב.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שלא.

התחלתי להתקרב לחסידות ברסלב. באיזה ספר מספרי רבנו פדאי לי להתחיל ללמד בשלב הראשון?

שאלה:

מאת נתנאל: שלום וברכה חנכה שמח לכבוד הרב. אני קורא בשקיקה את השאלות והתשובות שהרב כותב, וזה פשוט נותן לי שמחה וכח! אני בחור רוק בגיל שמונה עשרה, ולאחרונה התחלתי להתקרב לחסידות ברסלב. באיזה ספר מספרי רבנו פדאי לי להתחיל ללמד בשלב הראשון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי תתחיל ללמד קדם כל את השיחות של רבנו ז"ל שרשם מוהרנ"ת ז"ל בספרי "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן", כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן שנ"ח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשהו, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מייז איין גוטער ייד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה. נכתב על זה מוהרנ"ת ז"ל (שם) וגם אפלו עכשו כשלומדיון דבריו הקדושים, יש להם גם

כַּן כַּח גְּדוּל לְעוֹרֵר לְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ לְזִכּוֹת לְדַרְכֵי הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, לְמִי שְׂיָשִׁים לְבוֹ הַיֵּטֵב לְדַבְּרָיו וּלְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים הַנְּאֻמְרִים בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי כָל שִׁיחָה שָׁלוּ הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד וְדַרְךְ יִשְׂרָה וְנִכּוֹנָה מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ לְכָל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָתוֹ יִהְיֶה בְּאִיזָה מְדַרְגָה שִׁיחָהּ.

אֲפֵלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמְדַרְגָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד יְכוּל לְקַבֵּל דֶּרֶךְ יִשְׂרָה וְעִצּוֹת נִפְלְאוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שָׁלוּ, וְכֵן לְהִפְקֵה, מִי שֶׁהוּא בְּתַכְלִית מְדַרְגָה הַתְּחַתּוֹנָה חֶס וְשָׁלוֹם בְּאִיזָה מְקוֹם שָׂרָק לֹא יִהְיֶה, יְכוּל לְקַבֵּל דֶּרֶךְ יִשְׂרָה וְעִצּוֹת נִכּוֹנוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שָׁלוּ לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת, וְלָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּאַמֶּת אִם יִשִּׁים לְבוֹ לְדַבְּרָיו הַיֵּטֵב, וְיִקְיָם אוֹתָם בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחִזוּ בָּהֶם].

וְכֵן הִיָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתְּתַחֵיל לְעֵינַי וּלְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַנִּפְלָא וְפַעֲלַת הַצְּדִיק, וְתִרְאֶה אִיךְ שָׂרְבֵנוּ ז"ל הַתְּחִיל לְהַכְנִס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ עוֹד מְגִיל קְטָנוֹת כְּשֶׁהָיָה בְּגִיל חֲמֵשׁ-שָׁשׁ וְכו', וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְחַקוֹת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת יֵשׁ לָהֶם כַּח גְּדוּל לְמִשְׁךְ אֶת הַלֵּב אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂאֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן רמ"ח) דַּע, שֶׁסְּפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מְצַדִּיקִים הוּא דְבַר גְּדוּל מְאֹד, כִּי עַל יְדֵי סְפוּרִים מְצַדִּיקִים נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב הַלֵּב בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּל לְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּחִשְׁקֵי נִמְרָץ מְאֹד, כִּי הִרְשִׁימוּ שְׂעִשְׂהוּ אוֹתוֹ הַצְּדִיק שֶׁמְסַפְרִין מִמֶּנּוּ, עַל יְדֵי עִבּוּדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, זֹאת הִרְשִׁימוּ נִתְעוֹרְרַת בְּעַת שֶׁמְסַפְרִין מֵהַצְּדִיק, וְהִיא מְעוֹרְרַת לְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּל.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתְּחַזִּיק מְעַמֵּד, וְשׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יִכּוּל לְרַחֵק אוֹתָךְ מִרַבְּנוּ ז"ל, כִּי תִכְףּ וּמְיָד כְּשֶׂאֲדָם מִתְּעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה וְרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק אוֹ לְנִסְעֵ אֶל הַצְּדִיק, אֲמֹר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ע"ב), שְׂאֵז מִתְּגַבֵּר עָלָיו הַיַּעַר הָרַע מְאֹד מְאֹד, וּמִוֹנֵעַ אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, וְלִכֵּן צְרִיכִים הָרַבָּה תְּפִלוֹת לְבַקֵּשׁ

את הקדוש ברוך הוא שלא יבלבל את עצמו משום בריה שבְּעוֹלָם וכו', ולא יסתכל אֶפְלוּ עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, אֲלֵא שִׁיתְמִיד קֶדֶם הַמּוֹן בְּסִפְרֵי שִׁיחֻתָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם כָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְאִז אֵף אֶחָד לֹא יוּכַל לְרַחֵק אוֹתוֹ מֵרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שלב.

בְּזִמְנֵי הָאֲחֵרוֹן אֲנִי חוֹלְמַת שְׁבַעֲלֵי בּוֹגֵד בִּי. מַה הַחֲלוּמוֹת הָאֵלוֹ אוֹמְרִים?

שְׁאֵלָה:

מַאת שִׁילַת: לְכַבּוֹד כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א. הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְכַח לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַפִּיץ אֶת אֹרֵי רַבְּנוּ בְּעוֹלָם.

אֲנִי נִשְׁוֹאָה, יֵשׁ בֵּינֵי לַבֵּין בְּעַלֵּי אֶהְבֶּה גְּדוּלָה, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם כִּי לָנוּ בִּיחָד, אֵף בְּזִמְנֵי הָאֲחֵרוֹן יֵשׁ לִי מֵדֵי פַעַם חֲלוּמוֹת מוֹזְרִים - אֲנִי חוֹלְמַת שֶׁהוּא בּוֹגֵד בִּי, וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה כְּאִלּוּ שֶׁזֶה מִמֶּנִּי אֲמַתִּי, וְכִשְׁאֲנִי מִתְעוֹרְרָת, אֲנִי מוֹצֵאת אֶת עֲצָמֵי טְעוּבָה וְכַעֲסָה עָלָיו עַד שֶׁאֲנִי מִתְעַשֶּׂת וּמְבִינָה שֶׁאֵלּוּ רַק חֲלוּמוֹת שׁוּא.

יֵשׁ לְצִוּוֹן שֶׁאֲנִי מֵאֵד קִנְאִית לְבַעֲלִי, מִמֶּנִּי בְּרָמוֹת גְּבוּהוֹת, וְאֲשַׁמַּח שֶׁתְּעַזְרוּ לִי לְהַבִּין מַה הַחֲלוּמוֹת הָאֵלוֹ אוֹמְרִים, וְכִיצַד לְהַשְׁתַּפֵּר בְּמַעֲשֵׂי. תוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל שילת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שיש בינך לבין בעלך אהבה והבנה הדדית, שזה יסוד גדול בשלום בית, וכשיש שלום בבית - יש הכל, וכך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

הסמ"ך-מ"ם אורב מאד מאד על זוג שיש להם שלום בית, כי כשיש שלום בית אזי השכינה בתוך הבית, והסמ"ך-מ"ם לא רוצה שישרו השכינה והשלום בבית, ולכן הוא תמיד משתדל לעשות מריבות ופרודים בין הבעל והאשה, כי כל הענין של הסמ"ך-מ"ם הרשע זה "הפרד ומשל", והוא לא יכול לראות שיש שלום ואהבה והבנה הדדית ובפרט בין איש לאשתו, ולכן הוא עושה כל מיני פעולות שבעולם שיהיה פרוד ביניהם רחמנא ליצלן, וכשרואה שזה לא הולך לו, אזי הוא מביא חלומות רעים ודמיונות וכו', או אל הבעל על אשתו, או אל האשה על בעלה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות חלום סימן א') לחלום רע, תאמר בבקר "החלומות שוא ידברו".

ולכן, אל תשימי לב לכל החלומות והדמיונות שנכנסים לך בלב נגד בעלך, וכן את צריכה מאד מאד לשמר לא להיות קנאית על בעלך, כי מסכן למה את צריכה לרדת לחייו? אדרבה, אם יש לך בעל שכל כך אוהב אותך, את צריכה להראות לו יותר ויותר אהבה, ותתאחדו

יותר ויותר ביחד, אבל לא לדמין דמיונות וכו', ולא לחלם חלומות של שטיות וכו', ואת צריכה לדעת כי מה שאדם חושב ביום על זה הוא חולם בלילה, ולכן תתחילי לחשוב רק טוב על בעלך, ואל תהיי קנאית עליו, ואז תחלמי חלומות נעימים מבעלך.

הקדוש ברוך הוא יעזר שיהיה ביניכם שלום בית אמתי, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שלג.

מאז שפטרתי מעבודתי אני מרגיש תקוע, ואינני מצליח למצא עבודה אחרת

שאלה:

מאת דרור: שלום לכבוד הרב!

עד לפני שנתיים וחצי עבדתי במקום מסדך ופטרתי. מאז אני מנסה לעשות הכל על מנת להתקבל לעבודה במקום מסדך, ובינתיים אני עובד בעבודה זמנית של אבטחה שבכלל לא מתאימה לי.

אני משתדל לעשות השתדלות גשמית ולתקן גם ברוחניות, וכבר נסיתי הכל - תהלים, תפלות, לקוטי הזהר תקון היסוד, למוד משניות וכו', אך למרות שאני מגיע לראיונות עבודה ועובר את המבחנים - משהו תקוע וכלום לא זז. מה כבוד הרב מיעץ לעשות? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דרור נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שלך זו רק בעיה אחת - שאתה נמשך יותר מדי אל העצבות והמרירות והדכאון וכו', ואם היית שש ושמח תמיד והיית מניח בכל בקר תפלין בשמחה עצומה, וכן היית משמח את כל הבית, אז לא הייתה לך שום בעיה עם פרנסה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד - על ידי זה הוא מצליח, ואתה צריך לדעת כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מהפסוק (תהלים קמ"ה) פותח' את' ידך', יוצא גם מהפסוק (דברים ט"ז ט"ו) והיית' אך' שמח', ולכן הדבר הראשון - אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתבך יותר.

לכן הדבר הראשון - רק להיות בשמחה, ואם תאמר במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא.) אין עני אלא מדעת; עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז:) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מ' סוף פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמח עם

נְקֻדַּת יְהוּדוּתָהּ שֶׁנִּבְרָאתָ יְהוּדִי וְשֵׁלָא עֲשֵׂנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת, הַשְּׂמֵחָה וְהַאֲמוּנָה הַזֹּאת תִּפְתַּחְנָה לָךְ אֶת כָּל צְנוּרֵי הַשָּׂפַע וְהַפְּרִנְסָה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שִׁיְהִי לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחָ...

ג' שלד.

**הַחַיִּים שְׁלִי בְּתַהוּ וּבַהוּ. הָאֵם יֵשׁ דְּרָךְ לְצֵאת
מִהַמְּצַב הַזֶּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גַּלְעָד: אֲנִי אָדָם דְּתִי, גֵּר בְּדִימוּנָה, וְעוֹבֵד כְּמִצִּיל בְּבִרְכָה. אֲנִי גְרוּשׁ פְּעָמִים וַיֵּשׁ לִי שְׁנֵי יְלָדִים. הַשְּׂתַחֲרַרְתִּי מִהַכֹּלָא שָׁם יִשְׁבְּתִי בְּעֵקְבוֹת סִכְסוּף עִם הָאִשָּׁה, וְכַעַת אֲנִי לֹלָא בֵּית וְלֹלָא עֲבוּדָה. הָאִשָּׁה רְצָתָה לְחַזֵּר לְחַיּוֹת יַחַד, אַךְ הַמְּשֻׁפָּחוֹת מִתְנַגְּדוֹת.

א. הָאֵם לְהַשְׂאֵר בְּעֲבוּדָה שְׁלִי? ב. הָאֵם לְהַשְׂאֵר לְגוֹר בְּדִימוּנָה? ג. הָאֵם לְחַזֵּר לְאִשָּׁה? יֵשׁ לָהּ כְּנֻוֹת טוֹבוֹת, אָבֵל הִיא מְאֹד כְּעֶסְנִית, וּבְעֶבֶר וְאִף הַיּוֹם מְעַשְׂנָת לְפְעָמִים חֲשִׁישׁ. בְּקִצּוֹר - הַחַיִּים בְּתַהוּ, וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ שֶׁכְּבוֹדוֹ יוֹרָה לִי דְרָךְ לְצֵאת מִהַמְּצַב הַזֶּה. בְּאַהֲבָה רַבָּה לְצִדִּיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחגגה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גִּלְעָד נְרוּ יְאִיר
לְנֶכֶן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (נְגַעִים פָּרָק ב') כָּל הַנְּגַעִים אָדָם רוֹאֶה, חוץ מַנְגְעֵי עֲצָמוֹ; אַתָּה זוֹרֵק אֶת הָאֲשָׁמָה רַק עַל אֲשֶׁתְּךָ, הִיא כְּעֶסְנִית וְכוּ', וְלִפְעָמִים הִיא מְעַשְׂנָת חֲשִׁישׁ וְכוּ', וּבֵינָן כֶּף אַתָּה יִשְׁבֶּת בְּכֹלֵךְ, הָאֵם זֶה לֹא מִצְחִיק? וְלֶכֶן לְדַעְתִּי תִרְאֶה לְשִׁנוֹת אֶת הַגִּישָׁה שְׁלֶךְ אֶל הָאִשָּׁה לְגַמְרִי, תַּחֲזוֹר אֵלֶיהָ מַה שְׁיִוְתֵר מֵהָ, וְתִשְׁלִים עִמָּה, כִּי יֵשׁ לָכֶם שְׁנֵי יְלָדִים, וְתִפְסִיק לְהִיּוֹת כְּעֶסֶן וְעֲצָבָנִי, כִּי כֶּף אָמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (קִהְלַת ז' ט') "אֵל תִּבְהַל בְּרוּחְךָ לְכַעֵס כִּי כַעַס בְּחִיק כְּסִילִים יִנּוּחַ", וְכָל הַצָּרוֹת מַה שְׁאַתָּה סוֹבֵל זֶה מִפְּנֵי שְׁאַתָּה נִכְנָס בְּלַחֲץ וְכוּ', וְאַחַר כֶּף אַתָּה כּוֹעֵס וְאַתָּה מוֹצִיא אֶת כָּל הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה שְׁלֶךְ עַל אֲשֶׁתְּךָ, וְזֶה מַה שֶּׁהֵבִיא אוֹתְךָ אֶל הַכֹּלֵל, וְכֵן שְׁאַשְׁתָּךְ תַּעֲזוֹב אוֹתְךָ, וְלֶכֶן לְדַעְתִּי תִשָּׂאֵר בְּעִבּוּדָה שְׁלֶךְ וְתַחֲזוֹר אֶל אֲשֶׁתְּךָ, וְתִכְבְּדָהּ וְתִיקְרָהּ מְאֹד מְאֹד, וְתִשָּׂאֵר לְגוֹר שְׁמָה, כִּי שְׁמָה הַפְּרִנְסָה שְׁלֶךְ.

מָה אָמַר לָךְ, אַתָּה צְרִיךְ לְדַעַת אֲשֶׁר עַל יְדֵי כַעַס יְכוּלִים לְהַכִּיר אֶת הָאָדָם, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן קפ"ד) עַל יְדֵי הַחֲטָם יְכוּלִים לְהַכִּיר אֶת הַנוֹאֵף, כִּי בְּאֵמַת מוֹבָא בְּדַבְרֵיו (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן רמ"ט) עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ל"ח ז') "וַיְהִי עַר רַע בְּעֵינֵי הַוְיָ"ה", לָמָּה לֹא כְּתוּב רְשָׁעִי אֵלָּא רְעָה? אֵלָּא מִי שֶׁעוֹבֵר עַל הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטּוּלָה וְהוּא נוֹאֵף, עַל יְדֵי זֶה הוּא תָּמִיד בְּכַעַס שְׁנֹקְרָא רְעָה, לְשׁוֹן בֵּינֵנו, הוּא תָּמִיד עֲצָבָנִי, וְזֶה מַה שֶּׁכְּתוּב בְּזֵהָר (נְשֵׂא קל"ז:) בְּחוֹטְמָא אֲשֶׁתְּמוּדָע פְּרָצוּפָא, הֵינּוּ עַל יְדֵי הַחֲטָם מַכִּירִים אֶת פְּרָצוּף הָאָדָם. בְּהַאי חוֹטְמָא אֲתַפְרָשָׁא מִלְּהָ, דְכְּתִיב (שְׁמוּאֵל ב' כ"ב) "עֲלֶה עֲשֵׂן בְּאַפּוֹ" וְגו', הֵינּוּ דֶרֶךְ הָאֵף בְּאֵ הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה, וְלֶכֶן עַל יְדֵי הַכַּעַס שֶׁל הָאָדָם מַכִּירִים אֶת כָּל הָאָדָם, וְהוּא מְגַלָּה אֶת כָּל עֲנִינּוֹ וְכוּ', וְהַעֲבֹר שְׁלוֹ וְכוּ',

ולכן צריכים לשמר מאד מאד לא להיות בכעס ועצבים, כי את קלוננו הוא מגלה ברבים.

ועל כן תחזור בתשובה שלמה ותעשה התחלה חדשה ותפיס את אשתיך ותחזור אליה, ומהיום והלאה אין יותר כעס ורציחה, רק תשמר על הכבוד של אשתיך, אשר בזכותה יהיה לך פרנסה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו], ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתכניס את הדבורים האלו בתוך לבך ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שלה.

מה צריך לעשות כדי להיות תלמיד אמתי של רבנו?

שאלה:

מאת אבישי: מה אדם צריך לעשות כדי להיות תלמיד אמתי של רבנו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחגכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אבישי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מי שמצית את הצדיק ומקים את דבריו, ומתנהג כפי הנהגותיו, ומתמיד בתורתו, על ידי זה נדבק רוחו ברוחו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ב) ולכן הדבר הראשון צריכים ללמד הרבה הרבה את ספרי רבנו ז"ל, אשר בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ב) שפניו שכלו ונשמתו הם בתוך הספר, וכפי שאדם מחזיר בעצמו את עצות הצדיק, כך הוא מתקרב אל הצדיק הזה.

והנה, יסוד היסודות בהתקרבות אל הצדיק צריכים לדעת מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קכ"ג) העקר והיסוד שהכל תלוי בו - לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי פרשת שפטים) 'אפלו אומר לך על ימין שמאל ועל שמאל ימין תצית אותו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שום שכל עצמו - אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק; כי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות, ולכן מי שרוצה להיות באמת מקרב אל רבנו ז"ל, עליו להשליך את שכלו לגמרי, וכך מה שרבנו ז"ל אומר צריכים לקיים בתמימות ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות והשכלות כלל.

הדבר הראשון - להיות תמיד בשמחה אפלו במצבים הכי קשים שעוברים עליו, עליו להתחזק בכל הכחות ובכל העצות וישתדל רק להיות בשמחה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלוקל השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום - שמח למחר,

ולא כל מי שמצר היום - מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ומי שמרגיל את עצמו תמיד להיות בשמחה, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, כי אצלו יתברך נאמר (דברי הימים א' ט"ז) "עז וחדוה במקמו", ולכן כשבר ישראל שש ושמח עמו יתברך, הוא נכלל בו יתברך, ומוחלין לו על כל עוונותיו, כמו שכתוב (תהלים ק"ד) "אנכי אשמח בהי"ה יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם". ואף שזו העבודה הכי קשה לאדם - להגיע לשמחה, עם כל זאת אם אדם רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, עליו להתחזק בכל המצבים שרק עוברים עליו, ותמיד יהיה שש ושמח, ומהרנ"ת ז"ל הבטיח לאחד מאנשי שלומנו ואמר לו: אם תהיה תמיד בשמחה, אזי לא תהיה רואה פני גיהנם.

הדבר השני - להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, והשיחה בינו לבין קונו צריכה להיות רק בשפה שהוא מדבר ורגיל על לשונו, ועל ידי זה הוא נדבק בו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו הוא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך.

ושני הדברים האלו הם יסוד היסודות בחסידות ברסלב - מצד אחד רק לשמח תמיד עם כל נקדה טובה שיש בו, ומצד שני רק לדבר עמו יתברך, ולפרש את כל שיחתו וכל אשר עם לבבו עמו יתברך, ומי

שמרגיל את עצמו עם שתי העצות האלו - מצד אחד שמחה ומצד שני התבודדות, אזי הוא כבר לא צריך את אף אחד, וחי חיים טובים, נעימים ומאשרים.

הדבר השלישי - להרגיל עצמו ללמד בתורה הקדושה על פי סדר-דרגה-הלמוד שגלה לנו רבנו ז"ל, כמוכא בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ע"ו) שצריכים ללמד הרבה תורה שעורים כסדרן בכל יום, וטוב ללמד במהירות ולכלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות. ולכלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן, ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר רבנו ז"ל, שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד - לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בהלמוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט) 'לעולם ליגרים איניש ואף על גב דלא ידע מאי קאמר' שנאמר (תהלים קי"ט כ') 'גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה', כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

וצריך לעשות לעצמו שעורים כסדרן, במקרא - מפרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י ז"ל, ולעשות לעצמו סדר במשניות - ללמד פרק אחר פרק מסכתא אחר מסכתא, וכשיסיים

שְׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה יִתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן יִנְהַג כָּל יָמֵי חַיָּיו, וְכִמוּ כֵן יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ שְׁעוֹר בְּגִמְרָא - בְּבִלֵי יְרוּשָׁלַיִם תּוֹסֶפֶתָא, וְיִלְמַד כְּסֻדְרָן דִּיקָא, וְכֵךְ יִזְכֶּה לְסִימָם פַּעַם אַחַר פַּעַם וְכוּ', וְכֵן יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ שְׁעוֹר בְּזֵהָר וּבִתְקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', וּבְמִדְרָשִׁים כָּלֵם, וּבְרַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּה, וְכָל סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וְכוּ' וְכוּ'.

וְאִף שְׁבִתְחִלָּה לֹא יָבִין, אָבֵל אִם יִתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְיִכְנִיס אֶת כָּל מַח מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, לְבִסְפוֹף הַכֹּל יִהְיֶה פְתוּחַ לְפָנָיו וְיִהְיֶה לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד אֲשֶׁר אֵין טוֹב יוֹתֵר מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר זֶה הַנַּעַם הָעֲלִיוֹן שְׁאֵדָם יָכוֹל לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַרְגִישׁ נַעַם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִם הָיוּ בְנֵי אָדָם מְצִיִּתִים אֶת רַבְּנּוֹ ז"ל לְלַמֵּד בְּסֻדְרֵי-דֶרֶךְ-הַלְמוּד שְׁלוֹ, אֲזִי תְמִיד הָיוּ רוֹצִים לְלַמֵּד בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי מִי שְׁמַרְגִישׁ אֶת נְעִימוֹת הַתּוֹרָה אֲזִי הוּא לֹא רוֹצֶה לְהַפְסִיק לְלַמֵּד, וְאָמַר רַבְּנּוֹ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ע"א) אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְהַרְגִישׁ נְעִימוֹת הַתּוֹרָה, כִּי יֵשׁ נְעִימוֹת בְּתוֹרָה, וְזֶה הָעֵקֶר לְזַכּוֹת לְהַרְגִישׁ אֶת הַנְּעִימוֹת שֵׁישׁ בְּתוֹרָה.

תְּאֵמִין לִי, מִי שֵׁיָקִים אֶת שְׁלֹשֶׁת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲזִי יִהְיֶה חֲסִיד בְּרִסְלָב אֲמִתִּי, וְכִכֵּר לֹא יִרְצֶה שׁוֹם שְׂכָר, אֶלָּא יִרְצֶה רַק לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי שְׂמֻחָה וְהַתְּבוּדָה וְלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. הַמְּאֵחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֻחָה...

ג' שלו.

הֵיִתָּה מְרִיבָה חֲרִיפָה בֵּין בְּעֲלֵי לְהוֹרִים שְׁלִי, וּמֵאֵז הֵם עוֹשִׂים לִי שְׂטִיפַת מַח שְׂאֵתְגִרֵשׁ מִמֶּנּוּ

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רוֹת: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְצַדִּיק מִיְּבִנְאֵל.

אני ובעלי נשואים כבר עשרים שנה ויש לנו שלש בנות. כמו כל זוג, במהלך שנות נשואינו היו לנו עליות ומורדות, אף לאחורונה היתה מריבה חריפה בין בעלי לבין ההורים שלי, ומאז ההורים שלי עושים לי שטיפת מח שאני מכרתח להתגרש ממנו ושייש לו אפי לא טוב וכו' וכו'.
אני מרגישה מאד מבלבלת, וזקוקה לעזרתך. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל רות תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכך כתוב בתורה (בראשית ב' כ"ד) "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד". בודאי מצות כבוד אב ואם זו מצוה מאד מאד גדולה, אבל בפרוש כתוב בשלחן ערוך (יורה דעה הלכות כבוד אב ואם סימן ר"מ סעיף כ"ה) תלמיד שרוצה ללכת למקום אחר שהוא בוטח שיראה סימן ברכה בתלמודו לפני הרב ששם, ואביו מוחה בו, לפי שדואג שבאותה העיר העובדי כוכבים מעלילים, אינו צריך לשמע לאביו בזה. הגה: וכן אם האב מוחה בכן שישא איזו אשה שיחפץ בה הבן אין צריך לשמע אל האב; עין שם. הרי שלך לפניך, שבענין שדוכים לא צריכים לשאל את ההורים, וכן לא צריכים לשמע להם. ומכל שכן את, שהתחנת עם בעלך לפני עשרים שנה ויש לכם שלש בנות, מפני שקרה איזה ריב רציני וכו', וההורים שלך מסיתים אותך להתגרש, לדעתי את צריכה ללכת עם בעלך. בודאי אם את יכולה להיות חכמה ולעשות כל מה שביכלתך להשלים ביניהם וכו', ובודאי זה לא ילך בפעם אחת וכו', אבל עם חכמה יכולים במשך הזמן להשלים ביניהם, אין למעלה מזה.

את צריכה לדעת שאת ההורים צריכים לאהב מאד מאד, כי סוף

כל סוף הם ההורים שלך, וכבוד אב ואם זה דבר גדול מאד, עם כל זאת בדרכי נעם את יכולה להסביר להורים שאת אוהבת אותם מאד מאד, אבל זה דבר שקשה לך לקיים, כי סוף כל סוף זה האבא של הבנות שלך, וכן אתם חיים ביחד כבר עשרים שנה וכו'.

וכן את צריכה לדון את בעלך לכף זכות, כי תתארי לעצמך אם זה היה הפוך, שהיה לך ריב עם האמא שלו, זאת אומרת עם חמותך, והיא היתה מסיטה את בעלך להתגרש ממך, איך היית מרגישה? ולכן לדעתי תני למצב להרגע וכו', וסוף השלום יבוא, ואף שעכשו ההורים שלך יכעסו עליך ולא ירצו לדבר עמך וכו', ואני יודע שזה מאד מאד כואב, כי סוף כל סוף זה הורים, עם כל זאת תכבדי ותיקרי את בעלך, ותעשי כל מה שביכלתך להראות לו יותר ויותר אהבה, ואם תתנהגי בצורה כזו לבסוף ישרה השלום ביניהם, והכל יסתדר על הצד הכי טוב. רק סבלנות, כי מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל, תני לזמן לעשות את שלו, אבל בשום פנים ואופן שבעולם לא להתגרש, ואפילו לא להגיד לבעלך מה שההורים מסיתים אותך וכו', כדי שלא יהיה שמן על המדורה וכו'.

ותתנהגי כמו שאהרן הכהן התנהג, כמאמרם ז"ל (אבות דרבי נתן פרק י"ב סימן ג') שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה, הלך אהרן וישב אצל אחד מהם, אמר לו: בני, ראה חבריך מהו אומר - מטריך את לבו וקורע את בגדיו, אומר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי? בשתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו. הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלב, והולך אהרן וישב אצל האחר ואמר לו: בני, ראה חבריך מהו אומר - מטריך את לבו וקורע את בגדיו, ואמר, אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי? בשתי הימנו שאני הוא שסרחתי עליו. הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלב, וכשנפגשו זה בזה גפפו ונשקו זה לזה, לכך נאמר (במדבר כ') "ויככו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל"; כי הוא היה עוסק לעשות שלום בין אדם לחברו, ולכן תהיי פקחית וגם את תלכי בצורה כזו, להורים תגיד שבעלך מאד מתחרט

וכו', ולבעלך תגידי שההורים שלך מאד מתחרטים וכו', וכך במשך הזמן יהיה שלום ביניהם.

הקדוש ברוך הוא ששמו שלום יעשה שלום ביניכם, ותתרכה האהבה בינך לבין בעלך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שלז.

**אדם רע העליל עלי עלילות שקר ודורש ממני פצויים.
מה נתן לעשות?**

שאלה:

מאת משה: שלום רב!

יש אדם רע שרצה פעם לנקם בי, והוא העליל עלי עליה במשטרה על דברים שמעולם לא עשיתי לו. מאז חרב עלי עולמי וכבר שנים אני נמצא בהליכים משפטיים על דברים שלא עשיתי ומעולם לא קרו, וכאלו לא די בכל הצער הזה שעברתי ושאיני עדין עובר, אותו בן אדם הגיש נגדי גם תביעה אזרחית כלומר שאני צריך 'לפצות אותו' בסכומי כסף גדולים על כל 'הצער' שהוא עבר כביכול.

אני מתפלל ומתבודד הרבה על הנושא הזה, ומצפה ומיחל לישועת השם, אבל עדין אני לא רואה תוצאות ומרגיש שאין לדבר הזה סוף. מה נתן לעשות?

אנא כבוד הרב תעזר לי ותברך אותי שאזכה לראות ישועה בקרוב. בתודה מראש.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, א' דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ טַבַּת ו' דְּחִנְכָה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מֹשֶׁה נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי, תִּקַּח עוֹרֶךְ דִּין טוֹב שְׁמַתְעֶסֶק בְּתִיקִים פְּלִילִים, וְשִׁיְהַפֵּךְ אֶת הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב יֵשׁ הַרְבֵּה עֲוֹנוֹת הַדִּין, וְאִם לֹא לֹוֹקָחִים עוֹרֶךְ דִּין יְכוּלִים לִפְלֹא בְּפֶחַ גְּדוֹל מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', אֲנַחְנוּ עֲדִים יוֹם שֶׁהִנְגֹּזַל נִהְפֵּךְ לַהֲיֹוֹת הַגּוֹזֵלֵן וְכוּ', הַרְוִצַח נִהְפֵּךְ לַהֲיֹוֹת הַנִּרְצָח וְכוּ', הַגִּנֵּב וְהַרְמָאֵי נִהְפֵּךְ לַהֲיֹוֹת הָאִישׁ טוֹב וְכוּ', וְלִכֵּן בְּלִי עוֹרֶךְ דִּין זֶה לֹא יֵלֶךְ, כַּמּוּבָן צְרִיכִים לְקַחַת עוֹרֶךְ דִּין שֵׁישׁ לוֹ לֵב יְהוּדִי, וְאִינוּ מִסְתַּכֵּל עַל הַנְּאֻת עֲצָמוֹ, הֵינּוּ שְׁלֵא יִהְיֶה הָעֶקֶר אֲצִלוֹ הַכֶּסֶף שֶׁל הַקְּלִינְט שְׁלוֹ וְכוּ', אֲלֵא יְהוּדִי עִם לֵב חָם שְׂרוּצָה לְהַצִּיל עֶשְׂוֹק מִיַּד עוֹשֶׂקוֹ וְכוּ', וְכֹל זֶה פְּעֻלָּה גְּשָׁמִית.

עֲכָשׁוּ בְּעֵינַי פְּעֻלָּה רוּחַנִית, זְכוֹר גַּם זְכוֹר מַה שְּׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (גִּישׁוֹן ז.) שְׁלַח לִיָּה מִר עוֹקֵבָא לְרַבִּי אֶלְעָזָר: בְּנֵי אָדָם הָעוֹמְדִים עָלַי וּבִידֵי לְמִסְרָם לְמַלְכוּת, מַהוּ? שְׂרִטְט וְכַתֵּב לִיָּה (תְּהִלִּים ל"ט ב') "אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְּרַכִּי מִחַטּוֹא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מִחַסּוֹם בְּעַד רִשָּׁע לְנִגְדִי", אֵף עַל פִּי שְׂרִשָּׁע לְנִגְדִי - אֲשַׁמְרָה לְפִי מִחַסּוֹם. שְׁלַח לִיָּה: קָא מְצַעְרֵי לִי טוֹבָא, וְלֹא מְצִינָא דְּאִיקוּם בְּהוּ. שְׁלַח לִיָּה (תְּהִלִּים ל"ז ז'): "דוּם לְהוֹיָ"ה וְהַתְּחוּלֵל לוֹ" - דוּם לְהוֹיָ"ה וְהוּא יְפִילָם לְךָ חֲלָלִים חֲלָלִים, הַשְּׁפָם וְהַעֲרַב עֲלֵיהֶן לְבֵית הַמְּדַרְשׁ וְהֵן כְּלִין מְאֲלִיָּהֶן. הַדְּבָר יֵצֵא מִפִּי רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְתַנּוּהוּ לְגִנְיָבָא בְּקוֹלָר וְכוּ'. הַרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ, שְׂאֵם אַחַד מְצַעַר אוֹתָךְ, תִּקְפִּיד מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל בְּעֶרֶב וּבְבִקְרָב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהַשׁוֹנְאִים שְׁלֵךְ יְפִלוּ נְפִילָה אַחַר נְפִילָה.

הָעֶקֶר תְּתַחַזַק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִשׁוֹן שְׂאֲתָה רְגִילָה בְּהָ, שְׁזָה נִקְרָא אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל 'הַתְּבוּדוֹת', וְתִסְפֵּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל

מה שעובר עליך, ותבקש ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך ויצילך מאנשי דלא מעלי וכו', אז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, ומה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, רק אל תתיאש בשום פנים ואפן ואל תכנס בלחץ כי גדול אדונינו ורב להושיע.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שלח.

**קשה לארוסתי לשמור נגיעה, וכמה שאני מסביר לה -
זה לא עוזר. מה עושים?**

שאלה:

מאת יצחק: שלום לכבוד הצדיק. אני הקטן מברכך בכל טוב יחד עם כל ישראל.
שתי שאלות בפי לכבוד: א. ארוסתי היא בעלת תשובה, והיא קבלה על עצמה תשובה שלמה - היא הולכת בצניעות, ואחרי החתנה היא תלך עם כסוי ראש מלא. הבעיה היא שהיא נוגעת בי כל הזמן בלי כוונה, וכמה שאני מתפלל על זה ומסביר לה שלפני החתנה זה אסור - זה לא עוזר. מה עלי לעשות?

ב. אנו עומדים לפני החתנה, ובמשפחה לא מרוצים ועושים לנו פרוצים בענין ההפרדה בחתנה. הם הודיעו לנו שאחרי המנה הראשונה הם מתכננים להסיר את המחצות. אני

מפעיל קשרים להביא כפה שיזתר אנשים דתיים כד'
 שהחתנה תהיה באוירה קדושה. כיצד עלינו לנהג?
 אני מודה לך מקרב לב, ומיחל ליום שנזכה לראות את פניך,
 ולהצטרף בלי נדר לקהלתכם הקדושה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחגכה
 ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להיות מאד מאד שמח שזכית למצא את בת זוגך,
 ותשתדל מאד שתהיה ביניכם הבנה הדדית ואהבה גדולה מאד, והכל
 יתהפך לטובה.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שמהרגע שעושים ארוסין, שכבר
 יתכננו על חתנה, והוא לא רצה שיעשו הפסק גדול בין הארוסין
 להחתנה, ומכל שכן וכל שכן שבחור ובחורה לא יסתובבו כל כך
 הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הסמ"ך-מ"ם יעשה כל מיני
 פעולות שבעולם להפריד בין הזוג, ובפרט כשיש משיכה אחד להשני,
 צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף ומיד לקבע זמן
 על חתנה, ויתחתנו ויחיו חיים באשר וזו הדרך האמתית של יהודי
 שמאמין בהקדוש ברוך הוא וכו', ומתנהג על פי התורה וכו', אבל
 מה עשו אלו שהלכו ועזבו את הקדוש ברוך הוא ואת התורה? וכו' -
 הם מסתובבים ככה כמה שנים וכו', וחיים ביחד באסור וכו', ולבסוף
 נכנסת עין רעה ביניהם וכו' ונפרדים וכו', ולכן אשרי מי שהולך
 בדרך התורה, שתכף ומיד כשיש משיכה בין הבחור והבחורה
 ומפירים אחד את השני וכו', שכבר יעשו ארוסין וידברו על נשואין,
 ויקבעו זמן הכי קצר לנשואין, ולא לחכות עד שיהיה כסף וכו', עד
 שתהיה חכמה וכו', כי כבר אמר החכם מפל אדם (קהלת א' י"ח) "כי

ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב, ודרשו על זה חכמינו הקדושים (קהלת ובה פרשה א' סימן ל"ז) "ברב חכמה רב כעס" - כל זמן שאדם מרבה בחכמה - מרבה בכעס, וכל זמן שהוא מרבה בדעת - מרבה ביסורין. אמר שלמה: על ידי שהרביתי בחכמה - הרביתי בכעס, ועל ידי שהרביתי בדעת - הרביתי ביסורין.

הרי שלך לפניך, אם אדם חושב הוא חכם ובר דעת, ומושך את הזמן וכו', על ידי זה לבסוף מתפוצץ הכל וכו', ונעשה ביניהם ריב וכעס ונפרדים, ולכן אשרי הבחור או הבחורה שמוציאים אחד את השני, ויש ביניהם משיכה והבנה הדדית, וכבר משתדלים לסגר את הכל, והכלל הזה טוב לכל אחד ואחת, אשרי מי שיצית ויקים את כל זה, ואז יהיו לו חיים מאשרים מאד.

בענין התנה וכו', תמיד אני אומר לאלו שחזרו בתשובה וכל המשפחה עדין רחוקים וכו', שלא כדאי לעשות מריבות בשביל ארבע שעות שלוקחת בדרך כלל חתנה, כי סוף כל סוף זו משפחה. לה יש קרובי משפחה שעדין רחוקים מקיום תורה ומצוות, וכן לה יש משפחה שעדין רחוקים מקיום תורה ומצוות וכו', ולכן בשביל ארבע שעות שלוקחת חתנה לא כדאי לעשות מריבות וכו' וכו', ומכל שכן שלא יכולים ללכת ראש בראש וכו', וחבל מאד שישאר אחר כך טעם מרור, הן אמת, שעל פי ההלכה צריכים מאד מאד לשמר שלא יהיה ערוב וכו', אבל לצערנו הרב רואים בחוש את המציאות מה שקורה עכשו בדור הזה שכלם בכלל תינוקות שנשבו וכו', ולכן לא כדאי לעשות מריבות בשביל זה וכו', נכנסים ויוצאים, ויוצאים ונכנסים ובין כך עברו הארבע שעות, וכך שלום על ישראל ואין מריבות בין המשפחות וכו' וכו', ולכן כל אלו שחזרו בתשובה צריכים ללכת עם הכלל הזה - תהיה חכם ולא צודק וכו', והקדוש ברוך הוא יערה רוח טהרה ממרום וכל עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לה חגכה שמח...

ג' שלט.

מה התכלית בעולם הזה אם גם לצדיקים יש נסיונות קשים?

שאלה:

מאת גלית: שלום רב לצדיקה, ותודה על כל החזקים שלך. לפני כשבועים קרה מקרה שמאד החליש אותי: הרב שלנו הטוב והצנוע אבד את אשתו, וזאת לאחר שילדה את בנה השביעי. היא הייתה אשה כל כך טובה וצדיקה, וכך גם הרב אותו אנחנו מכירים מעל עשר שנים - הוא היה בא פעמים בשבוע לביתנו למסר שעור, ונהג להשתתף בכל השמחות שלנו.

אני יודעת שאסור לשאל "למה?", אבל מה התכלית בעולם הזה ומה תכלית השאיפה לעלות מעלה מעלה אם גם לצדיקים יש נסיונות?

זה החליש אותי רוחנית, ובנוסף, אני חרדה עכשוו מדא למשפחה שלי שלא יקרה להם משהו, או שלא יקרה לי משהו ואז הם ישארו לבד... אגא, חזק אותי!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשקורה אסון רחמנא ליצלן אזי אומרים (דברים ל"ב) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא"; יש הרבה דברים שאדם לא יודע ולא מבין ולא יבין וכו', אלא צריכים לדעת אשר (תהלים קמ"ה) "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", כי מי יודע דרכי המקום ברוך הוא יתברך שמו? ומי יודע

בסוד הגלגולים מה היתה הסבה שנשמה צריכה לרדת לזה העולם לכה או כף שנים ולהוליד כף וכף ילדים וכו', ואחר כף מחזירים אותה למעלה? וכו', זה דברים שאין בן אדם יכול לדעת בשום פנים ואופן, ולכן חבל מאד להפנס בחקירות וכו', שאחר כף באים לידי אכזבות וספקות ובלבולים וכו', צריכים רק לדעת דבר אחד (דברים י"ח י"ג) "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך" ופרש רש"י: התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקר אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו, עין שם.

דבר אחד מה שכן צריכים לדעת וללמד מכל מה שקורה בעולם, לזכור טוב טוב מה שאמר החכם מפל אדם (קהלת ז' ב) "טוב ללכת אל בית אכל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו"; כל זמן שאדם חי, הוא שוכח לגמרי שיבוא היום שיצטרך גם כן לעזוב את זה העולם, ובשביל זה בני אדם עושים כל מיני שטיות וכו', ועוברים עברות חמורות וכו', ולא יודעים שיצטרכו לתת דין וחשבון על כל פרט ופרט ממה שעשו וכו', ומכל שכן וכל שכן שיש בני אדם שגונבים וגוזלים ועושקים וכו', וחושבים שלנצח יחיו וכו', או שיקחו את הכסף שעושקים מיד עשוקיהם לתוך הקבר וכו', עליהם לדעת שבתכריכים אין כיסים, ועל מה שעושים עולות לבני אדם ישלמו על זה מחיר כבד מאד מאד, וצריכים לזכור שמאומה אדם לא לוקח אתו, כמו שאמר החכם מפל אדם (קהלת ה' י"ד) "כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה לא ישא בעמלו שילך בידו", רק מה נשאר מהאדם? התורה והמצוות שזכה ללמד ולקיים בזה העולם, כמאמר התנא הקדוש (אבות פרק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם, לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

ולכן על האדם לעשות לעצמו דין וחשבון כל יום ויום, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט"ו) שאדם צריך לשפט את עצמו בכל יום איך הוא מתנהג, ואמרו חכמינו הקדושים (ספרי שפטים)

בְּשֵׁישׁ דִּין לְמִטָּה - אֵין דִּין לְמַעְלָה, אִם אָדָם דִּן אֶת עֲצָמוֹ פֶּה בְּזֶה
הָעוֹלָם וְחוּזר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה תַּכְףּ וּמִיד כְּשֶׁעָשָׂה אִיזָה עוֹלָה אוֹ
שְׁגָנָב כֶּסֶף מִהַזוּלָת חֵס וְשְׁלוֹם, אוֹ שֶׁעָבַר אִיזוֹ עֲבָרָה וְכוּ', וְתַכְףּ וּמִיד
הוּא מִבְּקֵשׁ סְלִיחָה מִהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מִתְקַן אֶת הָעוֹלָה, עַל
יְדֵי זֶה הַכֹּל מִתְפַּר לוֹ וְאֵין לוֹ דִּין לְמַעְלָה כְּלָל, וְלִכֵּן מָה טוֹב וּמָה
נָעִים לְאָדָם לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם
וְלִשְׁפֹט אֶת עֲצָמוֹ אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, וְלִבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל עֲצָמוֹ וְעַל
אִשְׁתּוֹ וְעַל יְלָדָיו בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְיִשְׁתַּדֵּל לְרְאוֹת לְתַקֵּן מָה שְׂיִכּוֹל
לְתַקֵּן, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכֵה עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם לְטַעַם טַעַם אֹר הַגְּנוּז, וְלִכֵּן
אֲשֵׁרִי הָאָדָם שְׂמֻצִית אֶת רַבְנוֹ ז"ל וְהוּא מְדַבֵּר עִם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכָל יוֹם בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, שְׁזֶה מָה שְׂמֵלָה אוֹתוֹ בְּמִשְׁךְ כָּל הַחַיִּים
עַד הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, כְּמֵאמְרָם ז"ל (תְּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה פָּרָק ט"ו) לְפִי שְׂכַל
הַמְרַבָּה שִׁיחוֹת וּתְפִלוֹת, הֵם הַמְלֹוִים אוֹתוֹ עַד שְׂיִגִיעַ לְבַיִת עוֹלָמוֹ;
אֵין עוֹד דְּכַר שְׂמֵלָה אֶת הָאָדָם עַד הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן כְּמוֹ הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ
לְבֵין קוֹנוֹ.

וְאֶת כָּל זֶה צְרִיכִים לְלַמֵּד מִכָּל מְקָרָה שְׂקוּרָה כְּשֶׁאֲחַד נִפְטָה,
וּבְפָרֵט בְּקִצּוֹר יָמִים - לְקַחַת לְעֲצָמוֹ מוֹסֵר הַשְּׂכַל שְׁזֶה יְכוֹל לְקַרוֹת גַּם
לוֹ, וְלִכֵּן בְּמִקוֹם לְגַנֵּב וְלַגּוֹל וְלַעֲשֵׂק וְלַעֲשׂוֹת עוֹל לְזוּלָת, יוֹתֵר טוֹב
לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי יֵאמֵר לְצָרוֹתֵינוּ דֵּי.

הַמֵּאחַל לְךָ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ג' שמ.

האם צריכים לחלק כבוד לכל מי שנקרא 'רבי'?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. כתוב בספר המדות: "מי שהוא מפרסם בדורו, צריך לקרות אותו רבי, אפלו שאתה גדול ממנו", ואלו בלקוטי מוהר"ן, חלק א' סימן ס"א כתוב: "ויש מנהיגים שנקראים בשם רבי, שלמודם מאלו המותרות וכו', כי אלו הנותנים להם תקף ועז ונסמכים על ידם שיהיו נקראים בשם רבי, הם עתידין לתן דין וחשבון". האם אין זו סתירה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אומר (ספר המדות אות צדיק סימן כ"ב) מי שהוא מפרסם בדורו צריך לקרות אותו רבי אפלו שאתה גדול ממנו; כי אתה צריך לדעת שאם צדיק אמתי נעשה מפרסם בעולם, סימן שהקדוש ברוך הוא חפץ בו ונמצא אתו, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות התנשאות סימן כ') אין אדם נעשה מפרסם אלא אם כן הקדוש ברוך הוא מופיע עליו מלמעלה; ומי זה צדיק מפרסם? אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות כבוד סימן ה') מי שהקדוש ברוך הוא נתורם על ידו למעלה, הוא נעשה מפרסם; הינו יש צדיקים שמוסרים את נפשם בשביל הקדוש ברוך הוא, ובונים מקואות ובונים תלמודי תורה לבנים ובתי ספר לבנות, וישיבות לבחורים וכוללים לאברכים וכו' וכו', ועל ידי זה מגדלים את שמו יתברך, אלו הם צדיקים שראוי לקרא אותם רבי.

ומה שרבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) ויש מנהיגים

שנקראים בשם רבי, שלמודם מאלו המותרות, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, ומכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים, והם נוטלים גדלה לעצמן להנהיג את העולם. צריך לראות שלא להסמיך אותם, שלא לתן להם תקף ועז, שלא יהיו מכנים בשם רבי. כי הם עצמן אינם חיבים כל כך, כי יש להם יצר הרע גדול להנהיג העולם. אך צריך לשמור מאד, שלא לתן להם תקף ועז, כי אלו הנותנים להם תקף ועז ונסמכים על ידם שיהיו נקראים בשם רבי, הם עתידין לתן דין וחשבון; עין שם, זה טוב על סתם מפרסמים של שקר שלא עושים שום דבר בשביל הקדוש ברוך הוא, רק נוטלים גדלה לעצמם, והם סתם ליצנים שלא יוצא מהם שום דבר בשביל הקדוש ברוך הוא וכו', אלא הם מחפשים את כבוד עצמם וכו', על אלו אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בושא סימן ב) מתר לבייש את הרבנים, ששוכרין את הרבנות לשם גאווה, וראוי לבזותן ולהקל בכבודן, ואין עומדין בפניהם, ואין קורין אותן רבי, והטלית שעליו כמרדעת של חמור; עין שם.

וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תכ"א) הצדיקים, אפלו אלו הצדיקים של עכשו, הם יקרים גם כן מאד בעיני השם יתברך, ואלמלא לא היה בהם רק מה שמרחקים ממנהגי הקלי עולם, ההולכים ומנהיגים עצמם דיקא בדרכי העכו"ם, והולכים בדרכי החקירות וחקמות, וכונתם דיקא להדמות עצמם במהלכן ובמלבושיהן ובמנהגייהם כמנהגי העכו"ם כאשר נתפשט עכשו בעוונותינו הרבים. ואם לא היו פועלים הצדיקים כי אם מה שמרחקין מהם - גם כן דים. כי כל מנהיג איך שהוא מתנהג בעבודתו, על כל פנים הוא רחוק מדרכיהם, וכן המקרבים אליהם. כי מאחר שמדקדקין לבלי להניח שער אחורי פאות הראש, ממילא אינם מגדלים בלורית שקורין ביי האר, וממילא הם רחוקין ממנהגי העכו"ם ומכת הפילוסופים והמחוקרים שמנהיגים עצמם בדרכים כאלו. וזהו דבר גדול מאד, כי דרכי החקירות והפילוסופיה הוא הרעה הגדולה שבכל הרעות ואין רע מזה, אשרי מי שרחוק מהם.

הֵינוּ שְׁגָם הַמְנַהֲגִים שְׁמַחֲזִיקִים אֶת אֲנָשֵׁיהֶם שְׁלֵא יִתְעַרְבוּ
בְּמַעֲשֵׂי וּבְמִנְהַגֵי הַחֹלְנִים שֶׁהִתְרַחֲקוּ מֵהַתּוֹרָה וְהִיָּהְדוּת וְכוּ', וְקִיּוּם
הַמְצוּוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֱלוֹ שְׁמַחֲלָלִים שְׁבָתוֹת וְאוֹכְלִים
טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, וְהוֹרִידוּ אֶת זְקֻנֵיהֶם וּפְאוֹתֵיהֶם וְכוּ', וּמִתְנַהֲגִים
כְּמִנְהַגֵי הַגּוֹיִים מִמֶּשׁ, וְאֱלוֹ הַצְּדִיקִים אוֹחֲזִים אֶת אֲנָשֵׁיהֶם בִּיהֲדוּת
וּבְלְבוּשׁ הַיְהוּדִי, וְכֵן אֵין לָהֶם בְּלוּרִית וְכוּ', וַיֵּשׁ לָהֶם זְקֵן וּפְאוֹת וְכוּ',
גַּם אֱלוֹ הַצְּדִיקִים מֵאֵד חֲשׁוּבִים לְמַעֲלָה אֲצִלוּ יִתְבָּרָךְ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שְׁנִזְכֶּה לֵהִיּוֹת תְּמִיד דְּבָקִים בְּצִדִיקִים
אֲמִתִּיִּים, וְנַחֲזִיק בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ג' שמא.

**אֲנִי לוֹמְדָת בְּמִדְרָשָׁה טוֹבָה מְאֹד, אֲךָ לֹא טוֹב לִי שֵׁם.
הֲאֵם לְעֹזֵב?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נוֹפֵר: לְכַבוֹד הָרַב שְׁלוֹם.

אֲנִי נִמְצָאת בְּמִדְרָשָׁה טוֹבָה מְאֹד, אֲבָל לְמֵרוֹת הַכֹּל אֲנִי
מִרְגִּיֶשֶׁה שֶׁחָסַר לִי שֵׁם מִשְׁהוּ וְשֵׁלֵא טוֹב לִי שֵׁם. הֲאֵם כְּדָא
לִי לְעֹזֵב? תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, ב' דְּרָאשׁ חֲדָשׁ טַבַּת ז' דְּחֻנְכָּה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל נוֹפֵר תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲדָם צְרִיף תְּמִיד לְלֶכֶת לְמָקוֹם שֶׁהוּא אוֹהֵב לְלֶכֶת, אֲבָל לֹא

להשאַר בַּמָּקוֹם שֶׁקָּשָׁה לוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי רוֹאִים הַרְבֵּה פְּעָמִים שֶׁבְּנֵי אָדָם עוֹשִׂים שְׂטוּת וְכוּ', וְאַחַר כֵּן סוֹבְלִים מְזֵה, וְהֵם מְכַרְיָחִים אֶת עַצְמָם לְהִיּוֹת בַּמָּקוֹם שֶׁלֹּא טוֹב לָהֶם, וְאַחַר כֵּן מֵר לָהֶם, וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא ע"ה:): אֶחָד מֵהַדְּבָרִים שֶׁאָדָם הוּא מֵהַצּוֹעֲקִים וְאֵינָם נֶעְנֵים, דְּכִישׁ לִיה בְּהָא מְתָא וְלֹא אֲזִיל לְמִתָּא אַחְרִיתָא [מִי שָׂרַע לוֹ בְּעִיר זֹאת וְלֹא הוֹלֵךְ לְעִיר אַחֲרָתָא, הָרִי הוּא מֵהַצּוֹעֲקִים וְאֵינָם נֶעְנֵים, כִּי הוּא חַיֵּב בְּדָבָר הַזֶּה, כִּי מִי אוֹמֵר לוֹ לְגוֹר דּוֹקָא בַּמָּקוֹם שָׂרַע לוֹ?]. וְלִכֵּן גַּם לְגַבֵּי הַמְדַרְשָׁה הַזֹּאת - אִם לֹא טוֹב לָךְ פֹּה, לְמָה אֶת צְרִיכָה לְהִשְׁאֵר פֹּה? תִּלְכִּי לְמָקוֹם שֶׁטוֹב לָךְ, וְאֵת לֹא צְרִיכָה לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמְךָ לְהִיּוֹת דִּיקָא בַּמָּקוֹם שֶׁלֹּא טוֹב לָךְ, וְזֶה פְּשׁוּט.

וּמָה שֶׁאֵת מְרַגֵּשָׁה שְׂזָה לֹא טוֹב לָךְ וְכוּ', וְחָסֵר לָךְ מִשְׁהוּ וְכוּ', הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּבָר אָמְרָה (בְּרֵאשִׁית ב' י"ח) "לֹא טוֹב הִיּוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ", כִּי צְרִיכִים לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׂיֹתֵר מֵהָא, כִּי כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת סב:): אָמַר רַבִּי תַנְחוּם אָמַר רַבִּי חֲנִילָאִי: כָּל אָדָם שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה - שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמִחָה בְּלֹא בְרָכָה בְּלֹא טוֹבָה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמִין לָךְ בֶּן זוג טוֹב, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׂמִחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמִחָא...

ג' שמב.

מה דעתכם לגבי הקמת מנין בו מתפללים שחרית לפי זמני שיטת קאמרנא?

שאלה:

מאת נתן: שלום לכבוד הצדיק שליט"א.
ברצוני להודות על המכתבים היומיים היקרים שלכם, שמאד מאד מחיים אותי וגורמים בחיי שנוי תמידי לטובה.
אני מתפלל בבית מדרש של חסידי ברסלב, ולאחרונה יסודי כמה מהמתפללים בחדר צדדי מנין שבת-קדוש בבקר שבו מתפללים לפי זמן קריאת שמע לשיטת קאמרנא. מאז התחילו בבית המדרש וכוחים: חלק מהמתפללים כועסים מאד וטוענים שזה נוגד את דעת רבנו שצוה אותנו לשמור על ההלכה, והם וטוענים שזה לא מובא בפוסקים להלכה. ומכיון שכפי הידוע לי בבית המדרש של הצדיק גם נוהגים ככה, וברור לי שהצדיק שליט"א לא עושה משוה נגד דעת רבנו, אלא אדרבא, ההפך - הצדיק מרבה בכבוד רבנו הקדוש ומכניס את דעת רבנו הקדוש בעולם במסירות נפש אדירה, ולכן אשמח לשמע את דעתכם בענין הנ"ל.
יישר כחכם, רפואה שלמה, ואני מתפלל שתזכו עוד רבות בשנים להפיץ את דעת רבנו הקדוש בעולם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחגכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון שצריכים לדעת - בבית הכנסת אסור להתוכח יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים

(דקמות צ"ו): שהיה בית הכנסת בטבריה שנחלקו שם רבי אלעזר ורבי יוסי עד שנקרע ספר תורה בחמתן, והיה שם רבי יוסי בן קיסמא, אמר: תמיה אני אם לא יהיה בית הכנסת זו עבודת כוכבים, וכן הוה. בבית הכנסת אסור להתוכח אפלו בדברים של הלכה, ובכל בית הכנסת יש שבעה טובי העיר, או גבאים, או רב וכו', שהם צריכים להחליט מה הם רוצים בבית הכנסת הזה, ועושים תקנות שכוף מתנהגים בבית הכנסת הזה, אבל אסור להתוכח בשום פנים ואפן, כי מוכוחים באים למחלקת חס ושלום, וממחלקת באים לידי שגאה וללשון הרע, עד שנחרב בית הכנסת רחמנא ליצלן.

ידוע שרבנו ז"ל אמר למוהרנ"ת ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תמ"ד) שרצונו לעשות אותו רב באיזו קהלה, ושאל אותו מוהרנ"ת ז"ל: הרי יש לי מרה שחורה וחששות רבות בענין הוראות אסור והתר ואני מתירא ומתפחד מענין ההוראה מאד? וכו', והשיב לו רבנו ז"ל: מה לחשש ולדאג, מאחר שיש לך על מי לסמוך שוב אין אתה מתירא כלל. פרוש, מאחר שיש דעה שמכשיר ואתה סומך על אותה דעה אין להתירא עוד כלל. (ורשם הרב הקדוש מטשעריץ זכרונו לברכה, זה פשוט שעל דעה שאינה מסכמת להלכה, בודאי אין לסמוך; רק רצונו לומר שלא לחשש חששות יתרות בענין זה). והנה ידוע שהרב הקדוש מקאמנא זכותו יגן עלינו הוא דעת יחיד, אבל יש דברים שיכולים לסמוך עליו בקלות, כגון זמן קריאת שמע שאצלו זה תמיד בשעה תשע, בין בקיץ בין בחורף.

אין שום ספק וספק ספקא שהמצוה הכי גדולה היא להתפלל בותיקין, שאז הוא עת רצון גדול בשמים, וזו מעלה גדולה מאד מאד להתפלל ותיקין, וגם הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו אמר שהוא רוצה להתפלל ותיקין לפני שכל העולם כלו מתמלא מההבל של הגוים וכו', כי אז התפלה מקבלת מאד בשמים, וכן רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל הקפידו מאד להתפלל ותיקין, וכן אנשי שלומנו דקדקו להתפלל ותיקין. עם כל זאת, צריכים תמיד לחשב מהזולת -

מה יעשה מי שלא קם לותיקין או מי שלא יכול לקום לותיקין מאיזו סבה שלא תהיה? ומה יעשה אחד שקם מאחר? האם הוא פטור לגמרי מהתפלה? ולכן צריכים לדאג גם להמון העם.

ידוע שבאומן בקלויז היה תמיד מנין וותיקין בכל יום, ובשבת גם כן התפללו מנין וותיקין, והיו בעלי בתים שבאו להתפלל בקלויז ורצו לפתח מנין בשעה שמונה, ורב אנשי שלומנו חלקו על זה ואמרו: מה פתאום? בקלויז של רבנו ז"ל מתפללים רק וותיקין! רק רבי נחמן טולטשינער ז"ל תלמיד מוהרנ"ת ז"ל הוא התעקש שכן יהיה מנין בשמונה, כי אמר הלא יש הרבה אנשים שלא יכולים לקום וותיקין, ואם כן שילכו להתפלל בבית הכנסת אחר? הלא אם הם הרגילו את עצמם לבוא להבית הכנסת שלנו, אזי יזכו לשמע גם שעורים בספרי רבנו ז"ל, ולאט לאט גם כן יתקרבו, ודיקא הוא התעקש שיהיה מנין והצליח שיהיה מנין בשמונה.

אצלי יש מנינים מותיקין עד חצות היום, אף שיודע שעד השעה עשר זו תפלה לכתחלה, ומעשר ועד שתים עשרה היא תפלה בדיעבד, עם כל זאת - עדיף מלהתפלל ביחיה, ולכן עשיתי מנין אחר מנין בכל שעה, וכן הוא בשבת שיש לנו ביבנאל שבעה מנינים, ובכל שעה יש מנין אחר, כי מי שקם מאחר מאיזו סבה שרק לא תהיה, האם הוא פטור מלהתפלל בצבור? האם הוא פטור מלשמע קריאת התורה? ולכן אסור להתוכח, רק לדון את כלם לכף זכות, ואף אחד אסור לו להתערב במעשה הזולת, עדיף שיתקן את עצמו ויתפלל באיזה מנין שנח לו, אבל שלא יעיר לזולת, ואם תלכו בצורה כזו תצליחו בגדול.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שמג.

**אומרים שהשנה יש בצרת כמו שלא היתה שבעים שנה.
מה עלינו לעשות?**

שאלה:

מאת נחמן: לכבוד כבוד קדשת אדמו"ר שליט"א.
ראשית כל, רציתי להודות לכם על המכתבים ועל השאלות
והתשובות שאתם כותבים לנו בכל יום - הם מאד מחזקים
אותנו ונותנים לנו דרך איך להתנהג בעבודת השם.
אנחנו נמצאים כעת בראש חדש טבת, ועד עכשו כמעט ולא
ירד גשם בארץ ישראל. אומרים שבצרת כזו לא היתה כבר
שבעים שנה. האם יש משהו שעם ישראל יכולים לעשות כדי
שהמצב הזה ישתנה וירד גשם? בתודה מראש

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נחמן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע הרבה בדברי חכמינו הקדושים מה עושים כשיש בצרת -
מתפללים להקדוש ברוך הוא, וחוזרים בתשובה שלמה, ורבונו ז"ל
אומר (ספר המדות אות אכילה סימן ד') בעוון ענוי הדין ועוונת וקלקול הדין
ובטול תורה, בצרת בא, ובני אדם אוכלים ואינם שבעים ואוכלים
לחמם במשקל; אז מה צריכים כל כך לחטט אחר עברות בזמן
שלצערנו הרב גלוי וידוע לפני כלם מה שקורה היום בענייני ענוי
הדין ועוונת הדין וקלקול הדין, שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קל"ט).
תניא רבי יוסי בן אלישע אומר: אם ראית דור שצרות רבות באות
עליו - צא ובדק בדניי ישראל, שכל פרענות שבאה לעולם לא באה
אלא בשביל דיני ישראל. עם ישראל הם קדושים ולולא המנהיגים

הַרְשָׁעִים הָיוּ כֻּלָּם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, אֲךָ מֵהַ לַעֲשׂוֹת, הֵם הִטִּילוּ אִמָּה כָּל כֹּהֵן, עַד שְׁאִסּוּר אֶפְלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה, וְאוֹי וְאִבּוֹי מִי שְׁפּוֹתַח אֶת הָעֵינַיִם לְזוּלָּת וְאוֹמֵר אֶת הָאֲמָת, רוֹצִים לְבַלַּע אוֹתוֹ חַיִּים, וּפּוֹתְחִים נִגְדּוּ כָּל מִינֵי תִיקִים וְכוּ' וְכוּ'.

וְאָמְרוּ בְּזֵהָר (רַעֲיָא מִהֵמְנָא נְשָׂא קכ"ה:) וְאִתְהַדְרוּ אֵינּוֹן עָרַב רַב רַעֲיִין עַל יִשְׂרָאֵל עָאָנָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִתְמַר בְּהוּ (וְחֻקָּא ל"ד) "וְאִתְּן צִאֲנֵי צִאֲן מְרַעֲיָתִי אָדָם" וְכוּ' [הָעָרַב רַב הֵם נַעֲשִׂים רוֹעִים עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם צִאֲנוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא], וְאֵינּוֹן עָרַב רַב אֵינּוֹן עֲתִירִין בְּשִׁלּוּהַ בְּחֻדּוֹא בְּלֹא צַעֲרָא בְּלֹא יְגוּנָא כְּלָל [אֵלּוּ הָעָרַב רַב הַמְּנַהֲיָגִים, הֵם עֲשִׂירִים וְיֹשְׁבִים בְּשִׁלּוּהַ, בְּשִׁמְחָה, בְּלֵי צַעַר וּבְלֵי יְגוּן כְּלָל], גְּזֻלְנִין מְאִרֵי שׁוּחַד דְּאֵינּוֹן דִּיֵּינִין רִישֵׁי עָמָא (בְּרֵאשִׁית ו') "כִּי מִלְּאָה הָאֲרָץ חֲמָס מִפְּנֵיהֶם" עֲלִיֵּיהוּ אִתְמַר (אֵיכָה א' ה') "הָיוּ צָרִיָּה לְרֵאשׁ" [הֵם גְּזֻלְנִים לּוֹקְחִים שַׁחַד, וְהֵם הַדִּינָיִם וְהָרֵאשִׁים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאֵלּוּ הַצָּרִים נַעֲשִׂים רֵאשִׁים]. וְלֹא צָרִיכִים לְלַכֵּת רְחוֹק לְמִצָּא אֶת הָעוֹנוֹנוֹת לְמָה יֵשׁ עֲצִירַת גְּשָׁמִים, וְכֵן אֶת הַבְּטוּל תּוֹרָה שְׁמַבְטְלִים וְרוֹצִים לְבַטֵּל וְכוּ', וְכִבְר פֶּתַח דְּוֹד הַמֶּלֶךְ אֶת סִפְרוֹ סִפְרֵי הַתְּהִלִּים עִם הַפְּסוּק (א' ה') "עַל כֵּן לֹא יִקְמוּ רְשָׁעִים בְּמִשְׁפַּט וְחֲטָאִים בְּעֵדַת צְדִיקִים", לֹא יִקְחוּ אֶת הַרְשָׁעִים לְמִשְׁפַּט עַל מַה שֶׁהֵם עוֹשִׂים, כִּי יֵשׁ מִסְפִּיק חֲטָאִים בְּעֵדַת הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם צָרִיכִים לֵהִיּוֹת דְּגָמָא לְהַמוֹן עִם, וּלְצַעֲרָנוּ הָרַב רוֹאִים בְּדִיּוֹק הַהִפְּךָ, וְלִכֵּן "לֹא יִקְמוּ רְשָׁעִים בְּמִשְׁפַּט" וְיִדּוּנוּ אוֹתָם, כִּי עֲרִין יֵשׁ "חֲטָאִים בְּעֵדַת צְדִיקִים", וְאֵם הֵם יִתְקַנוּ אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, אֲזַי מִמִּילָא גַם הַרְשָׁעִים יִתְקַנוּ אֶת מַעֲשֵׂיהֶם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַחְזִיר אֶת כְּלָל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִשְׁפִיעַ עַל עַם יִשְׂרָאֵל שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

הַמֵּאחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחָ...

ג' שמד.

האם זה נכון שאסור לכסס צפרניים?

שאלה:

מאת תמי: לכבוד הצדיק הקדוש.

מאז שאני זוכרת את עצמי אני כוססת צפרניים בפה. כשבועלי ראה זאת הוא הזדעזע ואמר שזה אסור כי הצפרניים הן טמאות. האם הוא צודק שאסור לכסס צפרניים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל תמי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לכסס צפרניים זה בא מעצבים, שיש בני אדם שהם עצבנים מאוד מאד, ולכן הם כוססים את הצפרניים, אבל זה לא שאסור וכו', העקר מה שצריך כן לחשוש מי שכוסס את הצפרניים, שצריך לדעת שהרגיל בזה באמצע השבוע יבוא גם לכסס את הצפרניים בשבת, שאז הוא אסור חלול שבת, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת צ"ד) הנוטל צפרניו זו בזו או בשניו וכו', רבי אליעזר מחייב, וחכמים אוסרין משום שבות; וידוע שהחזון איש זכרונו לברכה החמיר בזה מאד מאד, וכשראה אחד בביתו שכוסס את הצפרניים עם שניו, תקף ומיד הוריד את היין מהשלחן וכו', כי החזיק שזה חלול שבת וינסף לו את היין, על כל פנים אין בזה שום מאוס כלל, ולכן לא צריכים לעשות מזה עסק, אבל צריכים לאט לאט להתרגל להפסיק לכסס את הצפרניים שזה בא מעצבנות וכו'.

העקר שבכל העקרים - שיהיה שלום בית בתוך ביתכם, כי (סוטה

יז) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה

ח) אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר

לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שמה.

הייתי בהלוייה והזדעזעתי מאד. איזה מוסר לחיים אפשר לקחת מזה?

שאלה:

מאת מתניה: לכבוד קדשת מוה"ר"ש שליט"א.

אחיו של מורי ורבי אבי נפטר לפני זמן מה, וזו הייתה הפעם הראשונה שנכחתי בהלוייה. ראיתי שכסו אותו עם פרכת כמו של ספר תורה, ואחר כך כשהתקרבת לראות את הקבורה, ראיתי איך שמכניסים את הנפטר שהיה עטוף בתכריכים לבור, ומכסים אותו עם חול.

מאז, כשאני רואה תכריכים של אדם מת, אני תמיד נזכר בקה שראיתי וזה גורם לי להיות נסער מאד. איזה מוסר לחיים אפשר לקחת מזה? ואיך אפשר לקחת מזה מוסר מבלי להיות בצער יתר על המדה? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחגכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מתניה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (שבת קנ"ג.) רבי אליעזר אומר: שוב יום אחד לפני מיתתך. שאלו תלמידיו את רבי אליעזר: וכי אדם יודע איזהו יום ימות? אמר להן: וכל שכן, ישוב היום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה; ואין עוד דבר שמעורר את האדם לתשובה אמיתית עד שרואה במו עיניו מת וכו', ומכל שכן כשרואה כשמכניסים אותו בקבר ומכסים אותו עם עפר וכו', זה מה שמזעזע את האדם ומכניס בו את זכרון יום המות, ואת זה לא יכולים לשכח כל החיים, ועל זה אמר החכם מכל אדם (קהלת ד' ב') "והחי יתן אל לבו" - שגם הוא יבוא לזה וכו', כי אדם נמצא בזה העולם כמו דגים בים שלא יודעים מתי הם יפנסו במצודה וכו', ולכן צריכים תמיד לחזור בתשובה שלמה, ואין עוד ספר מוסר חי כמו מי שרואה את כל זה.

זכני הקדוש ברוך הוא עוד כשהייתי בגיל שמונה לראות מת, ואיך שקוברים אותו וכו', וכן בגיל אחת עשרה ראיתי כבר איך שטובלים מת וכו', ומאז ועד עתה זה לא יוצא לי מהראש וכו', ולכן האדם צריך תמיד לחשב על היום האחרון שלו, כי אז לא יעשה שום עולות לשום בן אדם, ומכל שכן שלא יגנב ויגזל ויעשק את הזולת, כי מרה תהיה לו באחרונה.

אשרי מי ששם את יום המות לפני עיניו, שאז כל החיים שלו ילכו כבר בצורה אחרת, ויזכר תמיד בעלמא דאתי.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שמו.

מדוע לחג פורים יש מסכת בגמרא ולחג החנוכה אין?**שאלה:**

מאת אפרים: !למדנו רבנו: מדוע לחג פורים יש מסכת -
מגלה, ואלו לחג החנוכה אין מסכת בש"ס?

תשובה:

בעזרת השם ותהרף, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחנוכה ה'תשע"ד.
שלום וברכה אל אפרים נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

יש הרבה טעמים בספרים למה אין מסכת חנוכה כמו שיש
מסכת מגלה, והטעם הפשוט הוא - כידוע, שכל ענין נר חנוכה הוא
מצוה מדרבנן, וכן נר חנוכה מסגל לאמונת חכמים, כמאמרם ז"ל
(שבת כ"ג.) ש"מברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של
חנוכה", והיכן צונו? רב אויא אמר: מהפסוק (דברים י"ז י"א) "לא תסור
מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", רב נחמיה אמר: מהפסוק
(דברים ל"ב ז') "שאל אביך ויגדך וקניך ויאמרו לך". הרי שלך לפניך,
שכל מצות חנוכה היא מצוה מדרבנן שאנחנו מחייבים לשמע בקולם,
נמצא ש"נר חנוכה מסגל לאמונת חכמים, שזה דבר גדול מאד מאד,
ולכן אין מסכתא על זה, כי גם מדרבנן יש תורה שבעל פה - שאדם
צריך להאמין בחכמים שכל מה שהם אומרים וכל מה שהם גודרים
גדרים ביהדות, וכל מה שהם ממשיכים את המסורת שקבלנו מדור
דור, ככה זה, ואסור לנטות מדבריהם ימין או שמאל, ולכן בשביל
זה אין מסכתא על חנוכה, כי גם זה תורה שבעל פה מדרבנן אשר
צריכים להאמין לחכמים כמו שהם אומרים, ולא ללכת אחר היונים
והמתיונים למיניהם בכל דור ודור.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י"ב) שעקר היתהדות הוא

תמימות ופשיטות, ואמר (שיחות הר"ן סימן ט"ו) שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות ל"ו א) "אשר נתן הוי"ה חכמה ותבונה בהמה", הינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ה:) על הפסוק (תהלים ל"ו ז): "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" - אלו בני אדם שערומים בדעת ומשימין עצמן כבהמה. וכמו שאמר אסף (תהלים ע"ג כ"ב) "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמו"; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת התמימות. וכבר ספר לנו רבנו ז"ל (ספורי מעשיות מעשה ט' מהחכם ותם) אל מה זכה התם וכו' שנעשה מיניסטר על כל המיניסטרים, צדיק על כל הצדיקים, עין שם.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שמז.

לפעמים ילדים ערבים מבקשים ממני צדקה. האם עלי לתת להם?

שאלה:

מאת אליהו: שלום לצדיק הקדוש!

מזדמן לי לפעמים לנסע בואדי-ערה, ולעתים נגש אלי ברמזור ילד ערבי ומבקש צדקה. ישנו מעשה במדרש בו מספר על רבי אלעזר בן שמוע שרחם על גוי מזרע עשו שנצל מספינה טובעת, והלבישו כי נשאר ערם, ולבסוף הגוי החזיר לו טובה. האם לפי זה כדאי לתת צדקה לאותם ילדים ערבים? מצד שני אולי אני מפרנס מי שעתיד להיות מחבל ולהרג יהודים חס וחלילה? ואולי יש לדון את הנער "באשר הוא שם", שזה נאמר על ישמעאל, כי הרי כרגע הוא רק ילד? אשמח לתשובתכם המאירה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש חדש טבת ז' דחנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כן נוהגים לתת לגוי, ואפלו משהו, מפני דרכי שלום, ולהראות
איך שעם ישראל הם עם חסד שעושים צדקה וחסד עם כלם, וכבר
ספרו לנו חכמינו הקדושים מתנאים ואמוראים שעשו חסד עם גוים,
והכל כדי לקדש את שמו יתברך, וכמעשה דרבי שמעון בן שטח
שקנה חמור והיה תלוי בצוארו אבן טוב והחזירו להערבי, ואמר
ברוך אלהי שמעון בן שטח וכו', כי כשמחזירים לגוי, או נותנים לו
משהו וכו', בזה מתקדש שמו יתברך.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שמח.

**המשפחה שלי גרה בבית שבבעלותי ומתנגדת בתקף
שאמכר אותו. איך פותרים את הבעיה הזו?**

שאלה:

מאת אביטל: שלום רב לכבוד הצדיק.

אני מתמודדת עם בעיה לא פשוטה שמכבידה עלי מאד כבר
כשנה: לפני כמה שנים עברתי תאונת דרכים קשה, נפגעתי
בראש ונתחתי, וברוך השם קבלתי את חיי במתנה.
עברתי תהליך מתיש ומיסר מול חברת הבטוח לארך שנים
ונכנסתי לחובות. לא שקמתי מקצועית ונאלצתי לשבת בבית
לארך שנים רבות בלי עבודה, בלי זוגיות ובמצב נפשי קשה.
לפני כארבע שנים קבלתי כספי פצויים בעסקת פשרה, כי

כָּבֵר לֹא יִכְלָתִי לַעֲבֹר אֶת הַסֵּוֹט הַזֶּה יוֹתֵר, וְרִכְשָׁתִי בֵּית גְּדוֹל
 בְּתוֹסֶפֶת מִשְׁכַּנְתָּא שֶׁל שְׁבַע-מֵאוֹת אֶלֶף ש"ח. מְדַבֵּר בְּבֵית בּו
 הַיְתֵה גְּרָה מִשְׁפָּחָתִי - הוֹרִי, אָנִי וְשִׁלְשֵׁת הָאֲחִים שְׁלִי.
 רְצִיתִי לַעֲזֹר לְמִשְׁפַּחָתִי שְׁנַמְצָאֵת בְּמִצָּב כָּלְכָלִי וְנִפְשִׁי לֹא טוֹב
 לְכַמָּה שָׁנִים עַד שִׁסְתַּדְרוּ קֶצֶת, וְסַכְּמָּ בִּינֵינוּ שֶׁהֵם יִשְׁלְמוּ לִי
 דְּמֵי שְׂכִירוֹת בְּגִבָּה הַמִּשְׁכַּנְתָּא לְלֹא שׁוֹם רוּחַ נוֹסֵף לְטוֹבָתִי,
 וּבִיּוֹם שְׁסוּף סוּף אֶצְטַרֵּךְ וְאֶרְצֶה אֶת הַבַּיִת לְשִׁקּוּם חַיִּי - אֶקְבֹּל
 אוֹתוֹ בְּחֻזְרָה.

הַחַיִּים בְּמִחְצָתָם לְאַרְךָ כָּל הַשָּׁנִים הִלְלוּ הָיוּ לִי קִשִּׁים מְאֹד
 - הָאֲחִים הַגְּדוֹלִים הַמְּשִׁיכוּ לְשִׁבְתַּי בְּבֵית וְלַעֲשׂוֹן סְמִים, לֹא
 לַעֲבֹד וְלַהֲעִמִּים עַל הַהוֹרִים שְׁלִי, וּבְעֵצָם עָלַי, כִּי לִקְחָתִי עַל
 עֲצָמִי תִמִּיד לַעֲזֹר בְּכֶסֶף, בְּנִקְיוֹנוֹת, וּבְלֵהוּיֹת 'נִהַג הַמוֹנִית
 שְׁלָהֶם'... פְּשׁוּט לְהַפְּךָ לְסִמְרָטוּט. תִּמִּיד הָאֲוִירָה בְּבֵית
 הַיָּא שֶׁל יֹאשׁ וְעִצְבוֹת, הַהוֹרִים חֲסָרֵי שְׁמִחַת חַיִּים וְסוֹבְלִים
 מִחְרָדוֹת תְּמִידִיּוֹת.

לְפָנַי כְּשֶׁנֶּה הַכְּרָתִי סוּף סוּף אֶת בְּחִיר לְבִי. אִמָּא וְאָבָא כָּל
 כָּף שְׁמִחוּ, וְהַחֲלִטִי עֵקֶב מִצְבֵי הַבְּרִיאוֹתִי, הַנִּפְשִׁי וְהַכְּלָלִי
 לְמַכֵּר אֶת הַבַּיִת וְלַהֲחֻזֵּר חֶלֶק מֵהַמִּשְׁכַּנְתָּא, וְתַכְנֵנְתִּי לְתַת
 לְהוֹרִים סְכּוּם כֶּסֶף מְכַבֵּד, וְאַחֲרַי מִכֵּן לְהַתְחַתֵּן וְלַצָּאֵת לְלַמֵּד
 מְקַצוֹעַ שִׁיתָאִים לִי לְפָרְנֶסָה. הוֹדַעְתִּי לָהֶם אֶת הַחֲלִטָּתִי
 וְאִמְרָתִי לָהֶם שְׁבַרְצוּנִי לַעֲזֹר לָהֶם בְּדֶרֶךְ אַחֲרָתִי, אֲךֹ מִיֵּד
 נִתְקַלְתִּי בְּהַתְנַגְּדוֹת קִשָּׁה שֶׁהִגִּיעָה לְאֵלִימוֹת מְלוּלִית וּפִזִּיּוֹת
 כְּלָפִי בְּעֵקֶר מִצַּד אַחִי. הֵם סָלְקוּ אוֹתִי וְאֶת הַמְּתוּרָה מֵהַבַּיִת,
 וְהִשְׁתַּלְטוּ עַל הַמִּסְמָכִים שְׁבַבְעִלוֹתִי, דָּבָר שֶׁגָּרַם לְהִגְעַת
 מִשְׁטָרָה וּמַעֲצָר שֶׁל כְּלָנוּ.

הֵם אוֹמְרִים לִי שְׁאֲנִי מַפְלָצֵת כִּי אָנִי זוֹרֶקֶת אוֹתָם לְרַחֵב,
 וְהֵם אוֹמְרִים שֶׁהֵם 'יוֹשְׁבִים עָלַי שְׁבַעָה'. הֵם טוֹעֵנִים שֶׁהַבְּחֹר
 שֶׁהַכְּרָתִי מִלֹּא לִי אֶת הָרֹאשׁ, וְשְׁבַעֲצָם הַבַּיִת לֹא שְׁלִי, וְהֵם

הודיעו לי שהם מתכוננים להוציא ממני את הבית באמצעות בית משפט בטענה שאני פגועת ראש ולא כשירה. מאז, כבר שנה אני מחוץ לבית, ומחוסר בררה אני עובדת בעבודה קשה שלא מתאימה לי. אני נתונה בדחק כלכלי, כואבת ומתשת נפשית. הקשר ביני לבין משפחתי חדש במהלך הזמן, ולאחרונה אני מגיעה הביתה בשבתות כדי לכבד את הורי, אך מעבר לכך הקשר בינינו חלש. הם לא מעלים את הענין של הבית, ואני מצדי גם מפקדת לדבר על זה כי אני נזכרת אף הם הגיבו לזה בפעם שעברה. אני רוצה למכר את הבית ולשקם את חיי, אבל תקועה כפי שתארתי, ואני מפקדת לדבר אתם על זה כי שוב הם יפילו עלי את הצרות שלהם, ויתנו לי להרגיש רעה ומפלצת, ואולי אף יתקפו אותי שוב. חשוב לי לצין שאבא במצב נפשי בריאותי לא טוב - הוא עבר ארוע לב ושני צנתורים לפני כמה שנים.

לצערי הרב, הם גרמו לי ולחבר שלי להפרד, כי הוא נבהל מהיחס הכפוי טובה והדורסני שלהם, ולא מזמן חזרנו להיות שוב ביחד, אך עדין שום דבר לא ברור, כי מאז, הפרנסה שלו נפגעה והוא לא עובד כבר כמה חדשים, וגם המצב עם המשפחה שלי, שדרך אגב לא מודעת לכך שחזרנו להיות ביחד - משפיע מאד.

בבקשה כבוד הרב, תעזר לי, ותגיד לי איך פותרים את כל הבעיות שסובבות אותי!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל אביטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי להודיע לך שהיום אסור להאמין לאף אחד ואפלו לקרובי משפחה כגון אחים ואחיות וכו' וכו', אין דבר כזה להאמין ולבטח בזולת, כי כשבא לדברים שנוגעים לכסף וכו', אזי בני אדם נעשים פראי אדם כחיות טרף, ומאבדים את הצלם אלקים שלהם.

אני שומע רק את הצד שלך, ולא שמעתי את הצד השני וכו', עם כל זאת אני מכרח להגיד לך שאם יכולים לקחת עורך דין ולהוציא מה שאת יכולה להוציא מה טוב ומה נעים, אבל אם לא - לא כדאי לאבד את בן זוגך, אלא תתחזקו יחד ובשום פנים ואפן לא להשבר משום דבר בעולם, רק לדעת שפך החיים - שאסור להאמין לאף אחד, ובפרט כשבא לעניני כסף, שאז בני אדם נעשים כמו חיות טורפות וכו', ולכן צריכים מאד מאד לשמר מבני אדם אפלו מקרובי משפחה, וכך הוא המצב לצערנו הרב, ולכן אין מה לעשות, רק מהיום והלאה לשמר מאד מאד ולא לבטח בשום בן אדם.

רבנו ז"ל, שהוא הבעל תפלה (עין ספורי מעשיות מעשה י"ב), בא לזה העולם לאחד את עם ישראל, ולעקר מאתנו את תאות הממון, כי כל זמן שיש לאדם תאות ממון הוא מאבד את הצלם אלקים שלו, ולא בוחל בשום דבר וכו', אפלו שזה תלוי בגנבות וגזלות וכו', הוא לא עוצר וכו', ולצערנו הרב זה נמצא אצל הכי טובים, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל שמכל התאוות יכולים להוציא את האדם אבל לא מתאות ממון, כי מי שנפל בתוך תאות ממון כבר קשה מאד מאד להוציא אותו משמה.

אני מאד מבקש אותך שתעשי התחלה חדשה ואל תעזבי את הבחור שהפרכת, הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכי להתחתן מה שיותר מהר, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שמט.

מה הרמז המסתתר בראשי התבות של שנת ה'תשע"ד?

שאלה:

מאת יצחק: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
אני יודע שבכל שנה אתם מפרשים את הראשי תבות של השנה. מה הראשי תבות של שנת ה'תשע"ד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

השנה הזו היא שנה מאד מאד מסגלת לגאלה, ובשביל זה הסטרא אחרא כל כך מתגברת על כלל נשמות ישראל, וכמו שאמר רבנו ז"ל - כמו שני בני אדם פשרים ביניהם ואחד רואה שחברו יקום עליו וכו', אז הוא מוציא את כל הכחות שלו כדי להכניע את הזולת וכו', כמו כן לפני שהולכים להגאל גאלת עולם אזי הסטרא אחרא מתגברת ומוציאה את כל כחות הטמאה שיש לה כדי להכניע את הקדושה, אבל זה לא יועיל לה בשום פנים ואופן, כי כך כתיב (תהלים צ"ב ט') "ואתה מרום לעלם הוי"ה", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה כ"ד סימן ב') לעולם ידך בעליונה; כי סוף כל סוף הקדושה תנצח.

עקר הגאלה תלוי רק בחסד, ותכף ומיד כשבר ישראל עושה חסד לזולת, ועוזר לעניים ודלים, בזה הוא מקרב את הגאלה, כי אנחנו נבראנו בזה העולם רק כדי לעשות חסד אחד עם השני, כמאמר ז"ל (ילקוט תהלים רמז תתל"ד) אמר רבי סימון: בשעה שבא הקדוש ברוך הוא לברא אדם הראשון, נעשו המלאכים כחות כחות,

מהם אומרים יברא ומהם אומרים אל יברא, חסד אומר יברא שהוא גומל חסדים.

ולכן כל בר ישראל שעוסק בעשיית חסד עם הזולת, בנה הוא מקרב את הגאולה, ולכן השנה הזו - תשע"ד היא ראשי תבות ת'הא ש'נת ע'וזר ד'לים, ובזכות זה שאדם עוזר לעניים ודלים, הוא מקרב את הגאולה, ותהלה לאל אנחנו רואים שלא אלמן ישראל ובדור הזה מאד מאד מתפשט החסד בין עם ישראל, כגון 'הצלה' - שפשוט מצילים נפשות ממות בטוח לחיים וכו', והם תמיד מוכנים בין ביום ובין בלילה, בין בשבתות ובמים טובים לעשות חסד עם הזולת, וכן 'זק"א' - שעושים חסדים עם החיים והמתים, וכן 'מתעסקים' - שעושים חסד של אמת עם אלו האבלים, וכן 'שומרים' - שהם אברכים יקרים שעוזרים לשמר על יהודים ועל רכושם וכו', וכו', ועוד חכרות של צדקה וחסד שנתרבו בדור הזה מה שלא היה בדור הקודם, ורק בזכותם נזכה להגאל גאלת עולם.

ולכן ראוי לנו מאד מאד לשמר על כבוד הזולת, ולברח מקל מיני מחלקת שבועולם שהסמ"ך-מ"ם מסית ומדיח אחד נגד השני, כי כל הכח הטמא ש'לו זה "הפרד ומשל", ולכן דיקא עכשו בימי חנכה הקדושים שמאיר האור הגנוז שיתגלה על ידי משיח צדקנו, ראוי לנו להודות ולהלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא שעשה התעוררות גדולה בין הנער שעסקו במדת החסד, ואיש את רעהו יאמר חזק, והם עושים את זה במסירות נפש הכי גדולה, ולכן תראה פלא על גבי פלא אשר פסוק (תהלים ל"ה י"ח) "אורך בקהל רב בעם עצום אהללך", עולה בדיוק כמספר תשע"ד.

יעזר הקדוש ברוך הוא שיתרבה החסד בין נשמות ישראל, ואחד יעזר לשני, ויתפשט השלום בעולם, ועל ידי זה נזכה לגאולה שלמה, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה פרשה ה' סימן י"ב) גדול השלום, שאין הקדוש ברוך הוא מבשר את ישראל שיהיו נגאלין

אֵלָא בְּשָׁלוֹם; וְאָמְרוּ (שם) אֵין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַחֵם אֶת יְרוּשָׁלַיִם
אֵלָא בְּשָׁלוֹם.

הַמְאָחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ג' ש.נ.

**רַבְּנוֹ אֹמֵר שְׁיִישׁ עֲצִים שְׁגוּרְמִים לְהוֹלְדָה, וְכֹאֵלוֹ
שְׁמוֹנְעִים אֶת הַהוֹלְדָה. הָאֵם יוֹדְעִים בְּאִיזָה סוּג
עֲצִים מְדַבֵּר?**

שְׁאֵלָה:

מַאת גְּלִיָּה: שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְכַבּוֹד הַצְּדִיק מִיבְנֵאָל.
בְּרַצוֹנִי לְשָׂאֵל שְׁאֵלָה בְּקֶשֶׁר לְמַאֲמַר רַבְּנוֹ ז"ל בְּסֹפֶר הַמְּדוּת
(אוֹת בְּנִים, חֶלֶק שְׁנֵי סִימָן כ"ה): רַבְּנוֹ אֹמֵר שֶׁם שְׁיִישׁ עֲצִים
שְׁגוּרְמִים לְהוֹלְדָה וְגִדּוֹל הַבְּנִים, וְכֹאֵלוֹ שְׁמוֹנְעִים הַהוֹלְדָה
וְהַגְּדוֹל. א. הָאֵם תּוֹכְלוּ לִזְמַר לָנוּ אֵילוֹ עֲצִים הֵם שְׁמוֹנְעִים וְאֵילוֹ
הֵם שְׁגוּרְמִים לְהוֹלְדָה?

ב. מִהֵי כְּפֹנֵת רַבְּנוֹ בְּמִלִּים "שְׁמוֹנְעִים גְּדוֹל הַבְּנִים": הָאֵם
הַכְּפֹנָה הִיא שְׁלֵא יִזְכֶּה לְגִדּוֹל בְּנֵחַת, אוֹ שְׁמָא לֹא יִזְכֶּה לְגִדּוֹל
וְהֵם יְמוּתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם? בְּתוֹדָה, וּבְבִרְכַת אַרְיָכוֹת יָמִים וְשָׁנִים
טוֹבוֹת.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיְגַשׁ, ב' טֵבֵת זֹאת חֲנֻכָּה ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל גְּלִיָּה תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (סֹפֶר הַמְּדוּת אוֹת בְּנִים סִימָן כ"ה) יִישׁ עֲצִים הַמּוֹנְעִים
הַהוֹלְדָה וְהַגְּדוֹל בְּנִים כְּשֶׁעוֹשִׁין מְטָה, וְיִישׁ עֲצִים הַגּוֹרְמִים הַהוֹלְדָה

והגדול בנים; וכן הוא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רכ"ט) שיש עצים שפשעושים מהם מטה הם מסגלים להולדת בנים ולגדלם, וכן להפך יש שאינם מסגלים וכו', וזה מרמז בפסוק (בראשית מ"ג) "שאל שאל האיש לנו ולמולדתנו", ואיתא במדרש (בראשית רבה פרשה צ"א סימן י') אפלו עצי עריסותינו גלה לנו, כי על ידי עצי המטה על ידי זה סגלת ההולדה.

ולכן אם עברו כמה שנים ועדין לא הביאו ילדים, כדאי להחליף את המטות ולקנות מטות חדשות, ואת המטות הישנות לתת לעניים, ובזכות זה יולדו להם ילדים, וכן יאריכו ימים ושנים טובים.

המאחל לך חנפה שמח...

ג' שנא.

**לצערנו הרב ילדינו מתקלקלים ומתרחקים מהיהדות
אחד אחרי השני. מה אנו יכולים לעשות?**

שאלה:

מאת אלי: לכבוד הרב שיק שליט"א, שלום רב וחנפה שמח. לצערנו הרב אנחנו רואים בעינים כלות ובלב שבור אף ילדינו מתקלקלים ומתרחקים מהיהדות אחד אחרי השני, וקשה לתאר את עגמת הנפש שיש לנו מזה. ידוע לכלם שאנחנו נמצאים בדור קשה מאד, אולי הכי קשה שהיה אי פעם, אף בכל זאת אנחנו מצפים שהילדים שלנו ימשיכו ללכת בדרך ישראל סבא, ויעשו לנו נחת. מה אנו יכולים לעשות כדי למנע את המשך ההדרדרות, וכדי שהם יחזרו לתלם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אלי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ספ"ה נ"ו): שותא דינוקא בשוקא - או דאבוה או דאימיה; מה שהתינוק מדבר בשוק, את זה שמע או מהאבא או מהאמא, כי החנוך מתחיל בבית והילדים מחקים את האבא או את האמא - אם האבא קל מאד ביהדות וכו', וכל דבר ששייך ליהדות זה אצלו בקרירות וכו', בקשי הוא הולך אפלו בשבת למנין וכו', תמיד רב עם האמא, וכן הולך ביד חזקה עם הילדים וכו', מה אתה חושב שיהיה עם הילדים האלו? בודאי הם ימרדו נגד כל הקדוש לעם ישראל.

אותו דבר אם האמא לא הולכת בצניעות וכו', היא מנבלת את פיה וכו', ושירה שירים של חלונים וכו', אזי מה רוצים מהבנות? הרי חכמינו הקדושים אמרו (פתובות ס"ג). הינו דאמרי אינשי רחילא בתר רחילא אזלא, כעובדי אמה כף עובדי בתא; כאמא פן בתא; כמו שהאמא מתנהגת כף הבת תתנהג, ולכן אתה צריך לדעת שחנוך מתחיל עם עצמו, שאדם מכרח לחנוך את עצמו למסור את נפשו להתפלל את השלש תפלות במנין דיקא, וכן לשמר מאד מאד מה אוכלים וכו', ומאיזה הכשר זה וכו', ועוד דברים שנראים כמו דברים קטנים, אבל הם עקרים גדולים ביהדות, וכשהילדים רואים איך שהאבא מוסר את נפשו עבור כל דבר קטן ששייך ליהדות, אזי גם הם גדלים ככה.

עם כל זאת, אחר החנוך שמחנכים את עצמם צריכים עוד רחמים רבים לבקש ממנו יתברך שיזכה לילדים טובים, כי גם הרבה יראים ושלמים שפן מדקדקים בקלה כבחמורה לא זוכים לילדים טובים, וילדיהם יוצאים לתרבות רעה רחמנא ליצלן, כי בלי תפלה

זו לא הולך. וידוע הספור שפעם שאלו את הגאון האלקי הבעל
 "חתם סופר" זכותו יגן עלינו איך זכה לבנים ובנות כל כך מצלחים,
 ענה ואמר: כל לילה בעת תקון חצות מלאתי את הכוס עם דמעות,
 והתפללתי על הצלחת ילדי, וכך זכיתי לזה.

וכן מספר מאחד מאנשי שלומנו שהיו לו עשרה ילדים, וכלם
 היו מצלחים ובעלי דרך ארץ גדולה, ושאלו אותו אנשי שלומנו: איך
 זכית לילדים טובים כאלו? ענה ואמר: מה אתם חושבים, שהם צמחו
 לי על העץ? כל לילה שפכתי דמעות להקדוש ברוך הוא, ומלאתי את
 הכפה שלי עם הדמעות, ואחר כך רחצתי את פני עם הדמעות וכו',
 עד שזכיתי לראות מהם מה שראיתי וכו'.

ידוע שפעם באה אמא אל החפץ חיים זכר צדיק לברכה
 ובקשה ברכה על ילדיה שיהיו תלמידי חכמים. ענה ואמר: עם ברכה
 אתם רוצים שהילדים יהיו תלמידי חכמים? צריכים להשקיע בהם,
 והעקר להתפלל הרבה להצלחת הילדים, וזה מועיל מאד מאד, כי
 תפלת האמא על ילדיה עושה רשם בשמים, והוציא מארון הספרים
 שלו ספר תהלים ישן נושן שהיו הדפים מנפחים עם המון כתמים
 וכו', וזה היה מרב דמעות של האמא שלו שהתפללה עליו, והראה
 את זה לאשה, ואמר לה: את רואה, זה התהלים של האמא שלי
 שהרבתה להתפלל עלי. רואים מכל זה שעקר הצלחת הילדים זה
 רק על ידי תפלה, ולכן אשרי האשה שמתפללת על הצלחת ילדיה,
 ובדאי תפלת האבות על הבנים מועילה מאד מאד.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שעל כל פנים מעכשו תכניס
 את הדבורים האלו לתוך לבך, ותקיים את כל מה שנגאמר פה, אזי כלי
 האי ואולי תזכה לילדים טובים.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שנב.

איך זוכים שתהיה לי אמונה פשוטה וברורה בלי שום פקפוק?

שאלה:

מאת אמיר: אני יודע שכל היהדות מבוססת על אמונה, וש'אחד העקר'ים בתורתו של רבי נחמן מברסלב הוא להאמין באמונה פשוטה בהשם יתברך. השאלה הגדולה היא: איך זוכים שתהיה לי אמונה כזו פשוטה וברורה בלי שום פקפוק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אמיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן ק"ו) אמונה הוא סוד אור, כמו שכתוב (תהלים צ"ב ג) "נאמונתך בלילות". ואמונה שהוא על פי חכמה בחכמות התורה ומשיג את השם יתברך, ועל ידי זה יש לו אמונה, הגם שהוא טוב, עם כל זאת, עקר האמונה הוא שיהא מאמין בהשם יתברך בלא אות ומופת וחכמה כלל, וזה הוא עקר האמונה בשלמות, שמשליך את דעתו ואת חכמתו ואת שכלו המדמ'ים לגמרי, עד ש'ידע ש'אינו יודע וכו', כי האמונה הוא דבר שאי אפשר להסביר לזולת כלל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ב) להמאמין זה גלוי ורואה את האמונה בעיניו הגשמיות והשכליות, אבל הוא לא יכול להסביר את זה לזולת, כי אמונה פשוטה בו יתברך זו השלמות. ודבר זה אי אפשר להסביר לאחרים כלל, כמו שלא יכולים להסביר מה זה אויר וכו', איזה צבע יש לאויר וכו', איזה טעם יש לאויר וכו', כי רק מי שנושם את האויר הוא מרגיש את כל הטעמים של האויר וכו'.

כמו כן אמונה פשוטה בו יתברך - הוא מאמין שיש בורא המנהיג את עולמו בהשגחה פרטי פרטית, בלי שום חכמות כלל - זו שלמות האמונה, ולא צריכים יותר לפי דעת רבנו ז"ל, כי הוא אחז שהעקר להשליך את חכמתו המדמית ואת דעתו המבלבלת לגמרי לגמרי, ולדעת שלא יודעים כלל, רק מאמינים בלי שום חכמות והשכלות כלל, וזו שלמות האמונה וכו'. ורבנו ז"ל אמר אשר יש חכם שהוא חכם אפלו בחכמות התורה, עם כל זאת אין לו אמונה בהשם יתברך, ואלו החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן, כי חכמה אמיתית דהינו עם אמונה נקרא ראיה, כמו שכתוב (קהלת א' ט"ז) "ולבי ראה הרבה חכמה", ולעמית זה החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן (כתובות ע"ז): וכמו שפרש רש"י שיש להם שרץ במחם (הינו שיש להם טמאה וכפירה במחם). וצריכין להרחיק מאנשים אלו שהם בחינת בעלי ראתן אפלו משכונתם, כי ההכל פיהם מזיק לאדם כשר שיפל לתאות נאוף; עין שם.

והכלל - כדי לזכות לאמונה פשוטה בו יתברך צריכים להשליך את שכלו המדמה לגמרי, ולידע שאין יודעים כלום, רק מאמינים בו יתברך בלי שום חכמות והשכלות כלל, ואמר הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו: אחר כל ההשגות שזכיתי להשיג וכו' וכו', אני מאמין בהקדוש ברוך הוא כמו פתי בלי שום חכמה כלל, וכן אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ט"ו) שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה, וזה בחינת (שמות ל"א) "אשר נתן הוי"ה חכמה ותבונה בהמה", הינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ה:) על הפסוק (תהלים ל"ז) "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" - אלו בני אדם שערומים בדעת ומשימין עצמן כבהמה, וכמו שאמר אסף (תהלים ע"ג כ"ב) "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך".

וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"רן חלק ב' סימן י"ב) כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו, יוכל לפל בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות, חס ושלום. ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים

הגדולים מאד המפרסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חכמתם ושכלם. ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובכפשיטות, בלי שום חכמות, ולהסתפל בכל דבר שעושה שיהיה שם השם יתברך, ולכלי להשגיח כלל על כבוד עצמו. רק אם יש בזה כבוד השם יתברך - יעשה, ואם לאו - לאו, ואזי בודאי לא יפשל לעולם.

אשרי מי שזוכה לסלק את חכמתו ואת דעתו המדמים, ובא לידי אמונה פשוטה בו יתברך, ואז אל רב טוב הצפון יזכה, כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה הקדושה בו יתברך.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שנג.

למרות שכל חיי חנכתי במוסדות חרדיים, לאחרונה התחילו לעלות אצלי שאלות באמונה

שאלה:

מיאת צופית: שלום לכבוד הרב.

אני נערה בת שבע-עשרה, וכל חיי חנכתי במוסדות חנוף חרדיים. לאחרונה התחילו לעלות אצלי שאלות באמונה, ופתאום התחלתי להתפלל בלי כונה ולרדת ברוחניות. האם כבוד הרב יכול לתת לי עצות איך לשוב להיות כמו שהייתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל צופית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה שאת צריכה הוא לעבד על נקדה אחת של שמחה, כי

כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל שָׁשׁ וְשִׂמְחָה עִם קִיּוּם הַמִּצְוֹת, בְּזֶה הוּא מְגַלֶּה אֶת טֵהַר לִבּוֹ, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שְׂמֵחָה סִימָן א') כְּשֶׁאֲדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה בִּידוּעַ שְׁלִבּוֹ שְׁלֵם עִם אֱלֹקָיו. וְלִזְכוּת לִישׁוּרֹת לֵב שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם עֲקוּמוּמִיּוֹת בְּלִבּוֹ, וְשׁוֹם קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, אָמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ה') צְרִיכִים לְהִרְבּוֹת בְּשִׂמְחַת הַמִּצְוֹת, וְלָכֵן לְדַעְתִּי זֶה מֵה שֶׁחָסַר לָךְ, לֹא צְרִיכִים לְקַחַת עַל עֲצָמוֹ אֶת קִיּוּם הַמִּצְוֹת בְּתוֹרַת לַחֲזֵן, אֲדַרְבָּה, צְרִיכִים רַק לְשִׂמְחָה שְׂאֵנָהֵנוּ זְכִינוּ לְהִבְרָאת מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשָׂנוּ גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וְעָלִינוּ לְשִׂמְחָה עִם נִקְדַּת יְהוּדִיתֵנוּ, וְזֶה מֵה שְׂאֵת צְרִיכָה - רַק לְעַבֵּד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֵחָה, וּכְשֶׁתִּהְיֶה לָךְ שְׂמֵחַת הַחַיִּים לֹא יִחַסֵּר לָךְ שׁוֹם דְּבָר.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵב הַרְחָמָן, וְתַכְףּ וּמְיָד כְּשֶׁאֲדָם שָׁשׁ וְשִׂמְחָה, עַל יְדֵי זֶה הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה כָּל הַהִתְחַזְקוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר דּוֹד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים י"ח) "אֲרַחֲמֶךָ הַיְי"ה חֲזָקִי"; הֵינּוּ שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ מִתְפָּאֵר, בְּזֶה שְׂאֵנִי יוֹדַע, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂאֵתָהּ אֵב הַרְחָמָן - זֶה הַהִתְחַזְקוֹת שְׁלִי, וְלָכֵן אֶת צְרִיכָה רַק לְשִׂמְחָה עַל גְּדֹל רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁמְרַחֵם עָלֵינוּ, וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת פָּרָק ה' הִלְכָה ג') כְּמָה דְאֵנָּא רַחֲמֵן בְּשָׁמַיִם, כְּךָ תְּהוּוֹן רַחֲמֵינִן בְּאַרְעָא; הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רַחֲמָן, כְּךָ אֲדָם צְרִיף לְהִתְנַהֵג עִם עֲצָמוֹ בְּרַחֲמָנוּת, וְכֵן אִמְרוּ (שְׁבַת קל"ג:) הַיְי"ה דוּמָה לוֹ, מֵה הוּא חֲנוּן וְרַחוּם - אִף אֵתָהּ הֵיךְ חֲנוּן וְרַחוּם; וְאִמְרוּ (שֵׁם קנ"א) כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת - מְרַחֲמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל שְׂאֵינוּ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת - אֵין מְרַחֲמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם; וְזֶה סִימָן שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל - שְׁקוּנָה לְעֲצָמוֹ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, וְהִרְגַע שְׂאֵדָם רַחֲמָן, עַל יְדֵי זֶה יִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדִבְקוֹת מֵהָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירוּשְׁלָמִי בְּכָא קָמָא פָּרָק ח' הִלְכָה ז') בְּזִמְן שְׂאֵתָהּ רַחֲמָן, הַמְקוּם יְרַחֵם עָלֶיךָ.

וְלָכֵן תִּרְאִי לַקְּנוֹת לְעֲצָמְךָ אֶת מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, וּבְזֶה מְדָה כְּנֻגָד

מדה הקדוש ברוך הוא ירחם עליך, וירחיב לך בגשמיות וברוחניות, ותהיי תמיד שמחה ועליזה, והשמחה זה האשר של האדם.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שנד.

**ראיתי שאינכם אומרים 'ברכי נפשי' בתפלת ראש חדש.
מדוע?**

שאלה:

מאת דוד: שלום וברכה אל כבוד קדשת רבנו שליט"א.
אני אברך המקשר אליכם שנים רבות ואף למדתי אצלכם בישיבה במשך כמה שנים. ברצוני לשאל לגבי אמירת 'ברכי נפשי' בתפלת ראש חדש: הסתכלתי עליכם הרבה פעמים בתפלות ראש חדש ולא ראיתי שאתם אומרים את המזמור הזה. האם צריכים לומר אותו?
תודה רבה למורנו ורבנו על כל הטוב הגשמי והרוחני שמשפיע עלינו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין אמירת המזמורים, יש בזה מנהגים שונים, וכל אחד שילך כפי מנהג אבותיו. בראש חדש אחר אמירת שיר של יום אומרים "ברכי נפשי", בחנכה אחר אמירת שיר של יום אומרים "מזמור שיר חנכת", אבל לא בכל מקום נוהגים ככה, ולכן כל אחד יחזיק במנהגים שלו, וזה לא העקר.

העקר שבכל העקרים - להיות שמח בתכלית השמחה שזכינו להבראת מזרע ישראל ולא עשנו גוי כגויי הארצות, ולשמח מאד מאד בנקדת יהדותנו, ולהתפלל את התפלות הקבועות ביום שהם שחרית, מנחה וערבית בשמחה עצומה מאד מאד, כמו שאמר האריז"ל שזה סכנה גדולה מאד להתפלל בעצבות ובמרירות, אלא התפלות צריכות להיות בשמחה עצומה, ואמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב תהלים ק) בשעה שאתה עומד ומתפלל יהא לבך שמח, שנאמר (תהלים ק) "עבדו את הוי"ה בשמחה".

ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין כ"ב.) המתפלל צריך שיראה עצמו כאלו שכינה כנגדו, שנאמר (תהלים ט"ז) "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד", כי באמת בעת שאדם מתפלל הוא נכלל באין סוף ברוך הוא, ונשמתו מתקשרת ומדבקת בו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ה) שצריכים לעשות מכל התפלה אחת, הינו בשעה שמתפלל, שייכון שהוא מתפלל אל האחדות הפשוט שהוא הקדוש ברוך הוא בעצמו, וישמח מאד מאד בשעה שאומר את המזמורים של התפלה שנתקנו על פי סודות גדולות ורזין עלאין, וכשאדם עומד להתפלל ומדבר דבורי התפלה, אזי הוא מלקט ציצין ופרחין ושושנים נאים, כאדם ההולך בשדה ומלקט שושנים ופרחין נאים אחת לאחת עד שעושה אגדה אחת, ואחר כך מלקט עוד אחת ואחת ועושה אגדה אחרת ומחברן יחד, וכן הולך ומלקט ומקבץ כמה וכמה אגדות יפים ונאים, כמו כן הוא הולך בתפלה מאות לאות עד שמתחברים כמה אותיות ונעשה מהם דבור, וכן עושה בתבות שלמות וכו' וכו', וכך הוא עובר את התפלה, ורק צריכים להטות אזן אל מה שהוא אומה, הינו לקשר את מחשבתו אל דבורו, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט"ו) השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך, ובזה הוא מדבק את עצמו בו יתברך, וממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא.

אשרי מי שזוכה לקשר את מח מחשבתו בעת שמתפלל, ומכון פרוש המלות שמוציא מפיו, ועל ידי זה הוא נדבק בו יתברך.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שנה.

אני יוצא עם בחורה שהתחילה לחזר בתשובה, ויש בינינו פער גדול ברוחניות. מה דעתכם בענין?

שאלה:

מאת בנימין: חדש טוב ומברך וחג שמח לכבוד הרב הקדוש שליט"א.

אני מתקרב לגיל עשרים ושמונה, ואני מאד רוצה למצא אשה ולבנות בית של תורה וקדושה. לאחרונה יצאתי לפגישות עם בחורה שהתחילה לחזר בתשובה בחדש אלו האחרון, ואני מתלבט מה לעשות, כי יש בינינו פער גדול יחסית ברוחניות. מה כבוד הרב מציע לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל בנימין נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד צריכים לדעת בשדוף - אם יש משיכה ביניהם, הרי זה משרש נשמתו, ולכן אתה צריך הדבר הראשון לראות אם יש ביניכם משיכה ושפה משתפת.

עם ישראל הם בני ובנות הקדוש ברוך הוא, ולכסוף כלם יחזרו בתשובה שלמה, ולכן אם היא בתהליך חזרה בתשובה, אסור לדחוק

עליה שיהא מְכַרְחַת לעשות את זה ואת זה וכו' וכו', אלא לאט לאט שתתחזק ביהדות, אשר היהדות היא (משלי ג' י"ז) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום", והעקר שיהיה אהבה והבנה הדדית, אז יכולים לנצח, ועקר הנצחון הוא להשאיר בקיום מצוות מעשיות שהם רצונו יתברך. יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשר לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חגכה שמח...

ג' שנו.

אני עוסק בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, אך כמה מאנשי שלומנו מחלישים את דעתי

שאלה:

מאת אליהו: שלום לכבוד הרב הצדיק מאור עינינו מוהרא"ש שליט"א.

בזכיות חנם אני זוכה כבר כמה שנים לעסק בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, וזכיתי להדפיס כבר כמה וכמה ספרים ולהפיצם על פני תבל ועל אף שנפילתי בחובות גדולים בשביל זה, אני שמח מאד בזכות שיש לי - שהיא הזכות הכי גדולה!

אך לצערי הרב, יש כמה מאנשי שלומנו שמחלישים את דעתי בכל פעם ואומרים לי להפסיק. ולמרות שאני יודע שאסור להתבלבל מאנשים כלל, אבל כשמדבר באנשים מתוך המחנה, זה גורם לי בלבולים. איך אצפה להיות חזק בדעתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר לתלמידיו (חיי מוה"ר"ן סימן רצ"א): אני מאד מאד מתגעגע אחר הדרכים שהייתם נוסעים אלי, כי בכל פסיעה ופסיעה שאתם נוסעים אלי נברא מזה מלאך, ובערב ראש השנה האחרון אמר: אני מאחל לעצמי שאזכה לראות את האור והבהירות מהדרכים שאתם נוסעים עליו אלי; וזה אמר רק כשבאים אלי, מכל שכן וכל שכן כשאדם זוכה לשמש את הצדיק, והוא מפיץ את אורו בכל העולם בל, תתאר לעצמך, איך שמכל פסיעה ופסיעה נברא מלאך, ומכל יגיעה וטרח שמתנגעים וטורחים בשבילו נבראים עוד מלאכים שהם שומרים עליו, אזי אני שואל אותך אתה צריך להחלש מאנשים שמונעים אותך מזה?

אני זוכר כשאני התחלתי להדפיס את ספרי רבנו ז"ל בשנת תשכ"ד ותשכ"ה, שאז הדפסתי את כל ספרי רבנו ז"ל - לקוטי מוה"ר"ן, ספורי מעשיות, ספר המדות, חיי מוה"ר"ן, שיחות הר"ן, משיבת נפש, השתפכות הנפש וכו' וכו' לאלפים ולרבבות, ונשקעתי בחובות עצומים, כי סך הכל הייתי אכרך צעיר רק שנתים-שלוש אחר החתונה, וזרקתי את עצמי בחובות, אבל התעקשתי בכל מיני עקשנות להדפיס את ספרי רבנו ז"ל ולהפיצם בפרוטות ממש, והלך לי בחיים שלא יהיה בית אחד שלא ימצא שמה ספרי רבנו ז"ל על אף גדל המחלקת שהיתה עלי מאנשי שלומנו דיקא, ובודאי היתה לי חלישות הדעת גדולה מזה, אבל התחזקתי עם כל הפחות, ולא התפעלתי משום בריה שבעולם, וקראו אותי לדיני תורה וכו', היתכן שאני מוכר כל כך בזול את הספרים, ספרי רבנו ז"ל? ומה לא עברתי וכו' וכו', ואני יודע היטב היטב את הצער והעגמת נפש שיש לך וכו', עם כל זאת הייתי כל כך חזק ששום דבר בעולם לא יכל לשבר

אותי, ואף שההתנגדות היתה כל כך חזקה שאי אפשר להסביר את זה בשכל אנושי, והבנתי שהכל קנאה ושנאת חנם, אף על פי כן מסרתי את נפשי ואת שמי ואת כל כלי עבור הפצת מעינות החכמה חוצה וכו'.

ועכשו אני שואל אותך - מה אתך? איך אתה נשבר אחר שזכית כבר להדפיס כל כך הרבה ספרים יפים, וזכית את הרבים שאין מלים להסביר לך גדלת דבר זה, כי הרי אתה מוציא נפשות משאול תחתית ומתחתיו, וכתוב בזהר (תרומה קכ"ח:) תא חזי, כל מאן דאחיד בידיא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריה הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב) "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קי"ב) "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד זרח בחשך אור לישרים וגו'. [בא וראה, כל מי שאוחז בידיו של החיבים, ומשתדל שיעזבו את דרכיהם הרעות וכו', עולה במעלת הקדשה במקום שאף אחד לא יכול לעלות שמה וכו', והוא גורם להכניע את הסטרא אחרא, והוא גורם שיתיקר שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וגורם שבזכותו כל העולמות יש להם קיום, וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה לכל טוב אמתי ונצחי בזה העולם ובעולם הבא, וכל הבעלי דינים לא יכולים לדון אותו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ונכנס בשלש עשרה שערים של רחמים למעלה בשמים, ואין מי שימחה בו.]

וזה נאמר ביותר על הפצת מעינות החכמה חוצה, כי ספרי רבנו ז"ל נכתבו ברוח הקדש כל כך גדולה, עד שכל בר ישראל יהיה באיזה מצב שרק לא יהיה וכו' וכו', ולא תהיה איזו עברה שלא עבר

רחמנא לישזכן וכו' וכו', הוא ימצא את עצמו בתוך הספרים, כי ספרי רבנו ז"ל זה חבל הצלה, צנור חמצן וכו' וכו' שמציל את כלל נשמות ישראל מיאוש ודכאון וכו' וכו', והמפרסמות אין צריכים לראיה שבלי סוף אנשים שרצו להתאבד מצאו חיות והתחזקות דיקא מספרי רבנו ז"ל.

עכשו אשאל אותך - האם אתה צריך להתפעל מאיזה כלבים שנובחים עליך? מאיזה נואפים שרוצים להחליש את דעתך? תקים מה שאמר הקדוש ברוך הוא לגדעון (שופטים ו' י"ד) "לך בכחך זה והושעת את ישראל", אל תהיה בטלן, תעשה כמו שאני עשיתי, ככל שהייתה עלי יותר מחלקת וכו' וקנאה ושנאה וכו', הדפסתי יותר ויותר ספרים, והפצתי את זה יותר בזול, ולא הסתכלתי על שום בריה שבעולם, ואף שקמו עלי מי שקמו, וגרמו לי נזקים גדולים מאד, שנפלתי יותר ויותר בחובות, עם כל זאת הטבע שלי מאז קטנותי שיש בי מדת עקשנות ואם אני מתחיל משהו אני מרחק לגמר את זה, וכך למדנו אצל רבנו ז"ל שאמר (תני מוהר"ן סימן רי"ח) "בעזרת השם איך האב אויס גיפירט אין איך וועל אויס פירן", "נצחתי ואנצח", "גמרתי ואגמר", ולכן חזק ואמץ מאד ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך בשום פנים ואופן, אין גאט ברוך הוא וועט דיר אויס פירען.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בערך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שנו.

**כָּבֵר חֲדָשׁ אֲנִי וּבְעָלֵי פְרוּדִים, וּמִשְׁפַּחְתּוֹ מִשְׁכַּנְעַת אוֹתוֹ
לְהַתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנִּי. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?**

שאלה:

מאת אורטל: שלום לצדיק.

אני ובעלי נשואים כשמונה חודשים, ובמשך נשואינו היו המון מריבות. לצערי, לא כבדתי את בעלי בכלל, ובדייק כשקבלתי על עצמי להשתנות והתחלתי להשתדל להיות יותר טובה כלפיו, הוא החל להתנהג כלפי בצורה שנהגתי בו בעבר. כבר חדש ימים אנחנו פרודים והוא מבלבל, כי משפחתו משכנעת אותו להתגרש ממני. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל אורטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שהחיים בכלל לא קלים, אלא יש בהם נסיונות קשים ומרים, כי יש נשים מאד מאד קשות שיש להן טבע רע של שתלטנות וכו', להשתלט על הבעל, וכנראה את אשה כזו וכו'. וכן להפך יש גברים מאד מאד קשים שיש להם טבע של שתלטנים וכו', להשתלט על האשה וכו', ולכן כל זוג צריך לדעת בשעה שמתחתנים שאם לא ילמדו לותר אחד לשני, אזי יהיו להם חיים מרים מאד מאד, כי תמיד יהיו ביניהם וכו' ואי הבנות, עד שמזה באות מריבות קשות עד גרושין חס ושלום, אבל אם לומדים את עצמם שניהם, הן הבעל והן האשה, שמכרחים לותר אחד לשני, ולהוריד את הראש וכו', ולא על כל דבר צריכים להגיב וכו', בזה תלוי סוד האהבה וההבנה ההדדית שזה מביא את ההצלחה בבית. ואם הזוג מבינים

את זה, אזי יהיו להם חיי נשואין הכי מאשרים, אבל אם לא ירצו לקבל את זה, אלא כל אחד ירצה להשתלט על הזולת, שיהיו שניהם בטוחים שיהיה ביניהם תמיד מריבות, והבית יתהפך לגיהנם רחמנא ליצולן, ולכן על כל זוג לפקח את העינים ולדעת שיכולים למנע את עצמם מכל זה, אם רק מותרים אחד לשני וכו', וזה המפתח של ההצלחה בין זוג שמתחתן.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתבקשי סליחה מבעלה, ובשום פנים ואופן אל תתגרשו, ואל תערכו את ההורים בחיי נשואיכם, כי זוג שמתחתנים אסור להם לערב את ההורים בשום פנים ואופן, שהם רק יסיתו להתגרש.

ולכן אני מאד מאד מבקש אתכם, הן אותך והן את בעלה - תשלימו ביניכם ותעשו התחלה חדשה, ולא ללכת באלמות אחד כלפי השני, אלא להיות ותרנים, שזה יסוד היסודות בחיי הנשואין, כי איש ואשה צריכים להיות תמיד ותרנים אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא, חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שפתיב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וביחד הם שלם. מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת - זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם, ששים על ארבעים, ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס".

ולכן אם רוצים שלום בית אמתי, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

אני מאד מבקש את שניכם - תשמרו על השלום בית שלכם, שזה יסוד היסודות, כי בבית שיש שמה שלום בית שם השכינה שורה, ובמקום שהשכינה שורה שם הברכה מצויה, ולכן אתם מכרחים לעשות כל מיני פעולות שבעולם שיהיה ביניכם שלום ואהבה וזה יביא עליכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, ותשתדלו שאף פעם לא יהיו ביניכם וכוזחים ואי הבנות, כי כף אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן ס"ו) במקום מריבה - שם השטן, ולכן צריכים מאד מאד לשמר על השלום בית, כדי שהברכה תהיה מצויה בתוך ביתכם.

ועל כן תבקשי סליחה ותתפייסי עם בעלך ותחזורו לגור ביחד בשלום ובאהבה ובהבנה הדדית והשכינה תשרה ביניכם.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' שנח.

ראיתי בחור שמוצא חן בעיני, אף הוא לא מוכן להפגש אתי. מה דעתכם בענין?

שאלה:

מאת נופר אדל: לכבוד קדשת הצדיק שליט"א. אני מסרחת להתיעץ עם הצדיק: ברוך השם אני חוזרת בתשובה, וכעת אני חרדית. אני לומדת את השנה האחרונה באוניברסיטה, ולפני שנה בערך, ראיתי בחור דתי לאומי

באוניברסיטה למספר רגעים והרגשתי בתוך תוכי שהוא זוגי האמתי.

בדרך לא דרך הגעתי אליו, אף הבחור לא מענין להפגש בטענה שזה לא נראה לו מתאים מבחינה חיצונית. אני מרגישה, על אף ההבדל הרב שיש בינינו מבחינה השקפתית, שאתו אני צריכה להקים בית בישראל, אף אני אובדת עצות. מה הצדיק חושב בענין?

אשמח אם הצדיק יכול לברך אותי שאזכה סוף סוף להקים בית נאמן בישראל כרצון השם יתברך עם זוגי האמתי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום רב אל נופר אדל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה ללמד את הכלל הזה שאני תמיד אומר: "מי שלא צריך אותי, אני לא צריך אותו אלא פעמים ככה". אם הבחור לא רוצה אותך, אני חושב שצריך להיות לך קצת גאוה עצמית לברח ממנו מה שיותר מהר, ובפרט שהוא אומר שזה לא נראה לו מתאים מבחינה חיצונית וכו', אני חושב שזה העלבון הכי גדול שרק יכול להיות וכו', ואת עדין רוצה אותו? איפה השכל שלך? תברחי ממנו כמו שבורחים מאש שורפת.

אל תכנסי בלחץ, הקדוש ברוך הוא יזמין לך את בן זוגך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, הרי שלך לפניך, שגם לך יש בן זוג, אבל זה לוקח קצת זמן עד שמוצאים אותו, ולכן את צריכה להתפלל הרבה להקדוש ברוך הוא שתזכי למצא את בן זוגך משרש נשמתך, ותבנו בית נאמן בישראל, ותהיו הכי מאשרים בעולם, ותהיו

אוהבים אחד את השני, ומחמיאים אחד להשני. ומי יתן שתאמרי את התפלה הזו בכל יום:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, פי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונה ולגרם לה נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע את תפלתך ויזמין לה את בן זוגך בקרוב.

המאחל לה חנכה שמח...

ג' שנט.

בנינו עקשן גדול, וכל הענשים שאנו נותנים לו - לא עוזרים. איפה אנחנו טועים?

שאלה:

מאת חיים יהודה: שלום וברכה. אני מתפלל לרפואתכם בכל הדימונות, ותודה על הזכות הנפלאה להתיעץ ולקבל כאלו תשובות נפלאות.

ברצוני להתיעץ עם האדמו"ר בשאלה שמציקה לי ולאשתי מאד: יש לנו בן בגיל שש, וברוך השם הוא חמוד, אך יש בו עקשנות נוראה והוא מתעקש על כל דבר והיות שקראתי במכתבים שאתם כותבים שאסור להרביץ לילדים, אני לא מרביץ לו על דברים שהוא עושה נגד רצוני, אבל אני מעניש אותו - לדגמא, כשכלם מקבלים דבר טוב - הוא לא מקבל, או שהוא הולך לתלמוד תורה בלי לקבל ממתיק.

האמת היא, שהייתי בטוח שזה ישנה אותו, כי בזמן הענישה הוא צועק ומשתולל ומבקש לקבל את הממתק, אבל כשהוא חוזר מהתלמוד תורה הוא שוב לעקשנותו - וכשאשתי מבקשת ממנו להתלבש או לאכל או לעשות דברים אחרים, הוא לא שומע בקולה למרות שהוא יודע שהוא יעניש.

האמת היא שכבר נמאס לי להעניש אותו, בפרט שאני רואה שזה כמעט ולא עוזר. אני זועק ומתחנן לישועה כי באו מימים עד נפש. איפה אני טועה?

ברצוני לציין, שכשאני הייתי ילד, צערתי הרבה את הורי היקרים, וגרמתי להם הרבה עגמת נפש, אבל היום הם מודים בפה מלא שאני גורם להם רק נחת גדולה, וכן בקשתי מהם הרבה פעמים סליחה והם מחלו לי בפה מלא. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל חיים יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי, וכל המבקש על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחלה.

צר לי לומר לך שבזה העולם מקבלים חזרה מדה כנגד מדה, כמו שכתוב (ויקרא א' ב') "אדם כי יקריב מקם קרבן" - מכ"ם זה ראשי

תבות מ'דה כ'נגד מ'דה, כי על כל צער ועגמת נפש וחלישות הדעת שגורמים להורים מקבלים את זה אחר כך חזרה מדה כנגד מדה מהילדים שלו, ומשלמים קרבן יקר, ולכן לדעתי עליך לבקש סליחה מההורים על שצערת אותם, וכן לבקש את הקדוש ברוך הוא שימחל לך, ותבדק את מזוזות ביתך אם הכל תקין, והקדוש ברוך הוא יעזר שיהפך את העקשנות שלו לדברים טובים, ולא יתקומם נגדכם.

אנשים סובלים סבל גדול זה בכה וזה בכה, ואף אחד לא שם לב שהוא משלם אחר כך מחיר כבד, כי אין העולם הפקה, ובפרט ילדים שצערנו את ההורים שלהם כשהם היו קטנים, מקבלים את זה חזרה מהילדים של עצמם, שממררים את חיייהם, וזה למוד עמק עמק מי ימצאנו, כי כשילדים הם צעירים הם לא יודעים שבזה שהם מצערים את ההורים שלהם הם יקבלו את זה חזרה ככל כפלים ואפלו יותר מהילדים שלהם וכו', ולכן צריכים מאד להקפיד על כבוד אב ואם, שזה יסוד היסודות ביהדות, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כולו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם, הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; רואים מזה שאם מכבדים אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן נ"ט) מסגל יותר לבנים להיות רחוק מהם. לבלי להיות דבוק בהם לשעשע בהם בכל פעם, רק לבלי להסתכל עליהם כלל; וצריכים להעלים עין מהם, כי בזה שמנשקים אותם יותר מדי ומשחקים עמם, מזה בעצמו הם מתפראים וכו', כי הם רואים את חלשת ההורים וכו', שבודאי ההורים אוהבים את הילדים, כי הם חמודים מאד, ואת כל זה הילדים לוקחים לנשק נגד

ההורים, כי הם יודעים ומרגישים שאם יקבלו ענש זה יכאב להורים, ולכן הם רוקדים על המצפון של ההורים.

ולכן העצה של רבנו ז"ל שהוא אומר מסגל יותר לבנים להיות רחוק מהם, זו עצה מאד מאד טובה, כי הרגע שמעלימים עין מהילדים וכו', אזי יתהפך המצפון על הילדים וכו', כי אם הם ירגישו שההורים לא אכפת להם מהם, זה יכניס להם מצפון וכו', והמשכיל בדברים אלו יבין איך שהולך החנוף עם הילדים וכו', בפרט בגיל קטן כזה, הבן שלכם מרגיש שאתה ואשתך אוהבים אותו מאד מאד והוא חמוד, אזי הוא מנצל את המצפון שיש לכם בשעה שאתם מענישים אותו, ולכן תעשו מהיום והלאה כאלו שאתם לא מסתכלים עליו וכו', כאלו שיעשה מה שהוא רוצה וכו', ואז דיקא הוא יתהפך לטובה וכו'. אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתבין דבר מתוך דבר, כי זה מאד מאד קשה להסביר וכו', ובפרט שכל ילד וילדה שונים אחד מהשני, כי אין שני טבעים דומים זה לזה וכו'.

ועל כלם צריכים הרבה סיעתא דשמיא, ולבקש ממנו יתברך ביום ובלילה על הצלחת הילדים, כי תפלת אבות על הבנים עולה על הכל, אשרי מי שמתפלל בכל יום על ילדיו שלא יחטאו ולא יצאו לתרבות רעה, כי כך ספרו לנו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פ'ק י"ח) מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכער. אמרו, לא יצאת אותה שנה ולא שנתה ולא שלשה, עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל, והעלה אתו כהן עמהם, לא נכנס אתו כהן לבית עולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהנה מבגיו ומבגני בגיו עד חמשים שנה, ואחר כך

נכנס אותו כהן לבית עולמו, ועליו הכתוב אומר (תהלים ל"ג) "בטח בה' וְעָשָׂה טוֹב" וגו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חנכה שמח...

ג' ש.ס.

יש לנו ילד חולה במחלה מולדת. למה מגיע לנו לסבל כל-כף? ומה התועלת בכל היסורים הללו?

שאלה:

מאת מאיר ודקלה: שלום לצדיק שליט"א.

אני ואשתי עוברים יסורים קשים ומרים שקשה להעלותם על הכתב, יש לנו ילד חולה במחלה מולדת, והמצב שובר אותנו לגמרי ומוציא אותנו מדעתנו.

למה מגיע לנו לסבל כל-כף? מה התועלת בכל היסורים הללו? ומתי יהיה הסוף?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מאיר ודקלה שיחיו נצח

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אסור לכם לפל בדעתכם כלל, אלא אתם צריכים להרגיל את עצמכם שניכם לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלכם ולבקש ממנו יתברך כל מה שאתם צריכים, והעקר שיתן לכם דעת

לדעת שהכל לטובה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, ותמיד נותן תודה להקדוש ברוך הוא על החסדים והרחמים גמורים שעושה אתו.

אתם צריכים לדעת שכך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.) כל שהקדוש ברוך הוא חפץ בו מדכאו ב'יסורין, ואם קבלם - יראה זרע יאריך ימים; צריכים לסבל ולשתק וכו', ולסבל ולשתק וכו', כמאמרם ז"ל (ברכות ס"ב.) קבלה דיסורא שתיקוּתא; עצה לקבל את היסורים - רק לשתק, ולא להתלונן חס ושלום על הקדוש ברוך הוא, כי מה אנחנו יודעים ומבינים וכו', למה באה עלינו צרה כזו, צריכים רק לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פי תצא) צריך האדם להתחזק טובה להקדוש ברוך הוא בזמן שה'יסורין באין עליו, למה? מפני שה'יסורין מושכין את האדם להקדוש ברוך הוא, כי כשאדם שבור לגמרי, אז הוא פונה רק אליו יתברך, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי) אשרי אדם שנגעו בו יסורין וכבש רחמיו ולא קרא תגר.

את היסורים האלו אי אפשר להסביר לשום בן אדם שלא עבר את זה וכו', עד כדי כך שאמר החזון איש זכותו יגן עלינו, מי שיש לו בביתו בן או בת עם מחלת נפש וכו', או תסמנת דאון וכו', ראוי לקום לפניו כמו שקמים לפני איש מבגר או לתלמיד חכם, כי הצער וה'יסורים והמרירות שעוברים ההורים עם ילדים פאלו, זה בלתי אפשרי להסביר בשכל אנושי, כי זה הצער הכי גדול שרק יכול להיות, שלא יכולים לרפאת וכו', ולכן אתה ואשתך מוכרחים להתחזק בהתחזקות עצומה, ואף שזה מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף יש הרבה דברים שאדם לא יודע על מה זה בא לו, וחכמינו הקדושים אמרו (מכילתא יתרו) היסורין מרצים יותר מן הקרבנות, שהקרבנות במקומו וה'יסורין בגוף; ואמרו (ספרי ואתחנן) יהא אדם שמח ב'יסורין יותר מן הטובה, שאלו אדם בטובה אין נמחל לו עוון שב'ידו, וב'יסורין נמחל לו.

בְּוֹדָאֵי מִי שֵׁשׁ לֹו חוֹלָה כְּזֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אֶת פְּנֵי הַגִּיּוֹנִם הוּא
כָּבַר לֹא יֵרָאֶה, כִּי יֵשׁ לֹו אֶת הַגִּיּוֹנִם בְּזֶה הָעוֹלָם רַחֲמֵנָא לִישׁוּבָן,
וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (יִלְקוּט אִיּוֹב רַמְזוֹ תתק"ח) אִיּוֹב, אֲלוּלָא לֹא קָרָא
תְּגַר כְּשֶׁבָאוּ עָלָיו יְסוּרִין, כְּשֶׁם שְׂאוֹמְרִים עֲכָשׁוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי
יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, כִּף הָיוּ אוֹמְרִים אֱלֹהֵי אִיּוֹב וְכוּ', אֲבָל אִיּוֹב לֹא
יָכַל לַעֲצֹר אֶת עֲצָמוֹ, וְהִצְרִיךְ מְרַב יְסוּרָיו לְדַבֵּר כְּלָפֵי מַעֲלָה וְכוּ', וְכוּ',
רוֹאִים מִזֶּה שְׁגָם עַל אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב עֲבָרוּ יְסוּרִים מְרִים וְקָשִׁים
מְאֹד, וְעַקֵּר מַעֲלָתָם שְׁלֹא קָרְאוּ תְּגַר כְּלָפֵי מַעֲלָה, אֲלֵא סָבְלוּ אֶת
יְסוּרֵיהֶם בְּדַמְמָה, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה צ"ד סִימָן
ה') אֵין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵיַחַד שְׁמוֹ עַל בְּרִיָּה כְּשֶׁהוּא חַי אֲלֵא עַל
בְּעָלֵי יְסוּרִין.

וְלִכֵּן אַתֶּם מְכַרְחִים שְׁנֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק אַחַד עִם הַשְּׁנַי, וְלִהְשֵׁתִדֵּל
לְהִקָּל מִכֶּם אֶת הַיְסוּרִים הַמְּרִים שְׂאַתֶּם עוֹבְרִים וְכוּ' וְכוּ', וְלֹא
לְהֵאָשִׁים אַחַד אֶת הַשְּׁנַי וְכוּ', אֲלֵא לְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה אַף שְׁזֵה
מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת, זָכְרוּ מְאֹד אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע
יְבוֹא הַטּוֹב, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת אֲצֻלְכֶם תְּמִיד.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי יֵאמֵר לְצַרְתְּכֶם דִּי וְיִתְחִילוּ
הַחַיִּים שְׁלָכֶם לְהִיּוֹת הַכִּי מְאֻשְׁרִים.

הַמְּאֵחַל לָכֶם חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ג' שסא.

**יֵשׁ לִי שְׁנֵי חֲבָרִים טוֹבִים שְׂתַמִּיד רְבִים בִּינֵיהֶם. הָאֵם.
כְּדָאֵי לִי לְהִתְעַרֵּב וּלְנִסּוֹת לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם?**

שְׂאַלָה:

סַמַּת יוֹחָאֵי: שְׁלוֹם לְרַב.

יש לי שני חברים טובים שתמיד רבים ביניהם. האם כדאי לי להתערב ולנסות לעשות שלום?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יוחאי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, אתה צריך לדעת את הכלל הגדול: כשאתה רואה שני אנשים רבים - אל תתערב, כי לבסוף הכל יפל עליך פשוטו כמשמעו, בלי שום רחמנות, וכבר אמר החכם מכל אדם (משלי כ"ו י"ז) "מחזיק באזני כלב עבר מתעבר על ריב לא לו", ופרש רש"י: "מחזיק באזני כלב" - העובר להתערב על ריב לא לו, הרי הוא כאוחז באזני כלב הגורם שישכנו על חנם; וחכמינו הקדושים מספרים (ברכות נ"ו) שרבה ישב בבית המדרש ולמד כל היום, והנה נכנסו שני עורים ורבו אחד עם השני, ובא רבא להפריד ביניהם, אז שני העורים התנפלו עליו והוא קבל את המכות, ולכן מה אתה צריך להכנס בדברים שלא שיכים אליך?

בודאי אם אפשר לעשות שלום, אין למעלה מזה, כדגמתו של אהרן הכהן שתמיד היה עוסק לעשות שלום בין איש לרעהו וכו', עם כל זאת רואים עכשו איך שהכל מתהפך על האיש שלום, ואף שפונתו לטובה לבסוף רודפים אותו וכו', ולכן מה אתה צריך להכנס בכל זה? ראה אתה להחזיק בתוך במדות טובות, ותתנהג בדרך ארץ גדולה, שאז תשא חן בעיני כל רואיך, וממילא תהיה דגמא חיה ותקדש שם שמים ברכים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שסב.

מֵאֵז שֶׁבָּנֵנוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה נִפְטָר אֲנַחְנוּ שְׁבוּרִים לְרִסְיִים. לָמָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת זֶה?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֱלִירֵן: לְכַבֹּד מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. בְּעוֹנוֹתֵינוּ הֶרְבִּים בָּנֵנוּ הֵיכָר וְהַחֲמוּד נִפְטָר בְּגִיל שְׁנֵתִים מִהַפְחָלָה הַמְּמַאֲרֵת, וְאֵת גְּדֹל הַצֶּעַר וְעִגְמַת הַנִּפְשׁ שֶׁהִיְתָה לָנוּ בְּמִשְׁךְ הַשְּׁנֵתִים הַלְלוּ בְּהֵן בְּלִינוּ בְּבִתֵּי חוֹלִים וּבְטַפּוּלִים - אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר בְּמֵלִים. מֵאֵז שֶׁבָּנֵנוּ זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה נִפְטָר אֲנַחְנוּ שְׁבוּרִים לְרִסְיִים. לָמָּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת זֶה? וְכֵּן הוּא רוֹצֵה מֵאֵתָנוּ? אָנָּה, עֲנֵה לָנוּ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וִיחִי, ה' טַבֵּת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֱלִירֵן נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵתָה צְרִיף לְדַעַת שְׁיֵשׁ הַמוֹן דְּבָרִים שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא מְבִינִים, וְהַכֹּל הוּא מְסוּד הַגִּלְגּוּל וְכוּ', שְׁיֵשׁ נִשְׁמָה שִׁיּוּרְדֵת לְזֶה הָעוֹלָם לְזִמְן קֶצֶר מְאֹד כְּדֵי לְתַקֵּן מֵה שְׁיֵשׁ לָהּ לְתַקֵּן, וְאַחַר כֵּן הִיא חוֹזֶרֶת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן לֹא כְּדֵי לְהַתְּבַלְּבֵל אֲלָא לְדַעַת (תְּהִלִּים קמ"ה) "צְדִיק הוֹי"ה בְּכָל דְרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו", וְכֵן (דְּבָרִים ל"ב) "הַצּוֹר תְּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָּל דְרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא", וְכַתִּיב (דְּבָרִים י"ח י"ג) "תְּמִים תִּהְיֶה עִם הוֹי"ה אֱלֹקֶיךָ", וּפִרְשׁ רַש"י: הַתְּהַלֵּף עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת וְתִצְפֶּה לוֹ וְלֹא תַחְקֵר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֲלָא כָּל מֵה שִׁיּוּבֹא עֲלֶיךָ קַבֵּל בְּתַמִּימוֹת וְאֵז תִּהְיֶה עִמּוֹ וְלַחֲלָקוֹ, עֵינֵי שָׁם.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּנַחֵם אֶת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם, הוּא יִנַּחֵם אֶתְכֶם

בתוך שאר אבלי ציון, ונשמע ונתבשר אצלכם בשורות משמחות
תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שסג.

**בנינו כבר בן חמש, אך עדין איננו מדבר. מה אנו
יכולים לעשות?**

שאלה:

מאת רועי: שלום לרב.

יש לנו ילד בגיל חמש, אך לצערנו הרב הוא עדין איננו
מדבר, ולמרות שכל הבדיקות הרפואיות שערכנו לו יצאו
תקינות, הוא מביע את עצמו רק באמצעות בכיות וצעקות.
הפסיכולוגים שבדקו אותו רוצים שנקח אותו לאבחון של
פגור, ואנו לא יודעים האם לעשות את זה או לא.

לפני כחודשים החלטנו להחליף לו את השם מ'יגיר' ל'ויבי'
בתקווה שזה יפתר את הבעיה - אך זה לא עזר. לאחרונה, אני
ואשתי קבלנו על עצמנו קבלות רבות והתחזקנו במצוות, ואנו
מוכנים לעשות הכל כדי שיגיב יתרפא ויתחיל לדבר בבקשה
הרב, תעזר לנו, אנו בצער רב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רועי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון עליכם לדעת ששני השמות - הם בכלל לא
שמות, ומסבך הילד אין לו שם, ולכן תתנו לו שם תנ"כי, ושנוי שם

מועיל מאד מאד, כי אם נותנים שם על שם צדיק, אזי מקבלים את המזל של הצדיק, כי כפי השם - כך נמשכים נשמות ומזל הילדים, לכן מה טוב ומה נעים לתת שם אחר צדיק או אחר אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים והנביאות וכו', שם תנ"כי, כמובא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זכותו יגן עלינו (נעם אלימלך - במדבר) שהשם יתברך ברוך הוא גזר בבריאת העולם שיהא כך וכך שמות ראובן וכך וכך שמות שמעון, ועתה, כשנתגלגל איזה אדם בעולם ונותנין לו שם בשם צדיק אחד שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון.

בזה שקבלת אתה ואשתך קבלות חזקות לקים את מצוותיו יתברך, זה בודאי יעזר לכם, העקר להחליף את כל המזוזות בבית, וכן שתבדק את התפלין שלך, ותזהר להניח בכל יום תפלין כשרות, ותשמר שבת כהלכתה, ותקפידו מאד לאכול רק מאכלים כשרים, והאשה שתלך עם כסוי ראש, ועל כלם תרגילו את עצמכם להתפלל אל הקדוש ברוך הוא ולבקש ממנו יתברך בפרטי פרטיות מה שאתם רוצים, ובפרטיות על רפואת הבן, ואזי תראו נסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש ברוך הוא, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, כי אצלו יתברך מאד מאד יקרה תפלה, ואמרו חכמינו הקדושים (יומא כ"ט.) למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת? לומר לה, מה אילה זו כל זמן שמגדלת - קרניה מפצילות, אף צדיקים כל זמן שמרבין בתפלה - תפלתן נשמעת; רק אל תתיאשו להתפלל בכל יום על רפואת הבן, ותראו נסים שיעשה עמכם הקדוש ברוך הוא.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שסד.

אָנוּ גָרִים בְּקָרוֹאן רְעוּעַ וְאֵינְנוּ עוֹבְרִים לְמָקוֹם אַחֵר כִּי יֵשׁ בֵּינֵנוּ חִלּוּקֵי דַעוֹת. אָנָּא עֲזֹר לָנוּ.

שאלה:

מאת שפּרה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.

רצינו לקבל דעת תורה לגבי מעבר דירה: ברוך השם יש לנו ילד אחד בן שנה וחמשה חדשים. אנחנו גרים כרגע בישוב דתי לאומי, והגענו לכאן כי בעלי חזר בתשובה דרך ישיבה שנמצאת בישוב. אנחנו גרים בקרוואן שמיעד להריסה, קרוואן שנמצא בשימוש רצוף במשך כשלושים שנה מאז הקמת הישוב, ומצבו רעוע ביותר. מאד קשה לי לגור בקרוואן הזה מפני שהכל בו מתפרק, אך לבעלי פחות מפריע המראה העזוב של הקרוואן ושל השכונה.

באפן כללי, האפי הדתי בישוב לא מתאים לנו, ולי אישית קשה לשמור על כללי הצניעות בלבוש בזמן שהנשים האחרות נוהגות להתלבש בצורה פחות שמרנית. בעוד חדש בעלי מסיים את השרות הסדיה, והוא רוצה להתחיל ללמוד לרבנות עם דיין שגר פה בישוב.

בחסדי השם עצומים, הקדוש-ברוך-הוא סדר לנו סכום כסף שמאפשר לנו לקנות דירה בלי משכנתא, ומאחר שסבא שלי גר לבד בנתניה, מיד עלה לי הרעיון לעבר לגור לידו, וכך יתאפשר לו להגיע אלינו יותר לארוחות שבת ולהיות פחות בודד.

הבעיה היא, שלמעט 'קרית צאנז' אין בנתניה שכונות חרדיות 'למהדרין'. נכון שיש שכונות בעלות צביון חרדי-דתי שנתן למצא בהן תלמוד-תורה וישיבות, אך יש ערבוב בין חרדים לחלונים שגרים בשכונות באותם בנינים. לי באפן אישי זה לא כל כך מפריע כל עוד החנוף של הילדים יהיה

חרדי ולבעלי יהיה כולל טוב, אף בעלי מסרב לכך בכל תקופה
 ודורש שנגור במקום שבו כלם דתיים ושומרי מצוות, ואומר
 שאם לא נמצא מקום כזה - נמשיך לגור בקרוואן בישוב שבו
 אנחנו גרים. הוא גם מפתח שהוא לא ימצא מקום שיכול
 ללמד בו כראוי ורב ללמד ממנו.

אנחנו לא יודעים כיצד לפתור את הבעיה, ומתפללים על כך
 רבות. אנו מקווים כי לרב תהיה תשובה ופשוטה להציע לנו.
 בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל שפּרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי כדאי לכם לעבור דירה לאזור חרדי יותר, והעקר לזכור
 מה שגילה לנו הרמב"ם (פרק ו' מהלכות דעות הלכה א') דרך ברייתו של אדם
 להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונוהג כמנהג אנשי
 מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים
 תמיד כדי שילמד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך
 כדי שלא ילמד ממעשיהם, הוא ששלמה אמר (משלי י"ג כ') "הולך את
 חכמים יחכם ורעה כסילים ירוע", ואומר (תהלים א') "אשרי האיש
 אשר לא הליך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים
 לא ישב"; וללמד דינות יכולים ללמד בכל מקום, למה אתם צריכים
 לסבל כל כך לגור בקרוון סרוח וכו' וכו', בשעה שיש לכם את הכסף
 לקנות דירה, ועוד תהיו באזור חרדי, ושם בודאי תמצאו כולל
 שבעלך יוכל ללמד דינות?

החיים כל כך קצרים, ולמה צריכים להכנס לכתחלה במקום
 שסובלים? באנו לזה העולם רק להתענג בזיו שכינת עזו יתברך,
 ולהקל את החיים מעצמו וכו', ולא להכביד את החיים על עצמו וכו',

כי הרי ממילא כל אחד ואחד סובל מה שסובל כפי בחינתו, ולמה הוא צריך להוסיף במו ידיו את הסבל הזה בחנם?

הקדוש ברוך הוא יצליח את דרככם, רק תשתדלו מאד להיות בשמחה עצומה שזה יוציא אתכם מקטנות המחיצה, ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שסה.

מאז שחזרתי מאומן, נפלתי ונכשלתי בעברות חמורות. איך יוצאים מהמצב הזה?

שאלה:

מאת אבי: לרב שלום.

הייתי בראש השנה באומן, ומאז שחזרתי נפלתי יותר ויותר, ונכשלתי בעברות חמורות שלא חלמתי עליהן. מה שהכי כואב לי, שאני הוא זה שתמיד מעורר את אשתי לצניעות, ולבסוף אני הוא זה שנפלתי ונכשלתי ואף הכשלתי אותה. אני מרגיש שאין לי תקנה וכאלו לעולם לא אוכל להפסיק לחטא. כבוד הרב, אנא עזר לי, איך יוצאים מהמצב הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שעל דבר שבקדשה אף פעם אסור להתחרט, ובפרט דבר גדול כזה להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה באומן,

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות הזו, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן, בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות; ובודאי גם אתה נכלל בשיחה הזו, ולכן אסור לך להתאיאש אפלו שנקשלת כבר באסור חמור מאד מאד כזה, עם כל זאת, אתה צריך להחזיק מעמד ולא להשבר בשום פנים ואופן, כי בודאי יש לך תקון בכח של רבנו ז"ל.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל - תאמין שיכולים לתקן, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! אסור להתאיאש בשום פנים ואופן, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, ולכן תראה לעשות התחלה חדשה ותחזור בתשובה שלמה בכל יום ויום, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות י"ב): העובר עברה ומתבייש בה - מוחלין לו על כל עוונותיו.

ובמה שאתה כותב שנדמה לך שאין לך תקנה ואתה לא יכול לצאת מההרגל הרע הזה וכו', דע לך שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"י) לאחד ששאל אותו כיצד הוא הבחירה, השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה - עושה, ואם אינו רוצה - אינו עושה וכו'. [ונכתב מוהר"ן ז"ל: ודבר זה הוא נצרך מאד לדעת, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על פן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה].

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) ודע, שעקר התשובה

השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה - זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה; ולכן במקום שתהיה קנאי כל כך על אשתיך על לא דבר וכו', תתחיל לשמר על עצמך יותר ויותר.

כדי לתקן את מה שקלקלת וכו', תעשה לעצמך קביעות חזקה לבוא לבית הכנסת להתפלל את התפלות הקבועות, ואף שזה בא לך מאד מאד קשה, עם כל זאת ראה למסור את נפשך להתפלל את השלש תפלות שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.) מאי דכתיב (תהלים ס"ט) "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון"? אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין; ולכן תעשה לעצמך הרגל לבוא לבית הכנסת, ואז טוב לך כל הימים, כי מי שמקפיד להתפלל את השלש תפלות הקבועות במנין דיקא, ועונה אמן? יהא שמה רבא, קדשה וברכו, לא זז משם עד שהקדוש ברוך הוא מכפר לו על כל עוונותיו, כמאמרם ז"ל (ילקוט בלק רמז תשע"א) מה נחלים הללו בני אדם יורדין לתוכן כשהן טמאין וטובלין ועולין טהורין, כך בתי כנסיות ובתי מדרשות - בני אדם נכנסין לתוכן כשהם מלאים עוונות, ויוצאים מלאים מצוות.

ועל כלם צא מהעצבות ומהמרירות ומהדפאון שהסמ"ך-מ"ם מפיל אותך בזה וכו', וכבר אמר מוהר"נ ז"ל שאין הכוונה של הסמ"ך-מ"ם להכשיל את האדם בעברות חמורות, כמו שמכונן להפיל אותו בעצבות ובמרירות ודפאון ויאוש גמור וכו' וכו', ולכן מי שיודע שחטא וקלקל במעשיו, עליו למסור את נפשו רק להיות בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת, ואם יש לאדם דעת יש לו הכל, כמאמרם ז"ל (גדרים מ"א.) דעת קניית - מה חסרת?; דעת חסרת - מה קניית?; אם יש לאדם דעת - יש לו הכל, ואם אין לו - דעת אין לו כלום.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שו.

**גלו אצלי את המחלה הממארת, והרופא אומר שעלי
לבצע נתוח מידי. האם לעשות זאת?**

שאלה:

מאת מנשה: לכבוד הצדיק שליט"א.

לצערי הרב, בימים האחרונים קבלתי בשורה לא טובה - הרופא הודיע לי שהבדיקות שלי מראות שיש לי את המחלה הממארת במקום צנוע. כששמעתי את זה הזדעזעתי עד עמקי נשמתו והרגשתי שההקרקע נשמטת מתחת רגלי, ומאז אני שרוי בפחדים גדולים.

הרופא אומר שעלי לעשות נתוח תכף ומיד, כי אם לא אעשה זאת, המחלה עלולה להתפשט חלילה לאזורים אחרים. האם לעשות את הנתוח?

אנא, כבוד הצדיק, תרחם עלי ותתפלל עבורי לרפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מנשה נרוי אייר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד כשבאים אל רופא, יהיה איזה רופא שיהיה, אם הוא מחליט שצריכים לעשות נתוח צריכים לשמע עוד חנות דעת של עוד

שני רופאים ממחים, ואם בלם אומרים שכן - אזי צריכים לעשות את זה ולא לפחד, כי גדול אדונינו ורב להושיע. ויש דבור מרבנו ז"ל, שאמר: הקדוש ברוך הוא כל כך גדול שיכול לרפאת גם על ידי רופאים וכו', זאת אומרת שהם יכולים להיות שליחים טובים, העקר שלא יאשו אותה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט) על הפסוק (שמות כ"א י"ט) "ורפא ירפא" - מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאת, ואמרו צדיקים שנתנה רשות לרופא לרפאת, אבל לא ליאש.

קדם שהולכים אל רופא צריכים ללמד את המאמר בלקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ג', ולומר את התפלה בלקוטי תפלות חלק ב' תפלה ג', ואחר כך לתת על פדיון, והקדוש ברוך הוא ימתיק מפה כל הדינים על ידי פלא עליון, ותהיה בריא ושלם וכל הגזרות הרעות יתבטלו לגמרי, וימשכו עליה רחמים וחסדים גמורים.

ויען שאני לא יודע אם יש לה את הלקוטי מוהר"ן ואת הלקוטי תפלות, אזי אמרתי להעתיק לה הן את התורה והן את התפלה, שלפני שאתה הולך אל הרופאים, תלמד את המאמר הזה ותאמר את התפלה מלקוטי תפלות, ותראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ג'

כשחלה רבי אליעזר הגדול, אמר לרבי עקיבא: חימה עזה בעולם (סנהדרין ק"א). כי לא היה אז מי שיוכל להמתיק הדין, כי היה צריך לפדיון להמתיק הדין ולא נמצא. כי באמת אחר ההמתקה והפדיון, אז דיקא טוב לרפאות החולה על ידי רפואות, כי אזי דיקא אחר הפדיון וההמתקה יש רשות לרופא לרפאות:

כי הנה באמת, איך יכול הרופא לחגור מתניו לרפאות החולה על ידי רפואות וסמים, הלא אינו יודע הסם, הצריך לרפואות אותו החולה, כי יש סמים הרבה שהם מסגלים לרפואות החולאת, אך בודאי החולה אינו יכול להתרפא כי אם על ידי סם פלוני המיוחד לרפואתו, כפי שנגזר למעלה, כמו

שְׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (עבודת זרה ג"ה), 'שְׁגוּזְרִין לְמַעְלָה שְׂתִירְפָא עַל יְדֵי סַם פְּלוּנִי וְעַל יְדֵי אִישׁ פְּלוּנִי בְיוֹם פְּלוּנִי'. וְאִם כֵּן אֵיךְ יִכּוֹל הָרוּפָא לְהִכְנִיס עֲצָמוֹ לְרִפְאוּת, הֲלֹא אֵינוֹ יוֹדֵעַ הַסַּם שְׁנִגְזַר לְמַעְלָה. אֲבָל אַחַר הַהִמְתְּקָה וְהַפְּדִיּוֹן אִזּוֹ יִכּוֹל לְרִפְאוּת:

כִּי מַה שְׁצָרִיךְ שְׂתִירְפָא דִּיקָא עַל יְדֵי סַם פְּלוּנִי וְאִישׁ פְּלוּנִי הוּא מַחֲמַת מִדַּת הַדִּין, שְׂכַפֵּי מִדַּת הַדִּין נִגְזַר, שְׂיִמְשֵׁךְ הַחֹלְאָת עַד אוֹתוֹ הַזְּמַן וְיוֹם פְּלוּנִי, וְעַל כֵּן נִגְזַר שְׁלֹא יוּכַל לְהַתְּרִפְאוּת כִּי אִם עַל יְדֵי סְבוּת אֱלוֹ, דְּהֵינּוּ סַם פְּלוּנִי וְאִישׁ פְּלוּנִי, כְּדֵי שְׂיִמְשֵׁךְ הַחֹלְאָת עַד יוֹם פְּלוּנִי, כִּי כַּפֵּי הַזְּמַן שְׁצָרִיךְ שְׂיִמְשֵׁךְ הַחֹלְאָת, כִּךְ גּוֹזְרִין הַסְּבוּת לְרְפוּאוֹתוֹ, כְּדֵי שְׁלֹא יוּכַל לְהַתְּרִפְאוּת עַד שְׂיִזְדַּמְנוּ יַחַד סְבוּת אֱלוֹ: סַם פְּלוּנִי וְאִישׁ פְּלוּנִי, בְּאִפְסָן שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ רְפוּאוֹה כִּי אִם בְּיוֹם פְּלוּנִי; אֲבָל כְּשֶׁעוֹשִׁין פְּדִיּוֹן וּמַמְתִּיקִין הַדִּין, וְאִזִּי נִתְבַּטַּל הַגְּזֵרָה, אִזִּי קֹדֶם שְׁגוּזְרִין דִּין אַחֵר, כִּי כְּשֶׁנִּמְתַּק דִּין זֶה אִזִּי גּוֹזְרִין דִּין אַחֵר, וּבֵינֵן כִּךְ וּבֵינֵן כִּךְ, דְּהֵינּוּ אַחֵר הַמְּתַקֵּת הַדִּין הָרִאשׁוֹן קֹדֶם שְׁגוּזְרִין דִּין אַחֵר, אִזִּי יִכּוֹל הָרוּפָא לְרִפְאוּת הַחֹלְאָה עַל יְדֵי סַמִּים, כִּי אִזִּי אֵין דִּין, וְאִזִּי יוּכַל לְהַתְּרִפְאוּת עַל יְדֵי אִיזָה סַם שְׂיִהְיֶה, כִּי אֵין צָרִיךְ דּוֹקָא סַם פְּלוּנִי וְכוּ' מֵאַחַר שְׂאֵין דִּין כִּנ"ל:

נִמְצָא שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְרוּפָא לְרִפְאוּת כִּי אִם עַל יְדֵי פְּדִיּוֹן, שְׁצָרִיכִין לְעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹן תַּחֲלָה לְהַמְתִּיק הַדִּין, וְאִזּוֹ דִּיקָא יֵשׁ רְשׁוּת לְרוּפָא לְרִפְאוּת כִּנ"ל:

וְזֶהוּ "וְרוּפָא יְרִפָא" (שְׁמוֹת כ"א) (עַם שְׁתֵּי הַתְּבוּת) מְסַפֵּר פְּדִיּוֹן נַפְשׁ. כִּי עֵקֶר הָרְפוּאוֹה עַל יְדֵי פְּדִיּוֹן דּוֹקָא, עַל יְדֵי שְׂמַמְתִּיקִין הַדִּין. וְזֶה שְׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת ט): 'מִכָּאֵן שְׁנִתְּנָה תּוֹרָה רְשׁוּת לְרוּפָא לְרִפְאוּת'. מִכָּאֵן דִּיקָא, הֵינּוּ אַחֵר הַפְּדִיּוֹן, אִזּוֹ דִּיקָא יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהָרוּפָא לְרִפְאוּת, כִּי קֹדֶם הַפְּדִיּוֹן אֵין רְשׁוּת לְהָרוּפָא לְרִפְאוּת, כִּי צָרִיךְ לְהַתְּרִפְאוּת עַל יְדֵי סַם פְּלוּנִי וְכוּ' כִּנ"ל. רַק אַחֵר הַפְּדִיּוֹן וְהַהִמְתְּקָה אִזּוֹ יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְרִפְאוּת כִּנ"ל:

גם החלוק שבין הנקדות של רפא ירפא הוא פי ורפא בחולם, ירפא בצירי, הינו פי חולם הוא בחינת המתקה, כמובא בכתבי האר"י זכרוננו לברכה, שחולם גימטריא שלש הויות, שהם ממתיקין שלשה אלקים שבגרון, שהם מחין דקטנות, שיורדין בגרון, ונמתקין על ידי שלש הויות, גימטריא חולם. ואזי אחר ההמתקה ירפא בצירי, בחינת (ירמיה ח): "הצרי אין בגלעד אם רפא אין שם", הינו בחינת רפואות, שאחר ההמתקה שהוא בחינת ורפא בחולם, אזי דיקא יכולין להתרפאות על ידי רפואות, שהוא בחינת ירפא בצירי כנ"ל:

לקוטי תפלות חלק ב' תפלה ג'

רופא חולי עמו ישראל, רופא אמת, רופא נאמן ורחמן, רחם עלינו ועל כל עמך בית ישראל ושמרנו והצילנו מרופאים ודאקטורים. וברחמיה הרבים תקדים תמיד רפואה למכה, ותשמרנו ותצילנו שלא נבוא לידי שום מחלה ומחוש וכאב כלל, ואפלו בעת אשר תשלח לנו חס ושלום איזה חולאת או מחוש על פי גזרת דיניך הקדושים והאמתיים. אנא רחום ברחמיה הרבים, שמרנו והצילנו, שלא נטעה חס ושלום למסר עצמנו חלילה ליד הרופאים והדאקטורים, פי הן רופאי אליל כלם, המה מהבל יחד. פי אתה יודע האמת, שאין שום רופא יודע לרפאות החולאת והמחוש פראוי באמת לאמתו, אפלו הרופאים הממחים הבקיאים ומפלגים בחכמתם מאד, פי אין שום רופא ממחה וחקם שיוכל לידע לכון הסם המיוחד לרפאות אותו החולה, כפי גזרת דיניך שגזרת שלא יתרפא החולה פי אם על ידי איש פלוני וסם פלוני ביום פלוני. אשר על כן אי אפשר בשום אופן שיתרפא החולה פי אם על ידי סבות אלו דיקא שנגזרו על רפואתו, ומי הוא החכם שידע כל זה. מפל שפן שרב הרופאים והדאקטורים הם נבערים מדעת חכמת הרפואות, ואינם בקיאים היטב בחכמת הרפואה, פי היא חכמה עמקה ויש

בה חלוקים ושנויים רבים לאין שעור ותכלית, אשר על פי רב אי אפשר לכוון האמת לאמתו, ובתנועה קלה הם מזיקים הרבה ומפסידים ומקלקלים יותר ממה שמתקנים לפעמים, והם הורגים ורוצחים נפשות בידים, וכמה וכמה נפשות שקעו על ידם. פי רבים אשר מתו על ידי הרופאים והדאקטורים מאשר מתו מיתת עצמן, כאשר נגלה לפניך אדון כל, וכאשר הרופאים האמתיים מודים על זה בעצמן, שאי אפשר לידע חכמה זאת על בריה, והודו ולא בושו, שטוב יותר למנע מרפואות:

רבנו של עולם מלא רחמים, בורא רפואות אדון הנפלאות, אתה יודע שכבר נשתקע העולם הרבה בטעות זה לעסק ברפואות, מימים ושנים הרבה, עד אשר קשה להוציאם ממבוכה זאת. ובפרט מחמת גדל הצער והמכאוב של כל סובלי חלאים, רחמנא ליצלן, הם מוסרים עצמן ליד הרופאים לבקש תעלה ותרופה למכותם. אבל רבם ככלם תוחלתם נכזבה, והרופא לא יגהה מהם מזור, כי אם ברחמיך וחסדיך העצומים, כאשר רחמיך גוברים עליהם להגהות מזורם ולחבש חלים:

על פן באתי לפניך מלא רחמים, רופא אמת, רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשפיל בכל עת אשר נצטרך לאיזה רפואה לנו או לבני ביתנו חס ושלום, לכל נלך ונדרש אחר הרופאים, רק נדרש ונבקש את פני יהוה תמיד. ותחזק את לבבנו להאמין ולבטח בך ובצדיקיך ויראיך האמתיים. ותעזר לנו ותושיענו שנוכח לתן ממון על פדיון נפשנו תמיד. ותזמין לנו בכל עת אנשים כשרים ויראים באמת, אשר יהיה לאל ידם לעשות פדיון נפש מהכסף אשר נתן להם, באפן שימתיקו הדין מעלינו ומעל זרענו ובני ביתנו, על ידי הפדיון נפש שיעשו עבורנו. ואתה תמלא רחמים עלינו ותרפאנו רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף. רפאנו יהוה ונרפא הושיענו ונושעה פי תהלתנו אתה, והעלה רפואה שלמה לכל מכותינו ולכל מכאובינו ולכל

תחלואיננו, (ובפרט להחולה פלוני בן פלוני) כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה. כי אין לנו שום סמיכה על שום רפואה של שום רופא שבעולם, כי אם עליך לבד אנו נשענים:

אל נא רפא נא לנו ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, כי אתה לבד יודע גדל הצער והמכאוב של כל הסובלי חלאים ומכאובות. מלא רחמים, רחם עליהם ואל תסתיר פניך מהם, ותראה ותשגיח בעננים ומכאובם, ותמלא רחמים עליהם להחלימם ולרפאותם להחזיקם ולהחיותם חיש קל מהרה. ויקים מקרא שכתוב: "והסיר יהוה ממך כל חלי, וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת, לא ישימם בך, ונתנם בכל שנאיך". ונאמר: "ועבדתם את יהוה אלהיכם, וברך את לחמך ואת מימך, והסרתי מחלה מקרבך". ונאמר: "ויאמר, אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך, והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצותיו, ושמרת כל חקיו, כל המחלה אשר שמתי במצרים, לא אשים עליך, כי אני יהוה רפאך", אמן בן יהי רצון:

אין לתאר ואין לשער את הזכות של אדם שלומד מאמר בלקוטי מוה"ר"ן ואומר על זה את התפלה מלקוטי תפלות, שזה גורם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן כ"ה) כשעושים מתורה תפלה על ידי זה גורמים שעשועים גדולים למעלה מה שלא עלו שעשועים כאלו מימות עולם. אשרי מי שחזק בזה בכל יום ללמד תורה אחת ולומר על זה תפלה מלקוטי תפלות, ואז אל רב טוב הגנוז והצפון יזכה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שסז.

**אָמרו לי שײַש סגֶלֶה לְזוּג לְקַחַת שְׁבָעִים מַטְבְּעוֹת וְלִזְרֵק
אוֹתָם לְדְלֵי מַיִם. הָאֵם זֶה נְכוּן?**

שְׂאֵלָה:

מַאת לֵיטל: שְׁלוֹם לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

חֲבֵרָה שְׁלִי הִשְׁתַּתְּפָה בְּעָרֵב הַפְּרָשֶׁת חֵלֶה, וְשָׁם סָפְרוּ לָהּ
שײַש סֶגְלֵה לְשַׁחֵרֵר אֶת כָּל הָעִכּוּבִים בְּמִצִּיאַת הַזּוּג - לְקַחַת
שְׁבָעִים מַטְבְּעוֹת שֶׁל עֶשֶׂר אַגּוּרוֹת, וְלִזְרֵק בְּכָל פֶּעַם מַטְבֵּעַ
אֶחָד לְתוֹךְ דְּלֵי מַיִם וְלוֹמַר פְּרָקִי תְהִלִּים. אַחֲרַי שְׁהִיא סָפְרָה
לִי אֶת זֶה, אֲנִי וְהִיא עָשִׂינוּ אֶת הַסֶּגְלֵה הַזֶּה יַחַד. הָאֵם הַסֶּגְלֵה
הַזֶּה בְּאֵמֶת יִכּוֹלֶה לְהוֹעִיל? תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיְחִי, ה' טֵבֵת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל לֵיטל תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁכָּל הַמְשַׁחֵק הַזֶּה זֶה סֵתָם דְּמִיּוֹן אֶחָד
גְּדוֹל, וְאִין לְזֶה שׁוֹם מְקוֹר, לֹא בְּסִפְרֵי נִגְלָה וְלֹא בְּסִפְרֵי נִסְתָּר, לֹא
בְּהִלְכָה וְלֹא בְּקַבְלָה וְכוּ', הַכֹּל מִצּוּץ מֵהָאֶצְבַּע, וּמֵה גַם שְׂזֵה מְדַרְכֵי
הָאֲמָרִי וְשִׁטִּיּוֹת וְדְמִיּוֹנוֹת גְּדוֹלִים וְכוּ'.

הַעֲקָר לְזָרוּ אֶת מִצִּיאַת הַזּוּג - הוּא רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם שְׁיִמְשִׁיךְ לָךְ אֶת הַבֶּן זוּג, כִּי מֵה שְׁתַּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם
דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא יִכּוֹל לִפְעֹל, וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא וְכוּ', לוֹ מִתְעַכֵּב הַזּוּג
וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים הִרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה, וּכְפִי רְבוּי הַתְּפִלָּה כֵּן יִרְאוּ
אֶת הַיְשׁוּעָה, וּמֵה טוֹב וּמֵה נָעִים בְּאֵם תְּהִי רִגְלִיהָ לֹמַר בְּכָל יוֹם
אֶת הַתְּפִלָּה הַזֶּה, וְתִרְאֵי נִסִּים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

רבונו של עולם! חוס וּחמל עלי וּזכני לְמַצֵּא אֶת בֶּן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה. וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך ולגרום לך נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

וּזְכְּרֵי הַיֵּטִב מֵהַ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ט') כפי שמזדווגים כביכול עמו יתברך בתפלה, כך זוכים למצא את בן או בת זוגו, עיין שם. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות חתון סימן ט') על ידי התפלה יכול לשנות זוגו הנכרז בשמים, וכן אמר (ספר המדות אות צדיק סימן פ"ה) אפלו זוג ראשון מתהפך בתפלה, רואים מזה את מעלת הבן או הבת שמבקשים רק ממנו יתברך על זיוגם, ואז יזכו למצא את בן או בת זוגם תכף ומיד.

יש קנטרס "מציאת הזוג", שאם אומרים את התפלות המובאות שם ומקיימים את עצות רבנו ז"ל המובאות שם במשך ארבעים יום, על ידי זה ימצאו את בן או בת זוגם תכף ומיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שסח.

האם מתר לי לותר על התפלות כדי שאספיק ללמוד יותר תורה?

שאלה:

מאת חגי: שלום כבוד הרב.

אני לומד ומלמד תורה רב היום, וכשאני לומד תורה, הלמוד שלי הוא ממש גם תפלה, כי אני עושה שם הרבה עבודה שבלב עם חסידות וכו' לחזק את עם ישראל. כבר תקופה ארצה השם יתברך מראה לי רמזים שונים שבגלל שאני לומד אני פטור מן התפלה, וחוץ מזה יש לי גם כמה אסמכתות מדברי חז"ל לכה: "העוסק במצוה פטור מן המצוה", "העוסק בצרכי רבים לשמה פטור מן המצוה", "העוסק בתורה כעוסק בצרכי רבים", והכי חשוב - "אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שייכין לבו לשמים".

בהתחלה לא הייתי בטוח שזו הדרך הנכונה וחששתי שזו עצת היצהר אף בכל פעם ראיתי שהשם מכון אותי כה ולכן אני חושב ומרגיש שכה אני צריך לעשות, ורוצה שתתנו לי היתר לכה תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל חגי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י"ב) כשאדם הולך אחר שכלו וחכמתו, יוכל לפל בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות, חס ושלום. ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים הגדולים מאד המפרסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חכמתם ושכלם.

ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובפשיטות, בלי שום חכמות, ולהסתכל בכל דבר שעושה, שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשיגח כלל על כבוד עצמו. רק אם יש בזה כבוד השם יתברך - יעשה, ואם לאו - לאו, ואזי בודאי לא יפשל לעולם; יהודי מרחק להתפלל את השלש תפלות בכל יום - שחרית בבקר השכם, מנחה אחר הצהרים, וערבית בערב, וזה בונה לאדם את השלש מחין, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ח') שמחנה ישראל הוא שלש פרסאות, הינו שלש תפלות, הינו כל זמן שאדם נזהר בשלשת התפלות, הוא ישאר יהודי מאמין בהקדוש ברוך הוא, ותכף ומיד כשיתחיל להתרשל אפלו מתפלה אחת, ולא יתפלל במנין, הוא כבר יוצא ממחנה ישראל, והוא מתקרר מהיהדות וכו'. ואתה צריך לדעת שאצל רבנו ז"ל היה העקר תמימות ופשיטות גמורה מאד מאד, בלי לנטות מהשלחן ערוף אפלו בסעיף קטן אחד, ומכל שכן שלא לעקר את השלש תפלות מחמת החכמות המדמות שנכנסות באדם מחמת שכלו הפגום וכו' וכו'.

ידוע שרבנו ז"ל אמר את המאמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י"ב) כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו יכול לפל בטעותים ומכשולות רבים וכו', על איזה אדם גדול מאד ומפרסם למקבל גדול שחבר הרבה ספרים בקבלה (ומפני כבודו לא אכתב את שמו), שאמר שבחוץ לארץ לא צריכים ללכת עם זקן וכו', ועל זה אמר רבנו ז"ל שעל ידי חכמות יכולים לפל בטעותים ומכשולות רבים ולהטעות את הבריות וכו', וכן ידוע מצדיק מפרסם שהיה חשוב גם בעיני רבנו ז"ל (ומפני כבודו לא אכתב את שמו) שהיה רגיל לומר תכף ומיד בבקר שהוא נדבק בו יתברך, וכך הוא דבוק כל היום, ולכן הוא פטור מתפלה, כי דבקות היא מצות עשה מן התורה - "ובו תדבק", אבל תפלה היא מדרבנן ולכן הוא פטור מתפלה, ורבנו ז"ל, אף שהחזיק ממנו מאד מאד, אמר עליו שהחכמות שלו מוליכות אותו שולל.

והכלל - עלינו לזכור מי אנחנו? ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק

ב' סימן ס"ז) כְּשֶׁאָדָם מִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֵת אֲזִי הוּא פּוֹתֵחַ לוֹ אֶת הָעֵינַיִם וְכוּ', וְהַעֲקָר לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ אִיךָ הוּא אוֹחוֹ בְּהַד' יְסוּדוֹת שְׁלוֹ שֶׁמִּשֵּׁם בָּאִים כָּל הַתְּאוּרוֹת וְהַמְדוּת רַעוּת שְׁלוֹ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֲלָק א' סִימָן ד') כַּעַס וְרִצִּיחָה בָּאִים מִכַּח הָאֵשׁ שֶׁנִּמְצָא בּוֹ, דְּבָרִים בְּטָלִים וְלִשׁוֹן הָרַע וְרִכִּילוֹת בָּאִים מִכַּח הָרוּחַ שֶׁנִּמְצָא בּוֹ, תְּאוּרוֹת מְגִנּוֹת בְּאוֹת מִכַּח הַמַּיִם שֶׁנִּמְצָא בּוֹ, עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדִכְאוֹן בְּאוֹת מִכַּח הָעֶפֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ. אָדָם יְכוֹל לְחַיּוֹת בְּטָעִיּוֹת וּבְדַמְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁיִּחַדֵּשׁ חֲדוּשׁ שֶׁהוּא לֹא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל מֵאַחַר שֶׁהוּא מְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים וְכוּ' וְכוּ', וּבֵינן כִּךָ הוּא שׂוֹכַח אִיךָ שֶׁהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתוֹךְ עֲמָקֵי עֲמָקִים בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתֵיו וְכוּ' וְכוּ', וְעַדִּין לֹא יֵצֵא מִחַל אֶל הַקֹּדֶשׁ כַּחוּט הַשְּׁעָרָה.

וְלִכֵּן אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לְךָ שֶׁעַקֵּר הִיְהָדוּת הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְלִקְיָם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא, וּכְבָר אָמַר הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא (אָבוֹת פָּרָק ג') כָּל שִׁירָאֵת חֲטָאוֹ קוֹדֶמֶת לְחֻכְמָתוֹ - חֻכְמָתוֹ מִתְקִימָת, וְכָל שִׁחְכְּמָתוֹ קוֹדֶמֶת לִירָאֵת חֲטָאוֹ - אֵין חֻכְמָתוֹ מִתְקִימָת. הוּא הִיָּה אוֹמֵר: כָּל שֶׁמַּעֲשִׂיו מְרַבִּין מִחֻכְמָתוֹ - חֻכְמָתוֹ מִתְקִימָת. וְכָל שִׁחְכְּמָתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשָׂיו - אֵין חֻכְמָתוֹ מִתְקִימָת.

וְלִכֵּן עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי לְזַכוּת אֶת הָרַבִּים, וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְרֵב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ זוֹ מַעֲלָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל הַמְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָהּ בּוֹ, עִם כָּל זֹאת אֲסוּר לוֹ לְצַאֵת כִּהוּא זֶה מִהַשְּׁלִיחַן עָרוּף, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁהוּא מְכַרְח לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשָּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת - שַׁחֲרִית, מְנַחָה וְעֶרְבִית בְּמִנְיַן דִּיקָא, כִּי מִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּתַפְלָה אַחַת תַּכְף וּמֵיד כְּבֹר יוֹצֵא מִמַּחְנֵה יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כִּךָ הוּא יִתְחִיל לְזַלְזֵל בְּעוֹד מְצוּוֹת, עַד שֶׁיִּשְׁאַר גּוֹי גְּמוּר רַחֲמָנָא לִיְצִלְךָ, וְלִכֵּן עַקֵּר הִיְהָדוּת - לְהַשְּׁלִיךְ אֶת הַדְּמִיוֹן שְׁלוֹ לְגַמְרִי, וְלִקְיָם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' שסט.

הלויתי כסף שחסכתי לכמה מקרובי, וכעת הם מתחמקים מלהחזיר את החוב. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת מוטי: ברגשי הודיה אברך את כבוד הצדיק שליט"א המאיר לארץ ולדרים עליה.

אני עובד מאד קשה, ובסיעתא דשמיא הצלחתי לחסוף סכום נכבד. כמה מקרובי המשפחה שלי בקשו ממני הלוואה, ובלי לחשב הרבה - הסכמתי מייד. עכשו כשעברה כבר תקופה ארכה, ועדין לא קבלתי את הכסף בתרוצים שונים, אני מתחיל להצטער שסמכתי עליהם.

מצד אחד - אני צריך את הכסף, ואני יודע שפכל שעובר הזמן יהיה לי יותר קשה להוציא מהם את החוב, אך מצד שני - זו משפחה, וקשה לי להיות תקיף אתם. מה עלי לעשות במקרה כזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מוטי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ההכרח לומר לך כי מצות גמילות חסדים היא מצוה גדולה ורבה מאד, והיא מהמצוות שאמרו חכמינו הקדושים (פאה פרק א') שהם מהדברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא, עם כל זאת - אין להם שעור. הינו דוקא בגופם, אבל בממונם יש לו שעור, כדאמרין (כתובות ג.) המבזבז - אל יבזבז יותר מחמש.

וזה למוד עמק מאד, בודאי אדם צריך לעשות חסד עם הזולת

שְׁזָה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יְתַבָּרָה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (ילקוט הושע רמז תקכ"ב) אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָבִיב עָלַי חֶסֶד שְׂאֵתָם גּוֹמְלִים זֶה לָזֶה יוֹתֵר מִכָּל הַזְּבַח שְׂזֹבַח שְׁלֵמָה לְפָנָי אֵלַי עוֹלוֹת, עִם כָּל זֹאת, אָדָם צָרִיךְ לְחַיּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן, הֵינּוּ לְאַחַר שְׂאֵתָהּ מְקַמֵּץ פְּרוּטָה לְפְרוּטָה וְכוּ' וְכוּ' כְּדֵי לְקַנּוֹת דִּירָה, אֲזַי אֵף אֶחָד לֹא צָרִיךְ לְדַעַת שֵׁישׁ לֶךְ כֶּסֶף, וְעַל זֶה יְכוּלִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם מָה שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל (ספר המדות אות אַמֶּת סִימָן ב') מִתֵּר לְשָׁנוֹת בְּדַבְּרַת הַשְּׁלוֹם.

אָדָם שְׂרוּצָה לְקַיֵּם מִצְוֹת גְּמִילוּת חֶסֶד כְּדָאֵי שִׁפְרִישׁ סְכוּם עַד חֲמֵשׁ מֵאוֹת דּוֹלָר, אוֹ אֵלֶּף דּוֹלָר, וּמִזֶּה יַעֲשֶׂה גְּמִילוּת חֶסֶדִים, אֲבָל לֹא לְפָרְסֵם שֵׁישׁ לוֹ כֶּסֶף לְקַנּוֹת דִּירָה, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הִרְבּוּ אֲנָשִׁים נִמְצְאִים בְּמִצְבַּ כֶּסֶף קִשָּׁה מְאֹד, וְאִם מְלוּיִם לָהֶם לֹא יֵרְאוּ אֶת זֶה חֲזָרָה, וְלִכֵּן הַחֶכֶם עֵינָיו בְּרָאשׁוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל כֶּסֶפוֹ, וְרַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, וְאָמַר: כְּמָה אָדָם מְתִיגֵעַ עַד שֶׁמְשִׁיג אֶת כֶּסֶפוֹ, כְּמָה תּוֹרָה וּתְפִלָּה הוּא מְאֹבֵד בְּשִׁבִיל לְהִשְׁיֵג אֶת כֶּסֶפוֹ, וְאַחַר כֵּן בְּיָדִים מְאֹבֵד אֶת זֶה וְכוּ'. וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהַלָּא תַעֲלִים שֵׁישׁ לֶךְ אֶת הַכֶּסֶף, אֵף אֶחָד לֹא צָרִיךְ לְדַעַת, וְאִם בְּכָל זֹאת אֵתָהּ רוּצָה לְקַיֵּם מִצְוֹת גְּמִילוּת חֶסֶדִים, תְּפָרִישׁ סְכוּם וְאֵת זֶה אֵתָהּ יְכוּל לְהַלוּוֹת, לָזֶה עֲשִׂים דּוֹלָר, לָזֶה חֲמֵשִׁים דּוֹלָר וְכוּ', אֲבָל לְבִזְבוֹז אֶת כָּל הַכֶּסֶף אֵין בְּזֶה שׁוֹם מִצְוָה.

אֲדַרְבֶּה, אָדָם מְכָרַח שֶׁתְּהִיָּה לוֹ דִּירָה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (ירושלמי מועד קטן פרק ב' הלכה ד') שֶׁמְחָה לְאָדָם בְּשַׁעֲה שֶׁהוּא דָר בְּתוֹךְ שְׁלוֹ, וּבִכְרֵט בְּעֵתִים הֵלְלוּ שֶׁקִּשָּׁה מְאֹד מְאֹד לְגוֹר בְּשִׁכְרִירוֹת. קֵדָם כָּל מִבְּקָשִׁים הַמוֹן כֶּסֶף לְשִׁכְרִירוֹת, וְהַכֶּסֶף פְּשוּט הוֹלֵךְ לְתַהוֹ וְבַהוֹ וְכוּ' וְכוּ', מָה שְׂאֵין כֵּן כְּשֶׁקָּנָה דִּירָה וְהוּא צָרִיךְ לְשַׁלֵּם מִשְׁכָּנָתָא בְּכָל חֲדָשׁ, עַל כָּל פְּנָיִם הוּא מְשַׁלֵּם אֶת זֶה לְעַצְמוֹ, וְהַקָּרָן שֶׁהִיא הַדִּירָה, נִשְׁאָרָת שְׁלוֹ, וְהַדְּבַר הַשְּׁנִי שֶׁלֹּא טוֹב לְגוֹר בְּשִׁכְרִירוֹת, כִּי אֵלוֹ מַעֲשִׂים שֶׁבְּכָל יוֹם שֶׁמַּעֲלִים אֶת דְּמֵי הַשִּׁכְרִירוֹת וְכוּ', אוֹ מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מֵהַדִּירָה בְּכָל מִינֵי תוֹאֲנוֹת וְכוּ', וּמִסְכָּן הוּא נִשְׁאָר בְּלֵי גַּג עַל הָרֹאשׁ עִם אִשָּׁה

וילדים, ואף אחד לא ירחם עליו, ולכן אני תמיד מיעץ לכלם שהדבר הראשון שיקנוו דירה, וזה תמיד נשאר אצלו, ומה שמשלם משכנתא הוא משלם את זה בשביל עצמו.

ולכן מי שחוסך פרוטה לפרוטה כדי לקנות דירה, הוא לא צריך בשום פנים ואופן להודיע שיש לו את הכסף, ומכל שכן שלא להלוות את זה כי אחר כך הוא לא יראה את זה חזרה, ומה שצריכים לקיים מצות גמילות חסדים - שיפריש איזה סכום שמזה ילוח סכומים קטנים, שאפלו אם לא ישלמו את זה, אזי הנזק לא יהיה כל כך גדול.

הקדוש ברוך הוא יעזר לעם ישראל ויתקים תפלת הפהן הגדול שבקש לפני ולפנים ביום הכפורים "שלא יצטרכו עם ישראל זה לזה".

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שע.

מנכ"ל החברה שבה אני עובד הוא אדם קשה מאד, וכל הזמן הוא צועק על העובדים. מה עושים?

שאלה:

מאת יובל: אני עובד שתיים-עשרה שעות ביום, ומשקיע בעבודה את כל כחי, אף לצערי, מנכ"ל החברה שבה אני עובד הוא אדם קשה מאד, אין לו טפת יחסי אנוש, וכל הזמן הוא צועק וצורח על העובדים, ואני בתוכם. אני מבין שהוא המנהל והוא הבוס, אבל הזלזול שלו בעובדים עובר כל גבול. מצד אחד אני סובל מאד, ומצד שני אינני יכול לעזב את העבודה, והמצב הזה מוציא אותי מדעתי. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יוכל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, בזה העולם צריכים לקנות לעצמו מדת הסבלנות, שזו המדה הכי יפה והכי יקרה בעולם, ואי אפשר לעבר את זה העולם בלי מדת הסבלנות, כי הסבלן הוא המנצח לבסוף, ואמר החכם "אין גבורה כהתאפקות". בודאי זה כואב מאד מאד שלא די שאתה צריך לעבד שתיים עשרה שעות כמו עבד נרצע, ועוד זאת שהמעביד מתנהג באכזריות גדולה וכו'.

לדעתך, תתחיל לבקש את הקדוש ברוך הוא בכל יום יום שיאתן לך פרנסה קלה ונקיה, ולא תצטרך טובות מאחרים, כי עלי לומר לך שמה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ואי אפשר לתאר ולשער מה זו תפלה, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על שיחה בינו לבין קונו - להרגיל את עצמנו לבקש ממנו יתברך כל דבר קטן שרק צריכים, ובפרט בענין פרנסה - צריכים בודאי לבקש רק ממנו יתברך שהוא הין ומפרנס לכל, ותמשיך להתפלל עד שיבוא עת דברו שתהיה לך ישועה גדולה מאד, ותהיה לך פרנסה בנקל, ויתרחב לך בגשמיות וברוחניות גם יחד, ולעת עתה תתאזר רק בסבלנות ותסבל וכו', וכדאי להתכופף וכו', כמו שצדיקים פראשו את הפסוק (במדבר י"ד) "כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת" - "כף אחת" הינו כפיפה אחת שאדם כופף את עצמו לפני הזולת, זה כבר שוה "עשרה זהב". ולמה? כי "מלאה קטרת", ואמרו חכמינו הקדושים (וימא כ"ו) שקטרת מעשרת, שלבסוף יהיה עשיר ולא יצטרך טובות מאף אחד, כי בזה שאדם מתכופף רק לזמן מועט, זה כבר שוה עשרה זהב ולבסוף יהיה בעצמו נעשה עשיר.

וידוע שמוהרנ"ת ז"ל אמר: פרנסה אסור לזרק, אלא שהפרנסה

תזרק אותך, הינו אף שקשה לאדם מאד מאד בעבודה איפה שעובד וכו', עם כל זאת שהוא לא יתפטור, רק אם יפטרנו אותו אז ידע שהגיע הזמן שעכשו הקדוש ברוך הוא רוצה להרחיב לו יותר, וכן יהיה אצלה, ולכן סבל סבל שזה שנה כסף, כמאמרם ז"ל (ברכות כ.) מתון מתון ארבע מאה זוזי שו"א; [אם מחכים רק מרויחים].

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעא.

בגלל שיש לי בעיות במשפחה, מציעים לי בחורים פחות טובים. האם עלי לוותר על הרצונות שלי בגלל המשפחה?

שאלה:

מאת בלומה: שלום לרב, ותודה רבה על האזן הקשבת. אני באה ממשפחה חרדית, ולצערי יש לנו הרבה בעיות במשפחה - ההורים שלי פרוזים כבר שבע שנים, כמה מהאחים שלי יצאו לתרבות רעה, וכמה מהאחים שלי התגרשו.

כשהגעתי לשלב השדוכים והתחלתי לשמע הצעות, שמתי לב שמציעים לי בחורים ממשפחות בעייתיות. כשהתעניינתי למה זה ככה, אמרו לי שאין מה לעשות, ובגלל שהמשפחה שלי בעייתית - זה מה שאפשר להציע לי.

האם עלי לוותר על העקרונות שלי ועל הרצונות שלי רק בגלל

הַמְשַׁפְּחָה שְׁלִי, או שְׁעָלִי לְהַתְעַקֵּשׁ שְׁמַגִּיעַ לִי הֵכִי טוֹב כְּמוֹ
כָּל בַּחוּרָה אַחֲרֶת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל בְּלוּמָה תַּחֲיָה

לְנֶכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, מִצְדָּךְ אֶת צוּדְקַת בְּמֵאָה אַחוּזוֹ, אֲכַל מִצַּד שְׁנֵי
אֶת תְּמִיד צְרִיכָה לְזַכֵּר מַה שְּׁבִנִּי אָדָם אַחֲרִים חוֹשְׁבִים וּמְדַבְּרִים עַל
הַמְשַׁפְּחָה הַזֹּאת וְכוּ', וְשֵׁלָא כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִם מְשַׁפְּחָה כְּזוֹ
וְכוּ', וְאִף שֶׁזֶה כּוֹאֵב אֲבָל זוֹ מְצִיאֹת וְכוּ'. וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה לְקַיֵּם מַה
שְּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת טו). נְחִית דְּרָגָא נְסִיב אֵיתָא; אֶת
צְרִיכָה לְרַדֵּת מְדַרְגָּה וְאֵז תִּמְצָאִי אֶת הַזְּיוּג שְׁלָךְ, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלל בַּחוּרָה
הִיא גְּאוּתָנִית וְכוּ', וְלֹא מִתְאַיִם לָהּ לְקַחַת אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה וְכוּ',
וְחוֹשְׁבֶת לְעֲצָמָה: "אֲנִי הֵכִי חֲכָמָה וְהֵכִי יָפָה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?" אוֹ
"אֲנִי הֵכִי חֲכָמָה וְהֵכִי יָפָה וְהֵכִי מְשַׁכִּילָה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?", וְהִיא
מְסַתּוֹבֶבֶת וּמְחַפֶּשֶׁת אֶת בֶּן הַזְּיוּג שְׁלָהּ כְּפִי הַדְּמִיוֹן שְׁנֹכְנֵס בָּהּ כְּאִלוֹ מִי
יֹדֵעַ מַה הִיא, וְהִיא רוֹצֵה שְׁיָבֹוא אֵלֶיהָ זְיוּג מְשֻׁהוּ שְׁעַדִּין לֹא נִבְרָא
וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה מְחַפֶּשֶׁת וְכוּ', וּמְסַתּוֹבֶבֶת וְיוֹצֵאת לְפָגִישׁוֹת פֶּן וְאוּלֵי
אֲמַצָּא אֶת בַּחִיר לְבָבִי שְׁיָבֹוא אֵלַי עַל סוּס לְבָן עִם שְׁקִים מְלֵאִים כֶּסֶף
וְכוּ', וּבְשִׁבִיל זֶה הַבַּחוּרָה מְחַכֶּה עַד שְׁיִוָּלַד זְיוּג כְּזֶה, וּבֵינָן כִּךָ הִיא לֹא
קוֹלְטַת שְׁהִזְמֵן לֹא מְחַכֶּה, כְּמֵאֵמֶר הַחֲכָם "הַזְּהוּר מִן הַזְּמֵן כִּי הוּא אוֹיֵב
רַע מְאֹד", וְעַד שְׁתּוֹפֶסֶת אֶת עֲצָמָה רוֹאֶה שְׁהִיא כְּבָר בְּגִיל שְׁלֵשִׁים,
וְמָה עוֹשִׂים עִכְשָׁיו?

עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְבָמוֹת טו). נְחִית
דְּרָגָא נְסִיב אֵיתָא - תְּרַדִּי מְדַרְגָּה וְאֵל תַּחֲזִיקִי מִעֲצָמָךְ כָּל כִּךָ גְּדֻלָּה
וְכוּ', וְאֵז תִּמְצָאִי בְּקִלּוֹת בֶּן זְיוּג שְׁיִתְאַיִם לָךְ, וּבְכַפְרֵט שְׁתַּקְחִי בַּחֲשָׁבוֹן
שְׁדִיקָא מִפְּנֵי שְׁהַמְשַׁפְּחָה יֵשׁ לָהּ שֵׁם רַע כְּזֶה וְכוּ', אֲזִי אֶת צְרִיכָה

להתפשר וכו', אני לא אומר לך שתקחי בעל מום חס ושלום, חגור או צור או אלם וכו' וכו', אלא להתפשר וגם כן לקחת ממשפחה כזו וכו', אבל העקר לבדק שלבחור יהיו מדות טובות, כי זה יותר מהכל, כי אם יש לבחור מדות טובות - יש לו כבר את הכל, ואם אין לו מדות טובות - אזי מר מאד.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכי למצא את בן זוגך מה שיותר מהר, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעב.

אך שאני מרגיש בשל, ההורים שלי לא מסכימים לחתן אותי עד שאחיותי הגדולות יתחתנו

שאלה:

מאת יוסף: לכבוד הרב שליט"א.

אני בחור בן עשרים וארבע ממשפחה חרדית, ואני מרגיש שאני בשל לחתנה, אך מכיון שיש לי אחיות גדולות מפני שעדין לא התחתנו, ההורים שלי לא מוכנים לחתן אותי לפניהן בשום פנים ואפן, כי לטענתם זה יכול לפגוע להן בשדוכים.

אני מבין את זה, אבל מה אני אשם שהן בּרְנִיזוּת מאד, האם עלי לחכות עד שהן יחליטו שהגיע הזמן להתחתן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יוסף גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה הגאון הצדיק רבי משה פיינשטיין זכר צדיק לברכה פוסק בפרוש - כיון שבחור בא לגיל חתנה, אינו צריך לחפות על אף אחד, כי הרי הוא מחיב במצות פריה ורביה, ומפני שיש לו אחים או אחיות שמאיזו סבה הם לא רוצים להתחתן וכו', או לא מוצאים שדוה, ולו כן יש שדוה, אזי הוא צריך להתחתן. הרי שלף לפניך, שאתה לא צריך לשאל את אף אחד, רק להתחתן, כי באמת אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בבגרות, וידוע איך שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד להתחתן מה שיותר מהר, וזה היה חובה אצל רבנו ז"ל, להשתדל הדבר הראשון להתחתן, כי פלג גוף הוא פגום מאד, והשכינה אינה שורה בו, ולכן מכרחים להתחתן, וכן מצינו שאמרו חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר לו: כשיבוא לידך הביאהו לדי. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר לו: דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה, אמר לו: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעברה, בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקדוש ברוך הוא ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא - אומר תפח עצמותיו.

הרי שלף לפניך איך שצריכים להזדרז ולהתחתן, כי רב המנונא בא אל רב הונא וראה שעדין לא התחתן, אמר לו אני לא רוצה לראות את הפנים שלך עד שתתחתן, ולכן אתה אפלו לא צריך לשאל את אף אחד, רק לדלג על כלם ולהשתדל להתחתן מה שיותר מהר, ולא לחכות על אף אחד אפלו אם ההורים מונעים וכו', כי בפרוש פתוב בשלחן ערוך (יורה דעה הלכות כבוד אב ואם סימן ר"מ סעיף כ"ה) תלמיד שרוצה ללכת למקום אחר שהוא בוטח שיראה סימן ברכה בתלמודו לפני הרב ששם, ואביו מוחה בו, לפי שדואג שבאותה העיר העובדי כוכבים מעלילים, אינו צריך לשמע לאביו בזה. הגה: וכן אם האב

מוחה בבן שישא איזו אשה שיחפץ בה הבן אין צריך לשמע אל האב; עין שם.

ולכן אתה צריך לרחם על עצמך, כי כל זמן שרוק לא מתחתן הוא עלול לבוא לידי חטאים ועוונות של פגם הברית הוצאת זרע לבטלה, אשר זה עוון חמור מאד מאד, ואף אחד לא קולט את גדל העוון הזה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (נדה י"ג.) אמר רבי יוחנן: כל המוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה; ואמרו (שם) רבי יצחק ורבי אמי אמרי: כאלו שופך דמים, שנאמר (ישעיה נ"ז ה') "הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים" אל תקרי שחטי אלא סחטי; כי מכל טפה וטפה יכול להולד ולד, וכשפוחט את זרעו לבטלה הוא שוחט את ילדיו, והעוון הזה מטמטם את המוח והדעת, ומכניס את האדם בחלישות הדעת וביאוש גדול וכו', ולכן אשרי מי שמתחתן מה שיותר מהר, שאז הוא נקרא אדם השלם, ונוטר הברית.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתבשר לי בשורות משמחות תמיד.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעג.

האם זה נכון שכשאשה בהריון מתאוה למאכל מסוים היא מכרחת לאכל אותו?

שאלה:

מאת חדוה: שלום לכבוד קדשת עטרת ראשנו מוה"ר א"ש שליט"א.

בעזרת השם ובישועתו זכינו ואני בהריון. שמעתי שכתוב בגמרא שכל מה שמתחשק או שבא במחשבה של אשה הרה היא חייבת לאכל. האם זה נכון, או שזו סתם הגזמה ואין

צָרָךְ לְהִשְׁתַּגֵּעַ וּלְמַלְאוֹת אֶת כָּל הַתְּאוֹוֹת וְהַחֲשָׁקִים? וְהֵאֵם
 מִה שֶׁנֶּאֱמַר בְּגִמְרָא זֶה בְּשִׁבְלֵי הַנִּימוּס וְהַכּוּד אוֹ שֶׁזֶה נֶצְרָךְ
 מִבְּחִינָה רוּחֵנִית וּבְרִיאֻתִית?
 תּוֹדָה רַבָּה, וְיְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְשַׁלֵּם לָכֵם חֲזָרָה
 כָּפֹל כְּפָלִים כְּגִמּוּלְכֶם הַטּוֹב!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל חֲדוּהַ תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂתַעֲבְרִי אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקִלּוֹת מָאָד, וְתִלְדִּי
 בְּקִלּוֹת, רַק תִּהְיֶי רְגִילָה לומר בְּכָל יוֹם 'שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים' שֶׁזֶה מְאֹד
 מְסֻגָּל לְלֵדָה קְלָה, וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק חֶלֶק ב' סִימָן כ')
 עַל יְדֵי הַזְּכָרֹת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים יִכּוֹלִין לְהִבְיֵא שְׁנוּי בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית
 כְּלוֹמַר לְשָׁנוֹת הַטְּבַע; וְלִכְּן טוֹב שֶׁתֹּאמְרֵי בְּכָל פַּעַם אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת
 שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁאֵת יוֹדַעַת בְּעַל פִּהּ, כְּגוֹן אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, מֹשֶׁה,
 אֶהְרֹן, יוֹסֵף, דָּוִד, שְׁלֹמֹה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי, רַבִּי יִצְחָק לוּרְיָא
 אֶשְׁכֵּנְזִי, רַבִּי יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב, רַבִּי נַחֲמָן בֶּן פִּיגְאָ מִבְּרֶסְלָב,
 רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב וְכו', וְכו', וְעוֹד כָּל מֵינֵי שְׁמוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁאֵת
 רַק זוֹכֵרֶת. תִּהְיֶי רְגִילָה לומר אֶת זֶה מְדִי פַעַם, וְאַחַר כֵּךְ תֹּאמְרֵי אֶת
 הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, וְתִרְאִי שֶׁתִּלְדִּי בְּקִלּוֹת:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֲבִי שְׁבַשְׁמִים, שְׁבֻזְכוֹת הַזְּכָרֹת שְׁמוֹת
 הַצְּדִיקִים שֶׁהַזְּכָרֹתֵי לְפָנֶיךָ, בְּזֻכוֹת צְדָקָתָם וְתוֹרָתָם וּמִסִּירוֹת
 נַפְשָׁם שֶׁהִיָּתָה לָהֶם בְּשִׁבְלֶךָ, שֶׁתַּעֲזֹר לִי לְהוֹלִיד בְּקִלּוֹת וְלֵד בְּרִיא
 בְּחוּשָׁיו וּבְאִיבָרָיו, וְאַזְכֶּה לְעֵבֶר אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקִלּוֹת, וְתִסִּיר מִמֶּנִּי
 כָּל מֵינֵי עֵינַי הָרַע שֶׁלֹּא יִפְגַּע בִּי מִשׁוּם אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאַזְכֶּה
 לְהוֹלִיד בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים שֶׁיַּעֲשׂוּ אֶת רְצוֹנְךָ, וְאַזְכֶּה

להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניה. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניה יהנה צורי וגאלי, אמן פן יהי רצון.

בענין מה שאת שואלת למה אשה כשהריחה איזה מאכל היא חייבת לאכל וכו', אני מכרח להגיד לך שזה סובב אפלו על יום הכפורים, כי זה פשוט סכנה, כמאמרם ז"ל (יומא דף פ"ב.) עוברת שהריחה - מאכילין אותה עד שתשיב נפשה וכו', ואפלו עברה שהריחה בשר קדש או בשר חזיר תוחבין לה כוש ברטב ומניחין לה על פיה. אם נתישבה דעתה - מוטב, ואם לאו - מאכילין אותה רטב עצמה, ואם נתישבה דעתה - מוטב, ואם לאו - מאכילין אותה שומן עצמו, שאין לך דבר שעומד בפני פקוח נפש; כי זה פשוט ענין של סכנת נפשות, זה לא סתם מפני ענין רוחני וכו', או ענין בריאותי וכו', זה פשוט פקוח נפש כשמריחה אכל אזי היא מתאנה לאכל ומכרחה לאכל, כי אחרת היא תבוא לידי סכנה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתהיי תמיד שמחה ועליזה, והכל יעבר בקלות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעד.

התפלות שלי לא מניבות פרות, ואני מרגישה שכל מה שהתפללתי הלך לריק

שאלה:

מאת ליאת: שלום לכבוד הרב שליט"א.

יש לי שאלה מהותית וחשובה: אני קוראת באפן קבוע בספר 'אוצר האמונה', שם הרב מרבה לדבר מענין ההתבודדות והשיחה עם השם יתברך, ואני משתדלת מאד לקיים את זה. היתה תקופה שכאשר הייתי צריכה משהו, הייתי מבקשת

אותו בשפת האם שלי ממנו יתברך ומתחננת כל-כף הרבה, עד שהייתי מרגישה שהתפלה פעלה לי ישועה. יום אחד אמרתי לעצמי שכדאי להיות מציאותית ולבדוק האם באמת זכיתי לישועות בזכות התפלות, ואז המציאות טפחה על פני והבנתי שכל התפלות שלי לא הניבו פרות, ואולי הכל היה דמיון. ממה שקראתי, הבנתי, שהקשי שלי לדבר עם השם נובע מזה שיש לי הרבה חטאים, אך מה שהכי מאכזב אותי זה ששום דבר ממה שהתפללתי עבורו לא התקיים.

עכשו עצוב לי מאד, כי אין לי חברות או מישהו אחר לספר לפניו את רגשותי. הייתי רוצה ללכת לפסיכולוגית, אך מכיון שזה עולה כסף שאין לי, אני נמנעת מזה. אשמח שתחזקו אותי. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל ליאת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא יכולה לתאר ולשער מה זו תפלה, ואל מה יכולים להגיע על ידי תפלה, אין דבר כזה שתפלה לא מועילה, אלא חכמינו הקדושים אמרו (דברים רבה פרשה ב' סימן י"ז) על הפסוק (דברים ד' ז) "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו כהוי"ה אלקינו בכל קראנו אליו" - מהו בכל קראנו אליו? אמרו רבנן: יש תפלה שנענית לארבעים יום, ממי את למד? ממשה, דכתיב (דברים ט) "ואתנפל לפני הוי"ה את ארבעים היום" וגו', ויש תפלה שנענית לכ' יום, ממי את למד? מדניאל, דכתיב (דניאל י') "לקחם חמדות לא אכלתי וגו' עד מלאת שלשת שבועים ימים" ואחר כך אמר "הוי"ה שמעה הוי"ה סלחה" וגו', ויש תפלה שנענית לשלשה ימים, ממי את למד? מיונה, דכתיב (יונה ב') "ויהי יונה במעי הדג" וגו' ואחר כך "ויתפלל יונה

אל הוי"ה אלהיו ממעי הדגה", ויש תפלה שנענית ליום אחד, ממי את למד? מאלהו, דכתיב (מלכים א' י"ח) "ויגש אליהו הנביא ויאמר" וגו', ויש תפלה שנענית לעונה, ממי את למד? מדוד, דכתיב (תהלים ס"ט) "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון", ויש תפלה שעד שלא יתפלל אותה מפיו - הקדוש ברוך הוא יענה, שנאמר (ישעיה ס"ה) "והיה טרם יקראו ואני אענה".

את צריכה להמשיך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אשר זו המתנה הכי יפה שקבלנו מרבנו ז"ל, שאדם בשור ודם טפה סרוחה וכו' וכו', יכול לדבר אל מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, והוא שומע אותו, כמאמר ז"ל (ילקוט דברים רמז תתכ"ה) על הפסוק (דברים ד' ו') "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו כהוי"ה אלקינו בכל קראנו אליו" - בכל לשון שישאל קוראין להקדוש ברוך הוא עונה אותם; הרי שלך לפניך, שבכל שפה שאדם מדבר אליו יתברך, הקדוש ברוך הוא שומע תפלותיו, ומה שמתעכבת הישועה מלבוא וכו', זה לא מחמת חסרון תפלה חס ושלום, אלא יש להקדוש ברוך הוא ענין בזה שרוצה שימשיכו להתפלל, וכמאמר ז"ל (ברכות לב:) אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה - יחזור ויתפלל, שנאמר (תהלים כ"ז י"ד) "קנה אל הוי"ה חזק ויאמץ לבך וקנה אל הוי"ה", כי בודאי אם מתעקשים אצלו יתברך פעם אחר פעם ולא מתעייפים בתפלה, אזי רואים ישועות גדולות, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעול, ואמרו חכמינו הקדושים (יומא כ"ט). למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת? לומר לה, מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות, אף צדיקים, כל זמן שמרבין בתפלה תפלתן נשמעת; ועל תפלה צריכים רק סבלנות גדולה מאד מאד לחכות ולחכות עד בא עת דברו, ולא להתיאש בשום פנים ואפן, ומכל שכן שאסור לדבר דבורים כאלו שהמציאות טפחה על פניך וכו' וכו'.

אני מכרח להגיד לך שאני התפללתי עשרים שנה על דבר אחד ולא התיאשתי, יום יום, שעה שעה התפללתי להקדוש ברוך הוא

שְׁאֲזָכָה לְבָנוֹת אֶת בֵּית הַכְּנֶסֶת הַגָּדוֹל בְּיַבְנָאֵל, כִּי אֵיזָה רָשָׁע אָרוּר טָמֵא מִנֶּעַ מֵאֲתָנּוּ לְבָנוֹת אֶת בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְלֹא הִתְיַאֲשַׁתִּי מִלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְתַהֲלֶה לְאֵל נִבְנָה בֵּית הַכְּנֶסֶת כְּזֶה שְׁאֲנִי חוֹשֵׁב שְׂזָה אֶחָד מֵהַבְּתֵי כְּנִסְיוֹת הַכִּי יָפִים בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְזֶה נִבְנָה מִמֶּשׁ בְּנֶס בְּתוֹךְ נֶס, רַק בְּזִכּוֹת תְּפִלָּה, כִּי אֵין לָנוּ תוֹמָכִים וְאֵין לָנוּ עֲשִׂירִים, וְהִנֵּה הַמִּכְנָה עוֹמֵד לְתַפְאֲרָתָהּ, וִיכוּלִים לָבוֹא לְרֵאוֹת אֶת זֶה, וְזֶה נִבְנָה רַק עַל יְדֵי תְּפִלָּה. וְכֵן פַּעַם בְּקִשְׁתִּי עַל דְּבַר אֶחָד תִּשְׁעַ וְחֲצִי שָׁנִים וְלֹא הִתְיַאֲשַׁתִּי יוֹם יוֹם שְׁעָה שְׁעָה, וְלִבְסוּף עוֹר לִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ בְּאִפְן הַכִּי יָפֵה שֶׁרַק יְכוּל לְהִיּוֹת, וַיֵּשׁ לִי עוֹד הַמּוֹן סְפוּרִים מֵה שֶׁפְּעַלְתִּי בְּתַפְלָה, וְעַדִּין אֲנִי צָרִיךְ הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, וְאֲנִי מֵאֵד מְקוּהָ לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי וַיַּעֲנֶה לְתַפְלָתִי.

הַכֵּלָל - שְׁאֲסוּר לְהִתְיַאֲשׁ מִתְּפִלָּה אֲלֵא לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂאֲז אַף פַּעַם לֹא תִהְיֶי לְבַד, וְחֲכַמְיֵנו הַקְּדוֹשִׁים סִפְרוּ לָנוּ (יְלֻקוּט דְּבָרִים רַמְזוֹ תַּחַכ"ה) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ד' ז') "כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרִבִּים אֵלָיו כִּהְיוּ" אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרֵאוֹנוֹ אֵלָיו, מַעֲשֵׂה בִסְפִינָה אַחַת שֶׁהִיְתָה כְּלָה שֶׁל נְכָרִים וְהָיָה בְּתוֹכָהּ יְהוּדִי אֶחָד. הִגִּיעוּ לְנִמְל אֶחָד, אָמְרוּ לְאוֹתוֹ יְהוּדִי: טַל מְעוֹת וְעֵלָה לְנִמְל וְקִנְיָה לָנוּ מִשֶּׁם מְאוּמָה. אָמַר לָהֶם: לֹא אֶכְסֵנְאִי אֲנִי וְאֲנִי מְכִיר לְהִיכֵן אֵלַי. אָמְרוּ לוֹ: יֵשׁ יְהוּדִי אֶכְסֵנְאִי? בְּכָל מְקוֹם שֶׁאֵתָה הוֹלֵךְ אֱלֹקֶיךָ עִמָּךְ, הוּי "אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרִבִּים אֵלָיו", זֹאת אוֹמֵרֶת שִׁיְהוּדִי הוּא אַף פַּעַם לֹא לְבַד, וְאִיפֹה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ, הוּא הוֹלֵךְ עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְלִכֵּן תִּמְשִׁיכִי לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְתִסְפְּרִי לוֹ אֶת כָּל לְבָבְךָ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב וְנֶעַם כְּזֶה מֵאֲשֶׁר לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲז אֵת לֹא צְרִיכָה שׁוּם חֲבֵרוֹת, וְלֹא צְרִיכָה שׁוּם פְּסִיכִיאָטָר וְכוּ' וְכוּ', כִּי לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְכוּלִים לְסַפֵּר אֶת הַכֵּל וְזֶה לֹא עוֹלָה שׁוּם כֶּסֶף, וְהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירושלמי בְּרִכּוֹת פָּרָק ט' הֲלָכָה א') בְּשׁוֹר וְדָם יֵשׁ לוֹ פְּטָרוֹן, אִם הִטְרִיחַ עָלָיו בְּיוֹתֵר

הוא אומר אשכח פלן דקא מטרחא לי [בשר ודם יש לו אוהב, אבל אם הוא מנדנד לו ומטריח עליו יותר מדי, אזי הוא אומר לו: האם יש אדם שכל כך מטריח את הזולת?], אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא כל מה שאת מטריח עליו הוא מקבלה, הדא הוא דכתיב (תהלים נ"ה כ"ג) "השליך על הוי"ה יהבך והוא יכלכלך"; זאת אומרת שלהקדוש ברוך הוא יכולים לנדנד ולבקש יום יום שעה שעה רגע רגע, והוא שומע כל תפלות ישראל, ואדרבה, מי שמרבה בתפלה תפלתו נתקבלת באפן נפלא מאד, ואת זה למדו חכמינו הקדושים דיקא מאשה, כמו שכתוב אצל חנה (שמואל א' י"ב) "והיה כי הרבתה להתפלל לפני הוי"ה", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פ"ק ד' הלכה א') "והיה כי הרבתה להתפלל לפני הוי"ה" - מכאן שכל המרבה בתפלה נענה.

ולכן אל תהיי בטלנית, תדברי רק עם הקדוש ברוך הוא, ותספרי לפניו את כל הרגשות שיש לך, ואז לא תצטרכי אף אחד בעולם, כי איפה שרק תלכי תוכלי לדבר עם הקדוש ברוך הוא, ותהיי הכי מאשרת, ומי שעקשן בתפלה לבסוף רואה ישועות גדולות נסים ונפלאות שדוד הטבע ממש, ומוהרנ"ת ז"ל אומר מה שהשם יתברך עזר לו כל כך לעת זקנתו, זה מחמת שלקח את עצמו להתבודדות ולפרש את שיחתו לפניו יתברך, עד כדי כך שאינו יכול לעשות שום דבר בלי שיתיעץ קדם עם הקדוש ברוך הוא ויפרש שיחתו אליו יתברך, כל כך הרגיל את עצמו בעבודת התפלה. אשריך ואשרי חלקך אם תמשיכי בעבודה הקדושה הזו, ואז תהיי הכי מאשרת בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעה.

אחי עומד להתחתן עם גויה. כיצד אני צריכה להתנהג אליו?

שאלה:

מאת שושנה: לכבוד כבוד קדשת מוה"ר א"ש שליט"א, שלום. אנו מתפללים לרפואה שלמה לכם ולרבנית תחיה. אני פונה אליכם בשאלה דחופה: אחי עומד להתחתן בשבוע הבא עם גויה, וכל בני המשפחה נסעו יחד לחוץ לארץ כדי להשתתף בחתונה. אחי מבקש ממני שאסביר לו איך עורכים חפה וקדושין כדת משה וישראל, דבר שברור שאסור לעשות... ולמרות שנסייתי להתחמק ממנו בכל מיני תרוצים, הוא ממשיך ללחץ עלי שאסביר לו.

התיעצתי עם פוסק בענין, והוא אמר לי שאני צריכה למחות נגד זה, וזה יהיה קדוש השם גדול, אף מצד שני אני חוששת שהדבר יגרם לנתק ביני לבין אחי, שדרך אגב, אני משתדלת לחזק אותו ויש בינינו הרבה שיחות בעניני אמונה, ובזכות זה הוא מניח תפלין. אני לא יודעת מה נכון לעשות, ורק דעת של צדיק גדול יכולה לעזר במקרה הזה. אשמח לקבל את עצתכם, ויהי רצון שהגלות כבר תגמר! תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל שושנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להסביר לאחידך פשוט ולענין שאסור להתחתן עם גויה, אלא רק אם הוא יגיר אותה, ולהסביר לו פשוט ולענין שאם יהיו לכם ילדים, הילדים יהיו גויים, כי הילדים הולכים אחר האמא,

ולא יועיל שום דבר, ויצטרכו גם כן גיור, אזי עדיף שהוא יגיר אותה לפני שהוא מתחתן, ויותר מזה את לא יכולה לעשות שום דבר וכו'.

אבל את מכרחת להגיד לו חד משמעית שהוא מכרח לגיר את הבחורה, ואני מאד מאד מקוה שתוכלי לפעל אצלו, כי רבנו ז"ל אמר אשר הדבור יש לו כח גדול, ולכן את מכרחת להגיד את שלך בחזק ובאמץ לב שעל כל פנים ידע שהבחורה מכרחת להתגיה, ואת יכולה לדבר אתו בצורה של אהבה ואכפתיות וכו', כדי שהוא יקבל את דבוריך, וזה דבר גדול מאד מאד להציל נפש ישראל מהשאול תחתית ומתחתיו, ואין מצוה יותר גדול מזו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י"א). המקום נפש אחת מישראל כאלו קים עולם מלא; כי כל בר ישראל הוא עולם מלא, ויצאו ממנו דורות ודורי דורות, ולכן מי שמציל נפש אחת, הוא מציל הרבה דורות.

את מכרחת לדבר אתו בצורה כזו שהוא יקבל את דבריך, ותצילי אותו מאסון גדול וכו' וכו'.

הקדוש ברוך הוא ישים דבורים בתוך פיך שתוכלי לשכנע אותו, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעו.

בן-זוגי הציע לי נשואין לפני כשנה, אך מאז, בכל פעם שאני שואלת מה עם החתנה - הוא מתחמק

שאלה:

מאת סתו: שלום. אני בת עשרים וחמש ובן-זוגי בן עשרים ושמונה. אנו יוצאים יחד יותר מחמש שנים, ולפני שנתיים הוא

הציע לי נשואין. הלכנו לרב והוא אמר שאנחנו מתאימים וזה זוג טוב.

בשנה האחרונה אנחנו גרים יחד, ובתקופה האחרונה כשאני מעלה את נושא החתנה הוא תמיד מנסה לדחות את החתנה בתרוצים שונים, כמו "תעשי רשיון נהיגה קדם כל", או "תמצאי עבודה נורמלית וקבועה". כשאני שואלת אותו האם הוא רוצה להתחתן בכלל, הוא משיב שכן, אבל לא כרגע. הוא תמיד אומר שהוא רוצה להתבסס מבחינה כספית לפני שנתחתן. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ר' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל סתו תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאנחנו יהודים מאמינים בהקדוש ברוך הוא, והוא נתן לנו את התורה על ידי משה בהר סיני, והזהירנו מאד על עריות, ומזה יוצאות כל הצרות וכל היסורים שאדם סובל, ולכן עם כל הכבוד במה שרק חושבים וכו', וכו', תורתנו היא תורת חיים, תורת אמת. בחור ובחורה שפוגשים אחד את השני צריכים לדעת שעד החתנה אסור לגעת אחד בשני בשום פנים ואופן, כי אחר כך משלמים על זה מחיר כבד מאד מאד, הנער לוקח את זה מאד מאד קל, ואחר כך כשמתבכים וכו', וכו', יש להם טענות כלפי הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (משלי י"ט ג') "אולת אדם תסלף דרכו ועל הוי"ה יזעף לבו"; הרבה פעמים אדם עושה בחיים טעיות וכו', ואחר כך יש לו טענות על הקדוש ברוך הוא.

על פי התורה אסור לגעת אחד בשני לפני שמתחתנים, נקדה! ואם חיים ביחד בלי נשואין, מה קורה אחר כך? או שהוא לא רוצה וכו', והוא מתחיל להתחמק מנשואין וכו', כי הרי הנה יש לו בחורה

בחנם וכו', והיא חושבת שהוא אוהב אותה וכו', בשעה שהוא מנצל אותה, ולבסוף יזרק אותה וכו', או שתכנס בהריון ואחר כך יזרק אותה וכו', ואחר כך האכזבה תהיה גדולה מאד מאד, וכמו כן להפך, או שהיא לא רוצה לבסוף וכו', והיא מתחילה להתחמק מנשואין, כי הנה יש לה בחור בחנם, והיא חושבת שכל זמן שתוכל לעבד עליו תעבד עליו, ולבסוף היא תזרק אותו ואז האכזבה תהיה לו מאד מאד קשה וכו' וכו', וכך זה הולך היום בין הנער שלא שומרים על נגיעות וכו', ולא שומרים על מצוות התורה וחיים כמו חיות בלי נשואין, ולבסוף יהיו לשניהם אכזבות גדולות מאד.

ולכן אני מכרח להגיד לך - את צריכה להפסיק על הרגע, ולשאל: אם אתה רוצה להתחתן אתי הרי טוב, ואם לא וכו', ואז תתודעי את האמת שפך הוא, מי שלא חי על פי התורה, החיים שלו זה חיי חיות פשוטו כמשמעו.

אפלו בין אלו שכן שומרים את התורה והמצוות הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד על דבר זה, ואמר: תכף ומיד מהרגע שעושים ארוסין, שפכר יתכנונו על חתנה, כי הוא לא רצה שיעשו הפסק גדול בין הארוסין לחתנה, ומכל שכן וכל שכן שפחור ובחורה שלא יסתובבו כל כך הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הסמ"ך-מ"ם יעשה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין הזוג, ובפרט כשיש משיכה אחד לשני, צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף ומיד לקבץ זמן על חתנה, ויתחתנו ויחיו חיים באשר, וזו הדרך האמתית של יהודי שמאמין בהקדוש ברוך הוא וכו', ומתנהג על פי התורה וכו', אבל מה עשו אלו שהלכו ועזבו את הקדוש ברוך הוא ואת התורה וכו'? הם מסתובבים ככה כמה שנים וכו', וחיים ביחד באסור כמו חיות בלי הגבלות וכו', ולבסוף נכנסת עין רעה ביניהם וכו' ונפרדים וכו'.

ולכן אשרי מי שהולך בדרך התורה - שתכף ומיד כשיש משיכה בין הבחור והבחורה ומכירים אחד את השני וכו', שפכר

יעשו ארוסין וכבר ידברו על נשואין, ויקבעו זמן הכי קצר לנשואין, ולא יחכו עד שיהיה כסף וכו', עד שתהיה חכמה וכו', כי כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת א' י"ח) "כי ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ז) "ברב חכמה רב כעס" - כל זמן שאדם מרבה בחכמה - מרבה בכעס, וכל זמן שהוא מרבה בדעת - מרבה ביסורין. אמר שלמה: על ידי שהרביתי בחכמה - הרביתי בכעס, ועל ידי שהרביתי בדעת - הרביתי ביסורין.

הרי שלך לפניך, אם אדם חושב הוא חכם ובר דעת, ומושך את הזמן וכו', על ידי זה לבסוף מתפוצץ הכל וכו', ונעשה ביניהם ריב וכעס ונפרדים, ולכן אשרי הבחור או הבחורה שמוצאים אחד את השני, ויש ביניהם משיכה והבנה הדדית, וכבר משתדלים לסגור את הכל, והכלל הזה טוב לכל אחד ואחת. אשרי מי שיצית ויקים את כל זה, ואז יהיו לו חיים מאשרים מאד ונשואין מצלחים.

הקדוש ברוך הוא יחזיר את עם ישראל בתשובה שלמה, ויתנהגו על פי דרך התורה והיראה, ועל ידי זה השכינה תשרה ביניהם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעז.

האם מתר לאדם שקם בחצות לילה כדי להגיד תקון חצות לחזר לישן אחר כך?

שאלה:

מאת דן: לכבוד הצדיק היקר השם יאריף ימיכם בטוב ושנותיכם בנעימים מתוך בריאות איתנה ורפואה שלמה לרב ולרבנית.

רבנו אומר בתורה קמ"ט שצריך לקום בחצות. האם אדם

שָׁקָם בַּחֲצוֹת וְאָמַר תִּקּוּן חֲצוֹת יְכוּל לַחֲזֹר וְלִישֵׁן עַד הַבִּקְרָה, אוּ מֵאַחַר וְשָׁעַת הָרְצוֹן שֶׁל חֲצוֹת נִמְשַׁכֶּת שְׁעֵתִים, יֵשׁ לַחֲזֹר וְלִישֵׁן רַק אַחֲרֵי אוֹתָן שְׁעֵתִים? אוֹדָה לָרַב עַל תְּשׁוּבָתוֹ.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשע"ד.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דֵּן נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבָךְ.

יְדוּעַ שָׂרְבֵנוּ ז"ל אָמַר (שיחות הַר"ן סימן ש"א) שְׁעָקַר עֲבוּדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא בַחֲרָף לְקוּם בַּחֲצוֹת לַיְלָה, הֵינּוּ קֹדֶם הוֹלְכִים לִישֵׁן וְאַחַר כֵּךְ קָמִים בְּשַׁעַת חֲצוֹת, וְעָרִים אֶת הַשְּׁתֵי שְׁעוֹת שֶׁנִּמְשָׁךְ זְמַן חֲצוֹת, כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סימן קמ"ט) שְׁעָקַר זְמַן חֲצוֹת הוּא תָמִיד אַחַר שֶׁשָּׂה שְׁעוֹת מִתְחַלֵּת הַלַּיְלָה הֵן בְּקִיץ וְהֵן בַּחֲרָף, שְׂאֵז מִתְחִיל זְמַן חֲצוֹת, וְנִמְשָׁךְ עַד שְׁתֵּי שְׁעוֹת, שְׂאֵז הוּא הַעַת רְצוֹן הַכִּי גְדוּלָה בְּשָׁמַיִם, וְאֵז יְכוּלִים לַפְעֵל אֲצֵלוֹ יִתְבָּרַךְ כֹּל מֵה שְׂרוּצִים, כִּי אֵז יוֹשְׁבִים כְּבִיכוּל פְּנִים אֶל פְּנִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (אִיכָה ב' י"ט) "קוּמֵי רֵנִי בַלַּיְלָה לְרֹאשׁ אֲשַׁמְרוֹת שְׁפָכִי כַמִּים לְבַךְ נִכַח פְּנֵי הַשֵּׁם", כִּי אֵז בַּעַת חֲצוֹת אָדָם יוֹשֵׁב מִמֶּשׁ נִכַח הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמוּבָא בְּזִהַר (בְּשֵׁלַח ג"ז) אָדָם שָׁקָם בַּחֲצוֹת לַיְלָה וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה אֵז, נִקְרָא בֵּן לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִכְנָס בְּכָל הַשְּׁעָרִים לְמַעְלָה וְאִין מִי שְׂמוּחָה בְּיָדוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְכֵן הוּא (וַיִּקְרָא כ"ב) אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל אָדָם שָׁקָם בַּחֲצוֹת לַיְלָה וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהוּא נִקְרָא חֶבֶר לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִשְׁכִינָה, וְגַם נִקְרָא חֶבֶר לְמַלְאָכִים, וְכֹלָם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ, עֵינַי שָׁם. הָרִי שֶׁלֶף לְפָנָיִךְ מַעְלַת אֵלוֹ שְׂזוּכִים לְקוּם בַּחֲצוֹת, וְכֵךְ נִהְגוּ יְרֵאֵי הַשֵּׁם מֵאֵז וּמִתְמִיד.

וְהִנֵּה אֵלוֹ שִׁיכוּלִים לְהִרְאוֹת אֶת זֶה שֶׁתִּכְפֵּה וּמִיד אַחַר עֲרִבֵית הוֹלְכִים כְּבָר לִישֵׁן, אֵזִי יְכוּלִים לְקוּם בַּחֲצוֹת וְלַהֲיוֹת עָרִים עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר לְתַפְלַת וְתִיקִין, וְעוֹסְקִים אֵז בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וּבְשִׁירוֹת

וְתִשְׁבְּחוּת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמִי שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְהִיּוֹת עַר אַחַר כֵּךְ כָּל הַלִּילָה, אֲזִי הוּא עַר רַק בְּשִׁתֵּי הַשָּׁעוֹת שֶׁל חֲצוֹת, שָׂאזּוּ הוּא הֵעֵת רְצוֹן, וּמִי שֶׁבִּכְלָל לֹא יִכּוֹל לְהִרְאוֹת אֶת זֶה, כִּגּוֹן שֶׁהוּא טְרוּד בַּפְּרִנָּסוֹ, אוֹ עִם יְלָדָיו וְכוּ', אוֹ מִשְׁאֵר סְבוּת, אֲזִי הוּא עַר עַד חֲצוֹת וְאִזּוּ הוּא אוֹמֵר אֶת סֵדֵר תְּקוּנַת חֲצוֹת, וְהוּא עַר וְלוֹמֵד תּוֹרָה, וְאַחַר כֵּךְ הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, וַיֵּשׁ שְׁקָמִים לְפָנָיו בִּקְרֵי קִדְּם עֲלוֹת הַשַּׁחַר שֶׁגַּם אִזּוּ יִכּוֹלִים לֹמֵר עֲדִין תְּקוּנַת חֲצוֹת כַּמּוּבָא בַּפּוֹסְקִים, עִם כָּל זֹאת הֵעֵת רְצוֹן שֶׁרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ זֶה הַשְּׁעֵתִים שֶׁל זְמַן חֲצוֹת, וְלִכֵּן הַבּוֹחֵר יִבְחַר, הָעֶקֶר לְהִיּוֹת עַר בְּשְׁעֵתִים הָאֵלוּ וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אִזּוּ כָּל הַיְשׁוּעוֹת וְחוּט שֶׁל חֶסֶד יִמְשִׁיךְ עָלָיו עַל כָּל הַיּוֹם.

הַכֵּלל שְׁאִסּוּר לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר, אִם אֶחָד יִכּוֹל לְלַכֵּת לִישׁוֹן מִקִּדְּם וְלִקּוּם בְּחֲצוֹת - אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, אִךְ אֶחָד שֶׁהוּא לֹא יִכּוֹל, יִרְאֶה לְהִיּוֹת לְכָל הַפְּחוֹת עַר בְּשְׁעֵתִים הָאֵלוּ וְכוּ', הָעֶקֶר לְדַעַת שֶׁבְּאִמְצַע הַלִּילָה בְּזִמְנַת חֲצוֹת אִזּוּ הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל בְּשָׂמִים שִׁיכּוֹלִים לְפַעַל אֲצֵלוּ יִתְבָּרַךְ מִה שֶׁלֹּא יִכּוֹלִים לְפַעַל בְּכָל הַיּוֹם כָּלוּ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' שעה.

אֲנִי רוֹצֵה לְהַתְּחַתֵּן וְלַחְיּוֹת אֶת חַיֵּי, אִךְ מִכִּיּוֹן שְׁאֲנִי מְסַפֵּלֵת בְּהוֹרֵי הַחוּלִים אֲנִי כְּבוֹלָה לְבֵית

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת צַפּוּרָה: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם רַב, רַפּוּאָה שְׁלֵמָה וְאַרְיִכוּת יָמִים.

אֲנִי כּוֹתֶבֶת לָךְ מִכְּתָב זֶה בְּצַעַר רַב. יֵשׁ לִי שְׁנֵי הוֹרִים חוּלִים שֶׁלֹּא מִתְּפַקְּדִים, וְכִבֵּר מְגִיל שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה אֲנִי עוֹזֶרֶת לָהֶם

בהכל - נקיון הבית, קנייות, וכל מה שבית צריך, ובגלל שאני
נותנת את כל כלי לעזר להם - אני לא יכולה לעבד.

הרב, אני כותבת לך מתוך בכי עמוק, אני עוברת צער ויסורים
יומיים בבית - כל הזמן אבי מעביר עלי בקרת, ומוריד לי את
הבטחון העצמי, הוא מפיל עלי את כל בעיותיו ואין לי כוחות
לסבל יותר את הסבל הזה.

בקרוב אהיה בת עשרים ושמונה, ואני רוצה כבר להקים את
ביתי ולחיות חיים שלווים בלי בקורות וירידות על חשבונני, ואני
מתפללת להשם שיעשה לי נס, יושיע אותי, ויביא לי חתן.

אשמח שהרב יעץ לי מה לעשות, ויברך אותי לזוג ולפרנסה
ושיהיו לי חיים שמחים ומאשרים. בכבוד רב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל צפורה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, אשריך ואשרי חלקך שזכית לקיים מצות כבוד אב
ואם בשלמות בתכלית השלמות, והשכר על זה אין לתאר ואין לשער
כלל, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של
הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד
אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך
ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך
הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש
ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודני; רואים מזה
שאם מכבדים אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא, ולכן
ראוי לך לשמח מאד מאד שעד עכשו זכית לקיים בשלמות את מצות
כבוד אב ואם וכל הכבוד לך.

אבל עכשו, מזמן הגיע הזמן הראוי שתגידי לעצמך (בראשית ל:

ל) "ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי?". אני יודע שיהיה לך מאד מאד קשה לנתק את עצמך מההורים רגשית וכו', ובודאי הם יכניסו בך רגשי אשמה וכו', אבל עכשו את צריכה לקחת את עצמך בידך ולומר לעצמך הגיע הזמן שאני צריכה לדאג בשבילי, ואף שיהיה לך מאד מאד קשה לבצע את זה, אבל אם את רוצה כבר להקים בית משלך וכו', את צריכה לקחת את עצמך בידך ולומר זהו זה, הן אמת שמצות כבוד אב ואם היא המצוה הכי גדולה והכי חמורה, עם כל זאת, הבן או הבת מכרחים להתחתן כשמגיע הזמן וכו', ומכל שכן כשלך כבר מזמן הגיע הזמן וכו', ולכן את צריכה להתחזק בבטחון עצמי ולהתחיל לנתק את עצמך מהם וכו', אף שזה יהיה מאד מאד קשה רגשית וכו', עם כל זאת די, מספיק וכו' וכו', את כבר צריכה לדאג לעתיד שלך.

העצה לבנות את הבטחון העצמי ואת העזות דקדושה, ולנתק את עצמך רגשית מהם וכו', היא שתרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא כמו שאת מדברת אל חברה טובה, ולהשיח לפניו את כל אשר עם לבבך, ואף שבהתחלה יהיה נדמה לך שאף אחד לא שומע אותך וכו', ואת מדברת אל הקיר וכו', דעי לך שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, וכל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך נשמע ונתקבל, ותהיי חזקה בדבר זה מאד מאד יום אחר יום לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולבקש ממנו יתברך שירחם עליך שתזכי למצא את בן זוגך ותבני בית נאמן בישראל, ושלא יהיו לך שום רגשי אשמה, ואז תראי איך שבמשך הזמן תבני את הבטחון העצמי שלך, ותוכלי לנתק את עצמך רגשית מהם, והקדוש ברוך הוא יזמין לך את בן זוגך ותתחתני.

ואני מכרח להגיד לך שבהתחלה זה יהיה מאד מאד קשה לבצע את זה, פי ההורים יכניסו בך רגשי אשמה איך את עוזבת אותם, והם יכפו וכו', עם כל זאת התורה הקדושה צותה אותנו (בראשית ב' כ"ד) "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר

אָחֵד", אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁצוּהָ אוֹתָנוּ (שְׁמוֹת כ' י"א) "כִּפְדֵּךְ אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכּוּן יְמֵיךָ עַל הָאֲדָמָה" וְגו', אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִוָּה אוֹתָנוּ לְהִתְחַתֵּן וְלַעֲזוֹב אֶת הָאָבָא וְהָאֵמָא וְכוּ'. וְכוּ'. זֶה לֹא אוֹמֵר שְׂאֲחֵר הַחֲתָנָה לֹא צְרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת הַהוֹרִים, אֲבָל כְּשִׁמְגִיעַ הַזְּמַן הִרְאוּי שְׁצִרִיכִים לְהִתְחַתֵּן, אֲזִי מְכָרְחִים לַעֲקֹר מֵעֲצָמוּ כָּל הַרְגָּשׁוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלִהְיוֹת, וְלִבְנוֹת בֵּית בִּישְׂרָאֵל וְכוּ', וְאִם שְׁבִהֲתַחֲלֶה זֶה יִהְיֶה קֶשֶׁה, אֲבָל לְבִסּוּף אָבָא וְאֵמָא יִשְׁמַחוּ מְאֹד מְאֹד, וְיִרְצוּ לְרֹאוֹת נֶכֶד וְנֶכְדָּה, וְלִכֵּן זֹאת עָשִׂי וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹלִיךְ אוֹתְךָ עַל הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה.

אֲנִי מְכָרַח לְהַגִּיד לְךָ שֵׁישׁ הַיּוֹם רַבּוֹת רַבּוֹת שֶׁל רוּקִים וְרוּקוֹת מְבַגְרִים וְכוּ', וְהַסְבָּה הָאֲמִתִּית שְׂאִף פֶּעַם לֹא הִתְחַתְּנוּ וְכוּ' הִיא מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ קְשׁוּרִים רְגִישִׁית אוֹ לְאָבָא אוֹ לְאֵמָא וְלֹא יָכְלוּ לַעֲזוֹב אוֹתָם, וְעָכְשׁוּ הֵם סוֹבְלִים סֶבֶל גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵם בָּאוּ לְגִיל הָעֲמִידָה, וְהֵם בְּנֵי אַרְבָּעִים אוֹ חֲמִשִּׁים וְכוּ' וְכוּ', וְקֶשֶׁה לָהֶם כְּבֹר לְהִתְחַתֵּן, וְהַכֵּל מֵהַסְבָּה הַזֹּאת - שְׂרָגִישִׁית לֹא יָכְלוּ לְנַתֵּק אֶת עֲצָמָם, אֲבָל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵה אֶת זֶה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שְׁכָל אֶחָד יִבְנֶה בֵּית מְשֻׁלּוֹ, וְרַק כֶּךָ מִמְּשִׁיכִים אֶת הַדּוֹרוֹת וְכוּ', וּבִזְזָה מְקִימִים אֶת רְצוֹן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יְעֹזֵר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׂר אֶצְלֶךָ בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' שעט.

**רַבְנוֹ אָמַר שְׁטוֹב שְׂיֵהִיָּה לְאָדָם עֶסֶק בְּפִרְנֶסָה. הָאֵם
כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵד שְׁבַע-שָׁמוֹנֶה שָׁעוֹת בְּיוֹם זֶה יוֹתֵר מְדִי?**

שְׁאֵלָה:

מַאת עֶפְרַי: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי הַצַּדִּיק הַמְּשַׁקֵּה אוֹתָנוּ. מִמֵּי הַנַּחַל
הַנּוֹבֵעַ, וּמִחַיָּה אֶת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים עִם דְּבָרֵי תוֹרַת רַבְנוּ
הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא.

רַבְנוּ זָצ"ל אָמַר שְׁטוֹב שְׂיֵהִיָּה לְאָדָם עֶסֶק קָטָן שֶׁל פִּרְנֶסָה
וּמִשָּׁם תָּבוֹא לוֹ הַבְּרָכָה, כִּי קִשָּׁה מְאֹד לָבוֹן אָדָם לְהִתְחַזֵּק
תְּמִיד בְּמִדַּת הַבְּטָחוֹן. הָאֵם כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵד שְׁבַע-שָׁמוֹנֶה שָׁעוֹת
בְּיוֹם זֶה נֶחְשָׁב עֶסֶק קָטָן בְּפִרְנֶסָה, אוּ שְׂזָה יוֹתֵר מְדִי?
אֲשַׁמַּח אִם כְּבוֹד הַצַּדִּיק יִשְׁמַח אוֹתִי בְּתִשְׁבָּה לְשִׁאלָתִי,
וְתוֹדָה מֵרֵאשׁ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עַפְרַי נְרוּ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת פָּרָק ב') יִפְהַ תְּלַמּוּד תּוֹרָה עִם דְּרָךְ
אֲרָץ, שְׂיִגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עוֹן. וְכָל תּוֹרָה שְׂאִין עִמָּה מְלֹאכָה,
סוֹפָה בְּטָלָה וְגוֹרְרַת עוֹן.

וְלִכֵּן מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׂאָדָם זוֹכֵה לְפִרְנֶסָה קְבוּעָה, וְקוֹבֵעַ
עֵתִים לְתוֹרָה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יִכּוֹל לְשַׁבֵּת כָּל הַיּוֹם
וְלִלְמַד וְכוּ', וְלֹא כָּל אֶחָד יִכּוֹל לְהִסְתּוֹבֵב בְּלֵי פִרְנֶסָה וְכוּ', וְלִכֵּן מַה
טוֹב וּמַה נְעִים שְׂאָדָם פּוֹתַח לְעַצְמוֹ עֶסֶק עֲצָמָי אוּ שְׁעוֹבֵד כְּשֶׁכִּיר
אֶצֶל אַחֵרִים וְכוּ', וְכַשְׁגּוֹמֵר אֶת הָעֵבוּדָה קוֹבֵעַ עֵתִים לְתוֹרָה שְׂזָה
מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּשָׁמַיִם, שְׂאָדָם קוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ אֵיזָה זְמַן לְלַמֵּד בְּכָל

יום מקרא, משנה, גמרא והלכה וכו', שאז ממשיך על עצמו נשיאת חן ממנו יתברך, וככל שמתמיד יותר בתורה, זוכה שיוֹרד ממנו העל של הפרנסה, כמאמרם ז"ל (אבות פ"ק ג') כל המקבל עליו על תורה, מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתזכה לקיים את זה בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז תראה איזו הרגשה טובה תהיה לך, כי עולמך תירש בחייה, וזכור תזכר מה שפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן רפ"ד) את מאמרם ז"ל (שבת ל"א) ששואלין את האדם: קבעת עתים לתורה? קבע הוא לשון גזלה, כמו שכתוב (משלי כ"ב) "וקבע את קבעיהם נפש"; הינו ששואלין את האדם, אם גזל מן הזמן שהוא טרוד בעסקיו, אם גזלת מהן עתים לתורה, כי צריך האדם לחטף ולגזל עתים לתורה מתוך הטרדא והעסק דיקא.

את הפרוש הזה אמר רבנו ז"ל לאדם אחד שהתנצל לפניו שאין לו פנאי ללמד מחמת שעוסק במשא ומתן, אמר לו רבנו ז"ל: אף על פי כן, ראוי לו לחטף איזה זמן לעסק בתורה בכל יום.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשר לי תמיד בשורות משמחות, ונשמע ונתבשר בשורות טובות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפ.

**לאחרונה אנו שומעים על טרגדיות קשות בעיר אשדוד.
בעוון מי מגיעות כל אלו הצרות?**

שאלה:

מאת יוחאי: לכבוד מאור ישראל, גדול דורנו, מאיר דרכנו, שליט"א!

אנו המומים, כואבים ומזעזעים מהמצב הנורא שקורה
לאחרונה בעיר אשדוד - כמעט בכל יום מתקיימת הלוייה
של גברים, נשים או ילדים צדיקים, חסידים וישרים. מה
קורה פה? מה צריכה העיר לתקן? ובעוון מי מגיעות כל אלו
הצרות?
נשמח לתשובה שתאיר את לבנו, וישר כח עצום לכבוד הרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יוחאי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערנו הרב זה לא קורה רק בעיר אשדוד, זה קורה בכל
העירות שגרים שמה עם ישראל, שאין יום שלא שומעים בשורות
איוב רחמנא ליצלן מה שעובר על נשמות ישראל, שנחטפים גברים
צעירים, נשים צעירות וילדים קטנים, באפן נורא וטראגי מאד,
וצריכים בכל יום לבקש רחמי שמים מרבים להנצל מזה, ואני רגיל
לומר בדרשותי שרואים אצל האשכנזים שבראש השנה אומרים
בכונה גדולה מאד מאד ובהתעוררות ובצעקות את הפיוט "ונתנה
תקף קדשת היום" וכו', ואצל הספרדים אומרים בהתעוררות גדולה
מאד מאד את הפיוט "עת שערי רצון להפתח. יום אהיה כפי לאל
שוטח. אנא זכר נא לי ביום הוכח. עוקד והנעקד והמזבח" וכו',
בשעה שיש לנו תפלה שאנחנו אומרים בכל בקר אחר ברפת התורה,
הן האשכנזים והן הספרדים, והיא תפלה נחוצה מאד לומר בכל
יום בכונה גדולה בדיוק כמו שאומרים האשכנזים והספרדים את
הפיוטים שלהם בראש השנה, וזו התפלה:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שתצילני היום
ובכל יום מעזי פנים ומעזות פנים, מאדם רע, מיצר רע, ומחבר
רע, ומשכן רע, ומפגע רע, מעין הרע, מלשון הרע, ממלשינו, ומ

מעדות שקר, משנאת הבריות, מעלילה, ממיתה משנה, מחלאים רעים, ממקרים רעים ומשטן המשחית, מדין קשה ומבעל דין קשה, בין שהוא בן ברית ובין שאינו בן ברית, ומדינה של גיהנם.

ולבסוף דיקא בתפלה זו מזלזלים מאד, וחותפים אותה, בשעה שהיינו צריכים להגיד את זה בהתעוררות גדולה מאד מאד, ולבקש רחמי שמים מרבים שינצלו מכל אלו המקרים והפגעים רעים, והמחלות והחלאים רעים הנמצאים עכשו בעולם, וצריכים להקפיד על זה מאד מאד לבקש ולהתחנן את התפלה הזו בדמעות שליש, כי אף אחד לא בטוח עם החיים שלו.

הקדוש ברוך הוא שאמר לעולמו די, יאמר למלאך המשחית די, וישמר על עם ישראל, ולא שיך לחפש עוונות אצל אחרים וכו', ולא לשאל בשביל מי זה מגיע וכו', אדם צריך בכל יום ויום לחזור בתשובה שלמה אליו יתברך, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך על עצמו ועל אשתו ועל ילדיו ועל כלל נשמות ישראל, וזה מאד מאד חשוב בעיניו יתברך כשבר ישראל מרגיל את עצמו להתפלל להקדוש ברוך הוא על עצמו ועל בני ביתו ועל כל עם ישראל, וככל שממליץ טוב על עם ישראל בשמים - כן זוכה שתפלתו נתקבלת בשמים, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן נ"ט) מי שמלמד זכות על ישראל על ידי זה מעורר תשועה, והתשועה באה על ידו; יעזר הקדוש ברוך הוא שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפא.

אני בן עשרים וארבע ועדין רוק. האם להכניס לישיבה או להתחיל לעבד?

שאלה:

מאת מאיר: לכבוד הרב.

אני בן עשרים וארבע ועוד לא התחתנתי. יש לי הרבה בלבלים ואינני יודע האם ללכת לישיבה או לעבד, ואני נבון מאד כבר כמה שנים. השנה זכיתי להיות אצל רבנו ועדין מצבי קשה. מה עלי לעשות?
אשמח מאד אם כבוד הרב יענה לשאלתי וגם יברך אותי, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ר' טבת ה'תשע"ד.

שלוש וברכה אל מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון - אתה צריך מאד מאד לשמח שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה באומן, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ג) מי שזוכה להיות אצלי על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח) "אכלו משמנים ושתו ממתקים וגו' כי חדות הוי"ה היא מעוזכם", וזה נאמר על ראש השנה. ואמר לענין ראש השנה שלו (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ו) ש"יכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אפן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות; ולכן

ראוי לך לשמח מאד מאד שזכית בזכות כל כף גדולה להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, אשר אין למעלה מזה.

הדבר השני - אתה צריך לדעת שאצל רבנו ז"ל היה העקר שמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלקול השמחה. ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן אתה מוכרח להכריח את עצמך להיות רק בשמחה, כי טבע של אדם שנמשך אחר העצבות והעצלות, ובפרט רוק שעדין לא התחתן, עליו מתגברים המרירות והדפאון יותר ויותר, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה י"ז סימן ב') תני רבי יעקב: כל שאין לו אשה - שרוי בלא טובה, בלא עזר, בלא שמחה, בלא ברכה, בלא כפרה, בלא טובה, לא טוב היות האדם לבדו.

הדבר השלישי - אתה צריך לדעת שאצל רבנו ז"ל היה העקר שיחה בינו לבין קונו - להרבות בשיחה ובתחנונים בלי שום חכמות כלל, לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, וכל מה שצריך עליו לבקש רק ממנו יתברך, והאריך רבנו ז"ל מאד בדבר זה, שאדם צריך להיות רגיל להרבות בדבור עמו יתברך, ויהיה עקשן גדול על דבר זה, ובפרוש גלה לנו (שיחות הר"ן סימן קנ"ד) שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשיטות), שהיה מדבר הרבה ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות, ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר שהיה מזדרז כל כף בעבודתו עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה

היה עושה ביום אחד), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק; כי העקר זה רק תמימות ופשיטות, וכך יכולים להצליח.

עכשו שיש לך את שלשת הדברים האלו עליך להתחזק בבטחון עצמי, ולעשות כל מיני פעולות שבְעוֹלָם להתחתן, מה שאצל רבנו ז"ל זה היה יסוד גדול מאד מאד, ואמר שכל מי שבא אליו קדם שישא אשה, כי רבנו ז"ל הקפיד על זה מאד מאד להתחתן מה שיותר מקדם, ולא לחכות כלל, וכך אמר מוה"רנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בברית, וכן אגחנו מוצאים בדברי חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט:) משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר ליה: כשיבוא לידך הביאהו לידך. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר ליה: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר ליה דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה, אמר ליה: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעברה. בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד כ' שנה יושב הקדוש ברוך הוא ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע כ' ולא נשא אומר תפח עצמותיו.

הקדוש ברוך הוא יעזר לך שתזכה למצא את בת זוגך, ותהיה שש ושמח כל ימי חייך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפב.

**ברצוני לקבל עבודה מלשכת התעסוקה, ומתנים
זאת בכך שאעבר יעוץ עם הפסיכולוגית שלהם.
האם לעשות זאת?**

שאלה:

מאת שמחה: לכבוד הרב היקר מיבנאל השם ישמרהו ויחיהו:
אני לא מוצאת עבודה כבר הרבה זמן, וכרגע אני מנסה
לגשת לקבל קורס מקצועי דרך לשכת התעסוקה, העניין
הוא שהם מתנים את זה בהפניה לפסיכולוגית שמשמשת
כיועצת תעסוקתית בלשכתם. הם אומרים שזה רק כדי לכוון
אותי, אך אני נרתעת מכל מה שקשור לפסיכולוגיה.
האם הרב חושב שבאמת תצא לי תועלת אם אלה
לפסיכולוגית שלהם? תודה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל שמחה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל למד אותנו שצריכים לקחת כל עבודה שרק מציעים
לו, ואז לא חסרה עבודה, ואת צריכה לדעת שהפרנסה בידי הקדוש
ברוך הוא ולא בידי פסיכולוגית וכו', צריכים רק לקים מה שאמרו
חכמינו הקדושים (פסחים קי"ג). פשוט נבילתא בשוקא, ושקיל אגרא,
ולא תימא כהנא אגא, וגברא רבא אגא, וסניא בי מלתא [תוריד את
העור של הנבלה בתוך השוק, ותקבל על זה שכרך ואל תאמר אני
כהן, או אני אדם גדול, וזה לא מתאים לי]; הינו אדם צריך לקחת
כל מה שרק מציעים לו עבור פרנסה, כי הרי עבודה זה רק כלי
שבו יקבל את הפרנסה ממנו יתברך, אבל לא צריכים להיות בררן

איזה עבודה טובה בשבילי וכו', לוקחים מה שיש, והעקר לבקש ממנו יתברך בתמימות ובפשטות כל מה שרוצים, ותראי נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא שתהיה לך עבודה, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ"ב:): אין עניות מן האמנות, ואין עשירות מן האמנות, אלא למי שהעשר שלו, שנאמר (חגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב"; וצריכים לבקש רק ממנו יתברך ואז תראי שתקבלי את העבודה שהכי מתאימה לך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפג.

אני מרגישה שהזוג והפרנסה שלי חסומים. מה אני יכולה לעשות בעניין?

שאלה:

מאת פנינית: שלום לכבוד מוהרא"ש.

אני אשה חלוצית, בת שלשים ושתים ועדין רוקה. אני מרגישה שענין הזוג חסום לי ואני שבורה מאד מכף נסיתי סגלות רבות ואני מתפללת על הענין אך אינני רואה ישועה. מה כבוד מציע לי לעשות? האם אי פעם אמצא את זוגי משרש נשמתי?

דבר נוסף ומשמעותי בו אני מרגישה חסימה הוא הפרנסה - אני חיה עם אמן שלי ומפרנסת אתה את הבית בקשי ובדחק רב. אבקש לשמע את דעתכם בנוגע לשני הנושאים הללו - שמכבדים עלי מאד. ממתינה לתשובת הצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל פניניית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את בת ישראל בתו של הקדוש ברוך הוא, ולכן תראי להקפיד מאד מאד על קדשת שבת, ותתחילי לשמר שבת קדש, ובזכות זה תזכי למצא תכף ומיד את בן זוגך, וכך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית פרשה י"א סימן ח') תני רבי שמעון בן יוחאי: אמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, לכלן יש בן זוג ולי אין בן זוג, אמר לה הקדוש ברוך הוא: כנסת ישראל היא בן זוגך, וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני, אמר להם הקדוש ברוך הוא, זכרו הדבר שאמרתי לשבת, כנסת ישראל היא בן זוגך, הינו דבור (שמות כ') "זכור את יום השבת לקדשו"; ולכן כשבר ישראל שומר שבת, אזי הקדוש ברוך הוא שומר עליו, ומזמין לו את בן או בת זוגו.

וכן בזכות שמירת שבת זוכים לפרנסה ולעשירות גדולה, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - ברפת הוי"ה היא תעשיר זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי". וכן מובא בזהר (יתרו פ"ח). כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, ותאנא, אמאי לא אשתפח מנא ביומא שביעאה? משום דההוא יומא מתברכאן מיניה כל שיתא יומין עלאין, וכל חד וחד יהיב מזוניה לתתא כל חד ביומו, מההיא ברכה דמתברכאן ביומא שביעאה [כל הברכות שלמעלה בעולמות העליונים, ולמטה כאן בעולם הזה, תלויות רק ביום השבת. ולמדנו לה לא ירד מן בשבת? מפני שמשבת מתברכים כל הששה ימים מששת ימי השבוע, וכל יום מקבל את ההשפעה שלו משבת].

ולכן בזה שתשמרי שבת קדש, על ידי זה תמצאי את בן זוגך,
 וכן פרנסה בקלות, ותהיי הכי מאשרת בחייה.
 המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפד.

**בְּכֹל פְּעַם יֵשׁ לִי בְּעִיּוֹת בְּרִיאוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת - פְּעַם כְּאֲבִי
 בְּטוֹן, פְּעַם כְּאֲבִי רֹאשׁ וּפְעַם חֲרָדוֹת וּלְחֻצִים קָשִׁים.
 אֲשַׁמַּח לְעַצְתָּךְ.**

שאלה:

מאת אהרן: שלום. עוברת עלי תקופה לא קלה ובכל פעם אני
 עובר נסיונות חדשים עם הבריאות - פעם כאבי בטן, פעם
 כאבי ראש ופעם חרדות ולחצים קשים. לאחרונה התחילו לי
 גם כאבים בקדקד.
 קשה לי להחזיק מעמד, אני רוצה להיות דבוק בהשם יתברך,
 ובגלל המצב אני לא כל כך מצליח. אשמח לעצתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אהרן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לבידק את המזוזות בתוך ביתך אם הן כשרות, ואם לא
 חסר באיזו דלת מזוזה, וכן תקפיד להניח בכל יום תפלין כשרות
 דיקא, וכך אמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ה) כל המניח תפלין
 מאריך ימים, ואמרו (פסיקתא זוטרותא שמות) כל המניח תפלין כאלו קרא
 בתורה, ואמרו (ילקוט שמות רמז רכ"ב) אמרו ישראל לפני המקום, אנו
 רוצים ליגע בתורה יומם ולילה אבל אין לנו פנאי, אמר להם הקדוש

ברוך הוא קימו מצות תפלין ומעלה אני עליכם כאלו אתם יגעים יומם ולילה; ואם היה אדם יודע את מעלת הזוכה להניח תפלין של יד ותפלין של ראש, היה נזהר בזה מאד מאד, והמצוה הזו ממשיכה לאדם חיים ודבקות באין סוף ברוך הוא.

ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ג:) כל שיש לו תפלין בראשו ותפלין בזרועו, הכל בחזוק שלא יחטא, כי כשאדם שש ושמח עם מצות תפלין שהניח היום, השמחה של המצוה לא תתן לו לחטא, ולכן אשרי מי שנוהר מאד מאד במצות תפלין, והעולה על הכל אתה מוכרח להכריח את עצמך עם כל הכחות להיות רק בשמחה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם בלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום - שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום - מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.

ולכן יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש ברוך הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תפקיד שמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, והרגע שמדבר אל הקדוש ברוך הוא, על ידי זה זוכה להיות דבוק בו יתברך, כי אין עוד דבר יותר חשוב בדבקות הבורא יתברך שמו כמו שאדם מרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפה.

**כואב לי מאד שאינני מצליחה לתפקד בבית כמו שצריך.
איך זוכים לכך?**

שאלה:

מאת שני מרים: שלום לכבוד הצדיק המאיר לנו את הדרך הנכונה בחיים.

אני ובעלי נשואים כשנה וחצי, ומיום ליום אני נוכחת לדעת שהוא הבעל הכי טוב שיכול להיות בשבילי. ברוך השם הוא התחיל בעבודה חדשה והוא מצליח בה, ואני מגדלת את בננו התינוק בבית.

אני מרגישה שאינני מספיקה לעשות בבית כל מה שצריך - ארוחה, נקיונות וכו', וזה כואב לי, כי אני כל כך רוצה בשביל בעלי שהכל יהיה משלם, ואפלו שהוא לא מבקש ממני כלום ומעריך אותי כפי שאני, אני מרגישה שזה מגיע לו, כי הוא עושה הכל בשבילי. קראתי בספר המדות שרבונו כותב: "מי שהוא מצלח - הזמן בידו". איך זוכים להגיע לזה?

בבקשה תברכו את בעלי שיזכה לרפואה שלמה והצלחה גדולה בכל, ושאזכה להיות לו לעזר טוב.

בהזדמנות זו, רציתי להודות לכם על ישועה גדולה מאד שהגיעה לי על ידכם - מאז שכתבתי לכם שאני לא מסתדרת עם תמותי והמשפחה של בעלי, הקדוש ברוך הוא האיר לי כיצד להתנהג ושלח לי שליחה טובה שעזרה לי. עכשו המצב

טוב מאד, ומה שלא האמנתי שיקרה - קרה בחסדי השם.
תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל שני מרים תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לתת תודה והודאה בכל יום להקדוש ברוך הוא שנתן לך בעל כל כך טוב, ולשמר מאד מאד שלא יהיו ביניכם חס ושלום אף פעם שום וכוזים או אי הבנות, ותהיו שניכם שמחים ועלזים, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

את צריכה לבנות את הבטחון העצמי שלך, ולא לבלבל את עצמך אם את יוצאת ידי חובת בעלך וכו', זה סתם, הסמך-מ"ם רוצה להפיל אותך בעצבות ובמרירות ובדכאון וכו' וכו', ולכן ראי לשמח מאד מאד עם בעלך, והקדוש ברוך הוא יעזר שיצאו מכם דורות ישרים מברכים, ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפ"ו.

בנינו סובל ממחלת נפש, ואנו חשים כי לא נותרו לנו כחות להתמודד אתו

שאלה:

מצאת דוד צבי: לכבוד קדשת האדמו"ר, שלום.
יש לנו בן מבגר שגר אתנו בבית. לצערנו הרב הוא סובל ממחלת נפש, ואנו סובלים ממנו מאד - הוא עושה לנו את המות ומצער אותנו, וכל כך קשה לנו עד שכמעט ואנו משתגעים.
אנחנו לא יודעים מה הקדוש-ברוך-הוא רוצה מאתנו, ואנו חשים כי לא נותרו לנו כחות להתמודד אתו. נשמח מאד לדברי חזוק ונחום מכבוד הרב. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד צבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לכם, כמה דבורים שאני רק ידבר אתכם לחזק ולעודד ולשמח אתכם, או לנחם אתכם, זה לא מספיק, כי הצער והכאב שיש להורים כשיש להם בן מבגר בבית וגם גורם צרות ויסורים להורים, הצער הזה עולה על כל הצרות, ואי אפשר להסביר לאחרים שלא יודעים מה זה (ובאמת שאף יהודי שלא ידע מצרות כאלו, כי אלו הם הצרות הכי קשות ומרות שרק יכולות להיות), עם כל זאת אמרתי לרוץ שורותים אלו לפניכם לחזק ולעודד אתכם כמה שאני רק יכול.

זכרו היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.) כל שהקדוש ברוך הוא חפץ בו מדכאו ב'סורין, ואם קבלם יראה זרע יאריך ימים; צריכים לסבל ולשתק וכו', ולסבל ולשתק וכו', כמאמרם ז"ל (ברכות

ס"ב.) קבלה דיסורא שתיקותא; עצה לקבל את היסורים רק לשתק, ולא להתלונן חס ושלום על הקדוש ברוך הוא, כי מה אנחנו יודעים ומבינים וכו', למה זה באה עלינו צרה כזו, צריכים רק לזכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא כי תצא) צריך האדם להחזיק טובה להקדוש ברוך הוא בזמן שהיסורין באין עליו, למה? מפני שהיסורין מושכין את האדם להקדוש ברוך הוא, כי כשאדם שבור לגמרי, אז הוא פונה רק אליו יתברך. ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי) אשרי אדם שנגעו בו יסורין וכבש רחמיו ולא קרא תגר; את היסורים האלו אי אפשר להסביר לשום בן אדם שלא עבר את זה וכו', עד כדי כך שאמר החזון איש זכותו יגן עלינו, מי שיש לו בביתו בן או בת עם מחלת נפש וכו', או תסמנת דאון וכו', ראוי לקום לפניו כמו שקמים לפני איש מבגר או לתלמיד חכם, כי הצער והיסורים והמרירות שעוברים ההורים עם ילדים כאלו, זה בלתי אפשרי להסביר בשכל אנושי, כי זה הצער הכי גדול שרק יכול להיות, שלא יכולים לרפאות וכו'.

ולכן אתה ואשתך מרחמים להתחזק בהתחזקות עצומה, ואף שזה מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף יש הרבה דברים שאדם לא יודע על מה זה בא לו, וחכמינו הקדושים אמרו (מכילתא יתרו) היסורין מרצים יותר מן הקרבנות, שהקרבנות בממוץ והיסורין בגוף; ואמרו (ספרי ואתחנן) יהא אדם שמת בייסורין יותר מן הטובה, שאלו אדם בטובה אין נמחל לו עוון שבידו, וביסורין נמחל לו; בודאי מי שיש לו חולה כזה בתוך ביתו, את פני הגיהנם הוא כבר לא יראה, כי יש לו את הגיהנם בזה העולם רחמנא לישזבן, וחכמינו הקדושים אמרו (ילקוט איוב רמז תתק"ח) איוב, אלולא לא קרא תגר כשבאו עליו יסורין, כשם שאומרים עכשו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, כך היו אומרים אלהי איוב וכו', אבל איוב לא היה יכול לעצר את עצמו, והצריך מרב יסוריו לדבר כלפי מעלה וכו', וואים מזה שגם על אברהם יצחק ויעקב עברו יסורים מרים וקשים מאד, ועקר מעלתם שלא קראו תגר כלפי מעלה, אלא סבלו את יסוריהם בדממה,

וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה צ"ד סִימָן ה') אֵין הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מֵיַחַד שְׁמוֹ עַל בְּרִיָּה כְּשֶׁהוּא חַי אֱלֹא עַל בְּעָלֵי יִסּוּרֵין.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דֵּי יֵאמַר לְצָרוֹתֵיכֶם דֵּי, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' שפז.

**הָאֵם כְּשֶׁאֵנִי טוֹבֵל אֲנִי יְכוֹל לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס רַק אֶת
הָאֶצְבַּע וְזֶה יַחֲשֵׁב לִי לְהִרְבֵּה טְבִילוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֶיהוּ: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַקְדוּשׁ!

יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂנוֹהֲגִים בְּעֵת שֶׁהֵם תַּחַת הַמַּיִם בְּמִקְוֵה לְהוֹצִיא
וּלְהַכְנִיס אֶת הָאֶצְבַּע מֵהַמַּיִם פְּעָמִים רַבּוֹת בְּזְרִיזוֹת, כְּדֵי שֶׁזֶּה
יַחֲשֵׁב לָהֶם לְטְבִילוֹת רַבּוֹת, בְּמִקּוֹם לְעֵלוֹת וְלִרְדוֹת בְּכָל פְּעַם.
הָאֵם זֶה בְּאִמַּת מוֹעִיל? וְהָאֵם יֵשׁ עֲנִין לְטַבֵּל פְּעָמִים רַבּוֹת
פָּרֵט לְמָה שְׁאֵמַר רַבְּנוֹ ז"ל לְגַבֵּי ש"י טְבִילוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיְחִי, ז' טֵבֵת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל אֵלֶיהוּ גֵרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צְדִיקִים אָמְרוּ מֵהוּ סוּד הַמִּקְוֵה? נִכְנָסִים בְּתוֹךְ הַמַּיִם וּמִתְכּוֹפְפִים
וְכוֹ, הֵינּוּ בְּכָל טְבִילָה וְטְבִילָה מִתְכּוֹפְפִים עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם וְכוֹ,
וְזֶה סוּד הַטְּהָרָה, שְׁאֵדָם נִכְנָס בְּתוֹךְ הַמִּקְוֵה וּמִתְכּוֹפֵף וְכוֹ, וְנִכְנָס
בְּתוֹךְ הַמַּיִם שֶׁהוּא סוּד הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהַעֲקָר שְׁמִתְכּוֹפֵף בְּכָל

פעם וכו', וזה עקר הטהרה, ולכן בזה שמוציאים בכל פעם את האצבע זה סתם דמיון וכו', ובא מעצלות וכו', וגם מגאות שלא רוצה לכופף את עצמו אזי הוא כמו טובל ושרץ בידו, וזה ברור.

בכלל, בענין טהרת המקנה ידוע מה שכתב הרמב"ם (פרק י"א מהלכות מקואות הלכה י"ב) דבר ברור וגלוי שהטמאות והטהרות גזרות הכתוב הן, ואינן מדברים שדעתו של אדם מכרעתו, והרי הן מכלל החקים, וכן הטבילה מן הטמאות מכלל החקים הוא, שאין הטמאה טיט או צואה שתעבר במים אלא גזרת הכתוב היא, והדבר תלוי בכונת הלב, ולפיכך אמרו חכמים טבל ולא החזק כאלו לא טבל, ואף על פי כן רמז יש בדבר - כשם שהמכונן לבו לטהר, כיון שטבל טהור, ואף על פי שלא נתחדש בגופו דבר, כך המכונן לבו לטהר נפשו מטמאות הנפשות שהן מחשבות האון ודעות הרעות, כיון שהסכים בלבו לפרש מאותן העצות, והביא נפשו במי הדעת טהור, הרי הוא אומר (יחזקאל ל"ו כ"ה) "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם". השם ברחמיו הרבים מכל חטא עון ואשמה יטהרנו, אמן.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפח.

**רבנו רצה שאנשי שלומנו יהיו מערבים עם העולם.
מדוע חסידי ברסלב מקפידים להתפלל דוקא בבית
המדרש שלהם?**

שאלה:

מאת נתן: שלום רב לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א. השם
יאריך ימיכם בטוב ובנעימים, ותראו ברכה ונחת בכל מה

שְׂאֵתֶם עוֹשִׂים לְמַעַן הַפְּצַת אורוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

יְדוּעַ שֶׁבְּקבוּץ הַראשון שֶׁל ראש השָׁנָה אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, בִּרְחַ מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל מִבֵּית הַמְּדַרְשׁ שֶׁל הַקְּבוּץ וְרָץ לְהַתְּפַלֵּל בַּיַּחַד עִם כָּל אַנְשֵׁי הָעִיר, בְּאוֹמְרוֹ שֶׁרְצוֹן רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ הָיָה לְהִיּוֹת מְעֻרָב עִם כָּלָם. וְאִם כֵּן, מִדּוּעַ אַחֵר כָּף בְּהַמְשָׁךְ, מִסֵּר מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל אֶת נַפְשׁוֹ לְבָנוֹת אֶת הַקְּלוּזִיז בְּאוֹמֵן, וַיַּחַד כְּמָה וְכְמָה חֲדוּשִׁים בְּלִקוּטֵי הַלְּכוּת עַל חֲשִׁיבוֹת בְּנֵי־בֵית הַמְּדַרְשׁ עַל שֵׁם הַצְּדִיק? וּמִדּוּעַ עַד יְמֵינוּ-אֲנִי, חֲסִידֵי בְּרַסְלָב מִתְּפַלְּלִים בְּבֵית מְדַרְשׁ מִשְׁלָהֶם? מִדּוּעַ לֹא לְקַיֵּם אֶת צוּי רַבְּנוּ וְלִהְיוֹת מְעֻרָבִים עִם כָּלָם?

אָנָּה הָאִירוֹ-אֶת עֵינֵינוּ בְּסִגְיָה הַזֹּאת כְּדִי שֶׁנִּשְׁכַּח לְהַבִּין מִזֶּה אִיךָ לְהַתְּנַהֵג הַיּוֹם הַלְּכָה לְמַעֲשֵׂה: הָאִם עָלֵינוּ לְהַתְּפַלֵּל דְּוָקָא בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ שֶׁל חֲסִידֵי בְּרַסְלָב אוֹ לֹא דְּוָקָא?

יִישֵׁר כַּחְכָּמ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַם לָכֶם עַל כָּל פְּעֻלְכֶם הַטּוֹב, שְׂאֵתֶם כָּל כֹּף מוֹסְרִים נַפְשׁ לְמַעַן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל זֶה יוֹתֵר מִיֹּזְבֵּל שְׁנַיִם. כָּל טוֹב, בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה, אַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת בְּבְרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה, אָמֵן.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל נֶתָן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּאֵמֶת, רָצָה רַבְּנוּ ז"ל שְׂאֵנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיוּ מְעֻרָבִים בֵּין אַנְשֵׁי הָעוֹלָם, כִּי יְדוּעַ אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְאֵנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אִם הוּא רַק מְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּאֵמֶת, אֲזִי הוּא חֲדוּשׁ נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (תַּיִי מוֹהֲרֵן סִימֵן שִׁי"ד) הַפְּחוֹת שְׂבָאֵנְשֵׁי אֲנִי מוֹלִידֶךָ אוֹתוֹ בְּדַרְךְ שֶׁל צְדִיק גְּדוֹל מְאֹד כְּמוֹ שֶׁל עֶכְשָׁו, וְכֵן אָמַר (תַּיִי מוֹהֲרֵן

סימן שכ"ז) שִׁסְפְרוּ כִּמָּה סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְכַל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיוּ כִּמָּה מַעֲשֵׂיֹת, הִינּוּ שָׂרְבְנוּ ז"ל מוֹלִיךְ אֶת אַנְשֵׁי בְּדֶרֶךְ שֶׁל צְדִיק גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי כָל הָעַנִּיָּן שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ לְהַחֲדִיר אֶת זֶה בְּאַנְשֵׁים פְּשוּטִים קֹטְנֵי עֶרֶךְ זֶה דָּבָר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, אָדָם שֶׁהָיָה בְּשֵׂיא הַטְּמֵאָה וּמְלַכְלֵךְ בְּכָל הַלְּכוּכִים בַּעֲוֹנוֹת וּחֲטָאִים וְכוּ' וְכוּ', וְעָכְשׁוּ הוּא פּוֹנֵה מֵהַכֵּל וּמִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, זֶה חֲדוּשׁ שֶׁבְחֵי דְיוֹשִׁים, אֵיךְ רַבְנוּ ז"ל לֹקַח אָדָם שֶׁהָיָה כָּל כֶּף רְחוּק וְכוּ', וְכָל כֶּף מְלַכְלֵךְ בְּחֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים וְכוּ', וְעָכְשׁוּ נִכְנָסֵת בּוֹ תְּשׁוּבָה עֲצוּמָה לְהַפְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְדַבֵּר רַק עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזִּי כָּל הַהֲלוּךְ יֵלֵךְ שְׁלוֹ מִשְׁתַּנֵּה לְגַמְרֵי - הוּא מִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּלָה, יֵשׁ לוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת נִפְלָא, וְהוּא נָעִים הַלִּיכוֹת, כָּל הַשָּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת אֶצְלוֹ בִּישׁוּב הַדַּעַת נִפְלָא מְאֹד, וּמִתְפַּלֵּל אוֹתָן לְאֵט לְאֵט וּבִדְבָקוֹת, וְכֵן הַלְמוּד שְׁלוֹ זֶה בְּסֹדֵר הַגּוֹן - מְקַרָא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הַלְכָה וְאַגְדָה, וְהַכֵּל בִּישׁוּב הַדַּעַת כְּזֶה שְׂאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל.

וְעָכְשׁוּ, כְּשֶׁאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִתְנַהֵג כְּכֹה וְהוּא מְעַרְבֵי בֵין הַבְּרִיּוֹת, אִזִּי כָּלֵם מְסַתְּכָלִים עָלָיו וְכָלֵם רוֹצִים לְחַקוֹת אוֹתוֹ, וְכָלֵם מִתְעַנִּינִים מִי הוּא? וּמֵהֵיכָן הוּא מְקַבֵּל אֶת הַהֲתַעֲוֵרוֹת וְהַהֲתַחֲזָקוֹת הַזֹּז? וְכֶךְ גַּם הוּא יִתְקַרֵב, וְזֶה הִיָּה הַרְצוֹן שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל בַּעַר בּוֹ לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבְנוּ ז"ל, אֲבָל אַחַר כֶּךְ כִּשְׁהֲתַחֲלִיָּה הַמְחַלְקֵת הַגְּדוּלָה עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבְּשִׁבְלֵי שְׁקָרִים שֶׁל מְפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר שֶׁהִמְצִיאָו עַל רַבְנוּ ז"ל וְעַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ' וְכוּ', הִתְחִילוּ לְרַדֵּף אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהִיָּה מִכְרַח מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְשַׁכַּר מְקוֹם אַחַר עַל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן, עַד שֶׁאָמַר לוֹ יְהוּדֵי פְּשוּט: רַבִּי נִתָּן, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָכֶם בֵּית הַכְּנָסֵת עֲצָמָי שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לֹא פְּעַלְתֶּם עֲדִין שׁוּם דָּבָר בְּדַבַּר רַבְנוּ ז"ל, וְהַדְּבוּרִים כָּל כֶּךְ נִכְנָסוּ בְּלִבּוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל עַד שֶׁהַחֲלִיט לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ וּבָנָה אֶת הַקְּלוּזוֹ, וְשָׁם הָיוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל

כפי הנסח שלנו ולרקד את הרקודים שלנו אחר כל תפלה ותפלה, וכן להתפלל בקול ובחיות ובהמחאת כפים.

ואחר כך, כשככל העיר התגברה המחלקת יותר ויותר מפני הרשעות של המפרסמים שהמציאו כל מיני שקרים על אנשי שלומנו, היה ההכרח שככל עיר ועיר ובנו בית הכנסת על שם הצדיק, ומאז ועד עתה אנשי שלומנו ככל עיר ועיר משתדלים לבנות בית הכנסת על שם רבנו ז"ל, אשריהם ואשרי חלקם, כי שם יכולים לדבר חפשי מהעצות הקדושות של רבנו ז"ל, הן ענייני שמחה - לשמח ולרקד אחר כל תפלה ותפלה, והן לדבר דבורי אמונה פתוח, והן ללמד שעורים כסדרן כפי סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, והן לקיים את כל העצות של רבנו ז"ל.

אשריהם ואשרי חלקם של אנשי שלומנו היקרים, שככל עיר ועיר שהם גרים בונים בית הכנסת על שם רבנו ז"ל, וזה דבר גדול מאד מאד, וחסידי ברסלב צריף להקפיד להתפלל דיקא בבית הכנסת הנקרא על שם הצדיק שזה דבר גדול.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שפט.

רבנו אומר שכשנוסעים לצדיק החשק מתגבר, ובמקום אחר כתוב שככל שמתקרבים לצדיק החשק אויב. האין זו סתירה?

שאלה:

מאת מעוז: שלום לכבוד הצדיק.

רבנו כתב בתורה ע', שכאשר נוסעים לצדיק, ככל שמתקרבים יותר אליו - החשק מתגבר יותר, כי מתקרבים יותר לכח המושך אף בתורה ע"ב כתב רבנו שלפעמים

כְּשֶׁנוֹסְעִים אֶל הַצְדִּיק, כְּכֹל שְׁמֵתִקְרָבִים אֵלָיו יוֹתֵר - הַחֲשֵׁק
אוֹבֵד. הַאִיִן זוֹ סְתִירָה?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיְחִי, ז' טֵבֵת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְעוֹז נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ע') שֶׁהַצְדִּיק יֵשׁ לוֹ כַח
הַמּוֹשֵׁף שֶׁיִּכּוֹל לְמַשֵּׁךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ אֵלָיו, וְלִגְלוֹת לָהֶם אֶת
אֲמַתּוֹ מִצִּיּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲךֹּ יֵשׁ כַח הַמְּכַרֵּחַ וְכַח הַדּוֹחֶה, הֵינּוּ שְׂיֵשׁ
בְּנֵי אָדָם שֶׁעַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְדַבּוּרֵיהֶם גּוֹרְמִים לְהִתְרַחֵק מֵהַצְדִּיק
הַזֶּה, וְתַכְּף וּמִיד כְּשֶׁהֵם מִתְבַּטְּלִים, אֲזִי אֲנָשִׁים נִמְשָׁכִים תַּכְּף וּמִיד אֶל
הַצְדִּיק כְּמוֹ מַגְנֵט, אֲבָל כָּל זְמַן שְׂיֵשׁ כַח הַדּוֹחֶה וְכַח הַמְּכַרֵּחַ לְדַחוּת
אֶת בְּנֵי אָדָם מֵהַצְדִּיק, עַל יְדֵי זֶה הֵם מִתְרַחֲקִים מֵהַצְדִּיק.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ע"ב) כְּשֶׁבָא לְאָדָם הִרְהוּר
תְּשׁוּבָה וְרוּצָה לְנוֹסֵעַ לְהַצְדִּיק, דִּיקָא אֶז מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַיֵּצֵר הָרַע וְנוֹפֵל
מִתְשׁוּקָתוֹ שֶׁהִיָּתָה לוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁבָא אֶל הַצְדִּיק מִתְגַּבֵּר
עָלָיו הַיֵּצֵר הָרַע עוֹד יוֹתֵר, וְאוֹבֵד כָּל חֲשָׁקוֹ וְכוּ', פִּי בְּכָל פַּעַם קָם
עָלָיו יֵצֵר הָרַע חֲדָשׁ וְכוּ', שְׁזֵה גַם כֵּן בְּכָלֵל כַח הַדּוֹחֶה וְכַח הַמְּכַרֵּחַ.

הֵינּוּ שְׂאִיִן זוֹ סְתִירָה כְּלָל, כִּי שְׂנִיָּהֶם לְדַבֵּר אֶחָד מְכוֹנִים, שֶׁהַצְדִּיק
יֵשׁ לוֹ כַח לְמַשֵּׁךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲךֹּ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם זֶה
לְעַמַּת זֶה מִסִּית וּמְדִיחַ נֶגֶד הַצְדִּיק הַזֶּה שְׂיֵשׁ לוֹ אֶת הַכּוֹחַ לְעוֹרֵר אֶת
כָּל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּבְעֵרוּ בְּתַבְעֵרַת הַלֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מִסִּית
נֶגֶד הַצְדִּיק בְּכָל מִיָּנִי הַסְּתוּת וְכוּ', וּמִמְצִיא כָּל מִיָּנִי שְׁקָרִים וְלִשׁוֹן
הָרַע עַל הַצְדִּיק הַזֶּה שְׂיֵשׁ לוֹ אֶת הַכּוֹחַ לְקַרֵּב אֶת כָּלֵם לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, עַד כְּדֵי כֵן שְׂאֵפְלוּ כְּשֶׁאָדָם כָּבֵר נוֹסֵעַ אֶל הַצְדִּיק, גַּם אֶז מִתְגַּבֵּר
עָלָיו בְּכָל פַּעַם שֶׁיֵּאֲבֹד אֶת חֲשָׁקוֹ, כְּמוֹ שֶׁסָּפַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת
מַעֲשֵׂה ח' מֵרֵב וּבֵן יְחִיד) שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הִתְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִי שֶׁהִתְלַבֵּשׁ

וכו', ודבר בתמימות אליו: "אתה נוסע, הרי הוא קל וכו', וראיתי אותו לעבר עברה וכו'?", וכך הוא מסית ומדיח בני אדם שלא יהיו מקרבים אל הצדיק הגדול והנורא הזה שיכול לעזור אותם גם כן להתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולמשך את עצמם בתבערה עצומה רק אליו יתברך, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה כל יום - במקרא, במשנה, בגמרא, במדרש, בהלכה ובאגדה וכו', שדבר זה לא נמצא בשום מקום רק אצל הצדיק הזה, והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד ממנו, ולכן הוא ממציא עליו תמיד המצאות חדשות כדי להסית ולהדיח נגדו וכו', עד שלא מתביש אפלו להגיד שהוא ראה אותו עובר עברה וכו', והוא קל שבקלים וכו', העקר שבני הנעורים לא יתקרבו אליו, כי הסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מהצדיק הזה שיש בכחו לקרב את כל בני הנעורים אל הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא יעזר לנו שנזכה להתגבר על כל המניעות ונתקרב אל הצדיק האמת שיש בכחו למשך אותנו אליו יתברך, ולהבעיר את לבבנו בתבערה עצומה אחריו יתברך, ויכניס בנו תשוקה עצומה לזכות לטיל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שצ.

האם צריך לצום בימי השוכבי"ם? והאם בשנה מעברת נוספים לימי השוכבי"ם עוד שבועים?

שאלה:

מאת מאיר: שלום לכבוד הרב.

האם צריך לצום בימי השוכבי"ם? והאם בשנה מעברת כמו השנה נוספים לימי השוכבי"ם עוד שבועים?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לקחת על עצמו שום תענית חוץ מהתעניות שתקנו לנו חכמינו הקדושים ומוכאים בשלחן ערוך, ולכן אצל אנשי שלומנו לא מתענים בימי שובבי"ם, אלא מרבים בשיחה בינו לבין קונו, ומוהר"ת ז"ל היה אומר בימי שובבי"ם פעמים את היום תהלים, הינו בדרך כלל הוא אמר כל יום יום תהלים, כי ספר התהלים נחלק לשבעה חלקים כימי השבוע, וכך סיים בכל שבוע את ספר התהלים, אבל בימי שובבי"ם אמר את היום פעמים, כדי שייסיים בכל שבוע פעמים ק"ג מזמורי תהלים שהם כמספר כפ"ר.

העקר בימי שובבי"ם - להרבות בשעורים בתורה, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה פרק ד' הלכה ח') כיון שקבלתם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימכם; אדם שנכשל עם כל כף הרבה עברות חמורות וכו' וכו', אבל הוא לוקח את עצמו ונכנס בתוך התורה הקדושה, אזי הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו, ולכן אני שואל אותך - האם זה לא כדאי ללמד תורה, שבזה נתכפרים לו כל עוונותיו?

היו מאנשי שלומנו שהיו מסיימים במשך ימי השובבי"ם את כל ה'עין יעקב', ואחרים היו מסיימים את כל ספר 'תקוני זהר', כל אחד כפי ענינו, וכל אחד לקח על עצמו איזה למוד אחר ללמד בימי השובבי"ם. יעזר הקדוש ברוך הוא שגזכה גם כן להתעורר בימים אלו ימי שובבי"ם בתשובה, שהם ימים שמאד מסגלים לתקן תקוני פגם הברית, כי בשבועות אלו קוראים את גלות מצרים שהיתה רק

מחמת פגמי הברית של אדם הראשון וכו' וכו', עד שזכינו לצאת מהגלות של מצרים, וזכינו לקבל את התורה בהר סיני.

יש ספר "אוצר שובבי"ם", וכדאי לך להשיג את הספר הזה ושם תראה נוראות ונפלאות התחזקות והתעוררות לימי שובבי"ם הקדושים על פי ההקדמות הנוראות והנפלאות של רבנו ז"ל, קחם משם ותחיה את עצמך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שצא.

כתוב שמי שפוגם בברית קופצת עליו זקנה. האם זה נאמר גם למי שחי עם אשתו בקדשה?

שאלה:

מאת נחום: לכבוד כבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א. ראיתי שכתוב בפוסקים על מי שפוגם בברית, שזקנה קופצת עליו, וריח רע נודף ממנו וכו' וכו'. האם כל הדברים האלו נאמרו גם לגבי מי שחי עם אשתו בקדשה? וכיצד הגוף יודע להבחין בין מצוה לעברה? תודה רבה ותזכה למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נחום נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (יומא כ"ט). הרהורי עבירה קשו מעבירה; והטעם הוא כי מכניס את כל מחו ומחשבתו בתוך העברה, ועל ידי זה כל הרמ"ח אברים שלו וכל השס"ה גידים שלו נטמאים על ידי

זֶה, כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ כְּפִי הַמַּחְשָׁבָה, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"א) בְּמִקּוֹם שְׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁם כָּל הָאָדָם, וְלֹכֵן אִם אָדָם רַק מֵהִרְהֵר בְּהִרְהוּר נֶאֱוָף רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וּבֵא לִיְדֵי פְגָם הִבְרִית הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָהּ, עַל זֶה מוּבָא (שְׁלַחַן עֲרוּךְ אֲרַח חַיִּים סִימָן ר"מ סְעִיף י"ד) שְׁכַבְתָּ הַזָּרַע הוּא כַח הַגּוֹף וּמֵאוֹר הָעֵינַיִם, וְכֹל זְמַן שֶׁתִּצָּא בְּיוֹתֵר, הַגּוֹף כָּלָה וְחַיָּיו אוֹבְדִים. וְכֹל הַשְּׁטוּף בְּבַעֲיָלָה זְקָנָה קוֹפְצָת עָלָיו, וְכַחוֹ תִשָּׁשׁ, וְעֵינָיו כְּהוֹת, וְרִיחַ רַע נוֹדֵף מִפִּיו וְשַׁעַר רֵאשׁוֹ וְגַבּוֹת עֵינָיו וְרִיסֵי עֵינָיו נוֹשְׂרִים, וְשַׁעַר זְקָנוֹ וְשַׁחֲיוֹ וְשַׁעַר רַגְלָיו רַבָּה, וְשִׁנָּיו נוֹשְׂרוֹת וְהִרְבָּה כְּאֲבִים חוֹץ מְאֹלוֹ בְּאִים עָלָיו. אָמְרוּ חֲכָמֵי הַרּוֹפְאִים אֶחָד מֵאֵלֶּף מֵת מִשְׂאֵר חֲלָאִים, וְהָאֵלֶּף מֵרַב תִּשְׁמִישׁ, לְפִיכֶךָ צָרִיךְ אָדָם לְזַהֵר.

הָרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ מֵה זֶה גוֹרֵם גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּל מַח מַחֲשַׁבְתּוֹ מוֹנַח בְּזָבֵל וּבִלְכָלוֹךְ וּבִטְנוּף וְאֵינוֹ מִפְסִיק מִלְהִרְהֵר בְּזֶה, עַל יְדֵי זֶה גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת נֶחֱלַשׁ מְאֹד, וּבֵא לִיְדֵי רְעוֹת רַבּוֹת וְכוּ', מֵה שְׁאִין כֵּן כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר בְּקִדְשָׁהּ, כָּל הַמַּח מַחְשָׁבָה שָׁלוֹ רַק חוֹשֵׁב מִדְּבָרֵי תוֹרָה, וּכְמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ק"ו) רְאוּי לְהִרְהֵר בְּדְבָרֵי תוֹרָה בְּשַׁעַת זְווג, וְאֵף עַל פִּי כֵן יוֹכֵל לְהוֹלִיד בְּנִים, אֵף עַל פִּי שֶׁמַּחֲשַׁבְתּוֹ תִּהְיֶה דְבוּקָה אֲזִי בְּהִרְהוּרֵי תוֹרָה וְטוֹב מְאֹד לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ בְּכֶךָ.

וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ל"ב) שֶׁעַל יְדֵי יַחְוּדָא תִּתְאַה שְׁבֻזָּה הַעוֹלָם שֶׁהוּא בְּכַשְׂרוֹת גְּדוֹל בְּקִדְשָׁהּ וּבְטְהָרָה, עַל יְדֵי זֶה נִעְשֶׂה יַחְוּדָא עֲלָאָה וְכוּ', הֵינּוּ שְׁאָדָם יוֹכֵל אֲזִי לִיַּחַד יַחְוּדִים קְדוּשִׁים מִשְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ', הָרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ, שֶׁהַעֲקָר תְּלוּי כְּפִי הַמַּח מַחְשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם - אִם הוּא חוֹשֵׁב רַק תוֹרָה אוֹ מִיַּחַד יַחְוּדִים אֲזִי הַכֹּל בְּקִדְשָׁהּ וּבְטְהָרָה, מֵה שְׁאִין כֵּן אִם אָדָם שְׁטוּף בְּהִרְהוּרֵי עֲבָרָה, וְחוֹשֵׁב וּמְהִרְהֵר תְּמִיד בְּטְנוּף שֶׁל נֶאֱוָף, עַל יְדֵי זֶה הוּא בָּא לִיְדֵי מַחְלוֹת וְחֲלָאִים רְעִים, וְלֹכֵן לֹא בַחֲנָם שְׂרַבְנוּ ז"ל הַזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל קִדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, וְהִרְבָּה לְדַבֵּר מִקִּדְשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, עַד כְּדֵי כֶךָ שְׁאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן קי"ד) שְׁצָרִיכִים לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד

מהרהור רע, כי זה פוגם בכל העולמות, וזה רק הרהור רע אחד, מכל שכן מי ששטוף בהרהורים רעים ומחשבות מגנות שיש בני אדם שמהרהרים וחוזרים ומהרהרים, ומנחים במח מחשבתם בנאוף, זה מה שהורס להם את כל הבריאות, עד שנחלים מזה לגמרי וסובלים מה שסובלים וכו'.

הקדוש ברוך הוא יקדש ויטהר את מח מחשבתנו שנחשב רק ממנו יתברך ולא מדברים אחרים, ואז טוב לנו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שצב.

בעלי מצא אשה אחרת והתגרש ממני. האם אני צריכה להתחתן שוב?

שאלה:

מאת רחל: לצערי הרב, לאחר למעלה מעשרים שנות נשואין וחמשה ילדים טובים, חכמים ומצליחים, בעלי עזב את הבית. הוא מצא לעצמו אשה אחרת, כל תחנוני לשלום בית לא הועילו, והוא התגרש ממני.

תקופה ארכה היה לבי שבור, אף היום אני מתחילה לחשב על העתיד, ומכיון שכבר אינני בגיל פוריות ולדה, ברצוני לשאל: האם יש חשיבות לנשואים שניים במקרה שלי? והאם נשואים שניים יכולים להיות בעצם ה'זוג הראשון' שלי? ומה המסקעות הרוחנית של כל הענין הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל רחל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ושום דבר בעולם שלא יוכל לשבר אותך, הן אמת שזה מאד מאד פואב וכו', אחר עשרים שנה של נשואין וכו' שהבעל יהיה מסגל לעשות דבר כזה וכו', לזרק את אשתו שילד ממנה חמשה ילדים וכו', אבל היום לצערנו הרב הדור הפקר לגמרי, ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה א) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, ואמרו (תנחומא נשא) אין המנאפים נואפים עד שתכנס בהם רוח שטות; וצריכים לשמר מאד מאד לא לפל בפח יקוש כזה וכו', הן הבעל והן האשה, כי הנסיגנות מאד מאד קשים ומרים בחוץ, ובפרט מי שיש לו בבית מחשב המחבר לאינטרנט שבו יכולים להתכתב בפייסבוק כי הכלי משחית הזה הרס המון בתים.

ולכן צריכים רחמים רבים עכשו בדור הזה יותר מאי פעם, כי לצערנו הרב נתקיים עכשו על ידי הכלי משחית האלו - איפון, בלקברי, איפד, אנדרואיד, וכל מיני זבל שרק יש, מה שאמר החכם מפל אדם (משלי ז) "הולך אחריה פתאם כשור אל טבח יבא" וגו' "כמהר צפור אל פח ולא ידע כי בנפשו הוא", "אל ישט אל דרכיה לבך אל תתע בנתיבותיה: כי רבים חללים הפילה ועצמים כל הרגיה: דרכי שאול ביתה ירדות אל חדרי מות", ומי שיש בביתו את הכלי משחית האלו, אי אפשר להאמין לא לבעל ולא לאשה, כי יכולים שניהם לבגד אחד בשני, ויעבדו אחד על השני, ולכן החכם עיניו בראשו ומרחיק ממנו את כל הכלי משחית האלו ואת המחשב (מכשף) המחבר אל האינטרנט, כי בקלות יכולים לאבד את שני העולמות על ידי זה.

על כל פנים, איך שהוא, בודאי זה כאב גדול מאד מאד שבעלך

עֹזב אֶת הַבַּיִת וּבָרַח עִם אִשָּׁה אַחֶרֶת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֶת צְרִיכָה לְהִתְחַזֵּק בֵּיתֵר שָׂאת וּבֵיתֵר עֹז כִּי אִם אָדָם הֵיךָ יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת לָךְ דְּבָר זֶה, הוּא לֹא רָאוּי לָךְ, וְצְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַפְּחוֹת, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוֹם דְּבָר אֶף שְׂזָה כּוֹאֵב.

בְּעִנְיַן לְהִתְחַזֵּן עוֹד פְּעַם - יֵשׁ לָךְ חֲמִשָּׁה יְלָדִים טוֹבִים חֲכָמִים וּמְצַלְחִים וְכוּ', וְאֵת צְרִיכָה לְהִתְחַשֵּׁב גַּם עִמָּהֶם, כִּי גַם לָהֶם הַכָּאֵב מְאֹד גָּדוֹל וְכוּ', וְלֹא בְּכָל פְּעַם הַיְלָדִים מוֹכִנִים שֶׁהָאָמָא תַעֲזוֹב אוֹתָם גַּם כֵּן וְחַלְךָ עִם גְּבֵר אַחֵר, זֶה תְלוּי כְּפִי הַיְלָדִים וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאָמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי יֵאמֵר לְצְרוּתֵיךְ דִּי.

הַמְאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' שצג.

אַחֲרֵי עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנוֹת סָבַל בְּנִשׁוּאִין, הַחֲלֻטְתִּי שֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן לְהַתְּגַרְשׁ. מֵה דַעְתְּכֶם בְּעִנְיָן?

שְׂאֵלָה:

מֵאת אָמִיר: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַקְדוּשׁ.

אֲנִי נִשׂוּי עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנָה, וּמִכִּיּוֹן שְׂאִשְׁתִּי חוֹלָה בְּדַכָּאוֹן, מִצַּב הַזּוֹגֵאוֹת שְׁלֵנוֹ רַע מְאֹד וְאֲנִי סוֹבֵל סָבַל גָּדוֹל. עַד עַכְשָׁו נִמְנָעֵתִי מִגְּרוּשִׁין כְּדִי שֶׁהַיְלָדִים לֹא יִפְגְּעוּ, אֲךָ כַּעֵת הַיְלָדִים גְּדוּלוֹ - הַגְּדוּלָה בֵּת עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם, הָאֲמִצְעִית בֵּת שְׁמוֹנֶה עֲשָׂרָה וְהַקֶּטָן בֵּן שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, אֲנִי מְרַגֵּשׁ שֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן לַעֲשׂוֹת אֶת הַצַּעַד הַזֶּה וְלְהַפְסִיק לְסָבַל. מֵה דַעְתְּכֶם בְּעִנְיָן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אמיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שבשום פנים ואפן אסור להתגרש מהאשה, וזה סתם צחוק שאתה כותב שעד עכשו לא התגרשת מפני הילדים וכו', ומה קרה עכשו? הרי הילדים עדין בבית, ולמה תעשה להם דבר כזה? זכר גם זכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (גיטין ז:): כל המגרש אשתו ראשונה אפלו מזבח מוריד עליו דמעות, ונשאלה השאלה, למה דוקא המזבח מוריד דמעות? למה לא שאר כלי המקדש, כגון הכיור, השלחן, המנורה, הארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות, כאומר "מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות", כי בגרושין מי הקרבנות? הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, כי יש עליו מספיק קרבנות, והוא לא צריך שביאו עליו עוד קרבנות.

חכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ו) אשה - בעלה משמחה, ולכן על כל בעל מונח החוב להקל את על הבית מהאשה, ולעזר לה עם מה שהוא רק יכול, והעקר לשמחה, כי אם האשה נמצאה בדכאון יש על זה סבה וכו', ואני בטוח שהבעל לא טלית שכלה תכלת וכו', אלא רדף את אשתו עד לחרמה וכו', השפיל אותה בכל מיני השפלות וכו', אזי זו התוצאה שהיא נכנסה בתוך עצמה וכו' וכו', ואבדה את הבטחון העצמי שלה וכו' וכו', ונכנסה בדכאון עמק וכו', ואם זה לא מספיק אתה רוצה עוד לזרק אותה, ומה יהיה עם הילדים? איפה האחריות שלך?

אתה צריך לדעת שהעקר מה שזוג צריכים הוא לעבד רק על נקדת השמחה, שהבעל והאשה תמיד יהיו בשמחה, ואני מוכרח להגיד לך שזה הדבר הכי קשה, כי טבע של אדם שנמשך תמיד אחר העצלות והמרירות והדכאון וכו', ובפרט שעד עכשו לא היה

שלום בית וכו', זה מה שמונע את השמחה מהבעל והאשה, ולכן אשרי הזוג שמישבים את דעתם כי חבל על המריבות, ימינו כצל עובר, הנה אנחנו כאן והנה אנחנו יוצאים מכאן, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ס"א) שהשבעים שנה פורחות כמו רבע שעה, וכן אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ק"ח) אדם, בשביל תענוג קטן של רבע שעה, הוא יכול לאבד את כל העולם הזה והעולם הבא, וזה שיד יותר במריבות בבית.

ולכן אשרי הזוג שמשלימים ביניהם ומסתכלים על התכלית הנצחית, ולכן אני מאד מבקש אותך שתראה להשלים עם אשתך ולבקש ממנה סליחה, ומהיום והלאה תראה רק לכבדה ולקרה, ותכניס בה בטחון עצמי, כי אוי לבית שיש שמה מריבות, ואוי לבית שנשבר וצריכים להתגרש, מסכנים הילדים, ולכן אתה חייב מהיום והלאה רק לחזק ולעודד ולשמח את אשתך, ולהוציא אותה מהדכאון שהכנסת אותה וכו', הלכת נגדה כל השנים עם יד חזקה וכו', השפלת אותה בכל מיני השפלות לפני הילדים, עד שהיא אבדה לגמרי את החשק לחיות וכו' וכו', ולכן במה שקלקלת אתה צריך לתקן.

יעזר הקדוש ברוך הוא שיתן לך את השכל האמתי לקיים את כל זה, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שצד.

אני עוסק בצרכי הרבים כבר שנים, וכעת אני מרגיש שאין לי יותר כחות להמשיך

שאלה:

מאת עזריה: אני עוסק בצרכי הרבים כבר שנים רבות, וכעת אני מרגיש שכשל כח הסבל ואין לי יותר את הכחות להמשיך.

מצד אחד, זו עבודה קשה מאד, כי כשעובדים עם צבור לא מלקקים דבש בלשון המעטה, אף מצד שני אינני רוצה להפסיד את הזכות שבכך. האם אני צריך להקשיב לתחושותי ולהפסיק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל עזריה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שאי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שעוסק בצרכי צבור באמונה, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב מה שעוזרים לבני אדם אחרים, ואמר הרב הקדוש הבעל התניא זכותו יגן עלינו ששמע מרבו המגיד הגדול ממעזריטש זכותו יגן עלינו, שפדאי לחיות בזה העולם שבעים או שמונים שנה כדי לעשות טובה אחת ליהודי, עמד וראה והתבונן מה הדבור הזה - אדם צריך לחיות בזה העולם שבעים או שמונים שנה ולא לעשות כלום, ואם זכה לעשות רק פעם אחת טובה ליהודי - כבר היה שנה שירד לזה העולם, מכל שכן וכל שכן מי שזוכה לעסק בצרכי צבור באמונה איזו זכות יש לו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ביצה כ"ה): אפלו קל שבקלים ונתמנה פרנס על הצבור הרי הוא כאביר שבאבירים, ולכן אתה צריך מאד מאד להתחזק, והעקר לא להניח את מקצת מקומך ותמשיך בעבודתך עבודת הקדש שלקחת על עצמך וכו', בודאי זה מאד מאד קשה כמאמרם ז"ל (דברים רבה פרשה א' סימן י') שמשאוי של צבור קשה ואין אדם יחיד יכול לשא משאן של צבור בעצמו, תדע לך שהרי משה רבן של כל הנביאים לא היה יכול לשאת משאוי של צבור לעצמו וכו', אבל אתה צריך לדעת שגדל השכר שמקבלים על זה בשמים, אין לתאר ואין לשער כלל.

העקר מה שצריכים לדעת כשעוסקים בצרכי צבור - שזה צריך

להיות באמונה, כמאמרם ז"ל (אבות פרק ב') וְכָל הַעֲמֵלִים עִם הַצְּבוּר יִהְיוּ עֲמֵלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שְׁמַיִם; שְׁזֵה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרָךְ.

העקר אתה צריך להתחזק בהרבה סבלנות, כי עם בני אדם צריכים המון המון סבלנות, ומי שיש לו יותר סבלנות הוא יותר מצליח, ולכן תתאזר במדת הסבלנות אשר אין לה מדה יותר יפה מזו, ויעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תעסק בצרכי צבור באמונה, ותעזר לבני אדם, ואף פעם אל תפסיק עם זה, כי אתה עושה את רצונו יתברך, והעקר שזה יהיה בענוה ובחן של אמת, ולא להכביד על אף אחד, כי מי שעוסק בצרכי צבור צריך להבין את כל אחד ואחד, ולהוריד את עצמו אליהם וכו', וכבר אמרו חכמינו הקדושים (חגיגה ה:) פרנס המתגאה על הצבור הקדוש ברוך הוא בוכה עליו בכל יום, וזה הפך מובן ממילא - אם אחד עוסק בצרכי צבור שהוא גבאי בבית הכנסת, ומרחם על כלם, ומבין את דעת כלם, והוא משתדל לעזור לכלם, והוא לא קמצן וכו', ומפרגן לכלם וכו', הוא מאד מאד יקר בעיניו יתברך.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שעה.

האם זה נכון שתורה פ"ג בלקוטי מוהר"ן תנינא היא חלק מ'הספר הנשרף'?

שאלה:

מאת בצלאל: לכבוד הרב שליט"א, יאריך השם ימיו ושבנותיו. כבר שאלתי ושנית את כבוד הרב כמה שאלות בעבר, וראיתי כי טוב פתה, על כן אשאל עוד בזה ואקוה לאור בלקוטי מוהר"ן תנינא בסימן פ"ג איתא: "ושאור וחסך שבלב האדם הוא המסית את האדם שיהרהר אחר תלמידי חכמים שבדור

ולומר זה נאָה וְזֶה לֹא נָאָה, בְּחִינַת: "חֶלֶק לָבָם", לָבָם הֵם עִי"ן-בִּי"ת צְדִיקִים שְׂבִדוֹר". וּשְׂאֵלְתִי: הֲאֵם יֵשׁ מְקוֹר נוֹסָף אוֹ הֶסְבֵּר עַל עִי"ן-בִּי"ת הַצְדִיקִים הַלְלוּ, כִּי לֹא מִצְאֵתִי שֶׁהֵם מְזַכְּרִים בְּסִפְרֵי, כִּי יְדוּעַ שֵׁישׁ לַמֶּ"ד-וְי"ו צְדִיקִים אָבֵל לֹא עִי"ן-בִּי"ת.

בְּנוֹסָף, שְׁמַעְתִּי שֶׁהַתּוֹרָה הַנִּלְיָה הִיא חֶלֶק מִ'הַסֵּפֶר הַנִּשְׁרָף'. וּבִצְדָתָהּ, רוֹאִים בְּחוּשׁ שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת נִכְתְּבָה בְּסִגְנוֹן אַחֵר מִשְׁאֵר הַתּוֹרוֹת וּבְאִפְסוֹן נֶעְלָה בְּיוֹתֵר. הֲאֵם זֶה נִכּוֹן?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל בְּצִלְאֵל נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (סֵפֶה מ"ה:): לֹא פְחוֹת עֲלָמָא מִתְלַתִּין וְשִׁיתָא צְדִיקֵי דְמַקְבְּלֵי אִפִּי שְׂכִינָה בְּכָל יוֹם, שְׁנֹאֲמַר (יִשְׁעִיָּה ל' י"ח) "אֲשֶׁרֵי כָּל חוֹכֵי לוֹ" - ל"ו בְּגִימַטְרִיא תְלַתִּין וְשִׁיתָא; וּמוּבָא בְּסִפְרֵי קַבְלָה שֶׁהֵם לַמֶּ"ד-וְי"ו בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלַמֶּ"ד-וְי"ו בְּחוּץ לְאֶרֶץ, וּבְיַחַד הֵם עִי"ן-בִּי"ת צְדִיקִים.

וּמִדֵּי דְבָרֵי מְדַבְּרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל שְׁאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן פ"ג) אֲשֶׁר הַשְּׂאוֹר וְהַחֲמֵץ שְׂבֹלֵב הָאֵדָם הוּא הַמְּסִית אֶת הָאֵדָם שִׁיְהִי רַחֵם אַחֵר הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים שְׂבִדוֹר, וְלוֹמֵר זֶה נָאָה וְזֶה לֹא נָאָה וְכוּ', צְרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר זוֹ כָּל הַגְּלוּת שְׁלָנוּ - שְׁפּוּגָמִים בְּאֵמוּנַת חֲכָמִים וּמְדַבְּרִים כָּל דְּבַר אֲסוּר עַל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמַתִּיגְעִים בַּתּוֹרָה חֲמָשִׁים, שְׁשִׁים וְשִׁבְעִים שָׁנָה יוֹמָם וְלַיְלָה וְכוּ', וְאַחֵר כֶּף בָּא אֵיזָה פְּגוּם בְּפָגַם הַבְּרִית וְכוּ', וְלֹא מִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר עַל זֶה וְעַל זֶה, וְלוֹמֵר תְּלִמִּיד חֲכָם זֶה נָאָה וְתְלִמִּיד חֲכָם זֶה לֹא נָאָה, בְּשַׁעֲהָ שְׂשַׁכְחָתָּ מְנוּל מִי אֶתָּה שְׂתַדְבֵּר עַל תְּלִמִּיד חֲכָם זֶה, אוֹ עַל תְּלִמִּיד חֲכָם זֶה שְׁמַתִּיגַע בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמִשְׁךָ עֲשָׂרוֹת שָׁנִים בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ

הכי גדולה? וזה מה שקורה בדור הזה שבחורים ואברכים פגומים וכו', לא מתבישים לדבר על גדולי תורה שיגיעים וטורחים בתורה הקדושה, וזו בוששה וחרפה מאד מאד איך לא מתבישים להתערב במה שקורה בעולם התורה, ולאחרונה זה פשוט הגיע למצבים כאלו שמעולם לא היה, שבשביל כבוד המדמה וכו', וחשבונות פרטיים וכו', שיהיו נעשה פלוגים בין לומדי תורה, אין זה אלא מהקלפות והסטרא אחרא, כמאמרם ז"ל (ברכות ו.) האי דוחקא דהוי בכלה מנייהו; הדחק שיש בין התלמידי חכמים, זה בא מאלו הקלפות והשדים והרוחות שנבראו מחמת חטאי התלמידים, ולכן זו בוששה וחרפה להתערב בענינים אלו.

ומה ששאלת האם התורה הזו היא מהספר הנשרף? כן הדבר מקבל אצל אנשי שלומנו, כי הלשון היא לא כמו שאר התורות בלקוטי מוהר"ן, וכן היא נכתבה בקצורה, ויש שמה גלויים נוראים ונפלאים מאד שאדם צריך להגיע אל מדרגה כזו של קדשת שבת של תכלית הידיעה שלא נדע, שתמיד ידע שהוא עדין לא יודע כלום, ואז יהיה בן חורין לגמרי, ולא יהיה לחוץ מכלום, ואז ימצא את מקומו יתברך בכל מקום בעולם, ועל ידי זה הוא פושט גופו המצרע ולובש גוף קדוש מגן עדין, אשרי לו.

ומהרב החסיד רבי שמואל הורוויץ שמעתי שהוא שמע מאנשי שלומנו באומן שגם המאמר בלקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ח הוא גם כן מהספר הנשרף, כי כתובים שמה לשונות כאלו שלא כתובים בשום תורה מלקוטי מוהר"ן, כגון "ויש בזה דברים נפלאים סודות נסתרים ונוראים מאד רזין עלאין" עין שם.

הקדוש ברוך הוא יעזר לנו שנזכה להכניס את עצמנו בתוך דברי רבנו ז"ל, ויאיר לנו מחנו בהארה נוראה ונפלאה מאד, ונזכה לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן שמ"ט) שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על ידי למוד הספר שלו וכו', ואמר שיהיו בני אדם שילמדו ויתפללו

על ידי הספר הזה וכו', ואמר שמי שישב ויעסק בספריו רק בלי קנטור ונצחון, ויסתכל בו באמת אז בודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לכבו. ואמר בזו הלשון: "סע וועט אים אלע אדערן טרענען" [שיפתח קשיות גידיו].

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שצו.

לאחרונה נחלשתי בלמוד תורה ובתפלה, ואני חושש שהשם יתברך כועס עלי בגלל זה

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הרב שליט"א. אני בן שלשים ושתים, ובחדשים האחרונים עברתי משברים גדולים יותר ממה שעברתי בכל ימי חיי. ברוך השם עכשו המצב מתחיל להסתדר, אבל בגלל התקופה הקשה שאני עובר כחות הנפש שלי נחלשו, ואני לא לומד יותר את שעורי הקבועים שלמדתי קדם, וגם לא מתפלל כל כך. יש לי יסורי מצפון, ואני חושש שהקדוש-ברוך-הוא כועס עלי שאינני עושה יותר, אבל מה אני יכול לעשות שממש אין לי כחות לעשות שום דבר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רס"א) כשנופל אדם ממדרגתו ידע שמן השמים הוא, כי ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות, על כן נפל שיתעורר להתקרב להשם יתברך. ועצתו שיתחיל מחדש להכנס בעבודת השם יתברך, כאלו לא התחיל עדין כלל מעולם, וזה כלל גדול בעבודת השם יתברך, שצריכים ממש בכל יום להתחיל מחדש.

ולכן אני לא מבין אותך למה אתה צריך להיות כל כך שבור מזה שעברה עליך תקופה מאד מאד קשה, ומאז נחלשו כחות הנפש שלך ואתה כבר לא לומד את השעורים הקבועים שלמדת פעם וכו' וכו', ומכל שכן למה תכתב שטות כזה שאתה מפחד שהקדוש ברוך הוא כועס עליך, אשר בפרוש מובא בזהר (שמות ה:) שאלמלא היו עם ישראל יודעים איך שהקדוש ברוך הוא אוהב אותם, היו רצים אליו כמו איל צמא שרץ לשתות מים וכו', ואיך אתה כותב שאתה חושש שהקדוש ברוך הוא כועס עליך שאתה לא עושה יותר? מה אתה חושב, שהקדוש ברוך הוא לא רואה מה שעובר עליך וכו'?, ומה הסבה שהביאה אותך אל מה שהביאה וכו'? הרי הקדוש ברוך הוא בחר את עם ישראל רק בשביל שמסרו את נפשם לקבל את התורה ואמרו נעשה ונשמע, כמובא בזהר (לך לך ז.) אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא רצה בהם מכל שאר העמים, ועשה אותם חלקו ונחלתו, ועל כן נתן להם תורה קדושה משום שכלם היו ברצון אחד בהר סיני, והקדימו עשייה לשמיעה; עיין שם.

ואמרו בזהר (ויחי רט"ו) זכאין הם עם ישראל יותר מכל העמים

עובדי עבודת כוכבים ומזלות, שהקדוש ברוך הוא קראם צדיקים להנחיל להם ירשת עולמים בעולם הבא להתענג באותו עולם, כמו שכתוב (ישעיה נ"ח) "אז תתענג על הוי"ה". מה הטעם? מפני שדבקים בגוף המלה, כמו שכתוב (דברים ד') "ואתם הדבקים בהוי"ה אלקיכם חיים כלכם היום".

ויש עוד המון שבחים שהקדוש ברוך הוא משתבח עם כל בר ישראל, אפלו עם הכי פחות, כי הקדוש ברוך הוא יודע את יצרנו שמתגבר עלינו ושובר אותנו וכו' וכו', ואיך תכתב דבר כזה שאתה חושש שהקדוש ברוך הוא כועס עליך? ולכן אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם מהיום והלאה להיות רק בשמחה, ותמסר את נפשך על נקדת השמחה, ועקר השמחה לשמח עם נקדת יהדותך "שלא עשני גוי". ומוכא מהרב הקדוש רבי צדוק הכהן זכותו יגן עלינו בספרו (פרי צדיק חג השבועות אות י"ג) שפעם אחת דלג הרב הקדוש מבארדיטשוב זכותו יגן עלינו בברכת השחר את הברכה "שלא עשני גוי", וכששאלו לו על זה, השיב, שבקומו ממטותו בזה היום, היה לו שברון לב מאד, ולא היה לו במה לחזק עצמו, עד שעלה על דעתו שעל כל פנים תולדתו הוא מצד שרש קדשת ישראל, וברך בשמחה רבה את הברכה "שלא עשני גוי", ובזה השיב את נפשו, ובשביל זה דלג וחסר עכשו את הברכה. תתאר לעצמך את הצדיק הקדוש והנורא הזה רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זכותו יגן עלינו שרבנו ז"ל קראו פאר הדור, והוא התפליל של הקדוש ברוך הוא, ועוד הפליג המון הפלגות על גדלתו, אף על פי כן הצדיק הקדוש הזה לא היה יכול להחיות את עצמו אלא עם "שלא עשני גוי", על אחת כמה וכמה קטני ערך ופחותים כמונו, איך צריכים לחזק את עצמם רק עם זה שיש לנו את הזכות הגדולה שנבראנו מזרע ישראל ולא עשנו גוי כגויי הארצות, אשר השמחה הזו עולה על כל השמחות, ומכל שכן וכל שכן שכל בר ישראל מלא מצוות כרמון, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון; ולכן חזק ואמץ מאד לעשות

התחלה חדשה, ותתפלל הרבה על שמחה, ולאט לאט תרגיל את עצמך לבקש על כל המדות הטובות, ותזכה למחין דגדלות.

יעזר הקדוש ברוך הוא שנשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שצז.

מה המעלה של זמירות השבת?

שאלה:

מיאת רובי: שלום רב. מה המעלה של זמירות השבת? והאם זה נכון שהדבר הכי חשוב בשלחן השבת הן הזמירות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רובי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שרבנו ז"ל אהב מאד מאד אנשים פשוטים שמסלקים את דעתם וחקמתם לגמרי, ומרבים לדבר אליו יתברך, ועושים עבודות פשוטות כמו שאר האנשים הפשוטים, ובפרוש אמר (חיי מוהר"ן סימן תק"כ) שהוא אוהב מאד את העבודות הפשוטות של האנשים הפשוטים יראי השם וכו', והיה אוהב מאד מי שיכול לומר הרבה תחנות ובקשות בתוך הסדורים הגדולים וכו'. ובעיר ברסלב היה איש אחד שהיה רגיל לומר הרבה תחנות ותהלים ומעמדות בכל יום, ואמר רבנו ז"ל שהוא מקנא באיש הזה שיכול לומר הרבה.

וגם רבנו ז"ל בעצמו קדם שהגיעה לו החולאת הכבד שנסתלק

על ידה, קדם לזה כל ימי ה'היה מזמר זמירות הרבה בכל שבת ושבת ובמוצאי שבת, ומי שלא שמע אותו כשהיה מזמר בשבת "אזמר בשבחיך" בליל שבת ו"אסדר לסעודתא" בבקר, וכן שאר הזמירות "כל מקדש" ו"מנוחה ושמחה" וכו', לא שמע טוב מעולם, אשרי א'ן שמעה זאת, ואשרי מי שישמע זאת לעתיד בעולם הבא.

והפליג רבנו ז"ל מאד במעלת מי שזוכה לזמר זמירות בשבת בתמימות ופשיטות גמורה, וכן מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ק"ד) שהיה אוהב מאד את העבודות הפשוטות של סתם בני אדם, האנשים הפשוטים הכשרים, והיה אוהב מאד מי שיכול לומר הרבה תחנונות ובקשות בתוך הסדורים הגדולים, כדרך ההמון עם הכשרים. והיה מזהיר ומוכיח אותנו כמה פעמים, לזמר זמירות בשבת, והיה מקפיד וכו'עס מאד על מי שהוא חכם בעיניו ואינו מתאמץ לזמר זמירות בשבת ובמוצאי שבת או שאר עבודות פשוטות, כי עקר היהדות הוא בפשיטות ובתמימות גמורה, בלי שום חכמות, עין שם. הרי שלך לפניך, שזו היתה דעת רבנו ז"ל - להתנהג בתמימות ובפשיטות גמורה, וידוע שרבנו ז"ל אמר פעם למוה"ר"ן ז"ל "איך האב ליב דעם גראבען סדור" [אני אוהב את הסדור העבה], הינו מהסדורים הישנים שהיו שם כל מיני תפלות ותחנונות ובקשות על כל פרט ופרט מה שאדם צריך, וכן היו שם הרבה תפלות שמתחילות עם יהי רצון וכו' וכו', ורבנו ז"ל אהב מאד מאד מי שיכול לומר הרבה תפלות ובקשות בכל יום.

הקדוש ברוך הוא יזכנו לסלק את חכמתנו המדמית לגמרי, ולקיים את דבריו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות והשכלות כלל, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן קכ"ג) העקר והיסוד שהכל תלוי בו - לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות חס ושלום מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי שפטים) אפלו אומר לה על ימין שמאל ועל שמאל ימין - תצית אותו,

ולְהַשְׁלִיךְ מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלִסְלַק דְעֵתוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שׁוּם שְׂכָל, בְּלִעְדֵי אֲשֶׁר יִקְבֹּל מֵהַצְדִּיק וְהָרַב שְׁבִדוֹר. וְכֵן זְמַן שֶׁנִּשְׁאַר אֶצְלוֹ שׁוּם שְׂכָל עֲצָמוֹ, אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק; כִּי הָעֶקֶר לְבַטֵּל אֶת שְׂכָלוֹ הַמְדַמָּה וְהַבְדּוּי לְגַמְרֵי, וְלִצִּיַּת אֶת הַצְדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר אוֹמֵר, וְרַק זֶה נִקְרָאת הַתְקַרְבוֹת אֲמַת לְצְדִיק.

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלְתֵי שְׂאֲנֵי מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְלֵל בְּעֶדְף שְׁתַּהֲיֶה לָּךְ הַצְלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' שצח.

רְבִנּוֹ אָמַר שְׁצָרִיכִים לְמַסֵּר בְּיַדֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מָה שְׁיִקְרָה בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם. מָה הַנֶּסֶח הַמְדִיק שְׁצָרִיכִים לְהַגִּיד?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַחֵל: שְׁלוֹם. הֵייתִי בְּאוּמוֹן, וְשָׁם לְמַדּוֹ אוֹתָנוּ לְהַגִּיד בְּכָל בְּקָר נֶסֶח מִיחָד שֶׁבּוֹ אָנוּ מְקַשְׁרוֹת אֶת כָּל מַעֲשֵׂינוּ וּמִצְוֹתֵינוּ לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִצְדִיקִים. אֲשִׁמַּח אִם תּוּכְלוּ לְכַתֵּב לִי אֶת הַנֶּסֶח הַמְדִיק שְׁצָרִיכִים לְהַגִּיד, וְלְהַסְבִּיר לִי מָה הָעֲנִין בְּזֶה. בְּתוֹדָה מְרֻבָּה

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרֵי וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל רַחֵל תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְבִנּוֹ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן ב') טוֹב מְאֹד לְהַשְׁלִיךְ עֲצָמוֹ עַל

השם יתברך, ולסמך עליו. ודרכי, כשבא היום, אני מוסר כל התנועות שלי, ושל בני, והתלויים בי, על השם יתברך, שיהיה הכל כרצונו יתברך. וזה טוב מאד. גם אזי אין צריך לדאג ולחשב כלל אם מתנהג כראוי אם לאו, מאחר שסומך עליו יתברך, ואם הוא יתברך רוצה בענין אחר - הוא מרצה להתנהג בענין אחר כרצונו יתברך.

וכן כשמגיע שבת או יום טוב, אזי אני מוסר כל ההתנהגות וכל הענינים והתנועות של אותו השבת או היום טוב להשם יתברך שיהיה הכל כרצונו יתברך, ואזי אין שמתנהג באותו השבת ויום טוב - שוב אינו חושב וחושש כלל שמא לא יצא ידי חובה בהנהגת קדשת אותו היום, מאחר שכבר מסר הכל להשם יתברך וסמך עליו יתברך לכה.

ולכן כל מי שרוצה לציית את רבנו ז"ל, תכף ומיד כשקם בבקר ואמר "מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמתی בחמלה רבה אמונתך", שכבר יגיד כל אחד כפי הלשון שלו וכפי התפלה שלו שהוא מקשר את כל היום הזה להקדוש ברוך הוא, ויבקש ממנו יתברך שהיום הזה ילך לו כסדר, והכל ילך כמו שהוא יתברך רוצה וכו', ואין נסח מפרש על זה, אלא כל אחד אומר את זה כפי צחות לשונו.

אשרי מי שמתנהג ככה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' שצט.

**ראיתי שמזכר בספר 'פעלת הצדיק' הצדיק רבי שלום
מפרוהוביטש. מי הוא היה?**

שאלה:

מאת משה: לכבוד הצדיק שליט"א.
ראיתי בספר 'פעלת הצדיק' שאחד מהצדיקים שרבונו הכיר
היה רבי שלום מפרוהוביטש. מעולם לא שמעתי על צדיק זה,
האם תוכלו לכתב לנו מי היה הצדיק הזה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הצדיק הקדוש רבי שלום שכנא מפרוהוביטש זכותו יגן עלינו
היה בן הצדיק הקדוש רבי אברהם המלאך זכותו יגן עלינו בנו של
המגיד הגדול ממעזריטש זכותו יגן עלינו, והיה חתן הרב הקדוש רבי
אברהם מקוריסטשוב זכותו יגן עלינו, שהיה חתן הרב הקדוש רבי
נחום מטשערנוביל זכותו יגן עלינו בעל "מאור עינים".

ידועה דבקוהו התדירית בו יתברך, ואמרו עליו צדיקים שאם
בן נולד ממלאך, איך לא יהיה כל כך דבוק בו יתברך כמו שהוא היה
דבוק? ויש הרבה ספורים ממנו, ואין כאן המקום להאריך בזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' ת.

אני גבאי צדקה של מוסד מסים, ואני מקבל אחוזים מכספי הצדקה שאני אוסף. האם יש בכך בעיה?

שאלה:

מאת מרדכי נפתלי: לכבוד כבוד קדשת הצדיק. בזמן הפנוי שלי אני עובד כעסקן עבור מוסד גדול, וחלק מהעבודה הוא לקבץ נדבות לקיום המוסד. יש לי אתם הסכם שהם נותנים לי אחוזים על התרומות שאני מביא, אף בתוך תוכי אני מלא בחששות ויסורי מצפון, כי אני יודע שאנשים תורמים במסירות נפש לקיום המוסד, והנה חלק מהכספים מגיעים אלי. ואף שאני יודע שזה לצרף המוסד וככה יש לו קיום, עם כל זאת עדין קשה לי מאד ויש לי גבולים רבים מזה. האם באמת יש לי ממה לחשש או שאין בכך שום בעיה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מרדכי נפתלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת כי משלח שעובד בשביל מוסד מתר לו לקחת אחוזים, כמובן רק כפי שהתנה עם בעל המוסד, והרגע שאתה עומד בתנאים אין לך מה לדאג, כי סוף כל סוף אם לא היית מביא את הכסף לא היה לאף אחד, ולכן בזה שאתה אוסף תרומות למוסד ואתה מקבל את האחוזים שנדבר ביניכם, זה מתר ואין בזה שום חשש, כי אתה כמו פועל שעובד למוסד ואתה מקבל את המשכורת שלך.

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות להתרים אחרים למוסד אמתי שלומדים תורה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט.) גדול

המעשה יותר מן העושה; בזה שמזכים את אחרים בצדקה, זה יותר מאשר הוא בעצמו נותן צדקה, ואמרו (יומא פז.) כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

יעזר הקדוש ברוך הוא שהכל יהיה בהתר ולא באסור, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תא.

מה עדיף: להפיץ ספרי אמונה או סרטי אמונה?

שאלה:

מאת יהודה: לכבוד קדשת אדמו"ר מוה"ר"ש שליט"א.
אני רוצה להודות לכם על כל התשובות הנפלאות המופיעות בשו"ת, הן פשוט מאירות את עיני ומדריכות אותי בכל מה שאני צריך.
ראיתי שכתבתם פעמים רבות מגדל השיבות הדפסת ספרי רבנו ז"ל ותלמידיו הממלאים את העולם כלו באמונה ברורה, וברצוני לשאל: האם גם היום, כשהטכנולוגיה כל כך מפתחת ואפשר לעשות סרטים שמדברים מאמונה, עדין העקר הוא להדפיס ולהפיץ ספרים, או שמכיון שרוב האנשים צופים בסרטים כדאי להשקיע יותר בתחום הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין דבר גדול מלהפיץ את ספרי רבנו ז"ל, וצריכים למסר את נפשו עבור זה, בפרט עכשו שיצאו לאור ספרי "שאלות ותשובות בחסידות ברסלב", שמדברים מכל הבעיות שרק יש לאדם וכו', ומתמצים את כל הקשיות והספקות שרק יש להם, ומגלים להם עצות נוראות ונפלאות איך להחזיק מעמד, אזי כדאי לעסק בהפצתם בין נשמות ישראל, וכן מה טוב ומה נעים להפיץ את כל הקנטרסים והחוכרות שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, וזה מגיע לכל מקום בעולם.

ואתה צריך לדעת אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ד) שעל ידי שמקריבים בני אדם לעבודת השם יתברך מעלים את כבוד השם יתברך לשרשו, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פ"ח.) על הפסוק (ירמיה ט"ו) "אם תוציא יקר מזולל" - אלו שמקריבים בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, הינו מזילותה דגלותה. ולכן כל מי שמפיץ את ספרי רבנו ז"ל, זכותו גדולה בשמים, והלואי שנזכה לציית את מוהרנ"ת ז"ל שהניח לנו צוואה ארבעה ימים לפני הסתלקותו ואמר אז לאנשי שלומנו: "העבדה שלכם תהיה יפוצו מעינותיך חוצה".

ספר מגיע ממש לכל חלקי העולם, וזה מונח בכיסו או בתיק שלו, או בבית על השלחן ועל הארון וכו', מה שאין כן סרט לא כל אחד מסתפל על סרטים, ואין לו סבלנות אל סרטים, וכן לא כדאי להביא לבני אדם להסתכל על סרטים אפלו שמדברים מאמונה, כי הרגע שמרגילים בבית לראות סרטים, אז הילדים יכולים לגלש למקומות המזהמים, ודי לחכימא.

הקדוש ברוך הוא יעזר לנו שתמיד נזכה לעסק בעבודה הקדושה הזו ולגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, שהיא שמחה והתחזקות, ולהתבודד עמו יתברך וכו' וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תב.

**אני שוקל להשקיע את כל כספי ברכישת מגרש ליד
חוף הים. מה דעתכם?**

שאלה:

מאת יורם: שלום רב לכבוד הצדיק.

יש לי סכום כסף גדול שחסכתי, וכעת אני שוקל להשקיע
את כל הכסף ברכישת מגרש ליד חוף הים, אך לפני
שאעשה צעד כלשהו, ברצוני לקבל את עצתכם וברכתכם.
מה דעתכם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יורם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים למדו אותנו (בבא מציעא מ"ב.) לעולם
ישליש אדם את מעותיו - שליש בקרקע, ושליש בפרקמטיא,
ושליש תחת ידו; לא משקיעים את כל הכסף והחסכון שיש במקום
אחד, ותמיד כדאי לצית את חכמינו הקדושים שאמרו שכדאי לחלק
את הכסף לכמה מקומות, ולכן אין מה להוסיף על דברי חכמינו
הקדושים, ואל תכניס את כל כסףך במקום אחד וכו'.

העקר תרגיל את עצמך לבקש את הקדוש ברוך הוא, שהפרינסה
נמצאת רק בידינו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ"ב:) אין
עניות מן האומנות, ואין עשירות מן האומנות, אלא למי שהעשר
שלו, שנאמר (חגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב"; ועל ידי תפלה ממשיכים
על עצמם הצלחה גדולה.

ואתה צריך לדעת שסגלה לפרינסה - לברך ברכת המזון מתוך

הסדור ד'קא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", הינו שמברך את ברכת המזון בשמחה עצומה זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאתה קם בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשירותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה ד'קא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות ענ"י, כי מי שמזלזל בנטילת ידים נעשה עני, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב:) אמר רב חסדא: אגא משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא נאני נטלתי ידי עם מלא מים ונתנו לי חפנים מלא טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תג.

**אני מרגיש שהגיעו מים עד נפש, ואין לי ברירה
אלא להתגרש**

שאלה:

מאת שלום: לצערי הרב, בכל שנות הנישואין שלנו, אני ואשתי לא הסתדרנו. כפוח פעמים כבר החלטתי להתגרש, אבל ברגע האחרון הסכמתי לעשות שלום-בית ולתת לנישואין עוד צ'אנס. יש לנו חמשה ילדים, והם סובלים מכל המריבות

שֵׁישׁ בִּינּוֹ, וְאֵי מִרְגִּישׁ שְׁעֲכָשׁוּ הִגִּיעוּ מִיָּם עַד נֶפֶשׁ, וְכָבֵר
מִמֶּשׁ אֵין בְּרִירָה, אֶלָּא לְהִתְגַּרֵּשׁ. מַה דַּעְתְּכֶם?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וִיחִי, ט' טֵבֶת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל שְׁלוֹם נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן רס"ה) שֶׁקֶדֶם שֶׁהִנְשַׁמּוֹת
יִוֹרְדוֹת לְכָאֵן לְזֶה הָעוֹלָם, לְמַעַלָּה הֵם נִשְׁמָה אַחַת, וְכִשְׁיִוֹרְדִים לְזֶה
הָעוֹלָם מִתְפַּצְּלִים - הַזְכָּר יוֹרֵד דְּרָךְ זֹג הַזְּרִים אַחַד, וְהַנְּקֵבָה יוֹרֵדַת
דְּרָךְ זֹג הַזְּרִים אַחֲרֵים, וְעַד שְׁמוּצָאִים אַחַד אֶת הַשְּׁנַי לִוְקַח זְמַן כִּי
יֵשׁ הַמּוֹן עֹכּוּבִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סִנְהֶדְרִין כב.) קָשָׁה זְוִיגוּ שֶׁל אָדָם
כְּקָרִיעַת יָם סוּף, וְהָרֹגַע שְׁמוּצָאִים אַחַד אֶת הַשְּׁנַי, הֵם מִתְאַחֲדִים יַחַד
וְזוֹ הַשְּׁמִחָה הַכִּי גְדוֹלָה, וּבְזֶה פִּרְשֵׁתִי אֶת הַבִּרְכָּה שֶׁמְבָרְכִים בְּשִׁבְעַת
בְּרִכּוֹת "שִׂמְחַת תְּשֻׁמַּח רַעִים הָאֱהוּבִים כְּשִׂמְחַךְ יִצְיָרֵךְ בְּגֵן עֵדֶן מִקֶּדֶם",
הֵינּוּ "רַעִים הָאֱהוּבִים" הֵם הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה שֶׁצָּרִיכִים לְשִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁהֵם
הָיוּ אַחַד בְּגֵן עֵדֶן מִקֶּדֶם לִפְנֵי שִׁירְדוּ לְזֶה הָעוֹלָם, וְעֲכָשׁוּ שְׁמָצְאוּ אַחַד
אֶת הַשְּׁנַי רַאוי לָהֶם לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד יַחַד.

וְהֵנָּה, זֹג צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁנִּשְׁמַתֶּם יָרְדָה אֶל זֶה הָעוֹלָם מִשְּׁנַי
זִוּגוֹת הַזְּרִים שׁוֹנִים לְגַמְרֵי אַחַד מֵהַשְּׁנַי וְכוּ', וְכֵן אַחַד לְמַד אֶת
הַטְּבָעִים וְהַחֲסֻרוֹנוֹת שֶׁל הַמְּשַׁפְּחָה שֶׁמִּמֶּנּוּ הוּא בָּא וְכוּ', וְלִכֵּן
עֲלֵיהֶם לְדַעַת שֶׁכֵּן נִקְדַּחַת הַמַּחְשָׁבָה שֶׁל בְּנֵי הַזְּוִיג הוֹלֶכֶת לְגַמְרֵי אַחֲרַת
אַחַד מֵהַשְּׁנַי וְכוּ', וְלִכֵּן יָכוֹל לְהִיּוֹת מְזֶה פְּצוּץ בְּשִׁלְמוֹת הַבַּיִת, וְאִף
שֶׁמִּלְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם הֵם בָּאִים מִנְּשִׁמָּה אַחַת, אֲבָל הֵיּוֹת שֶׁכָּבֵר הַתְּפַצְּלוֹ
בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲזִי יָכוֹל לְהִיּוֹת שִׁיחֵיו בֵּינֵיהֶם אִי הַבְּנוּת, וְעַל זֶה צָרִיכִים
לְעַבֵּד כָּל בְּנֵי זֹג - שִׁיּוּכְלוּ לְהִתְבַּטֵּל אַחַד נֶגְדַת הַשְּׁנַי, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן פ') עֲקָר הַשְּׁלוֹם כְּשִׁשְׁנַי הַפְּכִים מִתְאַחֲדִים
יַחַד, וְזֶה שְׁלֵמוֹת הַשְּׁלוֹם, כִּי אִם שְׁנֵיהֶם אוֹחֲזִים אוֹתוֹ דְּבָר - לֹא שִׁיף

שְׁלוֹם, אֵלָּא זֶה אֶחָד. אֵלָּא דִּיקָא כְּשֵׁי שְׁנֵי הַפְּכִים אֲזִי שִׁיף לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, וְזוֹ עֵקֶר הַשְּׁלָמוֹת, וְלִכְּנָן אִישׁ וְאִשָּׁה צְרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרָנִים אֶחָד לְשָׁנִי, וְלִתַּת תְּשׁוּמַת לֵב אֶחָד לְשָׁנִי, וְזוֹ שְׁלָמוֹת הַבַּיִת, וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא יֵשׁ אַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, אֲבָל הֶרְגַע שְׂרוּצִים אֶחָד לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָּת, דְּעוּ לְכֶם שְׁזַה הַסֵּמ"ך-מ"ם שְׁבָא לְשַׁבֵּר אֶת הַבַּיִת. הַזֶּהר הַקְּרוֹשׁ קוֹרָא אִישׁ לְבָדוּ פְּלַג גּוּפָא - חֲצִי גוּף, נִמְצָא כְּשֶׁאֲדָם מִתַּחַתָּן זֶה גּוּף שְׁלָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ב' כ"ד) "וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד", הֵינּוּ שְׁנֵיהֶם חֲצִי חֲצִי, וּבִיחַד הֵם שְׁלָם. מַה שְּׂאִין כֵּן, כְּשֶׁאֶחָד רוּצָה לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָּת, זֶה הַסֵּמ"ך-מ"ם, הֵינּוּ שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים, אֲנִי יוֹתֵר מִמֶּךָ וְכוּ', וְהֶרְגַע שֶׁהַבְּעַל אוֹ הָאִשָּׁה חוֹשְׁבִים שְׁאֶחָד יוֹתֵר מִהַשְּׁנֵי עִם עֲשָׂרָה אַחֻזִּים, וְהָהוּא פְּחוּת מִמֶּנִּי עִם עֲשָׂרָה אַחֻזִּים, זֶה כְּבָר נִקְרָא סֵמ"ך-מ"ם שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים.

וְלִכְּנָן כָּל מִי שְׂרוּצָה שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, צְרִיף לְדַעַת שְׁהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֵם גּוּף אֶחָד, וְכְמוֹ שְׁאָמַר הַחֹכֵם מְכַל הָאָדָם (קִהְלֵת ד') "טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם: כִּי אִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאִילּוּ הָאֶחָד שִׁיפּוּל וְאִין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ: גַּם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחָם לָהֶם וּלְאֶחָד אֵיךְ יָחַם", וְלִכְּנָן אִם רוּצִים שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים, הֵן מִהַבְּעַל וְהֵן מִהָאִשָּׁה, וְלוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְאֲזִי הֵם חֲצִי חֲצִי שְׁתַּפִּים שְׁלָמִים, וְתַמִּיד יִחִיו בִּיחַד בְּאַהֲבָה וּבְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְיִצְלִיחוּ בַחַיִּי נִשְׂוֹאִיהֶם.

וְאֵל תַּחֲשֹׁב שְׁזַה בָּא קַל, כִּי זֶה הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה לְשַׁנּוֹת אֶת הַטְּבַע שְׁלוֹ, אוֹ לָהּ קָשָׁה לְשַׁנּוֹת אֶת הַטְּבַע שְׁלָהּ וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה שִׁיף אֲצֵל כָּל זוֹג בְּעוֹלָם, וְאִם הֵם רוּצִים בְּאִמְתִּי שִׁיחִיו בִּיחַד בְּשְׁלוֹם וּבְאַהֲבָה גְּדוּלָּה מְאֹד, וּבְהַבְּנָה הַדְּדִית, מְכַרְחִים לוֹתֵר שְׁנֵיהֶם, כִּי בְּלִי וְתוֹר לֹא יִלְךְ בְּנִשְׂוֹאִין.

וְלִכְּנָן לְמַה אַתֶּם צְרִיכִים לְבּוֹא לְדַבְּרִים כְּאֵלוֹ לְהַתְּגַרֵּשׁ, וּבְכַפְרֵט כְּשֵׁי לְכֶם יְלָדִים, הֲרִי אַתֶּם הוֹרְגִים אֶת הַיְלָדִים שְׁלָכֶם פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, כְּמִאֲמָרָם ז"ל (גִּישׁוֹן צ') כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אִשְׁתּוֹ רֵאשׁוֹנָה אִפְלוּ

מזבח מוריד עליו דמעות. ונשאֵלה השאלה: למה דוקא המזבח מוריד דמעות, למה לא שאר כלי המקדש, כגון הכיור, השלחן, המנורה, והארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות פאומר: מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות, כי בגרושין מי הקרבנות? הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, כי יש עלי מספיק קרבנות, ואני לא צריך שיביאו עלי עוד קרבנות.

ועל כן אני מאד מבקש אותך - תחזר בתשובה שלמה ותוריד את הגאווה שלך ותבקש שליחה מאשתך, ותחיו ביחד באהבה גדולה מאד, ותתחיל אתה להיות חכם ולותר לאשתך, ואז גם היא תותר לך, ולא תצטרכו להתגרש, ולא תצטרכו להרג את הילדים שלכם וכו' וכו'.

זכר גם זכר כי החיים כל כך קצרים, הנה אנחנו כאן והנה אנחנו יוצאים כבר מכאן, כי הנה יום והנה לילה, הנה שבוע והנה חודש, והזמן פורח, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה צ"ו סימן ב') כצל ימינו על הארץ ואין מקוה, והלואי כצלו של כתל או כצלו של אילן אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף דכתיב (תהלים ק"ד) "כצל עובר". "ואין מקוה" - ואין מי שיקנה שלא ימות, הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים; ולכן למה צריכים להתגרש? הנה אנחנו כאן והנה אנחנו כבר בקבר, האם בשביל זמן קצר פדאי לריב עם האשה ולהתגרש? עדיף שבזמן הקצר שאנחנו נמצאים בזה העולם נהיה רק שמחים ועליזים, והבעל שיאהב את אשתו, והאשה שתאהב את בעלה, ושתהיה אהבה הדדית, ויכבדו אחד את השני, ואז הם חיים כמו שחיים בגן עדן.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתחדיר בעצמך דבורים אלו ולא תתגרש, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תד.

**בספר 'ימי מוהרנ"ת' נראה שי"ש זלזול בעדות המזרח.
מדוע?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק שליט"א.

אני מאד אוהב את חסידות ברסלב, בפרט באפן שכבודו
מלמד - חזוק בלמוד התורה ובספרי רבנו, ולא סתם בלבוים
כמו שי"ש היום לדאבוננו.

קראתי את הספר 'ימי מוהרנ"ת' וקבלתי מלוא חפנים חזוק
והתלהבות לעבודתו יתברך, אך כשהגעתי לאמצע הספר
קראתי שם כמה קטעים בהם הרגשתי שרבי נתן זכר צדיק
לברכה מאד מזלזל ביהודים מעדות המזרח שפגש וזה
הפריע לי מאד. האם ידוע למה הוא התיחס ודבר אליהם
בצורה הזאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע מי מכניס לך בראש שמוהרנ"ת ז"ל זלזל ביהודים
מעדות המזרח, אדרבה, הוא כותב שכשהגיע לארצות המזרח
אז הסתכלו עליו מאד משנה כי הלך עם פאות ארכות ועם כובע
שהולכים באוקראינא (קסקט) והסתכלו עליו מאד משנה, אבל לא
שהוא זלזל חס ושלום בעדות המזרח וכו'.

אין לתאר ואין לשער את מעלת האדם הזוכה להיות מקרב אל
רבנו ז"ל, שהוא מעורר את האדם מהשנה העמקה שהוא ישן בה,
כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס') שי"ש בני אדם שישנים

את ימיהם, ואפלו שהם מתפללים ולומדים הכל הוא בבחינת שנה, כי אם אדם לא מדבר אל הקדוש ברוך הוא כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, על ידי זה מראה לדעת שהמח שלו ישן בשנה עמקה, ולא מרגיש את הקדוש ברוך הוא, והצדיק האמת הוא מעורר מהשנה.

והנה רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ה') ותאמין כי כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים, אין זה אלא כדי שיגרו שוין סטריין אחרנין, וזה פרוש (משלי ט"ו) "אזן שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין", לשון תלונה ומריבה. כשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים תדע, שזה משמיעין אותך תוכחה, על שפגמת בטפי מחך, שעל זה נאמר (משלי ב') "כל באיה לא ישוכון, ולא ישיגו ארחות חיים", שאתה דבוק בסטרא דמותא וכו', ובודאי אם לא היה נפגם מחך, לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשבילה, כדי שתשוב ממות לחיים, מחמץ למצה, מחיית לה"א, ותשוב מיראה רעה, מקול פגום, מחכמה פגומה ליראה טובה, לקול טוב, לחכמה טובה. וכשתשמר את מחך מבחינת חמץ, שלא יהיה אטום, אזי יפגע קולך בגלגלתך, ויתעבד רעם, ויתפשט עקמומיות שבלבך, ואז תזכה לשמחה, כמו שכתוב (תהלים צ"ז י"א) "ולישרי לב שמחה".

הרי שלך לפניך, שמי שפגם בכרית בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, הרי זה עולה לו קשיות וספקות על הצדיקים ונחלש מאד מלהתקרב אליהם, כי הוא לא קולט שכל אלו הקשיות והספקות שעולים לו בהתקרבות לצדיק זה מחמת עוונותיו, ולכן אדם צריך לדעת שמי שמקרב אל רבנו ז"ל, הוא לא יעזב אותו עד שיביא אותו אל המדרגה שהוא צריך להגיע אליה בזה העולם וכו', אבל הסמ"ך-מ"ם מאד מיוחד מרבנו ז"ל, אזי מכניס ספקות ובלבולים על רבנו ז"ל, ולכן מתרחקים ממנו, ולכן עליך לדעת שהבחירה חפשית, ולפעמים מחמת שטות שלא מבינים משהו כבר נופלים בחלישות הדעת ובקטנות המחין ויש להם קשיא על הצדיק.

הקדוש ברוך הוא יטהר את מחננו ונזכה להתקרב באמת אל רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תה.

**לאחרונה משוקים מכשיר סמארטפון המתאם לצבור
החרדי. האם אפשר לקנות מכשיר כזה?**

שאלה:

מאת דינה: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מאחלת לכבודו בריאות איתנה ואריכות ימים ושנים טובות. לפני כמה שבועות יצא לשוק על ידי אחת מחברות התקשורת טלפון נייד מסוג 'סמארטפון' שמתאם למגזר החרדי. אמנם יש בו גישה לאינטרנט, אבל הגלישה היא מגבלת מאד ומאפשרת כניסה רק לאתרים נצרכים כמו בנקים, אתרי ממשלה וכו' שאושרו על ידי הרבנים. יש בו אפשרות להודעות טקסט ודאר אלקטרוני, וגם אפשרות להכנס לספרי קדש, תפלות וברכות.

זה מאד מושך אותי ואני שוקלת לקנות מכשיר כזה, אבל רציתי שהצדיק יגיד לי מה דעתו: האם אפשר לקנות מכשיר כזה או עדיף להפנע ולהשאר עם המכשיר הכשר שיש לי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי ט' טבת ה'תשע"ד

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תאמיני לי שהכי בריא והכי מאשר מי שאין לו טלפון משכיל

שִׁיכוּלִים לְקַשֵּׁר אֶל אֵינְטֵרְנֵט, וְאֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁזֶה נִסְיוֹן קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, אִם יֵשׁ בְּיָדוֹ כְּלֵי מִשְׁחִית הַנִּקְרָאִים אֵיִפוֹן, בְּלִקְבָרִי, אֵיִיפֵד, אֲנִדְרוּאִיד, סְמָארְטִפוֹן וְכוּ', וְכוּ', הַהִכְרַח לְבִסּוֹף לְהִתְחַבֵּר אֶל הָאֵינְטֵרְנֵט, וְכֵן הוֹרֵס אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ, כִּי הֵנְאוּף זֶה בְּדִיוּק כְּמוֹ סְמִים, הִרְגַע שְׁנִתְפָּסִים בְּזֶה - קָשָׁה מְאֹד מְאֹד לְצַאת מִזֶּה.

וְלִכֵּן אֲנִי מִכְרַח לְהַזְהִיר אוֹתָךְ שֶׁתִּדְעִי שֶׁהַיּוֹם יֵשׁ בְּעוֹלָם קִלְפָה עֲצוּמָה שְׂכוּבָשֶׁת כָּל חֻלְקָה טוֹבָה, וּמְקַרְרֶת אֶת הָאֲמוּנָה וְאֶת יִרְאַת הַשָּׁמַיִם מִבְּרֵי יִשְׂרָאֵל, וּמְכַנְיָסָה בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְהוּא הַכְּלִי מִשְׁחִית מִחֻשָּׁב (מִכְשָׁף) הַמְחַבֵּר אֶל הָאֵינְטֵרְנֵט, וְכֵן אֵיִיפֵד, אוֹ בְּלִקְבָרִי, אוֹ אֵיִיפוֹן וְכוּ', וְכָל מִינֵי כְּלֵי מִשְׁחִית הַדּוֹמִים זֶה לְזֶה וְכוּ', שֶׁבָּהֶם יְכוּלִים לְרַאֲוֹת כָּל מִינֵי שְׂקוּץ תַּעֲוִב עָרוּם וְזָהוּם, וְיְכוּלִים לְהִתְכַתֵּב עִם כָּל מִינֵי מַפְקָרִים וְכוּ', עַד שֶׁעַל יְדֵי זֶה מֵאֲמַלְלִים אֶת עֲצָמָם וְכוּ', וְאֶת הַיְלָדִים וְכוּ', עַד שֶׁבָּאִים לְגִרוּשֵׁין רַחֲמָנָא לִיְצַלְנוּ, וְלִכֵּן הָעֵקֶר רְאִי לְזֶרֶק מֵהַבֵּית אֶת הַמְחַשָּׁב שֶׁמְחַבֵּר לְאֵינְטֵרְנֵט, אוֹ אֵיִיפֵד, אוֹ בְּלִקְבָרִי וְכוּ' וְכוּ', כִּי כֵּן אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין מ.ה.). אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלָא בְּמָה שֶׁעֵינִי רּוֹאוֹת; וְאָמַר הַחֹכֵם "אֵין חוּצָץ בְּפָנָי הַתְּאוּהָ כַּעֲצִימַת הָעֵינַיִם", וְאָמַר "אֵין לָךְ אֲבָר בְּאֲבָרֵי הָאָדָם שִׁיגְרָם לוֹ מְכָשׁוֹל כְּמוֹ הָעֵינַיִם". וְאֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁהַרְבֵּה בְּתִים נִהְרָסוּ לְגַמְרֵי רַק מִפְּנֵי שֶׁהָיָה לָהֶם מְחַשָּׁב שֶׁמְחַבֵּר לְאֵינְטֵרְנֵט בְּבֵיתוֹ, וְאָף שֶׁזֶה נִדְמָה לָךְ כְּאִלוֹ זֶה הַגְּזֵמָה וְכוּ', אָבָל רַבִּים נִפְלוּ בַּפֶּח בְּשִׁבִיל הַכְּלֵי הָאֲרוּרֵי הַזֶּה וְכוּ', וְנִשְׁבַּר בֵּיתָם, וּלְבִסּוֹף הִתְגַּרְשׁוּ רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְלִכֵּן אֲסוּר בְּהַחֲלֵט שִׁיחִיָּה בְּבֵית מְחַשָּׁב שֶׁמְחַבֵּר לְאֵינְטֵרְנֵט, כִּי זֶה הוֹרֵס כָּל חֻלְקָה טוֹבָה שֶׁל הַיְהוּדוּת, וּמוֹרִיד אֶת הַיִּרְאַת שָׁמַיִם עַד הַשְּׂאוּל רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁמְבַעֵר אֶת הַחֲמִץ הַזֶּה מִבֵּיתוֹ, וְאֵז הַשְּׂכִינָה תִשְׁמֹר עָלָיו.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקָשׁ אוֹתָךְ שֶׁתְּצִיִּתִי אוֹתִי בְּדַבָּר זֶה, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ק"ח) הֲלֹא הָאָדָם בְּשִׁבִיל תַּעֲנוּג קִטָּן אֶחָד שֶׁל רַבְעָה שְׁעָה הוּא יְכוּל לְאָבֵד

וּלְהַפְסִיד כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבֵּא. וְאָמַר בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְנֶז בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "א מְעַנְטֵשׁ, פּוֹן אֵיין תַּעֲנוּג'ל וועגן פּוֹן א פּעֶרְטֵל שְׁעָה, קָאן ער אָן ווערן גָּאָר דַּעַם עוֹלָם הַזֶּה מֵיט דַּעַם עוֹלָם הַבֵּא".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִצִּיל אוֹתָךְ מֵהַתְאַוָּה הַזוֹ לְהַשִּׁיג אֶחָד מִכְּלֵי הַמְשַׁחִית הָאֵלוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' תו.

**יֵשׁ לָנוּ כֹּפֶה בְּנוֹת, וְאֵנְחָנוּ מֵאֵד רוּצִים לְזָכוֹת גַּם בְּבָנִים.
הֵאֵם יֵשׁ עֵצָה בְּשִׁבְלֵנוּ?**

שְׁאֵלָה:

מַאת נְחֻמְיָה: לְכַבֵּד הָאֲדָמוֹ"ר שְׁלִיט"א.
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זָכָה אוֹתָנוּ בְּכֹפֶה בְּנוֹת, וְאֵנְחָנוּ מֵאֵד מֵאֵד רוּצִים לְזָכוֹת גַּם בְּבָנִים. הֵאֵם יֵשׁ לְאֲדָמוֹ"ר עֵצָה בְּשִׁבְלֵנוּ? תּוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וִיחִי, ט' טֵבֵת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נְחֻמְיָה נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָהּ וְאֵשֶׁתְךָ צְרִיכִים לְשִׁמּוֹחַ מֵאֵד מֵאֵד עִם מַה שְּׁנַתֵּן לָכֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי גַם בְּנוֹת הֵן מִתְנַוֵּת יְקָרוֹת מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִהְיוּ לָךְ חֲתָנִים תְּלַמִּידֵי חֻכְמִים.

סְגָלָה לְהוֹלִיד בָּנִים זְכָרִים, אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּכָא בְתָרָא י'): מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם וְיִהְיוּ לוֹ בָּנִים זְכָרִים? רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יַפְזוֹר מְעוֹתָיו לְעַנְיִים, רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יִשְׁמַח אִשְׁתּוֹ לְדַבֵּר מִצְוָה; וְאָמַר

רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן פ"ה) אמירת פְּרַשְׁת צִיצִית בַּמְסִירוֹת נִפְשׁ וּבִירְאָה גְדוּלָה, גם על ידי הַלְבַּשְׁת עֲרָמִים, על ידי זה זוכה לְבָנִים זְכָרִים.

הַעֲקָר, אַל תִּכְנַסוּ בְּלַחֲץ, כִּי גְדוּל אֲדוּנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן כ"ח) בַּת תַּחֲלָה - לֹא שְׁלֹטָא בְּהוּ עֵינָא בִישָׂא, וְלִכְּן הָיִית שְׁנוּלְדוּ לְכֶם קֶדֶם בְּנוֹת, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּלְּדוּ גַם בְּנִים, וְלֹא תִהְיֶה עֲלֵיכֶם עֵין הָרַע חַס וְשָׁלוֹם.

הַעֲקָר, דַּע לָךְ, שְׁכָל מַה שְׁרַבְנּוּ ז"ל מְזַכֵּיר בַּסֵּפֶר הַמְּדוּת צְרִיכִים לְקַיֵּם אֵת זֶה בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה רַק מִחֲמַת שְׁרַבְנּוּ ז"ל צְוָה אֵת זֶה, וַיֵּשׁ בְּזֶה סְגֻלוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת מְאֹד, וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (ספר המדות אות הַכְּנַסַּת אוֹרְחִים אוֹת ג') הַכְּנַסַּת אוֹרְחִים מְזַכֶּה אֵת הָאִשָּׁה לְבָנִים; וְלִכְּן תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהַכְּנִיס אוֹרְחִים; וְאָמַר (ספר המדות אות בנים סימן מ"ו) הַמְּקַדֵּשׁ אֵת עַצְמוֹ בַּשַּׁעַת תִּשְׁמִישׁ דְּרַךְ צְנִיעוּת הוֹיִין לָהּ בְּנִים זְכָרִים; וְכֵן אָמַר (שם סימן מ"ה) כָּל הַמְּבַדִּיל עַל הַיַּיִן בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת הוֹיִין לִיהַּ בְּנִים זְכָרִים רְאוּיִין לְהוֹרְאָה.

וְכֵן אָמַר רַבְנּוּ ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן ק"ח) עַל יְדֵי כְבוֹד אָב תִּזְכֶּה לְבָנִים זְכָרִים; וְאָמַר (שם סימן י') עַל יְדֵי שְׂמִיחַת יוֹם טוֹב וְעַל יְדֵי הַנְּחַת תַּפְּלִין כָּרְאוּי, תֵּלַד אֶשְׁתּוֹ בְּנִים זְכָרִים; הַרִי שְׁלֶךְ לַפְּנֵיךָ, אֵיךְ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְבָנִים זְכָרִים, וְלִכְּן אַל תִּכְנַס בְּלַחֲץ רַק תִּשְׂמַח אֵת אֶשְׁתְּךָ וְתַחֲיוּ בִיחַד בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' תז.

בחדש האחרון מצאתי כמה מציאות יקרות ערך. האם יש בזה רמז משמים עבורי? ואם כן, מהו?

שאלה:

מאת רבקה: שלום רב לאהבי תורתך. קראתי שכתבתם שיהודי צריך להסתכל על השכל שישי בכל דבר. והנה, בחדש האחרון מצאתי בכמה מקרים שונים דברים יקרי ערך - במקרה אחד מצאתי פרטיס אשראי, ובמקרה אחר מצאתי עגיל עם יהלומים בשווי רב. אחרי שקימתי מצות השבת אבדה, נודע לי שכל שלשת הדברים היו של יהודים, ושמחתי מאד שזכיתי לקיים בשלמות את המצוה הזו. האם יש בזה רמז משמים עבורי? ואם כן, מה מרמזים לי? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לקיים בשלמות מצות השבת אבדה, כי בדרך כלל כשאדם מוצא אבדה כל כך יקרה, אזי היצר הרע בא ומסית את האדם "למה לך להשיב את זה? עכשו שלחו לך מהשמים עשירות" וכו', והוא לא יודע שהסמ"ך-מ"ם רוצה להכניס אותו במלכות, ולכן אם ארע לך כמה פעמים מצות השבת אבדה, את צריכה מאד מאד לשמח על גדל המצוה שזכה אותך הקדוש ברוך הוא.

ומה שרוצים לרמז לך, שתדעי מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפ"ח) דע, שצריך לנסע להצדיק לחזור על אבדתו, כי קדם

שיוצא האדם לאויר העולם, מלמדין ומראין לו כל מה שצריך לעשות ולעבד ולהשיג בזה העולם, וכיון שיצא לאויר העולם מיד נשכח מאתו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (נדה ל). והשכחה היא בחינת אבדה, כמו שקראו חכמינו הקדושים את השוכח - אובה, כמאמרם ז"ל (אבות פרק ה) מהיר לשמע ומהיר לאבד וכו'. וצריך לחזור ולבקש אבדתו, והאבדה שלו היא אצל הצדיק, כי הצדיק חוזר על אבדתו עד שמוצאה, ואחר שמוצאה, חוזר ומבקש אחר אבדות אחרים עד שמוצא גם אבדתם, עד שמוצא האבדות של כל העולם, על כן צריך לבוא להחכם לבקש ולהפיר אבדתו, ולשוב לקבלה אצלו. אך הצדיק אינו משיב לו האבדה עד שידרשנו אם אינו רמאי ושקרן, כמו שכתוב (דברים כ"ב ב) "עד דרש אחיך אתו והשבתו לו", ודרשו חכמינו הקדושים (בבא מציעא כ"ז:): "עד שתדרוש את אחיך אם אינו רמאי".

ולכן צריכים הרבה לבקש את הקדוש ברוך הוא שיזכר להיות מקרב אל הצדיק האמת ושיחזיר לנו את האבדות שאבדנו מחמת עוונותינו המרבים, ואשרי מי שזוכה לומר את התפלה הזאת מספר "לקוטי תפלות" השיכת לתורה הזו כדי שנתעורר להתקרב אל רבנו ז"ל שהוא יחזיר לו את האבדה שאבדנו, ונזכר להיות מקרבים אליו יתברך:

לקוטי תפלות חלק א' תפלה קכ"ז

"נשכחתי כמת מלב הייתי ככלי אבד. תעיתי כשה אבד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי", רבנו של עולם, "מי יתנני כירחי קדם כימי אלוה ישמרני, בהלו נרו עלי ראשי לאורו אלך חשך". מלא רחמים אתה יודע כל ההשגות והידיעות שידעה והשיגה נשמת קדם שיצאה לאויר העולם הזה בעת שהייתי במעי אמי בתשעה ירחי לדה, שהיה נר דולק על ראשי והייתי מביט בה מסוף העולם ועד סופו, וכיון שיצאה לאויר העולם מיד נשכח ונאבד ממני כל האור הגדול הזה, ואני צריך כל ימי

חיי לבקש ולחפש אחר זה. לחפש ולבקש בכל כחי אחר אבדתי שאבדתי וששכחתי. ואני בעצם גשמיותי וקשיות ערפי, לא די שלא השתדלתי לחפש ולבקש כראוי אחר אבדתי, אף גם עשיתי מהפך אל הפך, כי הלכתי אחר תאות לבי והרביתי לחטא ולפשע נגדך אשר על ידם הוספתי לאבד בידים עוד הרבה הרבה עד אשר נתרחקתי ממך כמו שנתרחקתי, ונשפח ונאבד ממני כל טוב נשמתי, כל טוב הנצחי, כל טוב האמתי ואיני יודע שום דרך איך לבקש ולחפש אחר אבדתי. אבדותי הרבות מאד מאד אשר כמעט כמעט אבדתי את עצמי לגמרי חס ושלום. "לולי יהוה עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. לולי תורתך שעשעתי אז אבדתי בעניי". ועתה מה אעשה ומה אפעל:

רבונו של עולם, יודע תעלומות עד אין חקר צופה נסתרות, צופה ומביט עד סוף כל הדורות, אתה לבד יודע כל אבדותי הרבים היכן הם, ובחסדך הגדול חמלת עלינו חמלה גדולה ויתרה וגלית לנו שכל אבדותינו של כל אחד ואחד הם אצל הצדיקים האמתיים, אבל בעונותינו הרבים מאד, אנו רחוקים מאד מהצדיקים האמתיים אשר אצלם הם כל אבדותינו, ואין אתנו יודע עד מה, מי הוא הצדיק האמת אשר אצלו כל אבדותינו, מכל שכן שאין אנו יודעים שום דרך איך לבקש ולחפש אצלו את כל אבדותינו הרבות והעצומות של כל אחד ואחד:

מלא רחמים, פקח עיניך וראה שוממתנו שאנו הולכים פתועים ואין לבקש, פיתומים ואין להם אב, כטמאים ואין לטהר, כדלים ואין לחננם. "אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי". להיכן אנוס לעזרה, אל מי מקדושים אפנה, "ואמר אבד נצחי ותוחלתי מיהוה. זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל. חסדי יהוה כי לא תמנו, כי לא כלו רחמי":

על כן באתי לפניך בעל הרחמים האמת, שתרחם עלי למען שמך, ותחוס ותחמל עלי בעצם חמלתך, יהמו ויכמרו

מעיד ורחמיך עלי, ותפקח את עיני מהרה שאזכה לראות ולידע את הצדיק האמת אשר כל אבותי הם אצלו. ואזכה לשבר כל המניעות ולהתקרב אליו מהרה, וברחמיך תסיעני שאזכה להתיגע ולטרוח ולהשתדל בכל כחי כל ימי לחפש ולבקש אצלו אחר כל אבותי שאבדתי מעודי עד היום הזה, עד אשר אזכה למוצאם בחיי מהרה, באפן שאזכה לשוב אליך באמת ולהפיר אותך ולהתקרב אליך ולהתדבק בך באמת. ותשמרני ותצילני מעתה שלא אוכד עוד שום אבדה כלל מעתה ועד עולם. רחם עלי למען שמך, חמל על תפלת הערער פמוני היום, כמו שפתוב: "פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם", וכתיב: "כי לא בזה ולא שקץ ענות עני, ולא הסתיר פניו ממנו ובשועו אליו שמע. תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך נצח, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי".

אמן ואמן.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תת.

קשה לי להתבטל לרבנים אשכנזים, ולכן קשה לי להתקרב לרבנו. מה עושים?

שאלה:

מאת יחזקאל: שלום לכבוד הרב.

אני מתביש להגיד את זה, אבל אני מכרח לומר את האמת כדי לתקן את זה: קשה לי לקבל מרבנים אשכנזים בגלל שאני ספרדי, ואני מרגיש שהרבנים הספרדים יותר עדינים ואכפתיים, וזה גורם שקשה לי להתבטל לרבנו ויש לי קשיות עליו ורחמנא ליצלן. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יחזקאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל עם ישראל הם בני אברהם יצחק ויעקב, וכלנו בני הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (דברים י"ד א') "בנים אתם להוי"ה אלקיכם", ולכן כל אלו שעוסקים בגזענות וכו', הם מראים לדעת שהם בכלל לא בני אברהם יצחק ויעקב, ויש להם גיד של גוי וכו', כי הם גם לא בנים של הקדוש ברוך הוא, כי כל אלו שהם גזעניים - הם רחוקים לגמרי מהקדושה, וצריכים הרבה לבקש את הקדוש ברוך הוא שיחוס וירחם עליו ויציא אותו מהדמיון שהוא יותר מהזולת, כי זה בא מגאונה סרוחה, והוא עדין רחוק מאד מאד מאהבת ישראל, וכשהוא רחוק מאהבת ישראל, אזי הוא רחוק מאהבת השם יתברך, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אהבה סימן ה') מי שמתפלל על ישראל במסירות נפש - הכל אוהבים אותו, ולכן צריכים לקנות לעצמו אהבת ישראל, ולמסר את נפשו לאהב את כל בר ישראל כנפשו, ואם יש לאדם גזענות הוא מראה את השנאה שנקנס בו וכו'.

ובפרט כשאדם מתרחק מהצדיק האמת מפני גזענות, הוא צריך לדעת שהוא מאד פגום בבגרות, והוא לא ראוי להיות מקרב אל הצדיק הגדול והנפלא הזה שיכול לקרב אותו אל הקדוש ברוך הוא ולעורר אותו בתשובה, ולכן הוא צריך לחזר בתשובה על פגם אמונת חכמים שבא בדרך כלל על ידי פגם הבגרות, כי מי שפגום בבגרות הוא לא יכול להיות מקרב אל הצדיק, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקיט"י מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) דזה הוא כלל גדול, שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפס בדבורו של הצדיק אם לא שתקן תחלה את ברית קדש פראוי, ואזי יכול להבין ולתפס דבורו של הצדיק. דאיתא בזהר (משפטים ק"י) 'סלוקא דיסודא עד אבא ואמא' שהם בחינת חכמה

ובינה, שהם י"ה, שהם מחיין. נמצא, כשתקן אות ברית קדש כראוי, אזי המחיין שלו בשלמות, ויכול להביין דבורו של הצדיק. כפי התקון של כל אחד, כך הוא השגתו.

ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קס"ג) הנואפים - לרב הם מתנגדים על הצדיקים, ולכן אתה צריך לחזור בתשובה שלמה על פגמי הברית שלך, שעל ידי זה מרחקים אותך מהצדיק האמת שיכול לתקן אותך, ואל תקח את זה בקלות, כי אלו עקרים גדולים.

הקדוש ברוך הוא יכניס בך הרהור תשובה כדי שתוכל לחזור אליו יתברך על ידי שתהיה מקרב אל הצדיק האמת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תט.

יש לי בעיה רפואית, ואינני הולך לרופא כי אני לא מאמין שהוא יכול לעזור לי

שאלה:

מאת דוד: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
בימים האחרונים חלה החמרה בבעיה רפואית ממנה אני סובל כבר תקופה ארוכה - כשאני אוכל, זה מפיל אותי לעיפות כבדה, ולפעמים זה גורם לי לכאבים כה גדולים עד שאני ממש חושש לאכול, אפילו לחם. אני לא יודע מה לעשות, וגם אשתי מפחדת מכך שאינני אוכל ואני סובל מחסר און. הסבה שאני לא הולך לרופא היא משום שאני לא מאמין שהוא יוכל לעזור לי. אשמח לקבל עצה וברכה מהצדיק. בהזדמנות הזו, רציתי להגיד לכם שזה שאני מתחזק ושומח בכל מצב, זה רק בזכות העצות והתפלות שלכם. תודה על הכל.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וִיחִי, ט' טֵבֵת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דּוֹד נְרוּ יָאִיר

לְנֶכֶן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָּה מְכָרַח לְלַכֵּת אֶל רוֹפֵא שְׂיִבְדֵּק אוֹתְךָ וְכוּ', כִּי הַיּוֹם יֵשׁ תְּרוּפָה לְהַכֵּל וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ אִם אֵין לְךָ אוּלְקוּס וְכוּ', וְאֵת זֶה אֵתָּה צָרִיךְ לְבַדֵּק, וִיכוּלִים לְרַפְּאוֹת אֵת זֶה, וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד בֶּן לְלַכֵּת אֶל רוֹפֵא וְאֵל תִּפְחַד כָּלֵל, כִּי יֵשׁ דְּבוּר מְרַבְּנוּ ז"ל שְׁאָמַר, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל כֶּף גְּדוּל שְׂיִכוּל לְרַפְּאוֹת גַּם עַל יְדֵי רוֹפְאִים וְכוּ', זֹאת אוֹמֶרֶת שָׁהֵם יְכוּלִים לְהִיזוֹת שְׂלִיחִים טוֹבִים, הָעֶקֶר שְׁלֵא יִיאָשׁוּ אוֹתְךָ, כִּי כֶּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ס.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ"א י"ט) "וְרַפָּא יִרְפָּא" - מִכָּאן שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, וְאָמְרוּ צְדִיקִים שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, אֲבָל לֹא לִיאֵשׁ.

קִדְּם שֶׁהוֹלְכִים אֶל רוֹפֵא צָרִיכִים לְלַמַּד אֶת הַמְּאָמַר בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ג', וְלוֹמַר אֵת הַתְּפִלָּה בְּלִקּוּטֵי תְּפִלוֹת חֵלֶק ב' תְּפִלָּה ג', וְאַחֵר כֶּף לְתַת עַל פְּדִיוֹן, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ אֵת כָּל הַדִּינִים עַל יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן, וְתִהְיֶה בְּרִיא וְשָׁלֵם וְכָל הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת יִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרִי, וְיִמְשְׁכוּ עֲלֶיךָ רַחֲמִים וְחֲסִדִים גְּמוּרִים.

וַיַּעַן שְׁאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם יֵשׁ לְךָ אֵת הַלִּקּוּטֵי מוֹהֲר"ן וְאֵת הַלִּקּוּטֵי תְּפִלוֹת, אֲזִי אֲמַרְתִּי לְהַעֲתִיק לְךָ הֵן אֵת הַתּוֹרָה וְהֵן אֵת הַתְּפִלָּה, שְׁלִפְנֵי שְׂאֵתָּה הוֹלֵךְ אֶל הַרוֹפְאִים, תִּלְמַד אֵת הַמְּאָמַר הַזֶּה וְתֹאמַר אֵת הַתְּפִלָּה הַזֶּה מִלִּקּוּטֵי תְּפִלוֹת, וְתִרְאֶה נִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא:

לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ג'

כְּשֶׁחָלָה רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר הַגְּדוֹל, אָמַר לְרַבִּי עֶקִיבָא: חִימָה עֲזֵה בְּעוֹלָם (סְנֵהֲרִין ק"א). כִּי לֹא הָיָה אֶז מִי שְׂיִוְכַל לְהַמְתִּיק הַדִּין, כִּי הָיָה צָרִיךְ לְפְדִיוֹן לְהַמְתִּיק הַדִּין וְלֹא נִמְצָא. כִּי בְּאֵמַת אַחַר הַהִמְתַּקָּה

והפדיון, אָז דִּיקָא טוב לרפאות החולה על ידי רפואות, כי אַזי דִּיקָא אחר הפדיון וההמתקה יש רשות לרופא לרפאות:

כי הנה באמת, איך יכול הרופא לחגר מתניו לרפאות החולה על ידי רפואות וסמים, הלא אינו יודע הסם, הצריך לרפואות אותו החולה, כי יש סמים הרבה שהם מסגלים לרפואות החולאת, אך בודאי החולה אינו יכול להתרפא כי אם על ידי סם פלוני המיוחד לרפואתו, כפי שנגזר למעלה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עבודה זרה נ"ה), 'שגוזרין למעלה שיתרפא על ידי סם פלוני ועל ידי איש פלוני ביום פלוני'. ואם כן איך יכול הרופא להכניס עצמו לרפאות, הלא אינו יודע הסם שנגזר למעלה. אבל אחר ההמתקה והפדיון אָז יכול לרפאות:

כי מה שצריך שיתרפא דיקא על ידי סם פלוני ואיש פלוני הוא מחמת מדת הדין, שכפי מדת הדין נגזר, שימשך החולאת עד אותו הזמן ויום פלוני, ועל כן נגזר שלא יוכל להתרפאות כי אם על ידי סבות אלו, דהינו סם פלוני ואיש פלוני, כדי שימשך החולאת עד יום פלוני, כי כפי הזמן שצריך שימשך החולאת, כך גוזרין הסבות לרפואתו, כדי שלא יוכל להתרפאות עד שיזדמנו יחד סבות אלו: סם פלוני ואיש פלוני, באפן שלא יהיה לו רפואה כי אם ביום פלוני; אבל כשעושין פדיון וממתיקין הדין, ואזי נתבטל הגזרה, אזי קדם שגוזרין דין אחר, כי כשנמתק דין זה אזי גוזרין דין אחר, ובין כך ובין כך, דהינו אחר המתקת הדין הראשון קדם שגוזרין דין אחר, אזי יכול הרופא לרפאות החולה על ידי סמים, כי אזי אין דין, ואזי יוכל להתרפאות על ידי איזה סם שיהיה, כי אין צריך דוקא סם פלוני וכו' מאחר שאין דין כנ"ל:

נמצא שאי אפשר לרופא לרפאות כי אם על ידי פדיון, שצריכין לעשות פדיון תחלה להמתיק הדין, ואָז דִּיקָא יש רשות לרופא לרפאות כנ"ל:

וזהו "רפא ירפא" (שמות כ"א) (עם שתי התבות) מספר (גימטריה) "פדיון נפש". כי עקר הרפואה על ידי פדיון דוקא, על ידי שממתיקין הדין. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פרכות ס): 'מכאן שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות'. מכאן דיקא, הינו אחר הפדיון, אז דיקא יש לו רשות להרופא לרפאות, כי קדם הפדיון אין רשות להרופא לרפאות, כי צריך להתרפאות על ידי סם פלוני וכו' כנ"ל. רק אחר הפדיון וההמתקה אז יש לו רשות לרפאות כנ"ל:

גם החלוק שבין הנקדות של רפא ירפא הוא כי רפא בחולם, ירפא בצירי, הינו כי חולם הוא בחינת המתקה, כמובא בכתבי האר"י זכרוננו לברכה, שחולם גימטריא שלש היות, שהם ממתיקין שלשה אלקים שבגרון, שהם מחין דקטנות, שיורדין בגרון, ונמתקין על ידי שלש היות, גימטריא חולם. ואזי אחר ההמתקה ירפא בצירי, בחינת (ירמיה ח): "הצרי אין בגלעד אם רפא אין שם", הינו בחינת רפואות, שאחר ההמתקה שהוא בחינת רפא בחולם, אזי דיקא יכולין להתרפאות על ידי רפואות, שהוא בחינת ירפא בצירי כנ"ל:

לקוטי תפלות חלק ב' תפלה ג'

רופא חולי עמו ישראל, רופא אמת, רופא נאמן ורחמן, רחם עלינו ועל כל עמך בית ישראל ושמרנו והצילנו מרופאים ודאקטורים. וברחמיך הרבים תקדים תמיד רפואה למכה, ותשמרנו ותצילנו שלא נבוא לידי שום מחלה ומחוש וכאב כלל, ואפלו בעת אשר תשלח לנו חס ושלוש איזה חולאת או מחוש על פי גזרת דיניך הקדושים והאמתיים. אנא רחום ברחמיך הרבים, שמרנו והצילנו, שלא נטעה חס ושלוש למסר עצמנו חלילה ליד הרופאים והדאקטורים, פי הן רופאי אליל כלם, המה מהבל יחד. כי אתה יודע האמת, שאין שום רופא יודע לרפאות החולאת והמחוש פראוי באמת לאמתו, אפלו הרופאים הממחים הבקיאים ומפלגים בחכמתם מאד, פי אין שום רופא ממחה וחקם שיוכל לידע לכון הסם המיוחד לרפאות

אותו החולה, כפי גזרת דיניך שגזרת שלא יתרפא החולה כי אם על ידי איש פלוני וסם פלוני ביום פלוני. אשר על כן אי אפשר בשום אופן שיתרפא החולה כי אם על ידי סבות אלו דיקא שנגזרו על רפואתו, ומי הוא החכם שידע כל זה. מכל שפן שרב הרופאים והדאקטורים הם נבערים מדעת חכמת הרפואות, ואינם בקיאים היטב בחכמת הרפואה, כי היא חכמה עמקה ויש בה חלוקים ושנויים רבים לאין שעור ותכלית, אשר על פי רב אי אפשר לכוון האמת לאמתו, ובתנועה קלה הם מזיקים הרבה ומפסידים ומקלקלים יותר ממה שמתקנים לפעמים, והם הורגים ורוצחים נפשות בידים, וכמה וכמה נפשות שקעו על ידם. כי רבים אשר מתו על ידי הרופאים והדאקטורים מאשר מתו מיתת עצמן, כאשר נגלה לפניך אדון כל, וכאשר הרופאים האמתיים מודים על זה בעצמן, שאי אפשר לידע חכמה זאת על בריה, והודו ולא בושו, שטוב יותר למנע מרפואות:

רבונו של עולם מלא רחמים, בורא רפואות אדון הנפלאות, אתה יודע שפבר נשתקע העולם הרבה בטעות זה לעסק ברפואות, מימים ושנים הרבה, עד אשר קשה להוציאם ממבוכה זאת. ובפרט מחמת גדל הצער והמכאוב של כל סובלי חלאים, רחמנא ליצלן, הם מוסרים עצמן ליד הרופאים לבקש תעלה ותרופה למפותם. אבל רבם ככלם תוחלתם נכזבה, והרופא לא יגהה מהם מזור, כי אם ברחמיה וחסדיה העצומים, כאשר רחמיה גוברים עליהם להגהות מזורם ולחבש חלים:

על כן באתי לפניך מלא רחמים, רופא אמת, רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשפיל בכל עת אשר נצטרף לאיזה רפואה לנו או לבני ביתנו חס ושלום, לבל נלך ונדרש אחר הרופאים, רק נדרש ונבקש את פני יהוה תמיד. ותחזק את לבבנו להאמין ולבטח בך ובצדיקיך ויראיך האמתיים. ותעזר לנו ותושיענו שנוזכה לתן ממון על פדיון נפשנו תמיד. ותזמין לנו בכל עת

אנשים כשרים ויראים באמת, אשר יהיה לאל ידם לעשות פדיון נפש מהכסף אשר נתן להם, באפן שימתיקו הדין מעלינו ומעל זרענו ובני ביתנו, על ידי הפדיון נפש שיעשו עבורנו. ואתה תמלא רחמים עלינו ותרפאנו רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף. רפאנו יהוה ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אֵתָהּ, והעלה רפואה שלמה לכל מכותינו ולכל מכאובינו ולכל תחלואינו, (ובפרט להחולה פלוני בן פלוני) כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה. כי אין לנו שום סמיכה על שום רפואה של שום רופא שבעולם, כי אם עליך לבד אנו נשענים:

אל נא רפא נא לנו ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, כי אתה לבד יודע גדל הצער והמכאוב של כל הסובלי חלאים ומכאובות. מלא רחמים, רחם עליהם ואל תסתיר פניך מהם, ותראה ותשגיח בעננים ומכאובם, ותמלא רחמים עליהם להחלימם ולרפאותם להחזיקם ולהחיותם חיש קל מהרה. ויקים מקרא שכתוב: "והסיר יהוה ממך כל חלי, וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת, לא ישימם בך, ונתנם בכל שנאיך". ונאמר: "ועבדתם את יהוה אלהיכם, וברך את לחמך ואת מימך, והסרתי מחלה מקרבך". ונאמר: "ויאמר, אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך, והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצותיו, ושמרת כל חקיו, כל המחלה אשר שמתו במצרים, לא אשים עליך, כי אני יהוה רפאך", אמן בן יהי רצון:

הקדוש ברוך הוא ישלח לך רפואה שלמה מן השמים ואל

תפחד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תי.

**שְׁמַעְתִּי שֵׁשׁ עֵינַי גָּדוֹל לְהַדְלִיק נֵר לְכַבּוֹד רַבִּי מִנְחָם
מְנַדֵּל מְרִימְנוּב. מָה הָעֵינַי בְּזָה?**

שְׂאֵלָה:

מַאת רַבִּי יִשְׂרָאֵל: שְׁמַעְתִּי שֵׁשׁ עֵינַי גָּדוֹל לְהַדְלִיק נֵר לְכַבּוֹד
רַבִּי מִנְחָם מְנַדֵּל מְרִימְנוּב.

א. מָה הָעֵינַי בְּזָה? ב. הָאֵם יֵשׁ לְהַדְלִיק דְּוִקָא בְּשִׁמּוֹן זֵיתָ? ג.
הָאֵם יֵשׁ עֵינַי לְהַדְלִיק אֶת הַנֵּר דְּוִקָא בְּיוֹם שְׁלִישִׁי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וִיחִי, ט' טֵבֵת ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רַבִּי יִשְׂרָאֵל נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מִנְחָם מְעַנְדִּיל מְרִימְנוּב זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ הַבְּטִיחַ
שְׁבִשְׁעָה שְׂאֵדָם צְרִיךְ אִיזוֹ יְשׁוּעָה, שְׂיִדְלִיק נֵר בְּשִׁבְלֵנוּ, וַיֹּאמֶר בְּעַת
הַדְּלָקַת הַנֵּר "אֲנִי מְדַלֵּיק אֶת הַנֵּר לְזִכּוֹת נְשִׂמַת רַבִּי מִנְחָם מְעַנְדִּיל בֶּן
רַבִּי יוֹסֵף", וְזֶה שִׁיךְ בְּכָל יוֹם וְלֹא דְּוִקָא בְּיוֹם מְסִיָּם, וְזֶה יְכוֹל לְהִיּוֹת
גַּם עִם נֵר רְגִיל.

הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מִנְחָם מְעַנְדִּיל מְרִימְנוּב זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ הִיא
תְּלִמִּידוֹ שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי שְׁמַעְלֵקָא מְנִיקֶלְשֶׁבוּרְגַּ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהוּא
קָרַב אֶל דְּרֹךְ הַחֲסִידוּת, וְעָלָה וּנְתַעְלָה בְּמַדְרָגוֹת עָלְיוֹנוֹת מְאֹד.

וְכַתֵּב תְּלִמִּידוֹ רַבִּי יְחִזְקֵאל פִּנְעֵט זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁרַבּוֹ אָמַר
תּוֹרָה עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עַל פְּרֻשַׁת הַמֶּזֶן, וְעַל יְדֵי זֶה הִמְשִׁיךְ פְּרֻנְסָה
לְעַם יִשְׂרָאֵל.

עָקֹר נִקְדְּתוֹ הִיטָה עַל צְנִיעוּת הָאִשָּׁה, וְהַקְפִּיד מְאֹד מְאֹד שְׁלֵא
יִלְכוּ אַחַר אַפְנֵת הַגּוֹיִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וּבִפְרוּשׁ גְּלָה אֲשֶׁר בְּכָל

אֶפְנֶה מֵאֶפְנֵת הַגּוֹיִים אִם הַנָּשִׁים נִשׁוּת יִשְׂרָאֵל הוֹלְכוֹת עִם זֶה, עַל יְדֵי זֶה מְבִיאִים מַחְלוֹת חֲדָשׁוֹת, וּבְכָל פַּעַם שֵׁשׁ אֶפְנֶה חֲדָשָׁה מֵהַגּוֹיִים בְּבִגְדֵי נָשִׁים, כֵּן נִמְשְׁכוֹת מַחְלוֹת חֲדָשׁוֹת בְּעוֹלָם, וּבִפְרָט לְנָשִׁים, וְכֵן הַקְפִּיד מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יֵרְאוּ אֶת שְׁעֵרוֹת הָאִשָּׁה בַּחוּץ אֶפְלוּ בְּחֲדָרֵי חֲדָרִים, כִּי זֶה מְבִיא עֲנִיּוֹת בְּבֵית.

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׁתֵּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' תיא.

**מְצִיעִים לִי לְטַל כְּדוֹר מִיַּחַד שִׁיעוֹר לִי לְהַגְמֵל מֵהַסָּמִים.
הָאֵם לַעֲשׂוֹת זֹאת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת מֵאִיר: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק הָעֹנֶק שְׁבַענְקֵים מוֹהֲרָא"ש
שְׁלִיט"א.

קִדְם כָּל, בְּרֻצוֹנֵי הַיְהוּדוֹת לְךָ שְׁבַזְכוֹתְךָ קִבְלַתִּי אֶת שְׁנֵי בְנֵי
בְּמִתְנָה - הֵם הִתְקַרְבוּ אֵלַיךְ וְקִבְלוּ עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם
כִּיֹּם יֵשׁ לִי נַחַת מֵהֵם. אֲנִי מִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם בְּכָל יוֹם, וְאִף זֹכָה
לְשַׁלֵּשׁ כְּפָה פְּרוֹטוֹת בְּכָל יוֹם לְקַפַּת 'קֶרֶן הַצְּדִיק'.
מִזֶּה כְּשֶׁלְּשִׁים שָׁנָה אֲנִי מְכוֹר לְסָמִים קָשִׁים, וְכִמְהָ תַחֲנוּת,
בְּקִשׁוֹת וּדְמִעוֹת כְּמוֹם שְׂאֲנִי שׁוֹפֵךְ - עֲדִין אֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ
לְהַגְמֵל. בְּמִרְכָּז בּוֹ אֲנִי מְטַפֵּל הַצִּיעוֹ לִי כְּדוֹר חֲדָשׁ הַמְּנַטְרֵל
אֶת הַחֲשֶׁק לְצַרְף אֶת הַסֵּם לְגִמְרֵי, אִף אֲנִי חוֹשֵׁשׁ לְקַחַת אוֹתוֹ,
וְלָכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת דַּעְתְּכֶם וּבְרַכְתְּכֶם. תּוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, לקיחת סמים זו מחלה כמו שאר המחלות רחמנא ליצלקן, מי שלוקח סמים הוא שורף את תאי המוח שלו, עד שלא יכול לחשוב ישר וכו', והוא תמיד מבהל ומבלבל ומלא פחדים וכו', וכו', אותו דבר כשאדם מכור לאלכוהול וכו', זה גם כן מחלה גדולה מאד שקשה להגמל ממנה וכו'.

ולכן אני מקרח להגיד לך כשאדם לוקח סמים רחמנא לישזבן או שותה לשכרה עליו אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) "כי יתן בכוס עינו" - בכיס כתיב, השכור נותן עינו בכוס לשנות, והחנוני נותן עינו בכיס. כי יתן בכוס עינו - רואה את חברו שותה והוא אומר לו מזג לי ואני שותה, ומתלכלך ברעי ובמימי רגלים. יתהלך במישרים - סופו למכר כל חפצי ביתו ואת כל כלי תשמישו, ואין לו לא בגד ולא תשמישי הבית ולא כלום והבית ריקה מן הכל. יתהלך במישרים - סוף שהוא מתיר את העברות ועושה אותם הפקר כמישור, משיח עם אשה בשוק ומנבל את פיו ואומר דברים רעים בשכרות, ואינו מתבייש לפי שנתטלטלה דעתו ואינו יודע מהו אומר ומהו עושה.

ולכן חוס ורחם עליך ותפסיק כבר עם השטיות האלו שרק שורפות לך את כל המוח, והקדוש ברוך הוא ישלח לך רפואה שלמה שתגמל מהמחלה הזו ותתחיל לחשב על התכלית הנצחית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תיב.

האם צריכים לברך את ברכת המזון דוקא מתוך סדור, או שאפשר לברך גם מתוך ברכון?

שאלה:

מאת לירן אליהו: לכבוד מורי ורבי כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב!
תמיד אתם אומרים שהסגלה לעשירות היא לברך ברכת המזון מתוך הסדור. האם כונתכם היא שלא לברך בעל-פה ושצריכים לקרא מתוך הכתוב כגון מסדור או ברכון וכו', או שצריכים לברך מתוך סדור דוקא כי ברכון זה לא מספיק? תודה רבה על כל ההשקעה וההתייחסות לשאלות של כל עם ישראל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל לירן אליהו נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר הטעם שמכרחים לברך ברכת המזון מתוך סדור או ברכון וכו', כי ברכת המזון היא דאורייתא, וכשאדם מברך בעל פה, בקלות הוא מחסיר ברכה שתקנה יהושע בן נון, כגון הוא מתחיל "נודה לך השם אלקינו", ותכף ומיד נכנס אל "ישראל עמך ועל ירושלים עירך", ומחסיר את הברכה "על הארץ ועל המזון", וזה בדוק ומנסה לכל מי שמברך בעל פה, ונמצא שמחסר ברכה אחת, ובכלל כשמברכים מתוך סדור או מתוך ברכון, מקשרים את המחשבה אל הדבור וחושבים ממה שמדברים, ועל ידי זה נעשה כלי לקבל בו פרנסה.

ולכן עליך לדעת שסגלה לפרנסה לברך ברכת המזון מתוך

הסדור או מברכין דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", הינו כשמברך את ברפת המזון בשמחה עצומה, זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאתה קם בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשירותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות ענ"י, ומי שמזלזל בנטילת ידים נעשה עני, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב:) אמר רב חסדא: אָנָא מְשָׂאי מְלֵא חֲפְנֵי מִיָּא וְיָהֲבוּ לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבּוֹתָא; [אני נטלתי ידי עם מלא מים, ונתנו לי חפנים מלאים טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' תיג.

**ההתעללות של בעלי גרמה לי משבר נפשי חמור
וסבל רב. מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת מוריה: לכבוד מוהרא"ש שליט"א.
בהיותי בת שנה התיתמתי מאמי, ומגיל שלש עד גיל תשע-
עשרה הייתי בבתי ילדים. במהלך השנים האלו עברתי פעמים
רבות התעללות מינית, שאחת מהן אף הסתיימה בהפלה.
בגיל עשרים וארבע הכרתי את בעלי, התחתנו שלש שנים

לאחר מכן, ויש לנו שני בנים - אחד בן שש, ואחד בן שנתיים וחצי. הינו חיים יחד במשך שנים, עד לפני עשרה חדשים. עברתי התעללות נפשית, פיזית ומלולית מבעלי, ובעקבות כך, לפני שנה נפלתי נפשית, הגעתי למחשבות אבדניות ונסיתי להתאבד כמה פעמים. הייתי בטפול פסיכיאטרי, אך עדן המחשבה להתאבד עוברת בראשי כל הזמן. מאז עברתי לביתו של אבי, וגם שם אני סובלת מאד. לפני עשרה חדשים חזרתי בתשובה מלאה ועכשו אני בתהליכי גרושין. לצערי, אין באפשרותי לגדל את הילדים הן מבחינה נפשית והן בגלל האיזמים של בעלי. היאם הייתי אמונה לחתם על הגט, אך מסבות טכניות זה נדחה. מה עלי לעשות? ולאן פני מועדות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ד.

שלום רב אל מורייה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הן אמת שעברת בחיך צרות ויסורים ומרירות כאלו אשר רק לשמע את הספורים זה מזעזע וכו', עם כל זאת עליך לדעת כי עקר גדלת בר ישראל כשיכול להחזיק מעמד במצבים הכי קשים שרק עוברים עליו וכו' וכו', ולכן את צריכה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם ולא להשבר משום דבר.

כדאי לך לקחת כדורי הרגעה וזה ירגיע אותך וכו', והעקר תקחי את עצמך בידך להיות בשמחה עצומה שנבראת מזרע ישראל, וכדאי הקדוש ברוך הוא מוחל לך על הכל, ואוהב אותך, ולכן תרגילי את עצמך לדבר אליו יתברך בשפת האם שלך, ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה.

היות שאני לא יודע בדיוק מה קורה בינך לבין בעלך וכו', עם

כָּל זֹאת אִם אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת אֲצִלְכֶם שְׁלוֹם בַּיִת - אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, אֲבָל אֶת צְרִיכָה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, וּמְכַל שְׂכַן לֹא לְחֹשֵׁב מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבֻדוֹת רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן, כִּי מֵה יֵשׁ לָךְ לְרוּץ כָּל כָּךְ מֵהַר לְקָבֵר? עֲדִיף לָךְ לְחִיוֹת וּלְקַיִם אֶת מִצְוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

יְעֹזֵר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁישְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף גַּם יַחַד, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפָּס

לְכָבוֹד נְשֻׁמַּת

חֲסִידָא וּפְרִישָׁא, מְנוֹרָה הַטְּהוֹרָה,

אֲסִפְקֻלְרִיא הַמְּאִירָה

מְאוּר עֵינֵינוּ חַיִּית נַפְשֵׁנוּ, מְקָרֵב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הַרְבֵּה הַגְּאוֹן הַעֲדִיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה זִלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זָאב זִצ"ל

עָלָה בְּסַעֲרָה הַשְּׁמִימָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תְּהֵא נְשֻׁמַּתוֹ צְרוּרָה בְּצְרוּר הַחַיִּים תַּחַת

בְּנֵפֵי הַעֲדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְצַדִּיקוֹתוֹ תִּגַּן

עָלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׁנֹזֶכֶה לְהַנּוֹת מְאוּרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגַלּוֹת כְּבוֹד שְׁמִים

שְׁפַעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת יחנא שפרה ע"ה
בת הרה"צ רבי אשר ישעיה
ראטענברג מקוסון זצ"ל
בת מרת סאסיא ע"ה
אשת עטרת ראשינו
כ"ק אדמו"ר
רבי אליעזר שלמה זצוק"ל
נפטרה ט"ז תמוז ה'תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
 לעילוי נשמת
 הגאון המפורסם
 רבי בנימין ז"ל
 בן הגאון הצדיק
 רבי מנחם זאב זי"ע
 נפטר ה' אלול ה'תשס"ח
 ת.נ.צ.ב.ה

**הספר הבא
 יכול להיות לזכותך...**

באפשרותך להקדיש ספר:

לעילוי נשמת, לרפואה שלמה,
 לזרע בר קיימא, לשלום בית,
 לדיווג הגון, להצלחה...

התקשרו עכשיו:

טלפון: **04-6650050**

פקס: **04-6650049**

הספר הקדוש
 הזה נדפס לעילוי נשמת
 רבי אליעזר שלמה בן מלכה זצוק"ל
 ולהבדיל לרפואת הרבנית
 יחנא שפרה בת סאסא
 ולהצלחת בית התבשיל "אהל אברהם"
 ולזכות

משה ניסים בן שרה ויצמן וכל אשר לו
 אביה, יעל, אדל בנות זהבית
 מיכאל נתן בן משה ניסים
 מכלוף בן סוליקה ויצמן ומשפחתו
 שרית שרה בת פאני ויצמן ומשפחתה
 מאיה בת שרה

אילן בן שרה ויצמן ומשפ'
 דוד גואל בן רבקה בר גיורא ומשפ'
 חיים בן לאה ויוסי עטר ומשפ'
 אלעד ורועי בני רות ומשפ'
 ניב בן תקוה ומשפ'
 ניב בן חוה ומשפ'

לישי ברום בן סימונה ומשפ' – פרנסה ברוח
 סימונה כדרה בת מכבוהה רפואה שלמה

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

דליה בת רוברט
טל כהן בן רות מסעודה
חנה אניטה בת שרה
ניסים רועי בן טובה
חיה מושקא בת רוחמה
רחמונא
שלום בן יעל
יעל בת ציביה
מרים בת רבקה
רחמים בן יאסי
יעקב בן רחל
שלומית בת אורה
רונן בן ריימונד
שולמית בת מנוחה
עוז אפרים בן בלומה
רבקה בת לאה
שושנה בת אסתר מלכה
אורה בת אסתר מלכה
אופיר רפאל בן גאולה
גאולה בת סיסה
אתי אסתר בת דליה
יצחק בן לאה
אסתר בת דונה דבורה
אורית בת חנה
ישראל בן ורדה
שילת בת אורית
לירן אליהו בן משה דוד
אורה בת אסנת
אלון אהרון בן גילה
נורית בת נעמי
יונה בן שולמית

ישראל בן פרידא פיגא
שרה בת שרה
גל נחשון בן לאה
מורן נחשון בת מזל
לרפוי ליאת שרה בת צילה
עמית נועה בת ציפורה
אביאל בן סגולה
מלכה בת גילה
בנימין בן אהרון
הדסה בת תמר (נאנאג'אן)
עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה
ישראל בן אראלה
כרמית בת שרה
יוסף חי בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
יעקב עמרם בן שרה
אורלית בת שרה
נחמן ישראל בן אורלית
סימא בת ברכה
שרגא בן חנה
ציפורה פייגא בת שרה וב"ב
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
יעל בת שרה
אברהם בן דוי
אריה בן רות
רונית שפרה בת מינה
מרים בת שרה
מיכאל דוד בן חנה
דרור יצחק בן דליה

לרפואת הרבנית
יחנא שפרה בת סאסיא
לרפואת כל חולי עמו ישראל
לרפוי לירן בן סוזאן
אברהם בן פרידה
סוזאן בת רבקה
חנה בת יפה וב"ב
שמעון מאיר בן חנה
שחר הדסה בת חוה
צוף ישעי בן תמר
בת שבע בת רוחמה
אסתר בת רוחמה
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
רחלי בת דורית
יוסף בן יפה
אסף בן כרמלה
רז בן יעל
משפחת אריאל
מיכל בת לאה
נאורה בת מיכל
יעקב בן לאה
מעין אדל בת גילה
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
רינה בת זיזל
חובב בן מרים
אליעזר שלמה שמעון בן מרים
מאיר אליהו בן דליה
גולן בן אסתר
סמית בת מרים לורע בר קיימא

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

רבקה בת חנה טובה	רבקה בת לאה	ספיר הודיה בת גלית
מרדכי אליהו בן גילה	יוסף בן סומבול	מאיר בן זיווה
אסתר בת יפה	מנשה בן חנה	אלינור בת שמחה
אליעזר שלמה בן אסתר	שמואל ג'פרי בן נוגה	פרחיה בת רינה
יאיר בן עדינה	לרפוי מלכה בת זהבה	לרפוי תמר בת שמחה
מלכה בת שמחה	מנחם זאב בן מלכה	ויגה בת רחל
עידו בן מיכל ליאור	מלכה בת דבורה דיל-ברא	אליהו אליעזר בן יעל
שושנה בת אורלי	רוגן בן מזל	לאה חפציבה בת דליה
נחמן בן אדל	אליעזר שלמה בן רות אבניגיל	אברהם בן חדוה
שרה בת יפה	יואב בן שושנה	יסכה בת רויטל
מרים בת שירה יהודית	שמעון בן תרצה	אליעזר שלמה בן יסכה
תהילה בת שירה יהודית	יצחק ישראל בן מרים	רחל בת יסכה
שלמה בן שרה	מורן בת בריז'ט	אסתר מלכה בת יסכה
אברהם בן מזל	מאיר בן רחל וב"ב	פייגא בת יסכה
אסתר בת רינה	נחמן נתן בן שמחה	רפאל נועם מאיר בן חנה
יעקב בן סילביה	שרה בת מרים	גליה בת יעל
יפית בת אילנה	יעקב בן שרה קלוטילד	יניב בת תקוה
דורית בת שושנה	יפה בת חנה	אליעזר שלמה בן יניב
עומר רחמים בן סלימה	יצחק בן בטטה	מלכה בת יניב
ליאור יצחק בן רות	דנסה בת בטטה	רמי חיים בן תקוה
סמדר בת ריז'ין	נפתלי בן רחל	הרצל טוביה בן לאה
מלכה בת סמדר	רבקה בת מרים	דינה בת גרסיה
אליעזר שלמה בן סמדר	נתן בן רחל	ישי בן שרה סווסה
נתן בן רחל	פנינה חנה בת יהודית	חנה ברכה בת נחמה
לודמילה בת סופיה	אדי בן רונית לזיווג	אופיר בן אילנה
דוד בן לודמילה	שאול בן עליזה	אבישג בת דינה שמחה
משפחת תפוחי	אסף בן רונית	משה בן ברוריה
ודים בן גינדה	ליאור בן עליזה	מיכל רונית בת שרה
גליה בת קולט	אליעזר שלמה בן רינה	אברהם בן ורד
דוד רועי בן שרה אורית	סהר שני שושנה בת ענת	הודיה רחל בת ורד
שלמה בן קלודין שרה	צבי בן חנה טובה	יהודה בן שרה

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

סופיה בת יודקה
שרה ריבה בת אטה
מרים טבנסקי בת יודקה
איליה בן גינדה
פרץ בן יחזקאל
חנה בת רגינה
ניסים עבדלחק בן ועישה
מזל בת מסעוד ופרחה אמיתי
אורלי בת עליזה
ישעיהו ישראל בן לאה
איטה
ר' אליהו בן עיישה
רחמים בן אהובה
שרה בת יקוט
יקוט בת חנה
פליקס מסעוד אשר בן
עליזה גזליה
ליאור בת שרה
שרה זהרה בת סעידה
לעג. לואזה בת חסן
משה בן לאה
זוהרה בת שמחה
יחזקאל בן עזרא מאיר
יוסף בן דוד וברכה
עזרא בן טובה
מעייז אילת בת רחל

משה מהרבן
יגאל יוסף בן חיים ורבקה
מסעוד אליהו אשר בן מזל
נעימה נעמי בת ויקטוריה
גמ"ח רבי נחמן מברסלב אשקלון
עזרא בן נעימה נעמי
יוסף בן רבקה
ליאור בן אלישבע
ננט בת זהבה
יונתן בן שרית
אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה
שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה
לוי יצחק בן אדל עדינה לזיווג הגון
טובה איטה בת מרים
נחמן נתן בן מרים
ישראל צבי בן אסתר
מלכה בת שושנה
אברהם בן אורנה
נטלי חיה בת ציפורה

לעילוי נשמת
חיים בן מרים
מרים בת מסעודה
רחל בת שרה
תומר עמוס בן רבקה
הלן בת דוד ואסתר
ירוי בן סופיה

אביעד בן קלודין שרה
מיכל בת קלודין שרה
אסתר מלכה בת ליהי
אדל בת ליהי
גולן בן מרגלית
רחל בת דונה דבורה
רויטל בת רות
משפחת שמחי
אברהם בן ישי וב"ב
אנדריי בן בלה
משפחת טויטו
משפחת טרייסמן
שישראל בת אורית
אביאל משה בן אורית
יעל בת אורית
אדל בת אורית
סמדר בת אורית לזרע בר קיימא
משפחת עובד
להצלחת משפ' מלכה
אמנון ורוחמה בסל
משה וגילה בשארי
לרפ"י שושנה זוהרה בת צביה
שלמה חי בן דיאנה לזיווג הגון
אוריאל בן יעל
מיטל לאה בת אסתר זקלין
אסתר זקלין בת פורטונה
נתן שלום בן מיטל לאה
שמעון אבוקראת
העניא רחל בת דבורה

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקְוֵן הַכֹּלְלִי

תִּקְוֵן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יִסְדוּ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חִסִּדֵי בְּרֶסְלַב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֵׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מִזְמוּרִים אֱלוֹ לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם, קְדוּשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבִפְרֹט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמֵן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לֵי נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יִי, וּמִלְךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מִזְמוֹן אֵת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחוּד
קוֹדֵשׁ בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ: ב אָמַרְתָּ
לֵי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךָ: ג לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפְצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יִי מְנַת חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אַף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֵת יִי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֵף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יִי לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימֵינִי בַל אֲמוֹט: ט לֶכֶן שְׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נַצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יִי לֹו עֹוֹן, וְאִיִן בְּרוּחוֹ רְמִיָה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֵׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹודִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹודה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסִיד אֲלֶיךָ לְעַת מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּבֵנִי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדֶרֶךְ זֹו תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִיִן הִבִּין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֲלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֹוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתְךָ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכֵת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְה בַּחֲמָה כִּלְה וַאֲיִנְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַ בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הֵייתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּה אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָ הַנְּחָם נִפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזֶּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לְבָבִי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְׁכַּח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גִּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֵף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוֹ בְּרָקִים תִּבְל, וְ
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׁ הָאָרֶץ: כ בֵּינֵם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אלי"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטי: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זָכֹר יְיָ לְבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִיְסוּד בָּהּ : ח בַּת
 בְּכַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלֵם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ : ט
 אֲשֶׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנִפְץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בַתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֶגְבִּי : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יְיָ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְיָ מֵעוֹזֵם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :